

D. R. Kamphuyzens Stichtelyke rymen, om te lezen of te zingen, onderscheyden in IV deelen : met vele nieuwe wyzen vermeerdert

<https://hdl.handle.net/1874/30956>

De
D. R. KAMPHUYZENS
STICHTELYKE
RYMEN,

Om te lezen of te zingen.

Onderscheyden in IV. Deelen

Met vele nieuwe Wyzen vermeerderd:

De Twintigste Druk.

T'AMSTERDAM,

By PIETER ARENTSZ. Boekverkooper / in
de Beurs-straat / in de dyle Rapen /

1685.

STICHTELYKE RYMEN,

en Gedichten van

DIRK KAMPHUYZEN.

Wie is'erby zich zelf van eed'le lust gedreven,
 (Gelijk dees' eygen aard der eeuw, waar in we leven,
 De zinnen meer of min, aan veelen, gaande maakt,)
 wie is'er, aangeroert, en in het hart geraakt
 Tot Rijmwerk, tot Gedicht, in vaste maat gesloten,
 Daar woorden, galm, en stem, elkand'ren slaan noch ftoeten;
 Tot Rijmwerk, om de kunst, om d'inhoud, om de zin,
 Opwekkelijk voor al, aantrekkelijk niet min,
 Die niet KAMPHUYZEN, door een welgegrond behagen,
 De Palm en lofkrans voor all' and'ren, op zouw dragen?

Die God geraakte ziel wierd noyt door tuymely laag
 Gedreven tot yet aardfch; noyt boogze zich zoo laag:
 Dies schijnt haar heyligen ernst op Cherubijne schachten
 Geheven in de hoogt', en daarwaarts haar gedachten,
 Zin uyting, en verstand te hebben afgevoert:
 En van geen minder drift dan David aangeroert:
 Geen wonder, zooze, daar gehandhaaft door dien Sterken,
 Met klemmenden gewicht kan op de zinnen werken,
 En yder in zijn luym, en voorval velerhand,
 Zoo treffen, zoo verflaan; als zags' hem in 't verstand,
 In ziel, in zin, in wit, in harts-tocht, en in leven:
 Zoo is het huys gevult door sterken wind gedreven.
 Maar zoekt'er yemand trooft en ziel verquikking in,
 Geen pleyfter van vergif verbind hem ziel en zin,
 Geen peulen onder 't hoof, geen kussen onder d'armen,
 Doen rusten in de zond', om wekken laas! met karmen:
 Na, nood'ge zuyv'ring, giet hy balssem in de wond;
 En tot een zachter rust ontwekt hy uyt de zond':

Maar laat ons 't heylzaam werk, van zo veel heyl-orak'len,
 Aan een gekettingt als een reex van gulde schak'len
 Voor al in 't *Eerste Deel*, van nader eens bezien,
 't Inleyding-rijm op 't pad aan d'onbedreven lien,
 En *Nieuwelingen*, om in deugd zich te sterken,
 Eyscht rusten van *Onnut' en schadelijke Werken*;
 Meest door begeert' gebaart; Op datze dit bekoom
 Houw haar de *Richtfnoer der Begerte* in den toom:
 Heerscht geen begeert' in 't hart, van zulk verlaat ontledigt,
 't Word door *Godzaltheyd genoegzaamheyd* bevredigt;
 En krijgt de schoone lijf, door *Lof van Deugd*, in 't oog,

Maar is de *Jeugd* te vlot , en heeft^s het hart te hoog ,
Dat tegen 't werk aanziet , en strijd v reeft en verzeeren ,
Aalds-eyge *Noodiging tot Deugd* kan haar leeren
(wyl deugd geen toegang geeft , maar stopt aan veele quaan)
't Nut des *Aanvechtings* door *opmerking* te verstaan :

Heeft Nut en Nooding kracht , om krachtiger te wezen ,
Zijn *Middelen tot Heyl en Deugd* aangewezen :

O Zaligheyd en rust , waar toe m' hier door geraakt !
waar *Dolings cynie* komt , leyd heyl-verkrijgen naakt .

Hoe is het , Mensch , begint gy tot u z^lfs te komen ?
En worden hier en hier de stutten u benomen ?

Is 't hart nu in zijn waan niet bezig , als het plecht ?

Voorzeker nadert dan het *Christelijk gevecht* :

wanneer hy tegenstand en strijd begint te voelen ,

Begind de Booze met meer aanvals kracht te woelen ,

Dies *Wapen* u , Gods-held , van hoofde tot de voet ;

Dit 's , dat de *Kroon* verkrijgt ; dit 's , dat *Voornemen* doet

Bekrachtiging ont'aan : Maar , maakt u niet ellendig

Al 't geen de Vyand doet op lichaam , op 't uytwendig ,

En steekt hy nu na 't hart ? geen beter medicijn

Als 't weerén van de w^l , *Weldoen en vrolijk zijn* :

Want *Deugd*' , en *Deugdlooz*' , ellend z^lfs hier den boozen

Toont d' *Ongelijken stand der Vroomen en Godloozen* ,

Zoo hier , als meest hier na : die dan zulk heyl niet acht ,

Hoe word zijn stand beweent door *Christelijke klacht* !

Hoe word de *Nietig heyd der Godloozen* beschreven !

Hoe 's *Werelds ydelheyd* ! hoe diep hem ingedreven

Het *Tijdelijke loon van quaad-en goed-doen* ; eer

Hy 't door den Grooten Dag *Van't laatste Oordeel* leer .

Maar hy , wien niet verlokt het ydel werelds wezen .

Maar 's waarheyds Parel , zal *De wijze Koopman* wezen ,

Getroffen *Van de waar verzakinge zijns zelf* ,

Eer valsche kramery zijn kooplust onderdelf :

Nu werkt het kleyn getal , door zulk een lust gedreven ,

Beklag dat d' ydle Weet-en Eer-lust boven streven !

Maar d' Aardsch gezinde mensch wikt , als te grooten last ,

't Leed-lijden , dat 'er is aan z^lfs-verzaking vast ,

Zoo dat den vollen bloey van aardsch gemak en staten ,

Van 's vvands ondergang (hoedanig 't *Toeverlaten*

Van de Rechtvaardigen was onder 't *Oud Verbond*)

Hem vast bestorven schijnt in hart , in breyn , en mond ,

En heet zijn aandacht weg . Hy han zich niet verwaardigen .

Op 't gee ide *Toeverlaat* (dat 's 't lijden) *der Rechtvaardigen*

Is onder 't *Nieuw Verbond* , 't zaad der onsterflijkheyd :

't Een .

't Een nodig is 't alleen wat hier toe drijft en leyd :
 Schoon weerspoed , ramp en smert , en alle stoffen dreygen ,
 Het *Goddelyk Ontzag* doet hem op 't aansicht neygen ;
 Die *Heyl uyt onheyl* schait , blijft hem in trouwheyd by ,
 Schoon aan de *Schaad'lykheyd der valscher Tongen* , hy
 Niet ongevoelijk is : hem sterke , hem verblijde
 't *Gebed integenwoordig en toekomstig Lijden* ;
 Verblijde niet het geen vergank'lik , onvolmaakt ,
 Hoe groot in daad in oog , na *foodseke blijdschap* smaakt ,
 Maar 't geen in achtting en verwachting novt re wijd stap ,
 En d'euwigheyd bevat , dat's *Christelyke Blijdschap* ;
 Geen euwigheyd van Naams-eerachting , als wat groets ,
 Yet anders trekt hy uyt d'*Aanmerking des Doods* :
 Schoon Davids zwangre geeft de heerlijkheyd en weelde
 Hier van door *Christi Rijks Voorschaduwing* verbeelde ,
 Zijn oogwit leyd' hem niet daar 't rechte wesen leyd ;
 Dat raakt en smaakt men door *Kastijdings Zaligheyd* :
 weg bloejend Rijk en Kroon van Koningen en Heeren ,
 Hier , hier is 't af beeld *van Volmaaktelyk Regceren* ;
 Dat hier tot rust en vreed' haar Burg is voert en nood 't ,
 En brengt tot leven door d'*Ondoodelyke Dood* :
 Des *Pede* en natuur zich billiklik vervaardigen
 Tot *Vreugd en Droefheyd in 't aflerven der Rechvaardigen* ;
 En *Doot* troost zacht de smert in schielijk ongeval :
 Des m'eynd'lyk *Onder Zonn' niet Nieuws* bespeuren zal ,
 Maar 't Nieuw , en 't Alvolmaakt , en 't heerlijk is te vinden ,
 Ter plaatze , hen bereyd , die 't onvolmaakt niet minden .
 Zich hier het *Ketting-lied* , 't geen m'opgeroog'n houd ,
 Wanneer **KAMPHUYZENS** geeft zijn kijk vernuft
 ontvouwt ,

Wel waardig d'erge naam van Salomons gezang ,
 De naam van 't *Lieden-lied* , van 't *Hooge-lied* r'ontfangen ,
 De minnelijke klank der vleisselijke min
 Baart hier haar kern en kracht in gestelijke zin .

Bezie nu 't *Tweede Deel* , daar 't lof van alle Deugden ,
 Van *Liefde* , *Lijdzzaamheyd* , *Ingang ter vaster vreugde* ,
Oormoedigheyd , *Geduld* , *Spelsmate* , *Goed beraad* ,
Noodzaakelijke wacht , en *Vrouwelyk Cieraad* ,
 Zooveele huysfelijk , en cygn-hartstocht plichten ,
 Zich helder toonen in die *Spiegel der Gedichten* .
 Ach ! dat d'*Aandachtigheyd* , v'reyft tot sulck een werk ,
 Zoo dikmaal buyten slaat van 't nodig op-gemerkt !
 Ach ! dat die stoffe valt in monden , die gellooten ,
 Zich daedlijk openen tot ketelge nooten ,

Tot wulps gezang en spel , tot ongebonde praat ,
 Tot overlait in wijn , tot spijs in overdaad !
 Ach ! dat ze menigmaal na 't eynde zulker zaken
 (Tot zelf van zulk een zeer) noch moet de slotzang maken ,
 Maar 't licht ontfangt geen smet , dies hef uw' harten vry
 Op Gods bazuyn om hoog , Aandachtige : maar gy
 Onheylige , sta af , sta verde vuylbesmette ,
 Uw' lippen passen niet aan Sions muur-trompetten .
 Getchape Heerlijkheyd zoo schoon van lijf en leeft ,
 Van nimmer uytb're lor , en noyt uytputb're geest .
 Vertoont het Derde Deel in 't maatgedicht der Psalmen :
 (Van 't Boek , 't volwrochte werk , op d'aangenome galmen ,
 (Een werk waar van de Zon , zoo lang s'haar stralen schiet ,
 De weërge niet zal zien) is nu mijn reden niet :)
 Maar van het bloemen-puyk , uyt zulk een hof gekoozen ,
 Als 't kleed van Aloës , van Lelyen en Roezen .
 't Geen 's Bruygoms waarde voegt , die meer dan Salomon ,
 De bloem meer heerlijk (hoewelze noyt en spon)
 Dan Salomons gewaad , kan aan den lijve passen .
 Die zich de Lely noemt in dellingen gewasten ,
 En die in doornen vast zijn Veldvriendin en Bruyt :
 Uyt d'aangename reuk dier kruyderyen , uyt ,
 Dat op zijn kleed'ren spat , het rood der purpre beezen ,
 Door 't treden van de pers , is deze Krans gelezen .
 Gelykt hier yet 't geen na K A M P H U Y Z E N niet gelykt .
 Om dat zomtijds de maat wat van haar voeten wijkt ,
 Of in het lezen hort ? men achte , 't goet genoeg
 Van wat KAMPHUYZENS is , deē dit by d'andere voegen ,
 Na 't eerst en ruyg bewerp gevonden van zijn hand ,
 Wy weten ook , dat yet uyt enkel misverstand ,
 Of uyt voorbarigheyd , en mangel van goed oordeel ,
 Uyt 's Drukkers eygenbaat , en snood bejag van voordeel ,
 Ja dingen die in slof en tijd hem tegen gaan
 (Door nieuw en nieuwer druk) hier worden by gedaan ;
 En dus word menig werk gehakkelt en gehetert ,
 Wanneer de Drukker schrijft , *vermeerdert en verbetert* ;
 Hoewel dit meerendeel , 't kenteken van zijn aard
 Op 't voorhoofd dragend' , zich by 't zijne niet en paart :
 Op dat het echter min voor 't zijne zy gerekent :
 Is 't billijk dat het sta byzonderlijk getekent :
 Des 't geen men zeker weet KAMPHUYZENS niet te zijn ,
 Of 't geen m' onzeker hout en twijffelig voor 't zijn ,
 Verstrek het vierde Deel : kan dit geen waarde halen
 By 't ander , 't zal het des doen rijzen , niet doen dalen ;

Dus vind de Diamand de flechter steenen doof,
 En by d'oprechte par'l de valsche geen geloof,
 Gelijk de levendig' en onvervalste verven
 D' onvast' en doodsche doen verschieten en versterven.
 wie nu KAMPHUYZEN mint, in 't Rijn of rijmeloos,
 Ontfange juychende (al zijn de tijden boos)
 Dit werk en wensch 't met my zijn eeuwig eer en luyfter
 En dat noch nijd noch tijd, zijn eed'le Naam verduyfter.
 Hy houd in eerbied zijn gedachtenis, en zeg,
 Zijn wijs en dor gebeent moet groenen daar het leg.

f. O U D A A N.

DIEDERIK RAFAELS KAMPHUYZEN
 GEBOREN TOT GORKUM, 1568.
 GESTORVEN TOT DOKKUM, 1627.

T E Gorkum zag ik 't eerst', te Dokkum 't laatste Licht,
 'k Zong Goddelijke Zang in Psalm en Christen plicht.

't Boek tot den Lezer.

I K ben geen Krijgs-trompet, die zoek met stalen spitzen,
 Verwoede Benden aan malkanderen te hitzen,
 Noch Vedel, die verpacht aan Venus lodder-oog'
 Natuurs aanrizing porre en wakker met mijn boog,
 Maar uyt den Heyl'gen Geest herboren Davids Harpe,
 welk overstaag den draf der dart'ler Dichten warpe,
 Als mijn geluid galmt door der wolken mist en damp,
 Daar onze Borigerschap gekost heeft Christus ramp:
 En rade elk ankervast zijn ziele te vertuyen,
 Aan 't Hemelsch, door Geloove en Hoop, die d'ydell buyen.
 Zijn machtig door te staan van wer'lds bewegenis,
 Als pracht, en wat meer zond' zy met zich slepende is.
 Mijn Rijmer, die u schenkt zulke overschoone Lessen,
 Is weer beschonken, als de jongste Zoon van Jesse;
 Met volpropte, ingedrukte, en opgehoopte maat,
 In Godes Rijk, daar vreugd in eeuwig bloeyen staat.

C. I. Vinkel.

Op de Sichtelijke Rijmen van D. KAMPHUYZEN.
 D Uykt in uw Kerkhofs-höl, voorvechter van de wormen,
 Die gulzig slokten in zijn vlees; waar van de ziel

Uyt d'Hemel noch bazuynt , aankitzende ons in stormen
Voor 't hoog Jeruf'lem , dat nu onlangs overviel
Zijn wit bejronkte Deugd ; hoort hoe zijn Harp noch flaat ,
En lokt ons , door't geluyt , tot d'alderhoogfte Staat.

A. Schellingwon.

Klinkert op d'Uytgeving dezès Lied-Boeks.

VOogdeffen van't onsterffelijk *Vermanen* ,
Die in uw kerk geleerde Deugd waardeert ,
En 't heylig Lof der Rijmeren graveert ,
Om haar de wegh na eeuwig roem te banen ,
Dit *Zange-rijm* , dat een der *Waäls* Swanen
Zoo geestig , en zoo geeft'lijk quinkeleert ,
Voor't leest (helaas !) met uw aanneming eert ;
En hangt dees Luyt te pronk aan Ridder-vanen :
Was yemand oyt waard *Tamas* dankbaar jonst
Mits voegen van de Godsvrucht en de konst ,
(Een z'ldzaam ding by ons' verwarde tijden)
Zoo is hy 't die *Gedenkens* min verdient ,
En die gy hoort als uw getrouwste Vriend ,
Een Outer op uw middel-choor te wijden ,

*Op de Dood van den God-geleerden , Stichtelijken en
Gaafrijken Dichter ,*

D I R K K A M P H U Y Z E N .

ONtschaker van geluk ! wat heeft u doch bewogen ?
Uw baat , of onze scha' ? dat gy ons hebt beroot
Van dees vergode geest , wiens konstig zin-rijk hoofd
Eerst onlangs wel verdient met Lauwer wierd omtogen ?
Gy toont aan 't Werelds hart lofrijker uw vermogen :
Want hy met goed beraad u willig was beloof.
Migunde gy ons 't luk ? hy heeft nochtans gesloof
Om ons te doen gedwee u komen onder d'oogen.
Of doet gy dit ten dienst van eender u genan ,
Der tweede van die naam ? Want zoo men merken kan ;
Was 't buyten twijffel dat zijn *Stichtelijke Rijmen* ,
Met heylig zoet vervult , dien alsins afbreuk de'en.
Dees KAMP die heeft hy tot verHUYZENS toegestreen ,
Nu doet zijn Godlijk dicht dees vyand noch bewijmen.

J. K. Hofman.

DIRK KAMPHUYZEN.

N Och Eer, noch Hooge Staat, en zocht gy te verwerven,
Maar voor uw Vaderland den Hemel te beërven,
O schrand're Hemels-knaap! gy hebt de wulpze jeugd
Al zingende geleyd, tot heyligheyd en deugd,
En na Gods wil en wet, haar Zedig Rijn geschreven,
En zelve voorgegaan, met vrolijk, heylig leven,
Eenvoudig, wel te vre'en in vreugd' of tegenspoed,
Zoo't van den Hemel quam, gedijden't u ten goed,
De Zondaars leerden gy, boetvaard'glijken weenen,
En bouwden zo Gods Kerk met levendige steenen;
Dus Kroond uw' God u nu, met misse Zaligheyd,
In't vreugdig Hemeltijk, van eeuw' tot eeuwigheyd.

H. S.

Klinkert op de Stichtelijke Rijmen van den Overleden

DIRK KAMPHUYZEN.

H Y die de laatste Kamp kloekmoedig heeft gestreên,
Gee't het vraat-gierig Aas zijn zielloos rit ten bestên;
En liet ziels voedzel na; zoo haast hem kennis presten
Den mensch te leeren't spoor van ware deugd betreên,
O zi lig schepzel, denkt, ziels minnaar is voorheen,
En ongetwijffelt is zijn voorgang zal u naken;
Dies uyt zijn leering leert eens rechte rek'ning maken,
Hier ordineert zijn geest voor't eyndeloos geweên.
Grijp moed verflaauwde geest, verpijnt u om te lezen:
Dit troostrijk *Stichtend Rijn*, daar ziellust by moet wêzen.
Zoo gy tot ziels welvaart goe gunst en liefde draagt.
Verkort de tijd, die gy tot tijdelijke dingen
Zoo vaak onnut verquist! Kom hier een Rijmtje zingen,
Wiens vreugde zieletroost, 't gemoed, en God behaegt.

J. KRUL.

Op de Stichtelijke Rijmen, en't schadelijk
Overlijden van

DIRK KAMPHUYZEN.

D ie dees Rijmen komt te lezen,
Vraagt licht, wie mag Rijmer wêzen?

't Is KAMPHUYZEN, Hervraagt weer,
 Leeft hy noch? Neen, leeft niet meer.
 Wreede, ach! vol ongenade!
 Oorzaak van de jammer schade!
 Oorzaak van deez' Man zijn dood,
 Ach! de schaad' is veel te groot,
 Wie zal nu de zonden peylen?
 Wie bestraffen onze feylen?
 Met een zerripzoet gedicht,
 Dat zacht nijpende ons sticht.
 Onbelemmert, niet verlegen,
 Met een klare stem ter degen
 Zoo voor ouden als voor jong',
 Dat KAMPHUYZEN altijd zong.
 Werlds eer, wou hy niet erven:
 Maar om eerzucht te doen sterven,
 Dat ter eeren van Gods Kerk,
 was zijn wit en ooggemerk.
 Snoode feeks! berooft van oordeel,
 Die niet lett' op schaad noch voordeel:
 Als uw' pijn' is aangeleyd,
 werd vergeefs tot u geschreyt.
 Daar zoo menig duyzend menschen,
 Onnut zijn en gretig wenschen,
 Om door u (van hunne pijn,
 Ende quel) ontlast te zijn.
 Doch gy wilt, noch kond niet hooren,
 Met u doove braasse ooren,
 Die u vleyt die is recht zot:
 Want gy drijft met elk den spot.
 Die wy aldernoodst verliezen,
 Komt gy aldereerst uytkiezen,
 Rooit ons die ons door zijn reën,
 Als een tweede DAVID scheën.
 Onbesproken, zonder roemen,
 Der' ik hem schier heylig noemen:
 Kent men boomen aan de vrucht,
 Heylighede aan de tucht.
 Dood, zegt my, is't uw bedrijven?
 Of het noodloot toe te schrijven?
 Of is't by geval geschied?
 Dat geloof ik immers niet.
 Wat des Menschen broosche leven,
 Is met uur, en tijd beschreven:

Is heel juist , en net bepaald ,
 waar geen oogenblik aan faalt ,
 Onzen God , en wijzen Vader ,
 Heeft beslooten allegader
 Eens te sterven , en dan weer
 Leven en noyt sterven meer .
 Nu KAMPHUYZEN is gestorven ,
 Heeft Hy 't Leven eerst verworven :
 Levend' zijnde schein hy dood ,
 Dood heeft hy minst stervens nood ;
 Maar hoe zoude die ontleven ;
 Die zoo duurend heeft geschreven ,
 Die door zijn verstaalde pen ,
 Nimmermeer niet sterven ken .
 Als een FENIX uyt zijn aschen ,
 Komt hy heerelijk uyt waschen ,
 Klaarder zal zijn sterr' opstaan ,
 Dan die onder is gegaan .
 Geen dood kan hy bezuuren ,
 Eeuwig zal zijn Name duuren ,
 Eeuwig ende zonder end ,
 Zal KAMAHUYZEN zijn bekend .
 In zijn Rijmen (brave Dichten !)
 Die zoo leerend' heerlijk stichten ,
 Speurt men altijd 't ware beeld
 Van die , die hen heeft gereelt .
 Of nu yemand zeer wou klagen ?
 Swarte , droeve kleeren dragen ?
 Zuchten , karmen , met gekrijt ?
 Ydel is 't ! wy zijn hem quijt .
 Daar hy is , daar moet hy blijven .
 wenscht gy hem ? zoekt in zijn schrijven :
 want die eens het sterven leert ,
 Noyt hier wezentlijk weer keert .
 Gy , in wien de *Muzen* wonen ,
 Kloeke koppen , wilt betoonen ,
 Dat KAMPHUYZENS dood u deert ;
 En een Lofdicht hem vereert .
 Rijmt Poëten , al uw leven ,
 Hem volkomen lofte geven :
 Die de meeste eer hem bied ,
 Zelfs de grootste eer geniet .
 Wilt een Lauwerkran ook vlechten ,
 Om aan 't waarde hooft te hechten ,

Knielende, zoo wenst hem mee,
Rust KAMPHUYZEN rust in vrede,
Noch zoo zou ik wel begeeren,
Dat dit GRAF-SCHRIFT hem ter eeren,
Op zijn Graf gestelt wierd; maar
Dat het meerder aardig waar.

*Stichtelijke Rijmen zullen,
Met KAMPHUYZENS geeft zich vullen:
Deze Graffsteel met het vleys:
Maar de Zieke was Godes eys.*

O. van de Tempel.

Op de Dood van den Stichtelijke Rijmer

D I R K K A M P H U Y Z E N .

KAMPHUYZEN, wiens de Wereld niet was waard,
Is door de dood geveld, besteld ter aard:
Hoewel hy Gode leeft, die door zijn kracht
Hem t'zijner tijdt zal trekken uyt 's doods macht:
Engeven 't leven, dat onsterfelijk
Den Christ'nen eygen is, end' erfelijk.
In 't leven was hy tot de Deugd een licht,
En na zijn dood noch met dees *Rijmen sticht*,
En stichten zal, zoo lang daar yemand leest,
Die zin en lust tot Deugd en Dichten heeft.

Op de Dood van D. KAMPHUYZEN:

DE holgekaakte Dood, wiens honger 't al verslokt,
Had naauw in gulzigheyd zijn leven ingeschokt,
En wanweld' aan de smaak van d'afgekloven schonken;
Als uyt den grave quam een nare galme geklonken.
En mijnd' het lichaam voort; en om de Ziel te haal,
Quam 's Hemels Adel af, met Goddelijke praal.
En voent' hem op haar koers, waar voor vier Hengsten
drabbelden.
De tijdgenood; die't zag hoe Aard en Hemel grabbelden,
Borst dus in tranen uyt: Zoo derv' ik dan de Ziel,
Die in den Heere my met David ond' rhiel!
Niet zoo, ô vroom genood, en toont niet onedel,
Ziet hier zijn harp, en't geen afschiltert van zijn vedel,

DIRK KAMPHUYZEN

N U smoort een Zerk de stem en fluyt de zaal'ge mond
Die zich op Aard' liet hooren
Tot heyl van Gods Verkooren,
Dien hy verstrekte een tolk van't Oude en Nieuw' verbond.
Die stadig swanger van een Goddelijke vreugd,
Ons, door zijn zede toonen
Kon naar den Hemel troonen,
En toonde ons hier om laag de Heirbaan van Deugd.
Dit 't spoor alleen niet wees, maar zelfs trad rustig voor
Met onvermoejde stappen,
In bange ballingschappen,
Langs 't smalle en enge pad, den strengen kruys-weg door.
Maar nu ontslagen van het sterffelijke deel,
En reeds by God gestegen,
Door starre lichte wegen,
Blijft noch de Ziel tot zang geneygt, om stem en keel
Te paren met de toon der zaligen om hoog,
Daar God door Engle tongen
Word eeuwig lof gezongen,
Dat heel de Hemel juygt en galmt van boog in boog.

A. V. G.

L E S E R.

Et is my (beminde Lezer) vry wat tegen, dat ik juyft mede een Boek in de Wereld moet brengen, en (ten minsten na schijn) ook deel hebben aan de algemeene Zotheyd van Boeck-maak-lust, inzonderheyd in deze tijden, waar in dagelijks de Wereld met Boeken, en voor al met Rijmeryen, zoo gepropt word, dat het eenen verveelen mochte, alleen maar de Tijtels en Opschriften, 'k swijge de Boeken zelfs, te lezen. En evenwel (hoewel onwillig) moet ik, en vinde my (om-verscheyden redenen) zoo veel als gedwongen... Zal derhalven (dewijl 't nu doch zoo is als 't blijven moet) t' uwer onderrechingen, een weynig zeggen van 't Boek zelfs. Daar in hebbe ik voor eerst voor gehad, dat alle Rijmen hare mate ofte voeten en gelijkmatig getal van zyllaben zouden hebben, om zoo wel gelezen als gezongen te kunnen worden: nadien doch alle Rijm ofte Gedicht, (na oud gebruyk en ook aard van de zake) behoord zoo wel leezelijk als zingelijk, en zoo wel zingelijk als leezelijk te zijn. Leezelijk, zegge ik, op zekere mate en voeten: 't welk van weynige Rijmers doorgaans nagekomen word. Want gemeenlijk leyd men de syllaben na den zang of getal dertoonen; daar nochtans veel eer de zang moeste geleyd zijn na de syllaben en dicht-mate. Hier door was ik genoodzaakt veele zangen, of wijzen (zoo men 't noemt) anders te berijmen danze voorhenen berijmt zijn geweest. In de zake zelfs binde ik my niet zoo zeer aan woorden en manieren van spreken ('t welk ook in Rijmen niet wel doenlijk, ende

ende niet zeer aangenaam en is) als aan zin van de H. Schriftuure. Zoo ik daarin, yewers mochte misfen; die in dezen wat beters voortbrengt, zal my ende allen vromen dienst doen. In mijn Rijmen en Dichten, zullen zonder twijffel, de rechte Oordeelaars en Konst-hebbers veel fouten zien, doch misfchien op verr' na zoo veel niet als ik zelfs, Watraad? het oordeel gaat wijder dan de konst, ik zieder meer in, dan ik altijd doen kan. En tegen dank moet ik zomtijds een faute lijden. Volheyd en aardigheyd van zin (die voor al moet gaan) en bevalligheydt van woorden en syllaben, willen niet altijd t'zamen: immer met my niet. Eenige, die, zelfs këtters in de konst zijnde, anderen nochtans daar voor, ende haar zelve alleen voor de rechte houden, zullen veele van de fouten, die eygentlijk fouten zijn, over 't hooft zien, maar ondertuffchen lichtelijk 't heele Werk voor een faute en voor konfteloos houden. Zeer wel, 'k gun een yder 't vermaak van zijne opinie. Ik ben voldaan, als maar 't Boek zijn opschrift voldoet, dat is, dat het u, Christelijke (of tot Christelijkeyde bereyde) Lezer, flichte, en met eenen vermake, 't zy door de stof of konst, waar toe voor al van nooden is dat het klaar en verftandelijk zy. In het welke, hoe grooten vlijt ook aangewend is, ik evenwel my zelve niet allezins heb konnen genoeg doen; gelijk ik ook duchte den Lezer niet te zullen gedaan hebben. De reft al t'zamen, is ydel en buyten ons, die nergens van werk moet maken dan van 't gene dat vorderen kan tot onzer onfterflijk en heerlijk-wordinge, die ik u van herten toe-wenfche: God biddende, u daar in by te zijn met zoodanige genade en hulpe, als zijne Wijsheyd u van nooden acht.

H Et gene in dezen druk , aangaande de verandering van het zingen van D. R. Kamp-huyzens Liederen , aan te merken is , be- staat hier voornamentlijk in. I. Dat alle de Liederen op een sleutel gestelt zijn , om zoo veel te gemakkelijker te kunnen gezon- gen worden ; uytgenomen , *'t Hart is my benoest* , en *Ay my , wat plagen !* welke , om de Hoogte en laagte der toonen , niet wel van sleutel konden verandert worden. II. Dat het eerste vers van alle de Liederen op Notengestelt is , op dat de rechte wijs van yder een zoude kunnen geleert en ge- zongen worden ; uytgenomen de alderlaatste die van Kamp- huysen niet en zijn , op datse , behalven door andere kenteke- nen , namelijk van een Romeynse letter , ook hier door van de zijne zouden onderscheyden worden. III. Dat'er geen verandering in de wijzen gezocht is , daar 't niet behoefte of behoorde , te weten in de oude , wel-vloeyende en bekende wijzen , daar 't zoo verre van daan is , dat'er veel eer met vlijt gezocht is , om alle diergelijke , by die gene die in 't zingen van Kamphuyzens Liederen geoeffent waren , op te zoeken , en die gestelt in plaatze van zoodanige wijzen , die tot noch toe in alle voorgaande drukken wel gevonden , maar om haar qualijk-vloeyende en ongemakkelijke zang , by na noyt zo gezongen worden. Daar dan geen zulke oude bekende wijzen te bekomen waren , zijn in plaatze van de voorgaande , nieuwe zangen gestelt , die wy hopen , dat met de aandacht en stichtinge der liederen (dat altijd des Zangers oogmerk behoort te zijn) beter over een zullen komen. Eyndelijk vind men verscheydene Liederen , die in vier of vijf zangen verdeelt zijn , van welke op het eerste een wijs was , en de vol- gende op de wijze van het eerste moesten gezongen worden , en alzo 't zelve verdrietig was , en dat daarom de volgende Liedjens meestentijd niet gezongen wierden , zoo hebt gy nu hier op yeder zang ook een nieuw wijsje , en dat in dier- voegen , dat gy ze noch evenwel op d' oude wijze zingen kondt : zoo dat nu yeder van die Liedjens op drie , vier , of vijf wijzen kan gezongen worden. Ook zijn in het derde deel op eenige Uytbreydingen der Psalmen verscheyde nieuwe zangen by gevoegt. Gebruylt het tot uwer stichtinge , en vaart wel.

TOE-EYGEN-RY M.

Aan de

NIEUWELINGEN

in Christelijke Deugde.

ZANG:

Wie zich ter hooger schoole geeft. Of Aldus:

G ^{1.}
 In die-upt's werelds droom ontwaakt /
 Ten laat-sten zyt op 't pad geraakt / Dat
 door geduld en hepligheyd / Ten God-
 gelij-ken leven leyd ; Ten leven en
 be-erffenis / Waar van t geniet oneindig is ;
 Die / Nieuwelingen in den stryd /
 Vol moeds / maar niet ten eynde zyt.

2. Ont-

2.

Ontfang / en bezink dit rijmen-werk ;
 De lessen van uw Wede-klerk ;
 De lessen / die ik wensch en hoop /
 Dat gy / in uwes deugdes loop /
 Of al getrouwelyk beleeft /
 Of beter kond / dan dieze geeft ;
 De lessen upt uw's Heeren woord /
 Wel dik / maar noyt te veel gehoord.

3.

Wat schaad de spooz booz 't willig peerd ?
 De leerzaam / is noyt zat geleert /
 Dooz blazen raakt in brand 't geen smookt ;
 En 't vuur brand sterker / als men 't stookt.
 't Scaad nuttyk al wat quaad ontraad.
 't Baad veel dat pet tot 't beste baat.
 Hoe veel 't ook komt / noyt quam 't te veel
 't Geen noodig is booz 't nodigst deel.

4.

't Is waar / dooz kennis van Gods Zoon /
 Zijt gy des wer'lds begeert' ontbloon.
 De zonde / daar g'aan waart gehecht /
 En dooz een taajen lust verknecht /
 Daar ober sucht en schaamt g'u nu /
 Daar van is nu de ziele schub ;
 Die ziet gy nu met bet'rings wensch
 En smert / in uwen eben-mensch.

5.

In plaats van 't quaad / by u gepleegt
 Eer 't hart van dooling was ontleegt /
 Word nu (dooz waarhepds dzift gepoet)

Des

Des Heeren jock van u geschoort.
 En staat ook (zonder om te zien
 Pa't blinde doen van blinde lien)
 De handen blytig aan den ploeg /
 't Is veel. Maar Veel is niet Genoeg.

6.

't Is niet genoeg op deze baan /
 Daar stil-zijn / is / te rugge gaan ;
 Daar deugde deugde trekken moet /
 En licht blyft staan / die zich niet spoed ;
 Daar alle vuyl en vuylhepds schijn
 Hpt Lichaam / Ziel / en Geest moet zijn ;
 Daar goed begin geeft blik van Loon /
 Maar trouw vol-duren eerst de kroon.

7.

Waar lust is / maar geen naauwe weet /
 Haast beurt 'et dat men qualijk treed ;
 Veel qualijk treen maakt spoedeloos ;
 Door onspoed word men moedeloos ;
 Door moedeloosheid / traag en slap :
 En dus (want quaad is quades trap)
 Vaakt heel aan 't droomen die dreyg-droomt /
 En valt wel / die aan 't glippen koomt.

8,

En recht als 't quaad te mets verflint /
 En tot het quaadst by trappen klimt /
 Zoo mede 't goed. Want nut brenge nut.
 En d'eene Deugd is d'anders slut.
 Wel toeten baart wel-levendheid ;
 Veel weldom / wel-bedzevendheid ;

Bedzevendhepd / vasthepd in Deugd ;
 Deugds vasthepd / vaste harten vzeugd ;

9.

Vast' harten-vzeugd / een nader smaak
 Van t onbergankelijc vermaakt ;
 De nader smaak / een sterker tocht
 Na't Leven dat'er word gezocht ;
 De sterker tocht / een sterker doen /
 Een naauwer trachten / rasser spoen /
 En (spijt / vervolging en ellend)
 Een manlijk duren tot den end.

10.

Hier is veel Leering en Gedicht /
 Dat / tot d' Onchzisten Ziel gericht /
 A niet in uweu stand en raakt ;
 Dan / 't stijft al wat in deugd vermaakt /
 't Is recht vermaak voor 't vroom-gemoed
 Al wat tot Waarhepds eere doet /
 Tot Waarhepds eere doet al t'geen /
 Dat ('t zy tot wien) spreekt waarhepds re'en.

Stichtelijke

R Y M E N.

E E R S T E D E E L.

Onnut' en schadelijken Arbeyd.

2 **H**ou op die gepl gedicht of minne-

klachten maakt / En menig

maagd'lijk hart zijn reynigheyt ontschaakt.

Hw' zin werk is (als rechts) om zinnen te

verfraa pen : Maar wat van zelber

wast behoefmen niet te zaapen.

2 Hou op / berweende konst / van malle Malery /
 Het boedsel van qua'e lust en sieltsche zotterny ;
 De jong' en teere rijg breekt door ontijdig swaapen ;
 En wat van zelber wast behoefmen niet te zaapen.

3 Hou op tijd-quistig hoofd dat Logen-stori dicht /
 End'onbedachte Jeugd verpdelt en ontsicht:
 Een hungerige maag is met geen wind te paapen;
 En wat van zelber wast behoestmen niet te zaapen.

4 Hou op / verdwaasde pen die zotte eer-zucht srijft /
 En loffelijk van Krijg / van Slaan / van Moozden
 schrijft;

Die toren / waak / en rijd / in 't harte doeg, hertaapen;
 Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

5 Hou op / bewijfde hand / die / t'wijl gy bezig zijt
 Met nieuw fatzgen en d'acht / (te mild in geld en tyd)
 Staag-an een nieuwe wind van zottighepd laat waapen:

Al wat van zelver was behoestmen niet te zaapen.

6 Hou op / die daagelijks een nieuwe bond boozsteld
 Tot mindering van Liefd' en meerdering van geld;
 Die d' Arend tot een Gier / en Rabens maakt van
 Kraapen:

Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

7 Hou op / vergifte tong / die 't holk in zonden bleyd;
 Die u een Iepdster waant / maar Iepdend haar berleyd;
 En tot u valschen troost Gods reden durst verdzaapen;
 Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

8 Hou op / verdoolde Ziel / van u dwaaszinnig doen;
 Hou op / zoegbuldelijk de booshepd wjt te bzoen /
 Berou en ramp zult gy van zotten arbepd maapen;
 Al wat van zelver was behoestmen niet te zaapen.

Richtsnoer der Begeerten.

H

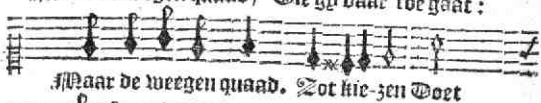
Eyl-gierig mensch / wiens grond-ge-

dach-ten / 't Geniet van lust en rust betrachten /

Den eyfch van uw gemoed Is recht en goed:

2 Hy zoekt al daer niet is te binden /
Die zich door 't Zienlijk laat verblinden.
't Is Liefd' die hem aanstouwt /
En ook meer-houd.

Maas! hy kreeg genoeg /
Nam hy niet te vrog :
Maas! hy kreeg genoeg gegeven /
Zocht hy 't Genoege niet in dit leven.

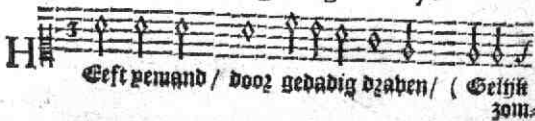
3 De beste Liefd' / is hier zich haten,
De trouwste Trouw / hier zich verlaten.
't Schijnt droefheyd / maar 't verblijd :
Want stof en Tijd

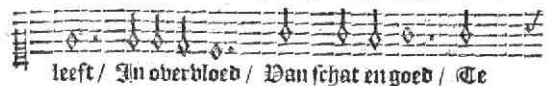
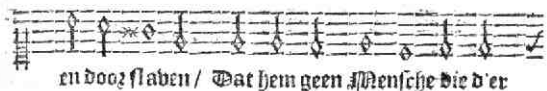
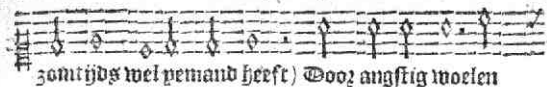
Van gewenste rust
En volmaakte lust :
Van gewenschte rust / onendig /
Is niet in 't Vluchtig en ellendig /

4 Ik weet een Stad die fondament heeft /
Gebouwt van die begin noch end heeft /
Daar bind (in vzeugd en eer)

De mensch zich we'er.
Die hem zelfs verliest /
En Gods weg verkieft :
Die hem zelfs verliest op Warden :
O! wisseling waard om aanbaarden /

Godzaligheids genoegzaamheid.

2 Woord pemand hier zoo hoog' verheben /
(Gelijc doch zelden pemand word)

Dat hy / in staag en pijnlijc streben /
Van sterke eer-lust aangepoort /

Dooz hoogen staat /
Komeynsche daad /

Of kloek verstand / komt tot de hoogste eer :
't Is veel verworpen : Maar Genoeg is meer.

3 Kan pemand / die d'er leest geraken
(Als doch geen mensch ter wereld han)

Tot zulk geniet van aardische zaken /
Dat hy niet rusten toe end' an /

Al ruht / en smaakt /
Hoozt / ziet / en raakt.

Wat wellust geben mag : dit Luk loopt beer
En boben 't mensch'lijk : Maar Genoeg is meer.

4 GENOEG heeft niemand van de menschen
Van die / in 't Wardsche doozgestre'en /

Du vierd van Wardsche hoop en wenschen /
En (met zulks als hy heeft / te vze'en)

Gerust en stil /

Heeft wat hy wil /
 Wil wat hy heeft ; kan wat hy poogt en doet /
 Doet wat hy kan ; een Heer van zijn gemoed,
 5 Het Wardsch kan niemand zoo versmaden /
 Dat hy meer dan hy heeft niet wenscht /
 Van die / van Wardsche liefd' ontladen
 En dooz Gods sterken Geest ontmenscht /
 Na Beter tracht /
 Op Beter wacht /
 Van Beter / dat volmaakt en eeuwig is /
 Te zullen erven / leeft in 't hart gelwis.
 6 Gewis kan niemand zijn van 't erven
 Des grooten Hepls daar God me'e loont /
 Van nimmermeer te zullen sterben /
 Van steeds te wonen / daar God woont /
 Van die / bereyd
 Tot alle leyd
 Dat God in zijnen dienst hem overzend /
 Den wil zijns Zoons blijft doen tot aen den end.
 7 Belach nu / dwaze Werelds-knechten /
 (Hoe weeldig / rijk en hoog van staat)
 Belachze die hier 't hart niet hechten :
 Behalven 't Hepl dat noyt vergaet /
 Krijgt / ongezoekt
 Een slecht bedocht /
 En (na uw arme oordeel) arme bloed
 Al 't hepl daar gy met pijn vergeefs om wzoet.

Lof van Deugde.

Deugd/ gy zyt soo schoone/ Gy zyt zoo schoon'
 en waardig om beminnen : Gy zyt sod mild
 in't loonen/ Aan allen die dooz u zich selfs verwinnen/
 Dat

Dat wie u ziet / En nochtans yet heeft boven u
 verkoren / Of zonder kennis En menschelijk be-
 grijp moet zijn gehoren / Of door qua' wennis
 En boozen wil de reden heeft verloren.

2 Door Deugd / is van de Beesten
 De Mensch / Gods e'el geschep / meest onderscheiden /
 Deugd plegen / kan de geesten /
 Mids in ellend niet vzeugde over spreiden :
 Deugd / wel gevat /
 Is eenen schat /
 Die niemand kan ontroben :
 Deugd / by 't on aardig
 En beestig volk versmadigt en verschoben /
 Acht God zoo waardig /
 Dat hy / om haar / den mensch op-voerd na boven.
 3 De Deugd / waar van wy zingen /
 En 't heyl begeerig hart toe willen wijzen /
 Heyd niet in doen van dingen /
 Die Heydens wijze menschen / als deugd prijzen ;
 Of die / gezuft
 Door aardisch vernuft /
 In lof zijn hoog gerezen :
 Maar in 't bereeden
 Van 't heylig pad / daar w' in Gods Leer van lezen :
 't Is recht en reden /
 Dat loonders wil loon-hebbers Wet moet wezen.

Noodging tot Deugde.

Aan de Jonkhejd.

D

E zoete Meereminne / Die zoo aantrek-
 lijk zingt / Dat haar gezang tot binnen / In 't diepste
 van 't harte dzingt / Verstopt daar vooz uw' ooren /
 Verleydelijke Jeugd : Daar valsche woord verkoren /
 Verliest men ware vzeugd.

2 Al is ze schoon bepeerelt

En heerlijk in cieraad /

't Is evenwel de Wereld /

Die met al 't haar vergaat :

Daar niemand (hoe ellendig)

Zijn liefde opt op lag /

Zoo hy z' in haar inwendig

On-opgetopt bezag.

3 Verstopt niet 's lichaams leden

Met Wasch of dichte Wol /

Maar heb 't verstand van reden /

Het hart van aandacht vol.

Gebrek van goe bezitters

Geeft qua' bewoonders ste'e.

Deugds aanvang brengt wat bitter /

Maar 't end / veel zoethejd me'e.

- 4 Indien gy nu in domheyd
 Het merck van ulwen tijd
 Op 't pad dat af- en om- leyd
 Dwaas-lustelyk verlijt :
 Die nu zoo zoet komt troonen /
 Zoo schoon en heyl-ryk laat 't
 Zal niet berouw u loonen ;
 En noch misfchieten te laat.
- 5 Ik eysch niet dat gy rustig
 En vrolijk laat te zyn /
 Maar dat g'u wacht vooz 't lustig
 Welks eynde loopt op pijn.
 Ik eysch niet dat gy 't minnen
 't Minn'-lustig hart belet /
 Maar dat gy slechts ulw zinnen
 Op minnens waarder zet.
- 6 Te willen 't Lieb' ontbeeren /
 Is tegen Liefds natuur.
 Des Minnaars hoogst' begeeren /
 Is / dat de minne duur ;
 De minne kan niet duren /
 Als 't Minlijk word gemist :
 En eynd'lijk volgt'er truren /
 Daar waan zich heeft vergist.
- 7 Laat schijn u niet verblinden ;
 Schrik niet vooz deugds gedaant'.
 Gy zultze zoeter binden /
 Dan gy in 't eerste waant.
 Allenken word hy machtig /
 Die ernstig werk begint.
 En Liefd is dubbel-krachtig /
 Als zy Liefes trouw bevind.

Aanvochtings Opmerking.

T W E E - S P R A A K.

Tusschen de Mensch en Goddelijke Reden.

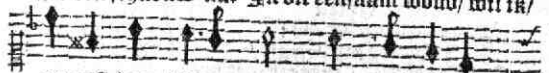
Mensch, 't Hart is my benouwt / Benouwt (helaas!)
 tot

tot in der dood; Waar 'k my wende/ Volgt ellende/

Als een schaduw' na. In dit eenszaam woud/ wil ik/

geperst door diepen nood/ Luyd uyt steenen/

En beweenen Al mijn ramp en scha': Ach! wan-

neer krijg ik we'er 't Geen ik zoo beminden?

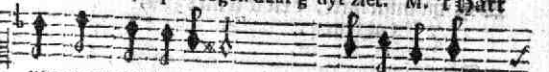
Godl. R. Neem een keer, Zoek niet meer, Gy sult

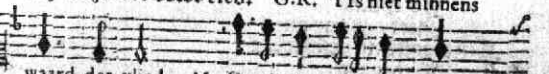
beter vinden, M. Beter vinden kan ik niet.

G. R. 't Zijn qua' oogen daar g' uyt ziet. M. 't Hart

my noyt tot beter ried. G.R. 't Is niet minnens

waard dat vlied. M. Hoe't zp/ had ik't we'er-

om / ten eyn-de waer 't verdriet,

M. 2 'k Meenden / ik stond vast ;

't Geluk dat loeg my minlyk toe ;

Staats vermeerren /

Schat en eeren

Scheenen my bereyd :

'k Doelde my bezrast /

En ne'er geveld / ik weet niet hoe ;

't Luk / schoon henen

En verdweenen /

Liet my 't harten-leyd.

Wie rooft my

Zoo r'ontp'

Al mijn harts vermaken ?

G. R. Een die dy

Los en vry

Van ellend wil maken.

M. Quaad (epiaas) en weerd geen quaad.

G. R. Quaad weerd quaad, als 't Godt roelaat.

M. God / die goed is / weerd geen baat.

G. R. Weeld besnoeyen, is geen haat.

M. 't Schijnt waar / maar liever noch had ik een ander
raad.

3 Wat ik ren of loop.

Hoe ik my zelven quel of pijn /

Wat ik slave

Hoe ik drave /

Laas ! 't is zonder vrucht.

Sterf / vergeefze hoop' /

Weg upt mijn hart. 't en wil niet zyn ;

't Is al tegen ;

Hepl en Zegen

Zijn van my geblycht.

Is'er dan

Niet / waar an

My troost kan geschieden ?

G. R. Wis het kan :

Vlied slechts van

't Geen van u wil vlieden.

M. Wie kan bli'en/ als 't hart noch haakt ?

G. R. Die lang zoekt, en noyt genaakt.

M. Wie laat gaarn 't geen zoo vermaakt?

G. R. Die noch beter heeft gesmaakt.

M. 't Is waar/ als Beter komt/ word Snooder gaarn
verzaakt.

M. 4 Moed/ mijn Ziele moed.

Wat moed (helaas) waar op? waar na?

't Hardsche miss' ik;

Beter giff' ik;

Maar wat giffens re'en?

Vindm' ook beter Goed?

Het oog zeyd neen; het hard zeyd ja.

't Oog kan liegen;

't Hart/ bedriegen:

Wien volg ik van twe'en?

Onbekent

Is my 't end' /

Daar 'k toe word gedreven.

G. R. Die ellend

Neemt en zend,

Wil u 't Eeuw'ig geven.

M. 't Eeuw'ig? maar wie weet of waar?

G. R. Vyt de Schrift is 't openbaar.

M. Waarheid is misschien niet daar.

G. R. 't Klare bewijst hem zelve klaar.

M. Hoe zoet is 't droef gemoed een waar-gelijke maar.

M. 5. Waarom was het doch /

Dat my het Onbergankelijk

In vooz-tijden

Min verblijden

Dan te dezer stond?

Laas! ik zie 't bedrog:

't G'loof/ niet in 't hart ontfankelijk /

Dooz 't inbeelden

(Dan 's vleeschs weelden)

Lag slechts in de mond.

Hi is 't wat /

Maar dien schat

Vond ik gaarn noch klaarder.

G. R. Word niet mat,

Die toe-vat

Grijpt allenken naarder.

M. Ach! die zag. Wis gaat booz staam.

G. R. Reyn Geloof is aangenaam.

M. 't Zien daar by / waar ook bequaam.

G. R. Zien en G'loven gaan noyt t'zaam.

Deugd, die Deugds loon niet ziet, draagt waarlijk
Deugdes naam.

M. 6. Leef noch / hope leef:

'k Begin een ander heyl te zien;

Dupsternissen

De'en 't my missen;

Schijn had my verblind,

Kleef niet / zinnen / kleef!

Kleef niet aan 't geen / dat noch moet bli'en:

't Is al sterff'lijk

En bederff'lijk /

Wat m' op aarden bind,

Langs wat baan

Zal ik gaan

Na 't gelukkig leven?

G. R. 's Levens pa'en

Vind gy staan.

In Gods Woord geschreven.

M. Die oordeeld de Wereld / mal.

G. R. Onrecht oordeel brengt ten val.

M. Och! die paden zijn zoo smal!

G. R. 't Rijke loon verzoet het al.

M. Wel aan / ik zie een weg die 'k het bedenken zal.

Middelen tot Heyl en Deugde.

T W E E - S P R A A K.

Tusschen Klager en Trooster.

Klager. Ay my! wat plagen! Troost. Wien hoor ik

klag

Klager. 2 'k Wil: maar mis krachten.

Trooster. Kracht wast door trachten.

K. Qua'e wenst maakt trachten onvermogen.

T. Qua'e wenst wijkt door omzichtig tegen vogen.

K. Na wenst te doen, is zoer.

T. Na raad te doen is goed.

K. Wenst word te sterk gevoed.

T. Maar 't is door logen.

K. 3 Wat voed qua'e wennis?

T. Gebrek van kennis.

K. Hoe kan de kennis Deugde werken?

T. De kennis doet elks dings waardne merken.

K. Wat brenge dat merken in?

T. Of groot' of klepne minn'.

K. Helaas! Domheyd van zin!

T. Kan ondeugd sterken.

K. 4 Wat raad tot domheyd?

T. Merkt waar 't pad krom leydt.

K. Wat vordert om daar toe te raken?

T. Met hart en ziel geheel tot God te naken.

- K. Hoe naakt men God? T. Te met.
 K. Hoe eerst? T. Doo; repn' gebed.
 K. 't Hart is seer bezer
 Met aardse zaken.
 T. Maakt rupmt' van binnen,
 K. Hoe zal 'k beginnen?
 T. Hoe groot u nood is / overwiegen.
 K. Wat nutheyd is daar in voor my gelegen?
 T. Noods kennis die poort aan.
 K. Waar toe? T. Tot God te gaan.
 K. 'k Wil na uw raad bestaan.
 T. Goe wil krijgt zegen.

Doolings Eynde.

Onder den Persoon van een Recht - bekeerde.

I.

M
 Een geest voel ik my zingen Tot een vzo-

 lijk Lied. Doolijk mag de mensch wel zingen /

 Als't in God geschied. Hoe kan hy vzeugd be-dekken/

 Die na lang zoe-ken vind? 't Moet al na vzeugde

 strekken / Als 't hart heeft dat 'et mind.

2 't Is vermaketijk te spreken.
 Van zjn vzeuffenis /

Als / hedroefsthepds stof geweken /
 Vreugd' in plaatze is.
 De mensch / dien / 't wyl hy wandert /
 Het dool pad valt heel zuur /
 Gedenkt / als 't na verandert /
 Met vreugd zijn avontuur.
 3 Lang had ik vergeefs geloopt
 In mijn onverstand ;
 'k Hoopte daar niet was te hopen ;
 'k Zocht daar ik niet vand ;
 Op smood' en aardische dingen
 Had ik mijn hart gezet ;
 Dooz lust tot vryhepd / gingen.
 De zinne recht na 't net.
 4 Moest ik het beminde verben ;
 't Hart en had geen rust ;
 Rond' ik het zontijds verwerpen ;
 't Stopte geenen lust.
 't Verstand / dat ramp' sou schutten /
 En wist niet hoe het zou' ;
 Het hart / dat heyl wou nutten /
 En wist niet wat het wou'.
 5 Mijn gedachten liet ik weyden /
 Weyden / wyd en vryd :
 't Een ding was van 't a'ar verscheyden : /
 Doch t'zaam ydelhepd.
 'k Zocht waar ik zoeken konde /
 Doch op een dool kompas :
 't Word niet op Aard gebonden /
 Dat nopt op Aard en was.
 6 God / die goed is / liet de stralen
 Van zijn Heylig Woord
 Op mijn hart van verre dalen ;
 't Licht sloeg plings voorz ;
 't Hart wyl den stof gelyden /
 Zag (doch dooz schemering)
 Een weg die na een leden /
 Dat beter was / toeging.
 7 't Goed was schoon dat zich vertoonde ;
 En / hoe 't naarder quam /
 Hoe 't in d'oogen noch meer schoonde /
 En 't hart tot zich nam ;

De Liefd' begon t'ontbuncken ;
 Doo? lust van 't Heyl hier naar,
 Niet zich het hart beduncken
 Geen weg en was te swaar.

I K.

Dis aanbing ik vast met vzeugden/ En (gelijk
 't my scheen) Ging/langs 't rechte pad der deugden/
 Maar het leven heen, Nog-tans (hoe't was) inwendig
 Had noch de ziel geen vze'e; Ik voelden my ellendig /

Maar wist niet wie 't my de'e.

- 2 Als het hart had 't geen 't begeerde /
 Was het noch al pet ;
 Maar als z' haren wensch ontbeerde /
 Had de Ziel verdriet ;
 1 Hart wou wel deugd beminnen /
 Zoo lang 't geen Tegen bond ;
 Scheen wel te staan van binnen /
 Als 't wel van bukten stond,
 3 Van het grof vermaak der zonden /
 Die de wer'ld zelfs laakt /
 Was de ziele wel ontbonden
 En niet in vermaakt :
 Maar 's vleyschs subtijle lusten /
 En menig'gerley begeert /

Die 't hart meest kan ontruffen /
 Was noch niet al geweert.
 4 En doe God nu diepe stroomen.
 Van swaar ongebal /
 Van ellend' en kruys liet komen /
 Laas! was 't niemendal :
 De nevels die verdweenen ;
 Allenken vand de ziel
 Dat zy niet was dat geene /
 Daar zy zich eerst voor hiet' .
 5 Liefde tot het zalig leven :
 Had in 't hart wel ste'e /
 Maar de aardsche Liefd' (gebleven)
 Woond' en was'er me'e :
 De ziel wou gaarn na hoven ;
 Mits dat z'ook hier troost vand .
 Het hart wou wel geloben /
 Maar zocht op aarden vand .

III.

W

Waarom was het / O mijn Ziele / Daar gy
 Hemelsch waard / Dat uw lusten noch zoo vielen
 Na de snoode Ward: Gy aanbingt wel t'aanschouwen;
 Maar noch niet klaar genoeg: Gy schepten
 s'heyls vertrouwen; Maar 't was noch wat te broeg.

27. 2. G.

- 2 Gy zaagt wel het Land van Breda /
 Als dooz eenen mist ;
 Maar op 't pad / dat gy moest treden /
 Was niet wel gegift :
 Gy woud / dooz weynig leerens /
 Licht weten wat het zp.
 Wat anders is van beerens /
 Wat anders van nabp.
- 3 Zoo lang God de aardfche zaken
 Roch in voozspoed liet /
 Hoozde gy wel van verzaken /
 Maar verftond het niet /
 Dooz fwakken luft gedzeven /
 Bestond gy zomtijts wat /
 En woud wel overgeben /
 Maar niet al wat gy had :
- 4 Dooz gebzek van wel te weten
 Wat zulk heyl aan-langt /
 Fantafeerd' ik my een keten
 Van 't geen niet t'zaam hangt :
 Ik wou' twee dingen knoopen /
 Daar aan geen knopen is ;
 Twee wegen teffens loopen /
 Maar liepze beyde mis.
- 5 't Hart / tot tweederley genegen /
 Stond ftraag wankelyk :
 't Een was 't ander in de wege :
 't Eenw'g / 't Dergankelyk.
 Het Aardsch met vlyt te zoeken /
 Was niet vol-upt myn zin ;
 Het Hemelfch te bekloeken /
 Belett'e d'aardsche minn'.
- 6 Dus na beyden zoekend' / zocht ik
 Geen van beyden wel :
 Dan 't vergeeffche zoeken brogt ik
 Niet dan hart-gequel.
 'k Sloeg acht wat and're zepden ;
 Doch al haar trooft was wild :
 Laas ! die my wilden leyden /
 Die waren zelver blind.

I V.

G

E -- loof allenken kleynder / Waar heel te
 niet geraakt / Zo God 't gesigt niet reynder Had / dooz
 zijn Woord / gemaakt : De schat van zijn genaden
 Wierd my soo op gedaan / Dat ik des Levens paden

Gantsch klaar vooz my sag staan.

- 2 Dooz 't Woord wel t'ober-denken /
 Hond ik de Deugd zoo schoon /
 En 't loon dat God wil schenken /
 Een zulken waarden loon /
 Dat wie der na wil vaten /
 Noodwendig bleesch en bloed
 Met al wat nardsch is / haten /
 En gantsch affweeren moet.
- 3 Ik zag / dat zulk verzaken
 Geen wytighepd en laat
 Tot toorn / berwijt en wrake /
 En al wat smert of schaad ;
 Tot pracht / tot heerschig dwingen /
 Opandig wederstaan ;
 En geen van al die dingen
 Die d' Hardsche Niesd' voorstaat.
- 4 Dees stand (zag ik) kon maken
 Datm' hier ziel-rustig leeft,
 Geen onrust kan hem naken /

Die alles overgeest,
 Die niet heeft / vaar het herte
 Hier troost heeft / of op staat /
 Gevoelt geen zielen smerte /
 Als God wil dat men 't laat.
 5. t Gezicht van God verkregen /
 De'e my met grond verstaan /
 Dat ik van beyde wegen
 Maar een alleen moest gaan,
 't Minst moest voor 't meeste wijken :
 Te groot was my 't verscheel ;
 Het Wardsche liet ik stryken / ;
 En koos een Hemelsch deel.

V.

H Et best heb ik verkoren / Dies is mijn
 hart verblid : Veel lust is hem geboren / Die sijn
 Quel-lust is quijt. Geen tonge / die de zoetheyd /
 En bzeugd' opt sprak of ried / Die om en in 't ge-
 moed leyd / Daar die keur recht geschied.

2 Maer met wat bzeugden stroomen
 Word na de ziel verbult /
 Die van Deugd ingenomen
 En innerlyk doorzult 't /
 Van quaad en zon geschepden /

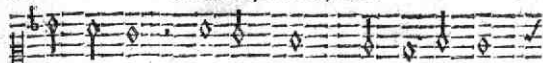
- Ju een is met haar God /
 En dooz geweld noch blyden
 Afstreed van zijn gebod.
 3 Wat Vreugd zie ik my moeten /
 Ju ik ben op het pad /
 Dat toe end' a'n de voeten
 Recht brenge na Godes stad !
 Van 't Wardsch ben ik ontbonden ;
 Mijn God en ik zijn een :
 Sterf ik maar steeds der zonde /
 De band kan noyt ontween.
 4 O dubbel / dubbel-zalig /
 Die zoo hier is gepaart !
 Wat tong is soo schoon talig /
 Die immer na zijn waard /
 Ken na zijn waard uyt spreken
 De soetheyd van dien hand
 Die ons / vooz vrees van byken /
 Gods Grest laat tot een pand ?
 5 Mijn God / die / mijns gedachtig /
 Dooz eerst my hier verkleent /
 En na met u soo krachtig
 Hebt dooz uw Woord vereent /
 Maak desen grooten zegen
 Geduurzaam over my /
 Tot dat ik / opgestegen /
 In wesen by u zy.
 6 Wilt / Heplig God / my toonen
 En doen bemerken klaar /
 Of yet in my mocht woonen /
 Dat u noch tegen waar :
 Noch waar / of worden konde ;
 Op dat ik 't flux uytroe' /
 En geener sonden wonde
 Bedekt in 't hart en boe'.

Christelijk Gevecht.

I.

An te stryden wil ik zingen / zingen een aan-
 dachtig

dachtig Lied: Hoe de Mensch / die wel wil strij-

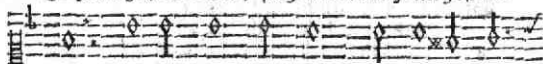
den / heeft te strijden / en hoe niet. Al de wereld

is vol strijdens: strijden is menigerhand: Strijden

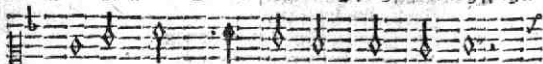
dijdt zomtjids tot eere; strijden diend zomtjids tot

schand. Menig strijd een dwaass'lijk strijden / om

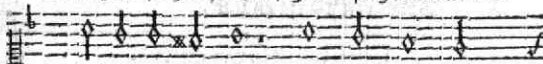
't gering/op 't ongeluis: Menig strijd een wijs'lijk

strijden / om 't geen strijdens waardig is.

Zomtjids strijd de mensch een strijden dat met

Godes wil - le strijd: Zomtjids strijd de

Mensch een strijden daar den Hemel in verbljyd.

2 Christen

- 2 Christen Mensche/ wilt gy strijden; strijden/ dat gy
 overwind; (vind :
 Overwind / dat gy der kroonen Kroon voo; u bereydet
 Zoo moet gy verstaan en weten / waarom gy den strijd
 aangaat; (wederstaat.
 Wie uw' Opand; welk het Wapen daar men hem me'e
 Die niet weet waarom hy strijdet / volgt niet recht zijn
 Capiteyn; (scha'e / te kleyn :
 Die sijns Opands niet is kundig / acht hem / tot zijn
 Die niet heeft waar me'e te strijden / schoon hy al den
 strijd niet vrucht / (de vlucht.
 Word in 't strijden licht verflagen / of geraakt straks op
 3 't Strijden dat gy hebt te strijden/ is om aardische eer
 noch lof; (noch hof ;
 Is om geene Werelds lusten / vrienden / magen / huns
 Is om niet Vergankelyks; het zy wat Weelde/ Eer/ of
 Schat; (Stad.
 Christenen zijn hier Vlytlanders / zonder vaste Erf of
 Wie zal strijden om't verwerpen van het geen hy niet en
 acht; (noch acht ?
 Wie kan bechten om't behouden van'tgeen hy noch heeft
 Wie wil krijgen om't verkrijgen van een ding'twelk/als
 hy 't heeft / (gen/ geeft ?
 Groot gebaar van meerder schade/ met veel angst en soz
 4 't Strijden dat gy hebt te strijden/ ulve Slag dien
 gy hier slaat /
 Is niet met den swakken Mensche / die uyt vleesch en
 bloed bestaat :
 Is niet met den swakken Mensche/ die uyt stof te saam
 gebracht / (kracht :
 En genoodschikt om te sterben / kleyn en nietig is van
 Is niet met den swakken Mensche/ die u (hier op aerden
 bzeemt) (neemt :
 Als hy alles komt ontnemen/ dan noch niets van 't ulve
 Is niet met den swakken Mensche / die maar aan het
 lijf en tast /
 En/ wanneer hy komt op 't hoogste/ 't leven neemt/ en
 u ontlast.
 5 't Strijden dat gy hebt te strijden/ en in God ge-
 streden word /
 Is met Staal noch eenig Wapen daar men Menschen
 bloed me'e stoot.

Wat behoeft hy 't IJren harnasch die alzulken vrand
 heeft /
 Welk / uyt vleesch noch bloed bestaande / 't zienlijk lijf
 geen wonden geeft ?
 Waar toe zal hy 't staal gebuyken die al 's Werelds
 Schoon en Zoet
 Niet soo waard wil noch kan achten als een druppel
 Menschen bloed :
 Als een druppel bloed van Menschen : dien men altijd
 goed / voor quaad ; (voor haat ?
 Zegening / voor vloek moet geven ; liefde schuldig is /
 's Strijden dat gy hebt te strijden / is om 't eeuwig He-
 melsch Goed / (den moet :
 't Goed soo zeer van hem benijdet met wien gy hier strij-
 't Is om Eer die van den waren Eerder / God / word toe-
 geleyd ; (heyt :
 Eer en lof / waar van de Kroone niet verdort in eeuwig-
 't Is om Rijkdom en om Schatten die noch roeft noch
 mot en schend : (ontwend :
 En / bewaart in 't bobenst' Boben / dief noch roover opt
 't Is om een de hoogste Wellust / die steeds duurt / en soo
 verzaad / (vergaat.
 Dat de lust om haar te proeven nimmermeer nochtans
 7 Uwe Vrand (sterk / ja sterker dan al wat zich sterk
 beroemd ; (genoemd)
 Dorst en God van dese wereld / in Gods Woord te recht
 Is een Geest. niet Een ; maar menig / en van talleloos
 getal : (val :
 Die u om gaat / boven sweeft / en stebig loert op dijnen
 't Is Hy / die des vleeschs begeerten en der zinnen eegen
 lust /
 Door veel duyzend Listigheden tegen u ten strijde rust
 't Is Hy / die de schalke vonden van zijn Dienaars (hier
 en daar) (schaar.
 Weet te sturen : uwe Vrand is de gantsche Helsehe

II.

 Wapen dat gy aan moet hebben / daar gy
 mede

mede moet te veld / Daar gy stryd me'e moet be-
 ginnen tegen 't Geestelijk geweld / Tegen al 't be-
 drog en listen van een soo gestwind Wyand /
 Is het Geestelijke Wapen 't welk uw God u
 schikt ter hand. Dit moet gy geheel aantrekken:
 niet een stuk en mag 'er van : (Waar men
 hem maar bloot kan vinden / trest men straks zijn
 Wyand a'n) Dit moet gy geheel aantrekken /
 om / wanneer 't aan 't strijden geld / Vast te
 staan; en onbeweeglijk / u te dragen als een held:

- 2 Een Soldaat/ om onbelemmert/rap/en vast te zijn
 van le'en / (den heen :
 Moet geschoort zijn met een Gordel rontsom om zijn len-
 Een goed Christen/ om tot stryden flux te zijn en vast te
 staan / (toe te gaan ;
 En dooz's Duyks vermaak en lusten nimmer traag' lijk
 Nimmer pet te slumner oogen : moet Gods Waarheyd
 (die hem wijst (en prijst/
 Hoe men 's Ujfs behoeft' / en alles wat de Wereld acht
 In zyn waard' en maat moet schatten en gebruiken)
 vast en stijf (het lijf.
 Rontsom om zyn hart behouden/ als een Gordel om het
 3 Om het hart (fonteyn des levens) van quetzuur te
 houden by / (harnascht zy :
 Heeft een aardich Soldaat van nooden dat zyn borst be-
 Om zyn hart (fonteyn van Deugde/ en van alle doen en
 laat) (en raad :
 Scheut- en steek-by te bewaren dooz al 's Dujbels list
 Om den lust en wil tot zonden / staag en ernstig te ver-
 ho'en /
 Heeft een Christen Kirijgsman Deugd-lust en Regtvaar-
 digheyd van doen : (staal verstrekt
 Deugd-lust / die hem een Bost-wapen en onbreekbaar
 Tegen inbreek der begeerten / die de duyvel steeds op-
 wekt.
 4 Een Soldaat/die in den oorlog menigmaal verplaat-
 sen moet / (zijn voet ;
 Heeft van doen (om wis te treden) sterke Schoenen aan
 Een goed Christen/die op aerde heeft een ongestadig lot/
 Als hy veeltjds veel moet swerven/in den dienst van zij-
 nen God / (of verkeert /
 Bregt/allwaar hy komt gewand'len/waar hy aan land
 (In den aard des Evangelij's, hem van zijnen Heer ge-
 leert) (dooz zich me'e
 Bregt/allwaar hy komt/als Schoenen aan zyn voeten/
 Een gemoet en hart dat vaardig en gewillig is tot vre'e.
 5 't Grootst gebaar dat een Soldaat heeft / is / van
 steen/vuur en geschut ; (nut :
 Om dit wel te kunnen mijden / is dooz al zyn Schild hem
 't Hoogste leed waar me'e de Duyvel / als hy heeft ver-
 geefs bekoord / (en moord.
 't Christen harte komt besprjngen / is / vervolging/ haat
 Dit

Dit zijn's Dupvels vuur'ge schichten/ 't wapen daar hy
sterkst me'e kaupt.

Hier is ons 't Geloof van nooden / als een Schild daar
't al op schaupt.

Wat vraagt hy na galg / na rad / na zwaard / na vuur
na alle quaad /

Die 't Geloof heeft / dat God alles loont met loon die
noyt vergaat ?

6 't Laatste stuk van zijn Schut-wapen dat een
Krijgs-man neemt / en zet

(met :

(Om booz wonden te bedziiden) op sijn hoofd/ is sijn Hel-

't Laaste stuk van uw' Schut wapen 't welk gy / nu ten
stryd bereyd /

(Zaligheyd :

Moet aanvaarden / is den Helm van wisse Hoop' der
Hoop' die uw verstand en zinnen vast doe staan in Chri-

stus Leer /

En booz geene tegenheden / denken om een ander Heer.

Hy zal vluchten nochte vluchten / die / met zulken Helm
voorzien /

(bien.

Harde slagen kan verdragen / en den Dupvel 't hooft durf

7 Niet genoeg is 't / dat een Krijgsman schut en scherm
voorz wonden heeft /

't Swaard moet hy daar neven dragen / daar hy selfs
me'e wonden geeft ;

Niet genoeg is 't / dat een Christen heeft waar meed' hy
quaad afweerd :

Maar hy moet oock 't Swaard aangozen / daar hy zich
en niet verweerd /

(aan boozd /

En party de vlucht doet nemen : ja zoo dapper komt
Dat hy eynd'lijk 't strijden myde. Dit is 't Swaard des

Geests, Gods Woord :

(ons drijft /

Woord / dat alle's Opands listen klaar ontdekt en van
En in Waarheyd, Vrede, Deugd-lust, G'loof, en Hoop'

de Ziele stijft.

8 Christen Krijgs-held / dit 's uw waap'ning daar gy
me'e ten slag moet tre'en.

Hier met heeft uw Capiteyn / de Zone Godes selfs
gestre'en :

Zelfs gestre'en / en oberwonnen. Maar noch een ding
hoort'er by :

In 't Gebed moet gy oock waken en geduurzaam zijn /
als hy :

Stichtelijke Rijmen.

In 't gebed en ned'ig smeecken / 't welk / als 't uyt 's geefts
 grond op schiet / (geniet :
 Als een pyl ten Hemel gaande / maakt dat gy veel hulp
 Hulp / waar dooz gy 't Geest'lijk Wapen sterker dan vooz
 heen begeert ; (blypken leert.
 Zoo begeert / verkrijgt ; verkregen / houd en wel ge:

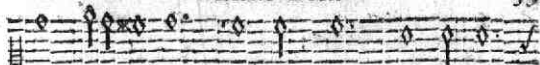
III.

D E Kroon is niet zoo waard en zoet /
 Waar aan men licht ge - ra - ken kan /
 Dan die / gehaalt dooz sweet en bloed /
 Niet staat gereed vooz alle man.

2 Dat d' Wardsche mensch het hoogste Goed
 Goed-dunkentlijk verhoplen derf /
 Is om dat hy niet wel bevroed
 De waardighepd van 's Hemels erf.
 3 Die in zijn harte na waardp
 d' Onsterffelijkhed heeft geschat /
 Geloofd' eer dat z'er niet en zy /
 Dan dat menz' heeft dooz lichter pad.

Voornemens Bekractinging.

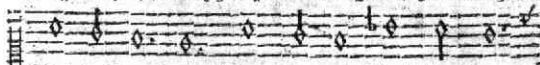
G Ik klaagt dat gy altijd Verwonnen word in
 d' inner:

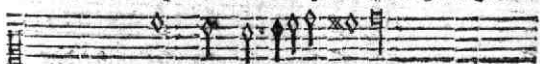
D'innerlijke strijd; Ja schier meest / Als de geest /

Diep bezeeft / Vooz het quaad met gantscher krachten

Zich wil wachten. Daar de zond Houd haar grond

Helpt geen trach ----- ten.

² 't Voornemen geeft geen baat /
Soo lang noch 't hart de Liefde-leven laat.

Daar die blijft /

Dozt en drijft /

Sterkt en stijft /

Voed en stouwtze d'aardsche zinnen,

't Sterkst moet winnen.

Soek / waar 't zy:

Hier moet gy

't Werk beginnen.

³ Wilt gy dat 't vuur niet brand:
Soo doof het uyt / of doe het aan een kant,

Die Partij

Laat voogdy /

Hoe kan hy

Oyt (hoe vast ook voorzgentomeit)

Boven komen?

't Is te slecht /

Sich (noch knecht)

Heer te droomen.

⁴ Ontwortelt ulven boom /
Indien gy wilt dat daar geen vrucht van koom,

't Is de Heer /

Die de Heer

Gaf wel eer:

Alles (om zijn School te naken)

Te verzaken.
 Koen Hiefd' uyt:
 Uw' besluyt
 Zal Wit raken.

Weldoen en vrolijk zijn.

E

Eer gy / Vriend / van hier vertrekt / Wilt my /
 bid ik / doch ge -- denken ; En met rym / dat
 troost verwekt / Gunstig onverdiend beschenken.

2 Schenkt my van de Troostel-wijn /
 Waar met d'Opper-schenker dulden
 Uwe kruyk in druk en pijn /
 Die 't u al deed' duldig dulden.

3 Zorge / ziekte / harte-leyd /
 My gestadelyk omringen :
 Woeging my een nette hreyd /
 Dat mijn ziel niet kan ontspringen.

4 Licht u wondert dat ik ga
 Tot een die heeft meerder lyden :
 'k Weet niet vriend / maar ik versta
 Dat gy vaster zyt in 't strijden.

5 Elk zijn quale swaarder weegt /
 Doch die Godes gunst mag nutten /
 Licht in geen gevaar beweegt
 Dooz d'onwankelbare stutten.

6 Of my ziekte / druk / gevaar /
 Ballingschay / ja dood omranden /
 Smaakt' ik Godes gunste maar /
 Breken zoud' ik al hun banden.

7 Maar Gods trooste / gunst of Geest
 Aan ik in mijn ziel niet smaken :
 't Lijf geplaagt / de Ziel bevreest /

Lijdens troost vergeefs na haken.

8 Dit is / vriend / mijn opper-quaal /
Quale grootst van alle qualen /
Daar by mijn druk altemaal
Weerdig niet is om verhalen.

9 Hoewel ik mijn qualen schat
('t Zy bekend' of zeer verborzen)

Wel zoo swaar om swelgen / dat
Menig zoud daar aan verwozen.

10 'k Weet de tijd die alles slijt /
Slijt het tydelijke lijdens ;

't Lijden maakt geen ziel onblijd
Dien Gods Geest en gunst verblijden.

11 Maar die ziel en lichaams heyl
Mist / die treed onwisse treden /
Strupkelt op den weg onbeyl /
Dalt en breekt vast al zijn leden.

12 Van den drank u toegebeelt /
Deelt my weder in 't medoogen /
Eer mijn quaal te veel verbeelt /
En ik werd in 't graf getogen.

13 Van den sterksten gy gesterkt /
En getroost dooz d'opper-Goeder
Dooz Gods Geest (die in u werkt)
Bid ik / troost uw mede-broeder.

14 Eer gy dan vertrekkt vriend /
Neemt my eens in uw gedachten /
En my met uw gaven dient /
Om mijn Ziele-zeer te zachten.

Amicus tuus quoniam nosti.

d'Antheur aan N. N.

At lang (dooz ziek' vertraagt rijm-werkz

je zend u toe Een die in vrienden dienst wel swak /

maar noyt is moe. Niet als die dat sich roemt
 't welk uw gedicht hem heet / Maar als zulk die /
 ten deel / Gods Recht ten minsten weet :

2 Niet om dat gy van hem behoeft te zijn geleert /
 Maar om dat gy 't van hem zoo ernstig hebt begeert /
 Niet dat hy dit of dat op u alleen juist past :

Maar wil slechts dat gy selfs / dy zelfs in 't harte tast.

3 En staat het zoo met u als uwe pen my zeg :
 Quaals oorzak/en ook hulp/ hebt gy hier alle bey.
 Maar hebt gy 't slechts uyt lust/ of om de kunst gestelt :

Soo is 't door die zoo zijn als uw gedicht u meld.
 4 Door my / het is my ernst : en 't waar weeld in mijn
 geest /

Dat slechts de reden troff / en gy by 't dicht niet preeft :
 Dat slechts de redens kracht tot Dugdes daden dreef /
 En ik by eeuwelijk verachte rijmen schreef :

5 Dat slechts een Ziel hier door geraakt uyt 's doods
 gebaar /

En mijnes naams gerucht by eeuwig donker waar.
 Gebuyk ik / daar ik kan / bevallighepd van konst :

Niet my / maar 't geen ik zeg zoek ik daar mede gonst.

6 Een ziekelijke maag (hoe wel 't ter ziek' niet geest)
 Preekt 't bitter beter in / als 't zoet omstrijkel heest.
 Het cierlijke vat en geeft den drank geen smaak ;
 En nochtans doet het me'e den drinker al vermaak.

7 Door lust/noch goed noch quaad/te leyden/ heeft be-
 scheid / (lepd.

Wanneer de lust (hoe kindsch) door waan tot waarhepd
 Hier tusschen / vind uw geest hier in pet nuts of zoets :
 Gebuyket / en dank God/ Beschaffer alles goeds.

Weldoen en vrolijk zijn.

T R O O S T - R Y M.

B

E naude Mensch / die by 't veelvul -- dig
lijden / Dat grof en dicht van bypten komt bestrij-den /
Aan dieper quaal inwendig swanger gaat / En met
u zelfs (helaas ;) niet wel en staat :

2 Die vast verwert in 't net van nare woeging /
Heeft zonder vreed en ware harts benoeging :
Uw nood (ik ken 't) is groot / ja ober-groot /
En doet u daags wel meer dan eenen dood.

3 Hulp is uw wensch ; vertroosting / uw begeeren ;
Die smert erkent / heeft wil om smert te weeren :
Die wil / zoekt raad : die zoekt / vind dit of dat ;
Die d'ingang vind / raakt licht ten eynden 't pad.

4 Hulp is uw wensch : En eventwel kond 't wezen
Dat ware hulp uw quaal niet zou genezen :
Om dat misfehien het hart / al ziende blind /
De smert wel haat / maar noch de wond bemind :

5 De smert alleen gezint is te verdrifven /
Maar smerts fonteyn / ter schuyt / wil laten blijven :
Waar door 't dan zoekt en hoopt na medicijn
Die 't of nopt vind / of die niet heeft dan schijn.

6 Verwondert u de vreedthep van mijn zeggen :
't Heft diep en vast al wat men gaarn laat leggen.
De mensch bedriegt een ander / als hy kan :
Sijn engen hart bedriegt hy toe end' a'n.

7 Wel aan dan die u zelven recht bekend zift /
En 's harts bedrog door scherpe macht ontwent zift :

Of valsche vrees / of ziekte / of zonden zijn 't :

Dat vzeugdens Zonn' uw Ziele niet beschijnt :

8 Waan-schrik / en angst uyt mangel dat in 't bloed is /

Of krijgt / of houd geen plaats / wanneer 't gemoed is

Dooz waarheids leer genadelijk verlicht /

En van Gods wil ten rechten onderzocht. (heeft /

9 Die Godes wil uyt 't Woord zijn Zoons verstaan

Weet of hy uyt of na 't richtlood gegaan heeft :

Dies voelt zijn Ziel noch sinert noch hartgequel /

Dan als zijn gang af-raakt van Gods bevel.

10 Kom nu die gaarn uw harten-leed zoud koelen /

En niet kond recht van 't geen gy voelt / gevoelen :

Zijt gy belust te weten / waar 't u let :

Kom spiegel u in Gods volmaakte Wet.

11 O ! hebt gy die getrouw'lijk nagekomen :

Weg met de vrees en 't ongegronde schromen :

De nebel ruynt / de bullebak verdwijnt /

Die uwe Ziel ten onrecht heeft gepijnt.

12 Het Goed Gelweet / uyt weldoens kund geboren /

Neemt we'er zijn plaats / dooz kleyn verstand verloren :

Doet we'er zijn werk ; en / vry van d'pd le smart /

Geeft Godes vreed' een herberg in het hart.

13 Zoo 't zonden zijn (gelijk men meest ziet beuren)

Die u den Geest ontroostelijk doen treuren :

Daar is / daar is geen ander troost noch raad /

Dan dat gy snel van zonden u ontlaad'.

14 Is 't beel-licht 't quaad van uw voorgeaande leven /

(Doch nu niet meer met wil van u bedreven)

Dat u dieu beul in uw' gemoed aan voed :

Dooz leden schuld quijt God om ware boet.

15 De goede God ziet maar op 't geen dat nu is.

Daar 's Menschen hart vol uyt van zonden schuld is /

Ward oude schuld / hoe dicht op een gekliff /

Dooz boet en be'e geboet en uyt-gewischt.

16 Maar zijn 't in u de noch gepleegd' ondeugden /

Die 's harten grond wan hopelijk ontvzeugden :

't Is meer dan recht dat gy geen leven hoopt /

Zoo lang gy noch des doodes pad inloopt.

17 't Is meer dan recht / dat gy / noch onrechtvaardig /

Dat quellen lijd. Die Helle zijt gy waardig /

Zoo lang u Ziel geen beter vrucht en schaft.

Zulk roept om troost / die nutter is gestraft.

18 Belet Godts mondt de sprake niet t'ontijde :

Zp maakt bedroeft / maar om te doen verblijden.

- In 't zondig hart is 't woegen als een zout /
 Daar 't God een wijl van 't heel verderf dooz houd .
- 19 Met recht derst hy Gods over-waarde bly-pand /
 Die vriendschap houd met Gods gesworen by-pand,
 Die repne God lend in zyn eeuwig rijk
 Niets / niets onreyns. Gelyk bemind gelyk.
- 20 Des erfs waar pand en wil u God niet geven /
 Dan als hy 't erf u al heeft toegeschreven ;
 De erffenis en eygent God u niet /
 Zoo lang hy noch de wereld in u ziet :
- 21 Zor lang gy noch word ongetrouw bevonden /
 En wetens blyft oock in de miuste zonden ?
 't Zp wat 'et zp van al wat is of leeft /
 Waar dooz uw hart in deugd beletsel heeft : (schade /
- 22 't Sp wijs / 't zp kind ; 't zp brees booz schand / booz
 Dooz aremoed / booz all' hoe groote quaden.
 Het vsunis staat : Na nu de mensche zaapt /
 Word of de dood of 't leven / na / gemaapt.
- 23 Het vonnis staat / de weg is klaar geweest ;
 Mijn Leerling en kan hy geenzins wezen /
 Die alles niet op-aarden en verzaakt.
 Wat upvlucht noch ? de reden is te naakt.
- 24 Wat is 't (helaas!) of schoon de mensch/by blagen /
 Dooz een gezocht en ongegrond behagen
 Sich zelven blyd of troost geeft in de zond /
 En stopt met kracht Gods mede-rupg den mond ;
- 25 't Kan wel een wijl bedriegen / maar niet helpen :
 De wonde wel bestolpen / maar niet stelzen.
 In d'asch word 't vuur gedeekt / maar niet gedooft ;
 En tegen dank word waarhepd noch geloof.
- 26 Sijn eppen hart en kan geen mensch ontvluchten.
 Ook mid's in vreugd doet hem de knager zuchten.
 En schoon g' u zelfs staag-upt bedriegen kond't :
 Wat is 't als 't komt op 's levens laatste stond ?
- 27 Dan opent eerst het hart zyn diepste kameren ;
 Dan spreekt hy klaar / dien gy nu of doet stameren /
 Of t'eenemaal de droebe spraak verstop /
 En willens niet kond voelen dat hy klopt.
- 28 Het eenwig quaad / 't onepndelijk verderben :
 't Verschriklijk vuur / : on-weder-leeflijk sterben /
 Sal / in 't genaken van dien oogen-blik /
 't Hart schrikken doen met ver een ander schrik : (men /
- 29 Met dysent-werf groufamer angst doen schro:
 Dan nu noch wel in 't wanke! hart kan komen /

T'wijl 't leven staag meer levens hope teeld /
En langer tijd van dag tot dag verbeeld.

30 Ach! sware pijn! onnog'lijk wyl te spreken /
En by geen pijn op aard / na waard geleken /
Wanneer de mensch zijns wezens eynde ziet /
En noch van God noch Wereld troost geniet!

31 Ramp-zalig mensch/hou op van schemer-oogen /
Heb met u selfs/ heb met u selfs me'edoogen.
Dooz lange pijn kies korten arrebedd.
Volg Godes Geest / terwyl hy u noch leyd.

32 De eerste uur moet daar toe aangenaam zijn.
Die 't nu niet is / kan morgen min bequaam zijn.
Geen mensch heeft bozge van 't minste stipjen tyd.
Verlaat het quaad terwyl gy 's machtig zijt.

33 Verlaat het quaad/ eer 't selfs u gaat verlaten.
Ezous geween (hoe bitter) kan niet baten.
Qua'e raad bezraad: bezraad maakt achteloos:
Achteloosheyd broept Zot en Bot tot Boos. (dert)

34 Des Moorders eynd (waar van het onrecht duy:
De Ziel vermoord van veel onwijnze luyden)
Bedrieg' u niet. Want wat bescheyd hebt gy
Dat het juist zoo met hem was als met dy?

35 Dat hy (als gy) dooz die zijn laatste stonde
Wel opt tot boet bequaamheyd heeft gebonden /
Dat hy/ dooz die zijn laatste troost-begeert' /
Zich niet al lang te dooren heeft bekeert?

36 Hier gaat gy los. En nochtans moest gy vast zijn /
Indien 't met grond op u recht kon gepast zijn.
Al wat gy hebt / of waar gy op kond sien /
Wat is 't? helaas! Een ver-gchaalt Misschien.

37 En schoon 't waat zoo gelijk gy't waant te wezen
Waar hebt gy opt in 't heylig Woord gelezen /
Waar is beloft' wyl Godes mond gedaen /
Dat het juist soo met u / als hem / sal gaan?

38 Waar Gods beloft soo klaar niet als de Zon is /
Daar gaat de mensch onwiffelijck op 't onwis:
Die 't onwis kiest / heeft in 't gebaar [schijnt] zin;
En die 't gebaar bemind / vergaer' er in.

39 Wat zal ik meer? 't Geen gy my nu ziet spreken /
Doeld gy uw hart u dagelijks toe-preken.
Uw hart / dat (dooz onlust op 't rechte pad)
Van God/ misschien/ meer heeft dan 't gaarn wel had.

40 Wat zal ik meer? nu kond gy/wild g'ontspringen.
De Reden neygd / waar kan geen harten dwingen.
t Is

't Is waar / haar kracht is Goddelijk en sterk :
 De Mensch nochtans moet willig zelfs aan 't werk.
 41 Wat zal ik meer? Waarhejd hoeft wepnig woorden.
 Hoort hoord' hy Mensch die oyt God zelfs niet hoorden.
 't Begin en 't slot / is / heylighejd en deugd :
 En met een woord : DOE WEL, EN ZY VERHEUGD.

Deugdelooshejds Ellend.

D Mensch / doo; al zijn leven (Al is zijn
 oorzpronk e'el) Met ramp en kamp omgeven /
 Is in hem zelfs niet veel, Geen Dier op Aard /
 (Hoe kleyn van waard) Soo vol ellend/ als hy is/
 Die (niet dooz deugd / In God verbzeugd)
 Van 't quaadste quaad niet vry is.

3 Doo; 't meer verstaan en weten /
 Waar hy van deugd niet le'eg /
 Kon hy gelukkig hieten :
 Nu is 't hem in de weeg,
 De domm' Natuur
 Is 't niet zoo zwaar
 Van ramp te zijn bestreden /
 Als hem/ dien 't quaad
 Veel dieper gaat

Dooz oberleg van reden.

3 De Beesten trest geen pijn
 Dan / die / en als z'er / is :
 De Mensch (dooz waan en schijnen
 In 't harte ongewis)
 Breeft menigmaal
 D'ellend en quaal /
 Die of niet eens zal komen ;
 Of sooz' aan staat /
 Zoo word het quaad
 Verdubbeld dooz zijn schromen.

4 Proeft hy / dooz lust te bluffchen
 Zomtijds een aarsch vermaak :
 Steeds speeld'er onheyl tusschen /
 En schend der vreugden smaak.
 Daar d'een ellend
 Zomtijden end
 Zal d'ander weer beginnen.
 't Quaad is vruchtbaar ;
 't Een broed het aar ;
 't Oud heeft het Aienw steeds binnen.

5 En schoon hy al geduurig
 Met 't Avontuur zoo stond /
 Dat hy op Aard / noyt truurig /
 Niet wederwarigs vond :
 Wat raad met 't hart /
 Waar ypt staag smart
 En droeshed op komt wellen /
 Dooz weet die 't heeft
 Dat hy niet leeft /

Zoo God hem 't perck komt stellen ?
 6 Helaas ! wel ongenadig /
 Wel wrech is hy geplaagt /
 Die van zijn hart gestadig
 Beklaagd / geknaagd / vertzaagd /
 Van elk geriefd /
 Betrooft / geliefd /

Bewaapt met boozspoeds winden /
 In plaats van heul /
 Een strengen Beul
 Juyst aan zich zelfs moet vinden.

7 En schoon het kon al wezen /
 (Gelijk het schier niet kan).
 Dat hy heel zonder vreezen /

Zijn draad ten enden span:
 In bitter roet
 Verkeerd al 't zeet /
 Als hy nu ziet voor oogen
 Een hoop' loos af /
 Een wormig graf /
 En 't Ziel bepraad der Logen.

Ongelijke stand der Vromen en Godloozen.

Uytbreyding over Psalm I.

G

Glukkig wiens gemoed/ noch Goddeloos aan-
 raden/ noch omgang/ noch gespot/ verloft tot snoade
 da - den: Maar die de Wetten Gods / op Go - des
 wil gegrond / Geschreven in het hart /
 altijd heeft in de mond.

2 Gelijkerwijs een Boom/waar neven komt gevloeyen.
 Een frische water-beek noyt op en houd van groepen/
 Maar / altijd blader rijk op zijn bequame tijd
 Den graagen Alkerman met rijpe vrucht verblijd :

3 Zo sal de Drome zijn: maar niet de God versmaders/
 Moedwilliglijk verblind/ haar eygen ziels verraders/
 Maar moeten zijn als 't stof/dat/ met een snelle vlucht /
 Een draay wind / heen en we'er / verspreyd door d'pd'le
 lucht.

4 En als men voor de bank van recht gericht sal komen/

Hoe angstig moet dan staan de schare der onbromen!
 Want God bemind de Deugd / en al wie Deugde heeft/
 Gelijk hy zonde haat / en al wie zondig leeft.

Christelijke Klachte.

Taan/ oogen traan/ en word fontey - - - nen

Dooz uw veel wey - - - nen: Benaude bozst/ zen' dooz

de lucht Een droef ge-zucht. Ween mede/ ween al gy

oprech, - - - - te / Ween Godes knech - - ten:

Laat zuchten tot den Hemel gaan/ Dang klachten aan;

Maat als twee beken / Uw oogen leken / Om den

mensch (helaas!) Die in't hert/ Staag benerd

En verwerd/ Dooz qua' waan dan vzeugd en smert)

Zoekend' hepl / van hepl verwerd / Teffens wijs en

dwaas.

dwaas. Geheel nature/ Wil mede treuren; Treur wat
treuren kond: Al't verdziet / 't Welk men ziet /
Dat geschied/ En de Wer'ld van overblijed / Is zoo
treurens waardig niet / Als des menschen zond.
Wel liet gy staag tranen vlie ----- ten/ H E R A -
CLITE: 't Is gewis droeffnis/ te zien/ De jamun's
ren die op aard geschien: Meer met reden tweenen
d'oo ----- gen/ Die zien mogen/ Wat voor Schat en
Dad God geeft/ Daar't donnie hart geen lust in heeft.

2 Rust/ Ziele/ rust noch niet van klachten.

En treur gedachten:

Mijn stemme / geef niet anders uyt

Dan klaag-geluyd.

Ach! ach! ach! ach! wat menschen harte

Smeld niet dooz smarte /
 Wanneer 't zoo grooten ydelheyt
 Wel overlepd :
 Verdoolde Menschen /
 Zot is uw wenschen /
 En uw' paden slim :
 't Ware Goed /
 't Welk (hier zoet
 Dooz 't gemaed)
 Hier na vreugdig leven doet /
 Creed gy sehter als met de voet /
 En jaagt na een schim.
 Gods liefflyk trekken /
 Gods ernstig wekken
 Blijft u noch al by :
 Waar wat baat 't :
 Gy versmaad
 Heftzaam raad ;
 Gods beminde / die uw' quaad :
 Willen schutten / toont gy haat :
 Ach ! wat razerny !
 Wardsche mensch / in stof begraven /
 Slaaf der slaven /
 Kom we'erom. 't Is dom gedaan /
 't Getoonde dwaal pad noch te gaan.
 Maar die u van d'Heer der Heeren
 Gaarn laat leeren /
 Hooft al hooft na 't Woord van God :
 Geen wissel weg dan zyn Gebod.

Der Godloozen Nietigheyd.

Uytbreydung over Psalm 129 en 49. Over Psalm 129.

I.

Z
 U hebben my (zoo zegge Isra-el)
 Van jeugtet op / dooz veelderley gequel ;

Van

Dan seugtet op mijn ondergang gezocht ;

Gezocht / maar noyt nochtans my overmoecht.

2 Gelyk een Boer dwers door den akker rijd
En dien alom met zynen ploeg door snyd /
Zoo hebben zy ook op mijn lijf gedaan
Door haar zoo veel en ongenadig slaan.

3 Maar hy die ziet op alles wat'er leeft /
En / na verdienst / of loon of straffe geeft /
Heeft haren strik en vast geknoopten band
Ontweeen gerukt met zyn vermogen hand.

4 Zy moeten noch al t'zaam te gronde gaan /
En op de vlucht / die Zion tegen staan :
Zy moeten zyn gelyk 't bedrieg'lyk krimp
Dat hy geval op hooge daken spijnt :

5 Gelyk het krimp dat dort eer 't is volgroept ;
Waar over hy zyn armen niet vermoeyt
Die 't krooren maayt / en die 't in schoven bind
Zijn gragen schoot niet van verladen vind.

6 't Welk / niet geacht / van geen passeerend' Mensch
Die 't wassen ziet krijgt dezen goeden wensch :
De zegen Gods zy over dy gestort /
Op dat gy lang en vol van vruchten word.

Over Psalm 49.

I I.

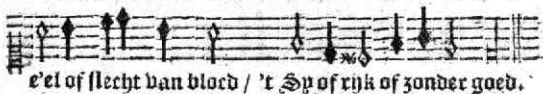

God na my/en merk gy Volken/ al die adem

is ge- geben/ Tot dit sterfelyke leven.

Door;

2 Uyt mijn hart springt een fonteyne die de lippen op doet breken

En den mond van wijsheid spreken.

Goede dingen zal ik zingen: en een ongemeen geluyd
Sal men hooren van mijn Luyt.

3 Waarom zal ik / bang dooz kommer / hart en zinnen
zich doen rassen

Om veel goeds by een te tassen?

En my werpend' in de sonde van mijn boose we'erparty /
Wachten zulken eynd als hy? (rijken/

4 Ziet het leven / doen / en wezen van de machtig' en geld-
Die zoo trots daar henen strijken; (bergroft/

Die zich op haar goed vertrouwen; daar het hart zich op
En de mond van swetst en post: (ziet naken/

5 Kan wel d'een e broeder d'ander / als hy nu de dood
Trekken yt des doodes kaken? (doen/

Daar en is in al de Wereld / als de dood haar werk konit
Dooz zijn leven geen rantzoen.

6 Want hy zelfs / met al zijn schatten / al zijn goud en
zilver hoopen

Kan hem zelfs geen leven koopen.

't Mach wat slepen / 't mach wat dzaen: even-wel / hy
moet 'er aan /

Niemand kan de dood ontgaan.

7 Ziet de wijze; ziet de dwaze; ziet de menschen met
malkander:

D'een die sterft zoo wel als d'ander.

Hebben sy wat goeds of erven: sy beerven maer een graf
En een ander leest 'er af:

8 Z'hebben haar verheven huyzen / haar vermakelyke
hoeven /

En veel meer dan zy behoeven /

Somtyds denkt 'er 'r hart met vreugde / somtyds we'er
met droefhepd a'n /

- En nochtans men moet 'er van: (menschen/
 9 Z'hebben afkomst en geslachten/eer en gunste by de
 En schier alles wat se wenschen.
 Mocht men 't eeuwiglijk behouden / (denkt haar hart)
 O! dat waar sijn!
 Maar 't moet al verlaten sijn.
 10 Als de Lente van haar lusten (die al steeds na't
 eynd gespoepd heeft /
 Over is / en nyt-gebloepd heeft/ (voor is;
 Sterven sy daar heen als beesten/daar geen leven meer
 Eeuwig weg in duysternis (te euden
 11 Dat is immer groote dwaasheyd 'twaerde leven zo
 En zijns Zielen heyl te schenden. (daan/
 Evenwel/die na haar komen pryzen 't; en/ als wel ges-
 Zullen d'eyge gangen gaan. (ders erven t
 12 Daarom ervens' ook het zelve dat haar dwaze Ou-
 Zulken leven / zulken sterben. (overwindt
 In het graf verderfste / knaagtze/ schendz' een dood die
 Als een wolf een schaap verflind. (en presen/
 13 Zy doch/die al zulke dingen noyt en pleegden/noyt
 Daar en zal 't zoo niet me'e wezen.
 Eeuwig rotten en verderben blijft den Goddeloozen by;
 Maar haar / vzeugd en heerschappyy:
 14 Heerschappyy en vzeugd / weens zoetheyd in't ge-
 niet en over zoet is:
 Ja zoo lustig voor 't gemoed is / (raad
 Als den neuz' het lieflijk geurtjen dat vroeg in den dage
 Vyt het danwig kruytjen gaat.
 15 Wat mach 't een Godloose baten / niet te zyn en
 veel te schijnen?
 Zijnen schijn moet doch verdwijnen.
 Schoont' en kracht zal hem begeben: hy moet varen
 daar 't al vaart:
 Van het vrachtig huys / in d'Hard.
 16 Maar de Heer (dat 's myn betrouwen) zal het
 eynde der onbrouen
 Over my niet laten komen; (vry/
 Maar zal mijnen geest bewaren/dat (ik van't verderben
 Mijne dood geen dood en zy.
 17 Ziet gy zentig mensch berijken en in eere hoog op-
 voeren:
 Haat uw Ziel dat niet ontroeren.
 Ziet gy zinnen stamme bloeyen/en dat hy verheben wert:
 Gaderd u geen nijd in 't hert.

18 D'uur van sterven is gekomen: Wat sal hy met 't
goed bedrijven?

Hy moet weg/ en 't goed sal blijven.

Van zijn schatten/ van zijn erven/ volgt hem niets/ noch
kleyn noch groot /

En met hem is 't alles dood, (te toeven/

19 't Is wel zoo/ terwyl hy leven/ en/ doo? weeldig zich

's Lebens lusten noch mach proeven / (maak/

Sal hy daar op zich vertroosten; en te staan na lijfs ver-
Roemen als een scaave zaak.

20 Maar wat helpe't/ als hy/ dwase/ 't pad des doods
zal moeten treden /

Eben als zijn Vaders deden?

Als hy't samen met dit leven/ in sijn oog soo goed en zoet/

Eeuwig 't licht ontbeeren moet?

21 Kort: heeft nemand goed of erve/ maar geen wijs-
heid in zijn zaken

Om na beter goed te haken:

So verscheyd hy uit dit leven eben als het bee verscheyd:

Sonder deugd en zaligheid.

's Werelds Ydelheyd.

W

 Erelid/met uw schijn/ En vermomde din--

 gen/ Ach! hoe zeker zijn Uw veranderingen! Waar

 vind men in dy net/ dat lang kan duren? Op vzeugd/

 volgd steeds verdriet; Na lac-chen tru-ren: De

 hoop' heeft staag haar vzezen; 't Genieten/ zijn be-

naut.

naut verlan -- gen; Al wat in u mach wezen /

Is met zijn ydelheyd ombangen.

2 't Bloempjen / dat nu staat
 Tot vermaak van elken /
 Eer een uur om gaat /
 Sal 't misschien verwelken :
 't Bediert dat d'oor vermaakt
 En zingt in blyheyd /
 Weet niet hoe haast hem naakt
 Wertes van vyheyd.
 Niets / dat een vaste uur heeft.
 Licht meent de mensch / doo' voorspoed bronken /
 Dat hy 't geluk in huur heeft :
 Maar 't dooft snel uit / dat snel kan bronken.

3 Laas ! wat saelder keer.
 Nemen Wardsche staten !
 Hoe vlak zynze ne'er
 Die nog kortz hoog zaten !
 Die / eertijds in gebied
 Van Steed' en Landen /
 Nu zijn gedaalt tot Niet /
 Met sinned en schanden :
 Die / (som) vooz trouwe gangen
 In haren last en moep'lijk slaven /
 Nu moeten Wet ontfangen
 Van die zy zelfs eerst Wetten gaven.

4 Ach ! hoe doolt het hart
 Dat sich hier laat binden /
 En in enckel smert
 Vaste vzeugd wil binden :
 Dat rust in onrust raapt ;
 En wil doo' dromen /
 Waar aan het zich vergaapt /
 Tot Ziel-heyl komen.
 Maar / och ! wie kan bezinnen
 Hoe dwaas die mensch zy van gedachten /
 Die / om een Niet te winnen /

't Een dat 'et al is niet wil achten;

5. Of ik schoon nu swerf

Eenzaam en verlaten /

Zonder land of erf /

Steeds op vreedende straten :

Al wat vergaat en vlied

Is niet van 't mijne.

Hy mist ter Wereld niet /

Die blijft by 't zijne.

O! die in 't end kan raken

In 't eeuw'ig vreedend-huys zijns Heeren /

Al 's Werelds waan-vermaken

Wil zulken dienaar gaarn ontbeeren.

6 God/ die mijn gezicht

Doo? de held're stralen

Van uw Hemelsch licht.

Hebt gevrijd van dwalen /

En 's Werelds valsch bedrog

Klaar doen aenschouwen :

Laat my die oogen doch

Altijd behoutwen :

Op dat / als ik dit leven

Onzondig leef in al mijn handel /

Het land my werd' gegeven

Daer ick nu met mijn geest vast wandel.

Tijdelijk Loon van Quaad en Goed doen.

Onstelloozen slaay/ Daar de arme Mensch

in leyd/ Die/ 's Werelds vziend en knaay/ Zich ver

zond' en p - - - - delheyd Over heeft gegeven/ En tot

heyl

heyl en leven/ Dooz ramp en dood wil gaan. In wat
dieper kerker; Houd des booshepds werker/
Zijn eygen ziel gebaan! Een goed gemoed (waar hy 't
maar wijs) Verstrekt op aard een Paradijs: En dat
ver uant hy bottelijk; Gods wijshepd wraakt hy
zottelijk. Een quaat geweeet (wist hy 't maar we!)
Is op de wereld zelfs een Hel/ Wiens pijnen zijn
onnoemelijk: En dat behoud hy donnmelijk.

2. Den brand en scherp gebijt /
Dien zult Mensch / r'eenigen tij /
Anwendig voeld en lijd
En na wensch niet kan voorby /
Zoekt hy wel te smoren /
En niet meer te hooren
Die stomme harten-spraak;
Zoekt hy wel te zussen /
En den brand te blussen
Dooz zondelijk vermaak:

Maar (och!) 't is al vergeefs bedocht;
 't Is / by zijn vyand hulp gezocht;
 Pijn stilling / in d'oorzaak van pijn;
 Genezing / in dood'lijk venijn,
 Sout water kan geen dorst verslaan,
 Vuur by vuur / doet geen vuur vergaan,
 't Gebruyk van sondelijke lust
 Deur troost geen hart in zond ontruff.

3 Vergeefs is 't dat hy jaagt
 Na al wat vreugd is of schynt /
 Die den Beul met sich draagt /
 Die hem onophoud'lijk pynt.

Hy zoekt met gesellen
 In zijn pynlyk quellen /
 En gaat van ste'e tot ste'e;
 Maar 't sy wat hy handelt /
 Waar hy komt of wandelt /
 Hy brengh hem selven me'e.

En noch is 't pet / sos lang zulk man
 De stoff' zijns schijn-heyls hebben kan;
 Maar als hem die nu eens ontgaat /
 (Gelyk geen ding hier vast en staat)
 Soo quynnt in dubb'le pyn de ziel
 Die zich door waan-troost onderhiel'.

D'onzaligst' is hy died'er leeft /
 Die troost op God noch Wereld heeft.

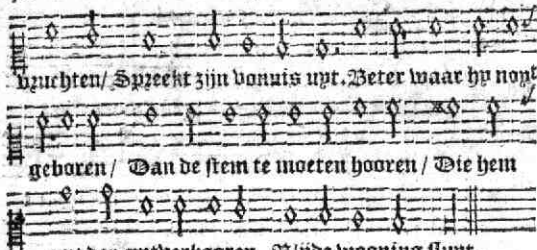
4 Hoe edel is 't gemoed
 Dat / in Gode vast gebest /
 In alles wat het doet /
 Streeft en arbejd na het Best.

Dat zich tegen zonden /
 En's vleeschs schalke vonden
 Heeft / als met staal om-vat.
 Deugdelyk en heplig /
 Segen-ryk en beplig

Is zoo eens Menschen pad.
 Zijn ziel / woon-plaats van alle Deugd /
 vind niet in haar dan rust en vreugd;
 komt hem van buyten quelling aan /
 Van binnen kan hy troost ontsaan.
 Hoe hy hier streeft / hoe hy hier strijd;
 Waar hy hier leeft / wat hy hier lyd:
 Hy vind / in allerley gebal /
 God / en hem selven / over al.

Van 't laatste Oordeel.

Wanneer de groote dag / die eens moet zijn /
 Aller dingen eynd zal geven / In wat een angst en
 innerlijke pijn / Sal het zondig hart dan beben !
 Als d'oozen zelfs aanschouwen / 't Geen hier 't hart
 niet g'looven wou / Ach wat bitterder bezouwen /
 Laat laten rouw ! Laas ! die daar gaat vertrouwen /
 't Geen hy bill'k mistrouwen zou / Als Gods oorz-
 deel word gehouwen / Doeld 's wer'lds ontrouw,
 Hy wil / maar waar kan hy vluchten ? Hy zucht /
 doch vergeeffsche zuchten ; 't Hart / vol vuchteloose
 vucht

uyt der uytverkooren Blijde wooning sluyt.

2 De dag toest wel/ en alles blijft zoo 't was ;

Dies gy meent g' hebt niet te schromen :

Maar 't geen ten onpas komt / konit noch te ras ;

Traag'lyk komen / is ook komen.

God laat den dag vertragen /

Niet om dat g' ook traag zijn zult :

Maar zyns goedhepds welbehagen

Word zoo verbult,

Den zondaar wil hy dragen

In lankmoedelyk geduld /

Of misschien de straf en plage

Sturf met de schuld.

En of schoon veel duyzend jaren

Tot des Heeren dag nog waren /

Zal u doch de dood niet sparen /

Die elk uur zijn mag.

In de Dood ('t zy hoe geleden)

Is geen tijd / dat wijst de Reden ;

Ober duyzend jaar / is / Heden /

Sterf-dag / Oordeel-dag.

3 Mensch/ die/ (hoe zeer dit leven u behaagt)

Steeds den dood hebt op de helen /

Had gy door twee / die gy in 't Lichaam draagt /

Duyzend oogen in uw ziele :

Oog' / om te kunnen merken

Wat het is dat u ontbreekt /

En hoe gy door dwaze werken

In ellend steekt :

Zoo moogt de geest zich sterken /

Dat g' (hoe zeer 't vleesch tegenspreekt)

Dooz u zelfs tot deugd te perken /

Gods toorn ontweekt,
 Laas! wat raad alsin' is aan 't hollen?
 't Golt licht voozt 't geen is aan 't rollen:
 Walsche troost/ die 't hart komt vollen/
 Werkt groot ziel-verraad,
 't Boek zijns harten wel dooz lezen/
 Iton des Ziels ontoob'ring wizen:
 Maar dooz medicijn te vrezzen/
 Blijft ziek' even quaad.

De Wijze Koopman.

Of van de Ware verzakinge zijns zelfs;

I.

The musical score consists of five staves of music. The first staff begins with a large 'E' and a treble clef. The notes are mostly quarter notes and half notes, with some rests. The lyrics are written below the staves.

En koopman/ die het e'el gesteent beminden/
 Was lustig om schoon Peereelen te vinden. Hy teeg
 van hups/ en toog van land tot land/
 Op hoop of hy zijn gading ieuwens vand.

2 Hy vand een Peerl' / die/ schoon en uytgenomen /
 Zijn hart alsoo met lust heeft ingenomen /
 Dat hy al 't zjn terstond te gelde brocht /
 En vooz het geld dees' schoone Peerle kocht.

3 Dit steld' eertijds Gods hoog beminde Zone
 D'Heer J E S U S vooz; om schaduw'lijk te toonen /
 Hoe 't waarlijk zy gelegen met dat ding /
 Daar hy den mensch van leerd' en in voozging.

4 De schoone Peerl' is 't pad na 't eeuwig Leben /
 (Des Heeren kennis / in zijn Woord beschreven)
 't Welk menig mensch noch vind / noch van en weet;
 En die 't al vind / licht niet oprecht betreed.

5 Gods Zoon / belust om 't ware heyl te schinken /
Doet voort in 't Woord/en laat schoon Deeren blinken;
Toond 's levens Weg / en komt een Goed aanbte'n /
Dat vast bestaat / doch hier niet word gezien.

6 De Duyvel (ons gesworen we'erpartye)
Doet voort / en pronkt met valsche kleynodje,
Valsch is zy wel / en ziel-heyl ver daar van /
Doch zulks / die 't oog op Hard aanschouwen kan.

7 Elk Mensch/van 't quaad uyt eygen aard/askeerig/
En na 't geniet van heyl en rust begeerig /
Zoekt na 's Heyls weg ; Dien gaat hy In / of Mis /
Na 't hart of veel / of min deugdliebig is.

I I

D E mensch in 't quaad / door qua' gewoont

 verdozen/ Daar deugd-lust heel in 't hart is uytge-

 storven/ Staat-oogd zoo stry op's Duyvels kramery/

 Dat hy / mol blind / Gods wegen stapt voorby.

2 Soo hem zontijds Gods glans in d'oogen schimmert:
Strax word in 't hart daar tegen aan getimmert :
Hy schouwd het Licht / en myd het pijnlijk Woord /
Dat hem zijn rust en zond-vermaak verstoord.

3 't Is waar / hy gaat te mets of veel ter sterken ;
Pleegd uytterlijk Gods-dienstelijke werken ;
Heeft ook zontijds van God en Hemel spraak :
Maar 't hart had noyt daar van de minsten smaak.

4 't Hept fabels wjz' in zijnen mond en herffen :
(Soo 't anders waar/de waarhepd moest hem perffen)
Daar van te reden-kad'len dunkt hem fraap /
En klapt'er van gelijk een Dapegaap.

I I I.

D E mensch/die/niet in't quade gantsch verzoepn/
 Dooz waarheyds licht/in't hart wel houd een open s
 Doch / wankelijck / noch tusschen beyden zejld /
 En't hart aan deugd en on-deugd heeft gedejld.

- 2 Die redens raad zomwijlen wil betrachten /
 En wederom by tijden niet zal achten ;
 In't klepne niet vol trouw / maar slof en las /
 Liest zomtijds 't Dad / maar treed'er meest weer af.
- 3 Ten deel in 't licht / ten deel ook noch in 't duyster /
 Straalt hem in d'oog den aangenamen luster
 Van 's Heeren Peerl' en Goddelijk klepnood :
 Welks deugd / en kracht / hy aanziet vooz zeer groot.
- 4 Hy ziet en merkt dat hier dooz is te raken
 Tot vast gentet van eeuwelijk vermaken :
 Nochtans / wat maakt den koop-lust in hem slay ?
 't Gesicht (helaas !) van 's Duybels koopmanschay.
- 5 De Satan (doch dien hy niet vooz zulks ziet aan)
 Heeft hy met zijn bedriegend' waar vooz zien staan,
 Waar hy de Ziel onkundiglijk geraakt ;
 Of meer of min zich slaaf van heeft gemaakt.
- 6 Soo hy den lust 't genteten is gekomen /
 En't hart daar dooz van Liefd' heel ingenomen :
 Of dan 't verstand al schoon wat anders ziet /
 Liefd' / oud en sterk / doet nieuwen slay te niet.
- 7 Ger't God'lijk Licht ter deeg al-om kan stralen
 En zijne krache tot in den grond doen dalen /
 Hangt 's Duybels list vooz 't weelig hart een slot /
 Da't schoon klepnood en bied hy nauw een bod.

8 Is hy in lust zoo diep noch niet verloopen :

En sterker trek heeft hy dan wel om koopen /

En komt / en komt wel na / maar komt niet heel.

De Peerl' is schoon : maar Al is al te veel.

9 't Kan anders gaan : (na dat dan in den geest is

En wil / en moed) hier hebt gy 't zoo als 't meest is,

Wat raad nochtans hier tusschen met 't gemoed ?

Waar haald hy rust / die 't harte niet voldoet ?

10 Raad'neen. Raad' ja. Raad' booz den onberaden,

Met lossen schijn / met wind zich te verzaden :

Met pd'le troost en upblucht 't hart te vo'en /

En zoo 't Geweet een stil geweld te doen.

11 Menigerley / (hoewel 't al t'zamen zot is)

Pa dat de mensch of scherp van hreyn of bot is /

Walt dit bedrog. En als d'upblucht ontblucht /

Zoo boet men 't meest met een beklag of zucht.

12 Die naast op 't pad / niet heel op 't pad wil wezen /

Is alderswaarst van doling te genezen.

Daar heel moet zijn / schaad walf. Min heeft min schijn

Zelfs booz die 't heeft ; Veel / meynt licht Heel te zijn.

I V.

De mensch wiens hart gelijk een vrugtbaar aerd is ;

Wfen alle goed steeds willekom en waard is ; Die van

alle ondeugd schou / In zijn weynig is getrou ; Die het

kleyn licht van Aeden / meest (dooz leer) in 't hart

van allen / Willens noyt zal tegen val - - - len.

2 Dien 't niet aan Wil/maar slechts aan Kennis schozt:
En komt hy pet / onwetend' komt te kozt:

Die om zoekt en pozt al voozt /
En altijd na beter hoord /

Die zijn hart met geene dingen / die de oogen hier aans-
schouwen /

Wel en heel vernoegt kan houwen :

3 Zo haast Gods Licht dooz 't Woord in 't harte straald
En hy nu voeld waar in hy heeft gedwaald ;

En hem nu d' Onsterflijkhepd
klaar in 's harten ooge leyd :

Niets en kan hem wederhouden ; niets en kan zijn boet
beletten

't Pad te gaan van Christus Wetten.

4 Al waar God spreekt / daar hoord en is hy stil ;
Alwaar God eyscht / geeft hy al wat God wil ;

Niets en laat hy ongedaan ;

Noyt verzuymt noch blijft hy staan ;

In geen ding en blijft hy achter ; nergens toont hy zich
een roover

Alles / alles geeft hy over.

5 Haat/tooren/wzaak maakt hy uyt 't hart zich quijt/
Met alle daad die dooz 's vleeschs liefde strydt ;

Dreez' en Hove stelt hy Wet

Na de maat die God hem zet ; (stel/

Alles acht hy drez en schade met des Heeren groot' Ayo-
Niets / dan slechts die Beerl' / is kostel.

6 Uyt heeft geweld en aardfche heerschappyy ;

De wap'nen weg ; het swaard gaat van de zy /

Weerloos / licht en los gela'an /

Gaat hy na een beter staan ; (reld's zaken

Na een beter staat en erbe : d'aardfche macht en 's we-
Laat hy Godes oogen betwaken. (kleest :

7 Geen ding zoo waard / daar hem hier 't hart aan

Noch erf / noch land / noch pet / hoe lief hy 't heeft ;

Vrienden / magen / eer noch goed /

Hupzen / habe / lijf noch bloed ;

Gude waan noch Epgen wijshepd /kerk noch Prieft'er/
wenst noch zeden :

Nergens vast dan aan Gods reden.

8 Uyt willig staat zijn hart : en 't moet zoo staan /

Zal Christus Leer der zielen grond beslaan ;

Zal des Waarhepds e'el klepnood

Werken aller zonden dood :

Zal de dood van alle zonden en't beleven aller Deugden
 Breenen t' aller breenen breenen.

V.

D

Je't al/ met reden/ eyscht/ dien moetm' ook
 al--les geven. God eyscht het al. Waar heen/ gy die
 u of op quaad Met schijndeugds grijns vermoed/ of
 op een leefloos Leven / Of op een weynig doens /
 of 't schijnbaar Deel verlaat ?

2 't Is leelijk : (ver van deugd) uytwendiglijk recht-
 vaardig

Te laten voor den mensch / met een besmet gewis ;
 En/als een waarde gast/doch't Avondmaal onwaardig
 En zonder Broplofts kleet / te zitten aan den dis.

3 't Is leelijk ; (ver van deugd) van and'ren oordeel
 strijken /

En zelfs 't verdoemde quaad te laten noch te bli'en ;
 Of in zijn broeders oog te komen spijnter kijken /
 En in zijn zelfs gezicht den balk niet eens te zien.

4 't Is leelijk : (ver van deugd) zijn onschuld gaan te
 maken / (waard /

Wanneer ons Christus nood en acht zijns Broplofts
 Op akker / wijf / of vee ; Of in schaaps-kleet te naken/
 Maar binnen in het hart te zijn van wolven aard.

5 V Ergeefs is 't : (ver van pet) voor God met of-
 ferhanden

Of ongeheeten werk te zijn kloek in de weer :

Of (zuyvig in Gods Wil) met tzaam gebouwen handen
En ne'er gebogen kni'en te roepen / Heer / Heer / Heer.

6 Vergeefs is 't: (ver van pet) al kon men propheteren/
Ja zelfs in Christus naam de Dymb'len uyt doen gaan;
Of / na gesloten deur / te zeggen / Heere / Heere /
Hier zijn wy / doe ons op / dat wy in mogen gaan.

7 Vergeefs is 't: (ver van pet) het Phariseisch danken/
Uyt waan van niet zoo hoos als andere te zijn;
Of opgeblazentlijk 't Inwendig te verblanken
Door onge-epschte deugd en Hepligheetjens schijn.

8 Vergeefs is 't: (ver van pet) een Isra'lijt te heten;
Te hooren / en met een te rusten op de Wet;
Te zijn van Abz'ams zaat; den wille Gods te weten;
Te onderscheyden 't geen Gods wil ons booren zet.

9 Vergeefs is 't: (ver van pet) in Gode zich te roemen;
Te proeven wat'er hoog en obvertreffend' is;
Der dypsterlingen Dog en Heydsman zich te noemen /
Der zotten Onderwijs / der slechten Kentenis.

10 Vergeefs is 't: (ver van pet) den Naam en Faam
te dragen

Van alles wat men is of daar men zich voor houd;
In Isr'el Meester zijn: of daar in zich behagen /
Dat een de woorden Gods / voor and're / zijn vertrouwd.

11 Vergeefs is 't: (ver van pet) te willen en te loopen/
Geen moeyte zich t'ontzien / gereed te zijn en rap
Om (door gereps / gedraaf) een Sect-genoot te koopenz
En 't yberen na God / doch zonder wetenschap.

12 Vergeefs is 't: (ver van pet) te zijn van Christus
vri'nden

En maagschay na den vleesch Vergeefs / of pemand zeyd
Dat hy wis Christi zy/en niets en is te vinden (scheyd.
Dat immermeer van Gods en Christus liefd' heyt

13 Vergeefs is 't (ver van pet) te zeggen: hebben wy niet
Gemeenzaamlijk met U gewandeld en geleefd;
Spijs ende drank genut 't? Hebt ook / O Heere / gy niet
Op onze straten zelfs gepredikt en geleerd?

14 Vergeefs en ydel is 't: dien zalig uyt te spreken /
Die 't vrylijk middag-maal zal eten in Gods Rijk:
Of dat des Heeren hand een wonder-daad of teken
Van ons bewezen heeft tot gunst- en liefde blijk.

15 Vergeefs en ydel is 't: te hebben openbaring
Van 't kennelijke Gods; het niet gewilde quaad
Te doen / 't gewilde goed te laten: met beswaring
Te blieden dat men wenscht / te volgen dat men haat.

16 Vergeefs en ydel is 't : te wezen inge entet
In den Olyven boom ; te eten 's Heeren Blood /
Te drinken 's Heeren Keskidooz waan (vast ingeprentet)
Van dat men staat / al heel te inepuen / ik heb geen nood.

17 Vergeefs en ydel is 't : al sprek men alle talen ;
Al wist men alle weet : al had men 't G'loof zoo zeer
Dat 't machtig waar een berg van zijne plaats te halen /
En dien weer elderwaards na wil te zetten ne'er.

18 Vergeefs is 't al te zaam (als daar niet anders hy
kooimt)

Wat dat men doet / of zepd ; of wenscht / of heeft vooz gaaf
Wat bater of den mensch hem zelven Heer en byz droomt
Wanneer hy in der daad noch is der zonden slaaf ?

19 't Is pet / maar ver van Deel : (want openbare
zond'ers

Die doen 't zo wel als gy) dat gy de geen bemind (ders
Die u ook minlijk is. 't En is niets groots noch won-
Dat daar Liefd' is / daar Liefd tot wederliefd verbind.

20 't Is pet / maar ver van Deel : Gods zaad in 's har-
ten akker

Te hebben wel bebat / zoo dat 'et wasdom krijgt /
En hoop van vruchten geeft : maar / daar na swak en
swakker /

Ten laatsten heel versterft en tot geen vruchten stijgt.

21 't Is pet / maar ver van Deel : Aanhartelijk weldadig
Van d'armen nu en dan een nood gaaf te beste'en /
En zich Gods dienstelijk zontijds / of ook schier stadig /
Te speenen van gemak dooz vasten en gebe'en.

22 't Is pet / maar ver van Deel : Een nieuw geplante
spruyte

In Gods Wijnberg te zijn ; of dat men veel geboo'n
Van jongs op heeft beleest / maar laat op 't pad zich
stuyten Zoon.

Wanneer volmaakter weg getoond word van Gods
23 't I S veel / maar niet Genoeg : De arme in haar
nooden

Te depen al zijn haaf met een ruyndaad'ge hand :
Of onbertsaagdelyk het lijf te laten dooden /
En vooz Gods eer en leer te geven tot den byand.

24 't Is veel / maar niet Genoeg : Dat m' eens verlicht
gelweest heeft :

(Dooz't Hemelse geschenk en gunst in't hart vermaakt)
Of dat men eenmaal deel gehad aan Godes Geest heeft /
Gods goede Woord en kracht der Konstig' eentu ge-
smaakt.

25 't Is veel/ maar niet Genoeg: al is men schoon ge-
komen

Tot Zions waren berg / de Stad van God gebouwd /
't Hemelsch Jeruzalem; Al is 't hart opgenomen
Tot daar 't ontelbaar tal der Eng'len zich onthoud:
26 Tot d'uytverkoren Schaer der Erst-geboortelingen
Der spiegel in 't Geloof: Tot God die alles richt;
Ja tot in 't alderhoogst der Hem'len dooz te dringen /
(Tot daar de Geesten zijn) met zijnes harts gezicht:
27 Tot daar der menschen geest bewaard word tot den
Leben

Die in volkomen deugd hier hebben dooz gerepft:
Tot JESUS, Middelaar van't nieuw Verbond/gegeven
Dooz't bloed dat gunst / niet wraak (als 't bloed van
Abel) eyst.

28 't Is Veel/ maar niet Genoeg: Dat m'eens dooz
Christus kennis

De zonds bezoedeling / des werlds vuylichheid
Ontbloden is geweest in vaste Deugds gewennis;
Of 't pad al heeft bekend dat ter gerechtigheid leyd.

29 't Is Veel/ maar niet Genoeg: Dat Christus onze
werken /

Onz' arbeyd / ljdzaamheid / en veele deugdlijke'en
Al pyjft: ja d'pbering zoo groot in ons kan merken
Wat hy en onder ons de qua'en niet zijn gele'en.

30 't Is Veel/ maar niet Genoeg: t'aanhooren en
niet hooren

Die als Gezanten Gods / doch valsch'lijk/ komen aan;
Of dat men zonder zich aan lief of leed te stooren /
Veel heeft om Christus Naam ljdzaamig uytgestaan.

31 Wat dan? Wat is Genoeg? De schoone Peerl' te
koopen

Om alles wat men heeft: Alwaar m'hem weet en kend/
Den weg van Christus Wet getrouwelijk te loopen /
En onbewegelijk op blijven tot den end.

Beklag over d'ydele Weet- en Eer-lust.

T Gewyl men hier van alles zoekt te weten /

Blijft meenig mensch/zelfs van hem zelfs verge-ten.

Zeer diep en ver zoekt hy der dingen konde / Maar

't noodigst en naast by / blijft on-gebonden.

2 De heel Natuur wil onz' verstand door delven,
Elk denkt om veel / geen mensch schier om zijn zelven,
Door Konst en Weet gestadig na te hijgen /
Kan 't hart of noyt of zelden beurte krygen,

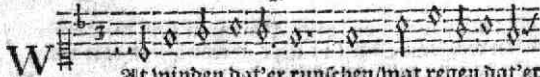
3 Door vragen hooren / zuffen / schryven / lezen /
Zoekt men te kennen en gekend te wezen ;
Ook van die wy / noch zy ons noyt en kenden ;
Zelfs in den Dood / des kennens perk en ende,

4 Helaas ! wat is 't als 't leven zoo vast heen schiet /
En wy op elk / en we'er op ons elk een ziet ?
In diep' onkund' van 't geen hoogst is van noode /
Sterft in' / onbekend hem zelven en ook Gode.

Toeverlaat der Rechtvaardigen onder 't
Oude Verbond.

Uytbreying over Psalm 125, 121. en 23. Over Psalm 125,

I.

At winden dat'er rupschen/wat regen dat'er

plast/Het hooge Huys van Zion staat onbeweegt en

vast : Het hooge Huys van Zion, Huys van Zion.

2 Wat

- 2 Wat men ehen dat'er dreygen te moorden en verslaan /
 Al die op God vertrouwen / en zullen niet vergaan.
 Al die op God vertrouwen, &c.
- 3 De hoog-getoyte bergen zijn als een vaste schans:
 Rondsom Jerus'lem heenen / geen vband heeft'er kans:
 Rondsom Jerus'lem heenen, &c. (gaan /
- 4 Gods toezicht die hy stadig rondsom zijn volk laat
 Is haar als vaste muuren: geen vband kander aan.
 Is haar als vaste muuren, &c. (nacht /
- 5 Hy zal't rechtvaardig hoopen / zijn duur bemind Ge-
 Niet eeuwig laten blijven in boozet menschen macht /
 Niet eeuwig laten blijven, &c.
- 6 Niet eeuwig laten blijven in een zoo droeben staat /
 Op dat het zijne handen niet wpt en reyk tot quaad /
 Op dat het zijne handen, &c.
- 7 Op dat het de godloosheid te niet niet in en zupp /
 En door der boozen by-zijn die haar in't hart niet slupp.
 En door der boozen by-zijn, &c.
- 8 God/dieze van u af-wijst die 't kromme pad inslaan /
 Doe wel den vromen harten die reyne wegen gaan.
 Doe wel den vromen harten, &c.
- 9 'k Bid dat op dijn Israël den zoeten vrede geeft /
 Den vrede laat behouden / zoo lang maar als hy leeft.
 Den vrede laat behouden, &c.

Over Psalm 121.

I I.

Li hoor Trom jetten klinken; De vband is naby:
 Ik zie Harnassen blinken: En niemand is mer mi:
 Het hart klopt door 't benouwen: Dies laat ik / diep
 beschroomt / 't Gezicht 'c gebergt aanschouwen /

Of daar geen hulp van koont:

2 Daar is geen hulp voor handen;
 Voor handen / dan van God:
 Van God / die 's Werelds landen
 Heeft onder zijn gebod:
 Van God / die 's Hemels lichten
 Heeft onder zijn gebied /
 En die 't wel eer al strichten
 Dat 's menschen ooge ziet.

3 Wie kan Gods volk betrapen /
 Al zijnze onverdacht?
 Wanneer de wachters slapen /
 Houd God om haar de wacht,
 Hy is niet als de menschen /
 Die op de wacht gezet /
 Als zy geen slaap en wenschen /
 De slaap haar wacht belet.

4 Moet slaap beving zijn oogen /
 Moet had hy slapens lust:
 Dies wy bymoedig mogen
 Gaan nemen onze rust,
 Zijn hulp die hy doet bliken /
 (Welk' alle leed verdooft)
 Die mach men vergelijken
 Een schaduw' boven 't hoest.

5 De Zonn' / op hoogen dage /
 Schoon zy al brandig steekt /
 Kan voor haar hit niet plagen /
 Als hy haar krachten breekt:
 De Maan / in vochten nachte /
 Schoon zy de le'en verkoud /
 Doet op ons le'en geen krachte /
 Als hyz' in warinte houd.

6 Geen quaad en kan u deeren:
 't Zy of gy buptens huys
 Al zelven moet geneeren /
 Daar is geen breez' voor krups;
 't Zy of gy binnen deuren
 In uwen huysse bent /
 Geen quaad kan u gebeuren
 Dan nu tot aan nu end.

Eerste Deel.
Over Psalm 23.

69

I I I.

A Als een Herder zijne schapen in een groen land
 douwe weyd / En / om haar den dorst te laben / na de
 versche beeken leyd. Zou is ook de Heer mijn Hoeder,
 En om dat de Heer my hoed / Zal voor 't lijf noch
 spij ontbeken / noch verquikking voor 't gemoed.
 Doe ik / als een doolend schaapken / afgegaan van
 't rechte pad / Ongewisse gangen de - de en verkeerde
 we ----- gen trad: Bragt Hy als een trouwe
 Herder / bragt Hy mijne voeten we'er des levens
 rechte straten / om zijns Naams hoog - waar - de eer,

2 Of ik schoon (gelijk een kudde die in doods perijkel
staat / (gaat)

En zomtijden langs der heyde tot een prooy der wolven
Wand'len moest op zulke wegen daar men eynd noch
uptkomst ziet / (en bied:

En geen mensch in't nare donker zich tot leydsman aan
Ja in zulke noden raakte daar de dood vooz oogen stond
En de ziel by gene menschen hoop' van troost noch hul-
pe vond.

Hogen zoud' ik niet vertzagen / nu gy helpt / en by my zijt
Als een Herder die zijn Schapen trouw'lijk met zijn staf
bevizid.

3 Gy bereyd my / vooz de oogen van mijn byand een
banket :

Daar zoo word my overbloedig alle spijze voorgezet :

Daar zoo druppert mijn hoofd van oly / en mijn beker
vloeyt van wijn : (hart met pijn.

Dit verbult mijn geest met vreugde en mijns byands
Al' de dagen die ik leve (en daar op vertrouw' ik my)

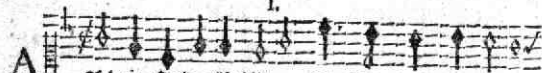
Blijft my Godes rijke gunste en zijn milde goedheid by.

Al' de dagen die ik leve (des ben ik in 't hart gewis)

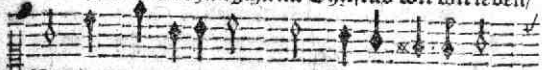
Zal ik blijven in de woning daar de Heer mijn God in is

Toeverlaat der Rechtvaardigen onder 't
Nieuwe Verbond.

I.

A Wie God aliglijk na Christus wil wil leven /

Verdrukking is zijn lot / 't zy d'een of d'ander tijd.

Hy is 'er toe gezet / hy moet 'er zich toe geven. Met

Christus erst geen mensch / dan die eerst met hem lyd.

2 Die

2 Die lijd/terwijl hy lijd/lijkt hier door 't oog onzalig;
Die hier onzalig is / heeft God niet tot zijn skut,
't Besluit heeft waarheids schijn / doch is onvast en
dwalig.

Wie God rechtliebig lieft / heeft alle ramp te nut.

3 Al heeft de vrome mensch op aarden alles tegen ;
Al heeft de heel natuur hem oorlog aangezeyd ; (gen/
Al scheidt het al van hem: Duurt hy maar op Gods we-
't En is geen blijk dat opt Gods Liefde van hem scheidt.

4 't Is waar / van dag tot dag (om weldoens wil ver-
schoben) (gebracht :
Sleept hy zijn dood; als 't schaap ter slachtbank heen ge-
In alles eventwel komt hy noch staag te boven /
Door hem wiens liefd' in 't hart stopt over-winnens
kracht. (dat Lijden

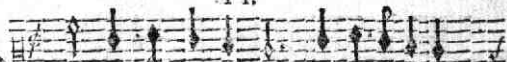
5 Zijn kruys / daar roemt hy in : waarom ? hy weet
Geduld; Geduld Deugd-proef; Deugd-proef Heyls hope
geeft. (den /

Hy weet dat hy (met sijnak van Godes liefd' / in 't strij-
Bestort door Godes Geest) geen pd'le hoop en heeft.

6 Het licht heen-gaande kruys / (zoo machtig is de
waarheid)

Hoewel 't in 's Werelds oog als Ellends teyken leyd /
Werkt in 't God deugd'ig hart een oversware swaarte
En eeuwig-durend' wicht van Heyl en Heerlijkheyd.

I I.

D
E Geest en kan in kruys niet ongevoel'lijk

wezen; En nochtans / mids in pijn / maakt hy die

wis besluit: Dat/wie de Hoogste liefd' aan pemand

heeft bewezen, (Hoe 't gaan mag) nimmermeer in

minder liefde stipt.

2 De alderhoogste liefd' die God oyt konde tonen /
 Heeft hy vol uyt gezond doe hy zijn lieffte pand /
 Zijn alderwaardsten schat / zijn hart verkoren Zone /
 Om ons ter wreeder dood / gaf in der boozen hand :

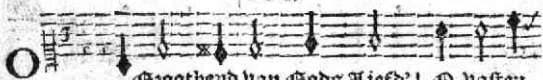
3 Om ons / heeft opgewekt tot een onsterff'lijk leven
 Aan zijne rechterhand in Majestept gestelt :
 In Hemel en op Aard volkomen macht gegeven :
 't Geweld van hel en Dood gedaan in zijn geweld.

4 Die by zoo sterke re'en Gods Zegel heeft verkregen /
 Wat nood / al vind natuur by wijlen 't kruys onzacht ?
 Al 't lijden dezès tijds en is geenzins te wegen
 By't Goed en Heerlijkhepd die na Gods kind'ren wacht.

5 By't Goed en Heerlijkhepd; waar na zy die in hope
 Dellend en ydelhepd hier onderworpen zijn /
 Met haar gedacht' en hart geduriglijken loopen /
 En zuchten / als na 't eynd van ongebal en pijn :

6 En zuchten : recht gelijk de stomme domme dieren /
 (Als voeldenz' ook den last van d'aardsche ydelhepd)
 Met uytgerekten hals / na haar behoefte gieren /
 Door blinde drift en trek van haar natuur gelepd.

III.

Groothepd van Gods Liefd' ! O vasten

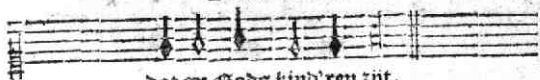
wijk der vromen / Die tot de deugd langs 't pad van

Christus wetten komen ! Zie / Godes kind'ren / zie

(op dat gy manlijk strydt, Zie/en doorgrond wat 't zy /
 dat

dat gy Gods kind'ren zyt.

2 Hier draagt gy nu den Naam / en hebt ten deel het
wezen

Van ware kind'ren Gods : in rechte Godes bryeze
Toond g'u God aardigtlyk een eygen Godes Spruyt /
En drukt hier Gods natuur in uwe daden uyt.

3 Maar als hy nu verschijnd die Goods geweld komt
vellen ;

Die / uyt Niet-wezendhepd / u't wezen zal herstellen /
En trekken krachtelyk uyt 't eeuwig doods vergeet :
Zult gy volmaaktelyk het geen zyn dat gy heet.

4 Word hem met recht den naam van Vader toege-
schreven

Die maar natuurlyk teeld / doch't wezen niet kan geuen
Hoe billiker dan dien / die machtelyk herschept /
Dan wien gy / opgewekt / 't recht lebzig leven hebt ?

5 Gelyk God noyt en zal / zoo'n kan hy ook niet sterben.
Eez' Godlyk' eygenschap hebt gy te over-erven.
Eenz' heere'lyk' gemaakt (O ! diepe heyles grond !)
Zoo zal 't onmoog'lyk zyn dat gy we'er sterben kond.

6 In wezen en natuur (als gy zult in zyn Ryk zyn)
Zult gy den grooten God zelfs- wezentlyk gelyk zyn.
Het is en moet zoo zyn. De reden kan geen mis.
Want dan zult gy hem zien / hem zien / gelyk hy is.

7 God wezentlyk te zien / en valt in geen nature /
Dan die God- wezig is : die eeuwelijk kan duren ;
Dan ver een and' re stof gebouwd en toegericht /
Dan al die word aanschouwd van 't sterffelyk gezicht.

8 Die 't opperst' heest beraakt / en kan niet hooger
stijgen. (gen.

Die door gezeg verklepnd / doet meerder nut met swij-
Mijn penne is'er uyt. Zoeten toeberlaat !
Gelukkig / die u heest ; en wijs / die na u staat.

Een Noodig. Brief aan N. N.

A U't oud' en't zelfsaltyd (zegt gy) van Goed /

van

van God/van Denge/van Lijden/van Verza -- ken.

Zoo is 't / mijn vriend, Die anders wil noch moet /

Noch durf/ noch kan/ hoe zal 't die an - ders maken?

2 Mal/ is bene'en ; hoog / boven mijn verstand ;
 Wer'lds / mag ik niet ; diep / kan noch wil ik dichten,
 Veel beter slecht en altijd Genderhand /
 Dan opt door qua' verscheidenheid t'ontsichten.

3 Ju rijn ik recht / dan dwers ; nu kort / dan lang ;
 Ju dus / dan zoo ; op alderhande wijze ;
 Ju geef ik dees / dan we'er een ander zang /
 't Is and're zang / maar al de zelve spijze.

4 Die een alleen hoor 't Opper noodig houd /
 Wat lust heeft die van Deelen veel te quelen ?
 En wat kan 't scha'en / al teemt men staag het Oud /
 Als 't Oud alleen het eeuwig Nieuw kan geven ?

5 Wie reed niet gaarn van 't geen wyl sterflijkheid
 Alleen ons red ? wie leent niet graag zijn ooren ?
 Die noyt zat denkt / en is noyt zat gezeyd :
 Die noyt zat doet / en kan hem noyt zat hooren.

6 Zeer kort / mijn vriend / en kost'lijk is de Tijd :
 Gods trouw Gezant gebied hem wyl te kopen.
 Die overschiet / hoe nutter dat m'hem slijt /
 Hoe vaster steun om beter Tijd te hopen.

Goddelijk Ontfag.

Uytbreiding over Psalm 114.

De Israël/na veel slavens//wyl Egypten schiet/
 En

En het edel hups van Jacob // t'vreemde volk verliet ;
 Doe bleek klaar dat God de Heere // Juda had bezind /
 En Is-raël wou beheerschen // als zijn waarde kind.

2 Als de Zee dit werk aanschouwde // dep'idenz' haar
 van een ;
 Als het de Jordane merkte // bloodze rugwaards heen ;
 D'hoog getopte Bergen sprongen // als doramm' in 't
 groen :

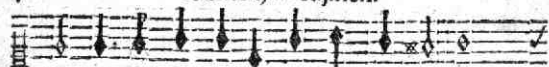
En de heubels als de lamm'ren // in de weyden doen.
 3 Wat was u / gy Zee / wat was u // dat gy zoo weg
 blood ?

En u / gy Jordane / dat gy // tegen stroom op schoot ?
 Wat zaagt gy / O Bergen / dat gy // opsprongt op dat pas /
 Eben als de zatte rammen // springen in het gras ?

4 En gy Heubels / dat gy huppeld' // als het jonge vee ?
 't Was de grote God van Jacob // die d'aard beben de'e ;
 Dien de heel Nature dienen // en steeds hooren moet ;
 Die een stots wel kan doen worden // tot een Waterbloed

Heyl uyt Onheyl.

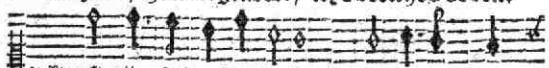
H De ongelijken lot / Bespeuet men in 't genot /
 Van aardsehe dingen ! Den boozen gaet het wel ;
 Den vromen komt gequel En ramp bespyngen.

De deugde blijft altijd / of meest verschoven ;

De zond / haar tegendeel / leyd veeltijds boven ,

't heeft zijn bedenk'lijkheden : Doch is in 't minst

geen reden / Om in zijn hart beslupt te willen

ma---ken : Dat weldoen gants geen loon heeft /

En die in 's Hemels Thron leeft Zich niet bemoept

met menschelijke za --- ken ,

2. Oneen : heel anders is 't /

Dan 't blinde oordeel giff

Doo: schijn / die mislepd.

Zoo gy 't beslupt omkeerd :

Vergeldings missen / leerd

Vergeldings wishepd.

Kreeg Deugd steeds Aardschen loon / zo mogt men vzezen

Ofz' ook met Hemelsch loon / gekroont zal wezen.

Maar nu op 't Deugd'ig leven

Geen loon hier word gegeven /

Dan dien 't zelfs heeft / doo: hoop' en rustlijk noegen :

Zoo mag en moet men sluyten :

Dat God den vromen / buyten

Dees suode aard / een Beter wil toeboegen.

3 De Zonde / 't hoogste Quaad /
 Is / in zich zelven / haat /
 De Deugd gunst-waardig.
 God / in hem zelven goed /
 Blijft hem die deugde doet /
 Trouw en rechtvaardig.
 Gelijkheyd in natuur / moet liefde baren ;
 Oprechts Liefd' haard lust / om zich te paren
 En steeds bereent te binden
 Met 't warelyk beminde /
 Om 't hoogste Goed en liefde te doen smaken,
 Laat God dan in dees tijden :
 Om te'en' zijn vrienden lijden :
 Haar aard nochtans kan liefde niet verzaaken,
 Schadelijkheyd der Valscher Tongen.

Uytbreying over Psalm. 120.

A

Is de hooge nood / by tijden / en onheyl aan
 alle zijden / My / wanhopig / heeft omvaan / Dan verhef
 ik mijn gedachten / En laat gaan tot God mijn
 klachten : Want Hy neemtze gunstig aan.

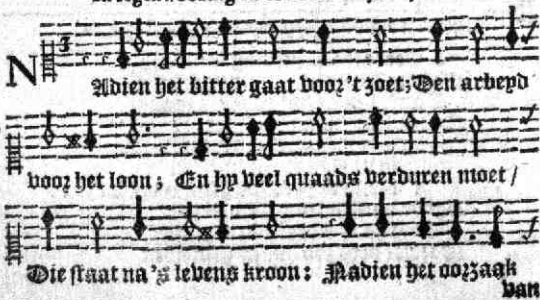

2 Heere weest niet my te lijden /
 En kom doch mijn Ziele vryden
 Van 't vergif dat doodlijk plaagt /
 En een leugenaar / behendig /
 (Schoon van buyten / vypt inwendig)
 In zijn valsche tonge draagt.
 3 Hand'er pets zoo grouw'lyk wezen
 Dat de valsche tong zal breezen
 Dooz haar treken a'n te gaan ?
 Word'er pets zoo quaad gevonden

Dat

Dat de booze leugen monden
 Niet stoutmoediglijk bestaan ?
 4 Scherpe pijlen / afgeblogen
 Van eens sterken krijgsmans booge /
 Gaan zoo niet dooz bleesch en bloed :
 Pijlen met venijn bestreken /
 Doen in 't Lijf geen zulke steken
 Als de tong wel in 't gemoed.
 5 't Duur / als 't in jeneber-boomen
 Heeft de oberhand genomen
 Dooz de krachten van zijn hit /
 Lian 't licht al tot asch verteeren :
 Maar noch kan 't zoo zeer niet deeren
 Als een zoo geringen lid.
 6 Wee my ! dat ik moet gaan dutten /
 En een vzeemd'ling in de hutten
 Van Kedar en Mesech zijn ;
 Dat ik by een volk moet blijven
 't Welk zich boed in twist en kijven /
 Is mijn Ziel zoo grooten pijn.
 7 't Hart wil my geen ruste geven /
 Dat ik by een volk moet leven
 Daar de Vzede word ge haat :
 By een volk / dat / als mijn reden
 Is van vziend'schap en van vzeede /
 Dies te meer na oorlog staat.

Gebed

In tegenwoordig en toekomstelijk Lijden.

 N
 Adien het bitter gaat dooz 't zoet; Den arbeeyd

 dooz het loon; En by veel quaads verduren moet /

 Die staat na 's levens kroon: Adien het oorzaak
 van

van veel vzeugden is / Wanneer men komt in veele
 vzoeffenis / Wanneer men om des goedes wille lijd /
 En / na Gods wil / uyt goed ge - we - ten / stryjd.

2 Zoo dank ik / Heer / van harten dy /

Dat gy my waardig kend /

Dat ik om uwen Naame ly'.

O! welkom wat gy zend.

't Is waar / 't en is noch maar een kleyn begin :

Doch / wild gy / 'k wil dien weg ook verder tin.

Maak my / is 't uwe goedheyd aangenaam /

Tot meerder waardig / doch daar by bequaam.

3 Als my zontijds mijn eppen kracht

En 't swaarste krups in valt /

Gen snellen angst schiet door 't gedacht

En 't bloed om 't hart beftalt :

Maar als ik denk wat kracht uw kracht wel eer

In swakke menschen wrycht / berquik ik we'er.

En als ik vind' hoe trouw gy zijt en goed /

Beschant de Ziel haar we'er met nieuwen moed.

4 Noch leeft en werkt hy die de macht

Der duysternissen heeft :

Noch leeft en werkt gy ook / die kracht

Om overwinnen geeft.

Noch doyst hy / Menschen-moorder, al na bloed /

Noch blijft gy / Mensch-behouder, even goed :

Wat nood of ons een Wyand moet 't /

Als gy / veel sterker vriend / ons hulpe doet ?

5 Al moet men door den krups-weg heen :

't Is 't hard / maar zalig pad.

En beter / met Gods volk gele'en /

Dan zonden-nut gehad.

Al moet men uyt ziju land met schand en scha' :

Deugds loon en gy volgt over al noch na.

('t Wardsch

't Aardsch Vaderland te missen / valt hem licht /
Die 't eeuwig goed en Vt heeft in 't gezicht.

6 Al bind de deugd schier nieuwers heul /
En schijn-deugd 't volk verleyd :

Al is onwizzen pber heul
Van Satans listigheyd :

Al word de Waarheyd / dooz een stooode list /
Verkettert / en vooz leugen gebonnist :

Al opend zich een deur tot alle quaad :
't lian al niet scha'en / als gy ons niet verlaat.

7 Al krijgt de Satan / of zijn le'en /
In 't een of 't ander land /

't Verkeert-geleerde rot by een /
Stout op de aardsche hand ;

Al broepd daar uyt een Bloed- of Woord-plakkaat :
't lian al niet scha'en / als 't maar de Ziel niet schaad ;

't En schaad geen Ziel / wanneerze stutzel heeft /
s' Heeft stuts genoeg / als gy maar troost en geeft.

8 Hoop op uw hulp / is de Pilaar
Die 't hart in hope stijft.

'k Verwensch geen kruys / hoe groot en swaar /
Zoo gy maar by en blijft.

Maak dat de geest / die moed van bezren geeft /
Aaby / de zelve moed / en meerder heeft.

Geen nood te groot / zoo gy maar mede gaat.
Geen leed te wreed / zoo gy maar by en staat.

9 Uw Heyl'gen / op der aard verspreyd /
(Verspreyd / en niet bekend)

Weest die ook met uw goedigheyd
Geduriglijk ontrent.

Blijft haar getrouwelijk in lijden by /

Op dat haar lijden niet vergeefs en zy :

Op dat haar lijden noyt en zy besmet

Met pet dat strij' met wel verdragens Wet.

Joodsche Blyschap.

Vytbreyding over Psalm 122. en 126. Over Psalm 122.

I

Z **Ali-ge ure ! vrychtbaar van verblijden / Die my deed**

van zoo menig vzoome / We'er zullen ko-men,

- 2 Dat ons de dagen weder sullen keeren /
 Dat men zal ingaan in het huys des Heeren /
 En Salems muren met haar schoon gebouwen
 Vreugdig aanschouwen.
- 3 En onze voeten op haar e' ele straten /
 Daar hooge poorten vrolijk treden laten,
 Een Stad een Stad is 't al van ouds gestichtet /
 En opgerichtet :
- 4 En opgerichtet vooz Israëls Zonen /
 Om sich daar binnen t'zamen te vertoonen ;
 Om in Gods tempel eere te bewijzen /
 En God te prijzen :
- 5 God daar te danken vooz zijn goede daden :
 God daar te offren / om de ziel t'ontladen
 Van alle seften vooz het gantsche leven
 By haar bedreven.
- 6 Al die in Rechten hebben yet te hand'len /
 Moeten na deze groote Stad toe wand'len /
 Daar kan Israël steeds in alle zaken
 Aan bonnis raken.
- 7 Daar staan de thronen om Gods volk te richten /
 En alle twisten onder haar te sichten /
 Vooz Gods besturing David ingegeven
 En zijn Na neben.
- 8 **E** vele Salem / schoonste van de Steden /
 'k Wensch en herwensch u duyzend zaligheden :
 En die u minnen / bid ik dat de zegen
 Van God toe regen.
- 9 Van harten gunn' ik dat uyt ulv' Dalen
 De waarde Brede nimmer en verreyze /
 Maar in 't bevangzel van ulv' hooge muren
 Eenwelijk dure.
- 10 Wat is de reden die my zoo doet haken
 Na ulven Brede / welstand / en vermaken ?
 Die my doet hopen dat noyt ongelukken
 U zullen drukken ?

11 't Is om mijn vrienden / die ik heb daar binnen :
Die ik / en die my wederom beïnnenen :
Om menig broeder / welkes harte 'r mijn is /
En 't mijne 't zijn is :

12 Wat is de reden / dat ik gantsche nachten /
Geheele dagen / wensch in mijn gedachten
Dat gy noyt zegen noch geluk moeterven /
Maar eenwig erben ?

13 Om dat de Heere / dien wy moeten poogen
Godsdienstig t'eeren uyt al ons vermogen /
U tot zijn wooning (die gy steeds moet wezen)
Heeft uytgelezen.

Over Psalm 126.

I I.

W
At heeft ons hart een vreugd ontfangen /

Doe Zion / die daar lag gebangen /

En alzoo vreedende landen / Dooz hulp van onzen stercken

God / verlost is van haar banden !

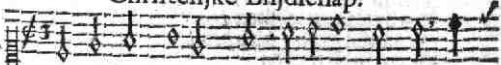
2 Wy stonden tusschen hoop' en vreezen ;
Het docht ons eenen droom te wezen ;
Wy durfden nauw verblijden / (den.
Om dat wy zo heel onverwacht geraakten uyt ons lij:

3 De traantjes van de wang genomen ;
De lachjes in de mond gekomen ;
Gods roem op onze tongen / (zongen.
Gods eer dooz al onz' snarenspeel / daar wy hem lof me'e

4 Doe sprak het Heydensch volk / (verflagen
Dooz 't groote wonder datze zagen)

- Gy! watte groote daden
 Heeft haren God aan haar getoond! zy leven onbeladen.
 5 Het Heydensch volk heeft recht gesproken /
 Daarom is ons nu 't hart ontloken /
 De keeltjens quinkeleeren / (Heeren.
 Vermengt met onzes Harps geklank/een eeuw'g lofdes
 6 Groot is onz' vreugd / schoon staan onz' zaken:
 Gy Heere / kondze groot er maken /
 Zoo gy van slavernyen
 De rest van uw gebangen volk genadig wild bedryven,
 7 Op datze dicht de wegen vullen /
 Wanneerze t' hups waard komen zullen /
 Gelyk de snelle beken / (in-brekens
 Gedreven dooz den Zuyden wind / met kracht in 't land
 8 Wanneerze / dooz 't geweld'g drijven /
 Niet binnen d'oeyers konnen blyden /
 Noeh haren loop betemmen. (men.
 Maar akkers/veld' / al wat'er is / met baren over swem
 9 Die 't edel zaad moet gaan betrouwen
 In ongelegene landouwen:
 Schier zonder hoop' van vruchten / (wils zuchten.
 Zyn hart is hem zoo zeer belaan / men hoord hem diks
 10 Maar eer pet lang zoo krijgt het zegen
 Dooz eenen milden Zomer regen;
 De zoete windses wapen: (hy mayent.
 Dan komt hy dubbeld in de vreugd / met blijdschap gaat
 11 Doe wy / ver van ons Dader-erven /
 In vreedende landen moesten swerven /
 Hag onze moed ter neder: (der.
 Maar nu wy 't zoete Daderland betreden / komt hy wes

Christelijke Blijdschap.

T

Et vrolijk leven / Word hy gedreven / Die op

God dooz Christus bouwt. All' aard'sche dingen /

Zyn te geringe / Tot zyn vermaken: 't Zyn and're
 zaken /

zaken / Daar zijn Geest hier seest m'e houd.

2 Tot allen tijde

Te wezen blijde /

Is hem uyt Gods mond geboo'n.

Lijkt hy uytwendig

Wooz't oog ellendig ;

't Onduurzaam stryden

Is 't hart geen lijden /

Wooz' de hoop van 't heerlijk loon.

3. Zijns harten oogen /

Van d'aard getogen /

En ten Hemel opgeboerd /

Zien en bevatten

Aldaar de schatten

Van roest en motten /

Verderf en rotten

Geuwelijk on-aangeroert :

4 Waar op en over

Geen dief / geen roover /

Lange tijd / noch spijt / noch nijd /

Gezag of kracht heeft /

Geweld of macht heeft ;

Hoop kan ontwenden /

Hoop kan doen enden :

Zalig die alzoo verblijd.

5 Dat 's vzeugd die grond heeft /

Die hart en mond geeft

Wolijk denk- en sprake- stof :

Mids in de wolven /

Vervolgings golven /

Benauwtheeds klippen /

Houd zp de lippen

Stadig vol van Godes lof.

6 Waar Schat / Waar Hart is :

Waar God / geen smart is /

Maar de volt' van alle vzeugd :

Waar Deugd / waar God is /

Waar Gods gebod is /

En hart en ooz leyd

Zoo 't Christus vooz- leyd /

Daar 's de God vereyschte Deugd.

Aanmerking des Doods.

M

Enſchen ſterven / in zich zelven / In te zien
als goed / Is / de wijshepd gaan bedelven / In een
wijs gemoed / Uyt eygen aard geeft dood hepl noch
luſts gewin. Haar ſtand / van alles bloot / Heeft niet
zaligs in. Sp is (ik beken't) Wel het Ende van ellend
Maar geen za - - - - - lig end.

2 Hepl te hebben / kan niet wezen
Zonder hepls geniet.
In 't uyt-wezig doode wezen
Wie geniet daar pet ?
Het leven is de grond
Van genietenis /
Doch daar nopt hepl uyt ſtand /
Waar geen Weten is.
In hepl of hepls ſchijn
Moet van luſt of van on-pijn
Waan of Weten zijn.

3 In de dood en is geen weten :
(Na de wijs' ons zepd)
't Dood zijn zelfs / van Luſt te heeten /
Is groot-onbeſchepd.

Des menschen slaap ('t is waar)
 Draagd den name me'e
 Van Rust / en nochtans daar
 Heeft geen weten ste'e,
 Maar doozgrond de re'en :
 't Slapen waar geen rust (O neen)
 Waar 't geheel alleen,

4 Volgden op den Slaap geen waken /
 Zoo waar Slaap geen Rust :
 Maar nu is 't natuurs vermaken.
 En begeerde lust /
 Om dat de mensch / gesterkt
 En verquikt in te'en /
 Des rustens vruchten merkt /
 Als de slaap is heen.
 Maar des doodes staat
 Die gants geen genot en laat /
 (Wer van Rust is quaad,

5 Eenen Hond (zoo zeyd de Wijze)
 Die noch is en leeft /
 Is meer dan een Leeuw te prijzen /
 Die geen leven heeft.
 Den Dood / bloot ingezien
 Zonder anders meer /
 Rust noemen / lijkt misschien /
 Maar 's geen wijze leer.
 Die 'r zoo na verlangt /
 Is als die 't hart aan pet hangt
 't Welk hy noyt ontfangt.

6 Dit 's een klaar' en naakte zake /
 Die elk vaten kan.
 Waar van daan nochtans het haken
 In schier pder man /
 Om eere / naam / en lof
 'r hebben na de dood ?
 Recht of het doode stof
 Nets daar van genood :
 Recht als brygt een woord
 Daar men noyt den wind van hoorde /
 Heyl en vzeugde boort.

7 't Is of over botte botheyd ;
 Of / kan 't niet geschie'n
 Dat een mensch / niet heel in zotheyd /
 Niet zou' beter zien ;

Zoo moet'et zijn: om dat
 D'onbergank'lijkheyd /
 Naturs begeertsten schat /
 Zoo haar glans verspreyd /
 Dat de Mensch (schoon blind
 Op het pad waar langs m'haar vind)
 Zelfs haar schaduw mind.

Voor-schaduwing van 't Rijk Christi.

Uytbreyding over Psalm 45. en 110. Over Psalm 45.

I.

M

An hart ontvonkt / de geest begint in my t'ont-
 springen: 't Gemoed / bezucht met vzeugd /
 dzingd my wat nieuws te zin-gen. De spraak/wil
 boven 't hart; de penne boven spraak / Terwijl ik
 dit gedicht van mijnen Krooning maak.

2 O gy by wien geen mensch in schoont' en liefgetal-
 ligheyd

Te vergelijken is; wiens tong/daar haar beballigheyd
 Der menschen harten trekt/waar dooz't gebuurd dat gy
 Gods zegen-rijke gunst altijd hebt op uw zy:

3 Wel aan/kloek-moedig Held/gereed tot sware wegen/
 Doeg aan uw' sterke zy' den Koninglijken Degen.

'r Geluk zy uw geley: trek heen / manhastig Dozst /
 En toon uw we'erparty-een'onvertzaagde dozst.

4 Trek heen: en laat altijd Gerechtigheid en waarheid
 Als wagens toomen zijn: zoo krygt uw naam een
 klaarheid.

En uwe rechterhand / In 't strijden opt zoo koen /
 Zal wonder / om end' om / in vzeemde landen doen.

5 Durf yemand tegen u ten stryde zich verheffen:
 Met uw raak-rijk geschut zult gy hem 't harte treffen;
 De trotze volken ook doen zinken haren moed /

En / onder u gebracht / doen vallen u te voet. (zal;

6 Een Rijk wiens vasten troon gedurig blijven staan
 Een rijk dat nimmermeer verswakken nog vergaan zal
 Is 't Rijk waar van dat gy de kroon en scepter draagt:
 Een rijk dat billijk is / en daarom God behaagt.

7 Met vzeugden zelf heeft God uw aanschyn overs-
 goten /

En hooger u bemind dan al uw' met genoten;
 Om dat gy boven Goed of eenig aardsehe schat /
 Gelyk gy onrecht haat / het recht hebt lief gehad.

8 Dies is 't uw volk een vzeugd/wanneer gy/als een
 Koning /

Te voorschyn komt getre' en uyt uw pvoiren wooning /
 En een uythemsche lucht alom uyt uw gewaad /
 Als reuk van Aloes en Myrrh' / ten neus ingaat.

9 Dies is 't uw volk een vzeugd en lustig om aan-
 schouwen /

Wanneer men / achter dy by dijne staat-sonkbroutwen /
 In 't draaf gezelschap ziet veel Konings dogters gaan/
 Die met eerbiedigheid u ten gebode staan.

10 De Koningin uw Vrouw (wiens hant met goud
 doofstraalt is /

Met enkel vierbaar goud dat van Ophir gehaald is;
 Die klaar van goude gaat / en in al haar gesimp'
 Van fynen goude blinkt) staat u ter rechter zy'.

11 **M**aar gy O Koningin/merk op en leen uw ooren /
 Om met bedaarden zin mijn reden aan te hooren.
 Vergeet uws vaders hups/uw maagschap van nu aan:
 De Koning moet alleen in uw gedachten staan.

12 Gun hem alleen het oog/geef hem alleen de zinnen:
 Zoo zal uw schoon gedaant hem nooden tot uw minne
 En trekken oog en hart. Wel op / bewys hem eer /
 En buyg dy onder hem. Hy is / Hy is uw Heer.

13 De Koningin van Zo;die goud-en water-rijk is/
 Wien geen naburig Dorst in macht en pracht gelyk is /
 Zal u geschenken doen van purper en van goud:

Geschenken die elk acht en hoog in waarden houd,

14 De Machtig' onder 't volk / die [dus] vooz nie-
mand wijken /

Die zullen me'e dooz be'e haar ned'rig hart doen bliken.

Maar zie / O Koning / zie: uw Bruyt eens Konings kind /

Is schoon / ja over-schoon / in al wat m'aan haar vind.

15 Schoon is haar lijf-cieraat; nog schoonder hare leden

Nog schoonder haar gemoed / de woonste'e van goe'zede

Al gaatze in haar goud / al zijn de leden fris :

Zoo schoon is 't buytenst niet als wel 't inwendig is.

16 Met kleed'ren die de naald bevalliglijk dooz-dwaald
heeft /

En een geleerde hand met zijd' en goud bemaald heeft.

Is z' a'ngedaan / die nu / als Bruyd en Koningin /

Met haren Joff'ren slepp gelepd word tot u in.

17 Een blijde welkoms-roep / een vzeugdelijk gemommel

Een vrolijk hand-geflag / een aangenaam gedommel

Verbult alom de lucht / terwijl zy / zelfs verblijd /

Met haren schoonen staat na's Konings hups toe rijd.

18 E N op dat u / O Maagt / geen teederlijk verlangen

Ma die u naast bestaan / het hart opt mogt bevange

Zult gy / in plaats van haar haast zien van uw' geslagt /

't Welk 't heele Warden rond zal hebben in zijn macht.

19 Hier tusschen zal uw lof niet ongeweten blijven :

Mijn tonge / met haar taal ; mijn penne / dooz haar
schrijven /

Zal u / van tijd tot tijd / dooz peders mond doen gaan /

En in elks hart / met dank / uw heugenisfe staan.

Over Psalm 110.

I I.

D Ees groote woorden sprak Israëls Macht

en Eer / Der Heeren grootste Heer / tot zijnen Zoon /

mijn Heer ; Wel aan / ontfang de Kroon, kom zit in

Uw' Majes

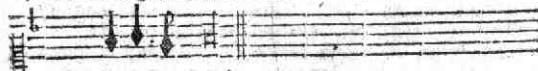
Majesteit / Aan mijne rechterhand; aanvaard mijns

Rijks beleyd / Tot uw party van my ter

neder is gestopt / En als een voetebank van u

betreden woord.

2 Uyt had hy. Maar O! gy mijn Heer / des Heeren
Zoon

Uyt Zion daald tot u de gloey van uw Kroon:
Uyt Zion zal dijn God de macht van uw gebied
Doen repken waar de Zonn' haar held're stralen schiet;
Dat gy het volk beheerscht/en 't myptig hart zoo wind/
Dat elk zich willig buyg / oprecht met u gezind.

3 Wanneer gy dan we'erom zult komen van den tocht/
En 't mannelijke swaard verwinning heeft gewrocht /
Zal 't heyl / van bend aan bend/vercierlijk in't gewaat/
Met u haar opperhoofd / in schoonen pracht en staat/
Na Gods geheyligt Huys eens gangs de voeten spoe'n/
En u/haar Sterkt' en staad / aldaar haar offer doen.

4 Daar (dooz's Geluks toelach/verheben in den geest)
Word haar de blijde dag een lustig Zege seest.

Des Hemels klare dauw / vzoeg in den dageraad /
Wanneer de goude Zon noch dicht by d'aarde gaat /
Beswemt het teere krypd met zoo veel dropjes niet /
Gelyk men dicht tot u het volk toe-vloeyen ziet :

5 Toe-vloeyen ziet van West/toe-vloeyen ziet van Oost/
Van Zuiden en van Noord/als tot zijns harten troost;
Vol eere/vzoeg en dienst. En dit is 't noch niet al :

God heeft een eed gedaan : (die noyt verbroken zal)
Dat gy/dat gy/mijn Heer/ dat gy Groot-Priester zyt/
Als Melchisedech was // Groot-priester voor altijd.

6 Hy die dit swoer/zal steeds ter rechter hand u staan ;
Dok /

Ook meenig Dwingeland in zijnen toorn verflaan /
 En doen het Heydensch volk zijn strenge oordeel zien :
 Een breeffelijke slag zal onder haar geschie'n.
 En die hoog in gebied / als Goden zijn gestelt /
 Zal hy bevinden doen zijn sterken arms geweld.

7 En als de tijd nu port dat dit moet zijn gedaan /
 Zal hy zoo grooten zaak niet tragelijk aangaan :
 Maar / als een onderschijkt en moedig Oorlogs-held /
 (Die zijns vrandes slagoozd/dat nu vast rupmt het veld/
 Snel op de hielen is / en 't lachhend Luk aanvat)
 Dooz't heftig na-gejaag ten laatsten afgemat /
 8 Uyt d'een of d'ander beek / gebonden hy geval /
 De hit van zijnen dorst met haast gaan lesschen zal !
 Alzoo wil ook de Heer / de Heer in 't strijden sterk /
 Geswind en burig zijn in dit zoo grooten werk.
 Dies hy ook / na den slag / van slaan en strijden moe' /
 Het triumphante hoest heft na de sterren toe.

Kastjdings Zaligheyd.

W

El aan / O alle vromen / Die God hier scherp
 kastijd / En in veel drukks laat komen : Weest in uw
 druk verblijd. In sware tegenheden Heest de deugd
 De meeste stof en reden Van veel vzeugd.

2 't Is niet uyt haat of tooren /
 Als u Gods hand komt slaan /
 Maar dat gy niet verlor en
 Zoud met de Wereld gaan.
 't Geen boozen dijd tot plage /
 't Zelve ding

Is u / kond gy 't wel dragen /
Zegening.

3 Gods tucht-roe' doet u weten /
Dat hy u noch bemind /
En niet en heeft vergeten /
Maar noch houd voor zijn kind.
Geen Vader na den vleesche /
(Oraagt hy zucht)
Die / als 't de nood zal eyschen /
't kind niet tucht 't.

4 Een vleeschelijke Vader
Kastijd na fantazy ;
Op dat hy 't kind van quader /
Dooz vroege tucht / bezzy :
Maar God / die in geen zaken
Oft gaat mis /
Wil ons dooz tucht zoo maken /
Als hy is.

5 Aanvechting baart op-merken ;
Op merken maakt bequaam
Tot deugd en heyl'ge werken ;
Deugd , hy God aangenaam.
Onmakkelijk / doch veylig
Gaan / leerd hy
Die wil dat peder heylig /
Als hy / zy.

6 Deel zoets na wernig Galle,
Wat nood / als 't zoo behoest ?
Gods kind'ren hebben alle
Van dezen kelk geproest.
Liet God ons zonder lyden
Staag in g' luk :
Geen stof waar 't van verblijden /
Maar van dyk.

7 Ontbeert men hier het gene
Dat noyt kind Gods ontbeert :
Nicht mist men / na / met eenen
Zijn hoogste Ziel-begeert' .
Zoo scherpe tucht of hinder
Noyt voorviel /
t' Daar klaar dat God voor kinder
Ous niet hiel' .

8 's Vleeschs voorspoed is een zegen /
Maar zulk niet als gy wacht /

En meest van die verkregen
 Die God voor Basterd acht,
 Wie op vergank'lijkheden
 't Hart noch vest 't /
 Schijnt niet genoeg te vreden
 Met het Best.

9 Flaauw dan in geen kassijding ;
 Bescheld of laakze niet,
 Maak ook geen keur in lijding ;
 Neem zoo als 't God u bied,
 Hem maat te willen stellen /
 Wcht God quaad.
 En waar toe 't zondig quellen /
 Dat niet baat ?

10 In reyn geloof op Aarden
 Als vzeemd'ling heen te gaan /
 Is hoog by God in waarden
 En een groot werk gedaan :
 Dies is 't zomwijl van nooden /
 Dat God daal /
 En 't hart al zijn by-goden
 Gants onthaal.

11 Daar zal zoo licht pet schuylen /
 Daar zich noch 't vleesch me'e stut /
 En 't hart dooz kan verbuylen :
 Dies is de zuyd'ring mit,
 Licht deed' men 't onkrupd sterben /
 Zoo men 't zag ;
 En Liefd' komt dooz Lief's derven
 Aan den dag.

12 Al' aardsche troost moet heene ;
 (Qua' toeverlaat baard smart)
 God wil en moet alleene
 Een God zijn in uw hart,
 Des menschen troost op 't Zicht 'lijk
 ('t Zp hoe klein)
 Weerd hyze niet / kan licht'lijk
 Van God sche'en.

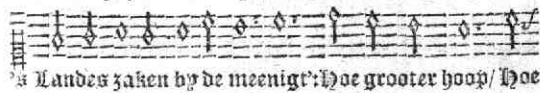
13 Wil God n niets hier laten :
 Weest willig en bereyd :
 De dzoeff'nis heeft een mate /
 Maar niet de Lijdzaamheyd,
 Volmaakt moet haer werk wezen
 Gants end' al /

Zoo zy van God vol prezen
 Worden zal.

14 Kort is de pijn en 't zuchten /
 (Want 't leven zelfs is kort)
 Maar lang en zoet de vruchte
 Die ons daar door geworden.
 Betreurd van hier geen Truren,
 Zal 't wel zijn:
 't Geduld moet zoo lang duren /
 Als de pijn.

Van Volmaakte Regeering.

Daar word gereden zift / hoedantig' heerschappyy /
 Wolmaakt te achten zy, Vergeefs. Want hier op
 aard word niet volmaakts gebou-den. De onvol-
 maaktheyd zelfs / heeft niet volmaakts in haar ;
 En schoonder yet in waar / Of in gelwezen kon't en
 bleef niet ongeschon-den. Heeft een alleen den toom ;
 licht maakt hy 't heel tyransch; Zoo uyt de grooſt' van
 't land

2 Of schoon Utopia, 't bezdichte Nergens land

Op aarden zich al vand:

Noch waer 't ver van volmaakt' en rustelijke wisheyd:

Is 't Hoofst zomwijlen wel/ zoo schoyt het aan de Le'en;

Of wil het lijf na re'en / (leyd.

Zoo volgt licht 't Hoofst een pad dat zorgelijk en mis

De draeplijk' en voor 't oog onztenelijke wil (wen /

Doet menschen heerschappij steeds onvolmaaktheit hou-

En zet der dingen stand staag op een losse spil.

Op onvast fondament kan niemant opt vast bouwen.

Wiens / waar / en hoe de heerschappij is /

Nopt word'er wet

Doer 't hart gezet.

Wat is 't belet?

Onmacht in kracht en weet/die alle menschen by is.

3 Volmaakte Monarchy en onbesproken Kroon

Heeft J E S U S Godes Zoon,

Hy heerscht in zijn gemeent' / en heerscht alleen volkomē
Daar is de Onderdaan gewillig onderdaan ;

Die niet en wil / mag gaan : (men,

Daar doet men niemand dwang om onder 't jok te ko-

Daar heeft in d'Overheer qua' wil of lust geen plaats :

Dies nimmermeer noch 't Hoofd noch 't Lichaam hoeft
te breezen (quaads /

Of Kroon of Staats verderf. En wil een Lid pet

Dat moet van quaad afstaan / of 't kan geen Lid meer
wezen.

Daar ziet de Heerscher in de harten :

Die seld hy maat

Van doen en laat /

Van goed van quaad : (smarten,

Die leyd / bereyd / bewaard / en waarschood hy vooz

4 Kom onvernogde mensch die gaarn waart in een strik

Daarm' / heel volmaaktelijk (ven :

Beheerscht/mogt sonder schroom van ramp en onrust le-

Hier moet gy zijn ; doch zoo / dat gy (hoe on-volmaakt)

Zoo 't onvolmaakt noyt laakt /

Dat g'onder zijnen toom u niet zoud willen geben :

Dat gy ('t zy wie 't ook is die 't roer in handen heeft)

Zijn eer niet geben zoud / of niet zoud willen hooren

In alles waar zijn wet geen zond-bebel en geest.

Die Magts gebod veracht/vergadert zig Gods tooren.

Het is een plicht van d'overhooge

Christus voogdy :

Dat elk / wie 't zy /

D'aarsch' heerschappyy

Al stil / met wil / en niet uyt breez vooz straf/gedooge.

Ondeodelijke Dood.

Elijk de Salamand'r in 't vuur kan

sweden (Zoo 't waar is dat men schryft)

2 Al is hy dood / nochtans zoo leeft hy Gode /
 Die zijnen geest bewaard /

Om we'er te zijn gepaard

Met 's Lichaams huys : niet dit gering en snoode /
 Maar een volmaakt / gelijk Gods Hemel-boden.

O! hoog gelukkig sterven!

In doods verderf , het leven niet te derven.

3 't Is God / 't is God / die vast heeft voorgenomen
 Te redden wyt verderf.

Tot eeuwig levens erf

Alle die door Deugd haar eppen wil betoemen /
 En in 't Geloof volstandig / tot hem komen.

O! hoog-gelukkig sterven!

In doods verderf , het leven niet te derven.

4 't Is God / dien 't noyt aan macht en kan ontbreken ;
 Wiens weten vast en wis /
 Wiens wil onbuiglijk is.

't Geen hy voorneemt / daar mach men zoo van spreken /
 Als of 't (schoon ver) in daad alwaar gebleken.

O! hoog-gelukkig sterven!

In doods verderf , het leven niet te derven.

5 Zoete Dood! geen Dood met recht te heeten /
 Maar slaap en Arbeids rust :

Want op u volgt een lust

En (na een kort / of lyna geen / Vergeten)
 Een Weder-denk en zelfs-gentetig Weten.

O! hoog gelukkig sterven!

In doods verderf, het leven niet te derven.

6 Dooz't lang geslaap en durf men niet bevoest zijn:

In tijd is 't dat m' het lijd.

D'wylwezig' heeft geen Tijd:

Als 't heerlijk lijf vereend zal met den Geest zijn /

Zal alle tijd maar een oog-blik geweest zijn.

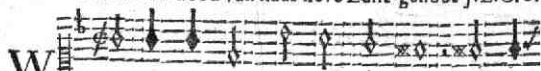
O! hoog-gelukkig sterven!

In doods verderf, het leven niet te derven.

Vreugde en Rouw.

In 't afsterven der Rechtvaardigen.

Voor A.G. over den dood van haar lieve Echt-genoot J.E.G.C.

Waar toe / mijn ziel / waar toe gesteed / Waar toe

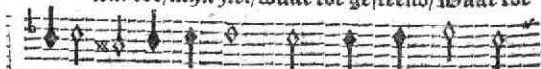

chart-pijnt / en geweend: Laat waarheyd eens recht

ken ----- ren: Die oorzaak heeft van vreugd /

betoond ondankbaarheyd dooz treuren.

2 Mijn man / mijn waarde helst / is heen /

En ik alleen. Alleen? ach neen!

God en een goed Geweten

(geten.

Doen alle druk en eenzaamheyd dooz haar by zijn ver-

3 Mijn Lief is heen: maar 't meest getiefd /

Waar dooz mijn ziele was geriefd /

Heeft hy my nagelaten:

(straten.

Zijn Heer en Voorbeeld op het pad van's Levens rechte

4 Zijn lout're deugd strekt m' een spoor /

Om met hem deur de zelve Dooz

Ikloekmoedig in te dzingen /

En 't Goddelijke eer-gezang in Godes Stad te zingen.

5 Om

- 5 Om met hem booz' s Lams thoon te staan
 Met witte kleed'ren aangedaan /
 Verheerlijkt onberderflijk / (onsterflijk.
 Verlost van pijn/verbuld met vreugd/en (als God selfs)
- 6 Het tijdelijke slind de Tijd ;
 Het quijtelijke ben ik quijt :
 Zijn lichaam / 't welk / van aarde /
 Ter aarden moest / is in der aard ; de Geest/by God in
 waarde.
- 7 By God : die hem ter zalighepd
 Bewaard / en heeft een Lijf berepd /
 Dat (als 't Bazun gaat klinken)
 In aller eeuwen eeuwighepd gelijk de Zon zal blinken.
- 8 O! Goddelijk Alwijs bestier !
 Zou hy daar heen / hy moest van hier ;
 Zou hy zijn eygen erben / (verben.
 En zien't gewenschte Vaderland/het vreemde moest hy
- 9 Nu heeft dy hem de nijd geen kracht ;
 Nu is hy upt Tyrannen macht ;
 Nu is hy weg getogen. (gen.
 (Daar niemand hem verzeeren kan) upt aller oogen oo-
- 10 Nu krenkt hem geen booshepd / hoe boos ;
 Nu is 't geweld geweldeloos ;
 Nu moet den haat zijn straalen / (dalen.
 Hoe sterk geschoten / krachteloos in 's haters hart zien
- 11 Zijn kamp heeft hy kloek uptgekampyt ;
 Gegord / gewapend / wjs-gelampyt /
 Op schildwacht/los van zonden / (vonden.
 In weldoen / vol van alle deugd heeft hem zijn God ge-
- 12 Wat waar mijn boozder treuron dan ?
 Utefd' tot my zelfs/ niet tot mijn Man.
 't Schijnt schier geluks bevinden / (den.
 In zulker Helden zaal'gen dood niet ernstig te verblij-
- 13 Maar weenen dan de oogen mijn /
 Zoo moeten 't vreugde-tranen zijn.
 Of zal 't upt droefhepd spruyten ; (uyten.
 Dooz mededoogen met de Wer'ld / moet ik dan tranen
- 14 De wereld / die dooz zulken Licht
 In 't blind verstand kon zijn gericht /
 Om/van 't gevaarlijk dolen
 Te rug getogen/zig met ernst te geven in Gods Schole.
- 15 Te geven op des levens baan /
 Om 't eeuwige vergaan t'ontgaan ;
 Ach! booz een Christen harte.

Ja's Menschen zonde't waardig stof/en eenig stof van
smarte.

16 Laas! hy is weg: de snoode aard
En was die Son niet langer waard.

O! droeve duysternissen/
Hoe zeer verdikt uw' donkerhepd/nu gy zulk Licht zult
missen.

17 Mijn God die licht en duyster scheidt /
Gegeven en genomen hebt /
Vergaderd en geschepden ;

Geloofst / geloofst zy uwe naam in aller eeuwighepden.

18 Gun dat de troosting van uw' Woord
Meer dan nature's trek zy gehoord ;

En / als druk't hart komt klemmen / (men.
Altijd de ware redens kracht in my mach boven swent.

19 Laat my uws Geestes hulpe by /
Die my in druk een hofwerk zy :
Geen mynureetig klagen /

Maar willeloze lijdzaamhepd kan u alleen behagen.

20 Geef dat ik my u overgeef /
En gants na uwen wille leef /
Om waarlijk te genieten /

Daar nu de krachten van mijn ziel haar stralen beenen
schieten.

Dood-Troost.

Twec-spraak voor A. R. over de afljvighepd van zijn
lieve Zoon J. A.

Mensche lijke Weemoedighepd.

N

U treurt / mijn ziel / in dezen droeven stand /

O! harde dood van een zoo waarden pand!

Wat laat gy my meer dan gedachtenis /

Wysheids Rading.

M.W. 2 Onrecht waar druk/had hy geen recht waarom, 3
 De stut en staf van mynen Ouderdom ;
 De lust en rust van mijn grijsheyd / is heen :
 Die veel verliest / zijn tranen hebben re'en.

W.R. Wat heeft de Mensch waar op hy valt mag staan ? 4
 Dat sterff'lijk komt, moet sterff'lijk henen gaan.
 Vergeefs bezucht men 't gaan van 't noodig pad.
 En beter noyt , dan al te lief gehad.

M.W. 3 Hoe krank is Re'en/daar droefheyd't hart dooz's
 klieft !

Noodwendelijk volgt Liefde 't geen zy liefd,
 Wie maakt zich los/daar hem natuur maakt vast ?
 Waar 't hebben brood / t'ontbeeren niet en past /

W.R. Re'en weegt de zaak zoo z'is , niet zoze schijn 6
 r'Onrecht duurd liefd' als liefdes stof verdwijnt.
 En die van 't geen elk trest, zich rekent vry.
 Zijn grond is zot of vol van hoovaardy.

M.W. 4 Ach ! waar die bloem niet al te vroeg geplukt ! 7
 Ach ! waar hy niet ontijdig weg gerukt !
 't Verlies is min / wanneer / dooz't vol geniet /
 't Hart schemer-re'en van minder droefheyd ziet.

W.R. Of vroeg of laat, o mensch, wat leyt'er aan. 8
 Als doch de weg in 't eynd moet zijn gegaan ?

En als de ziel den steun mist van haar rust,
't Geniets gedenk ontsteekt, maar stopt geen lust.

M. W. 5. Nochtans is 't zoet / 't zoet hebben als men kan: 9
Maar weg is weg / dood is geen hoop meer van,
Hoe langer brengt uyt 't by-zijn is geproeft /
Hoe meerder re'eu van min te zijn bedroeft.

W. R. 't Zy 't Lieve dy, 't zy gy het Lieve laat. 10
Liefs missen smert als 't hart niet is verzaad,
Geen ware vreugd, dan in steeds bly te zijn.
End'lijk vermaak end nimmer zonder pijn.

M. W. 6. Ach! had hy doch / indien niet heel volleeft / 11
Ten minsten niet dooz zulken dood gesneeft!
Ach! waar hy niet verflonden van de Zee!
Dood wezen / haard; doods wijz' verswaard het wee.

W. R. 't Zy hoe, 't zy waar, de mensch zijn leven end, 12
Het Hoe of Waar, en geeft heyl noch ellend,
De Dood is goed of quaad, tot aller tijd,
Na dat hy goed of quaad is, diese lijd. (nood /

M. W. 7. Nochtans is 't hart / in droeben schipbreuks 13
Te sterben een geweldelijken dood:
Gezondes lijfs dat pad te moeten tre' en,
Dood-zijn is g'lyk / doods weg (helaas!) versche' en

W. R. Een die van ziekte op zijnen leger quijnd, 14
Door angst en quaal aan geest en lijf gepijnd,
Lijd meer dan hy, die overyligt werd:
De kortst' (als 't nood) is ver de beste smert.

M. W. 8. Helaas! 't is zoet booz die de reys neemt aan / 15
Dat wijf en kind' rondsom het ziek-bed-staan:
Maar dat men sterft / ver af van vriend en maag /
Indien 't geen is / ten naasten 't schijnt een plaag.

W. R. Al dit en meer (hoe schijnt-zoet, fraay, en wel) 16
In's Wijzen oog en is 't maar poppen-spel.
Hy acht geen ding, of 't doet zijn Ziele sta'
En waar men is, men is God evenna.

M. W. 9. Nochtans 't is veel / dat pemand / op het bed / 17
Tijd heeft / waar in hy op zijn ziel-stand let,
Die d' ure ziet / maakt staat: en onbezrast
Word op het stuk veel bepliger gepast.

W. R. De rechte tijd van boete, dien God geeft, 18
Is yder stip van 't leven daar m' in leeft.
Die dien verzuymd, heeft al te lang gebeyd.
Noyt vand de Dood den vromen onbereyd.

M. W. De reden bind: nochtans (hoe komt 'et by?) 19
Des redens kracht doet wepnig kracht in my.

Of is dan druk bedruktheids medicijn?

En pijnlijk-zijn / verlichting van de pijn?

W. R. Die reden hoort, en niet na reden doet,

20

Of varze niet, of heeft een dwaas gemoed.

Daar druk druk weerd, staat zottigheydt te pronk:

Die brand vermijd, bluscht ook die minste vonk.

M. W. 1 | Helas! natuur/hoe zeer menz' ook weerhond! 2 |

Spengt innerlijk en trekt al we'er na 't oud:

't Zy dat zich 't hart in zijn weekheyd behaagd /

Of lange waan der zielen sleutel draagd.

W. R. Quaads hulp leyd steeds in Reden niet alleen:

22

Daar reden stuyt, begint men door gebe'en.

Heeft lange droogt' het vat te zeer verstaast:

Uyt d' Ader zelfs, wordm' aldermildst gelaast.

Niet nieuws onder de Zonne.

At is 't/ondernoegde mensch / Dat uw wensch

Stadig na wat nieuws komt drijven?

Neemt de heele Wereld voor / Looptze voor:

't Is de Wer'ld / en 't zalze blijven.

2 't Geen men tegenwoordig ziet /

Is geschied;

't Geen de tijd hier na zal brengen /

Is of nu / of al geweest.

Op een leeft

Schoepen alle aardfche dingen,

3 Bouwen / breken / krygen / slaan /

Doo'n / veraa'n /

Tachten / trachten / zoeken / waeten /

Wat men hoor'd / beleeft / aanschouwd /

't Is

't Is al 't Oud
 Dat op aard' ons zal ontmoeten.
 4 Nieuwe menschen goed en baard
 Steeds de aard /
 Maar geen nieuw begeert' noch haken.
 't Was als 't is / en 't is als 't was :
 Ouden pas
 Honden al des Werelds zaken.
 5 Deygen weg / die Cyprus trad /
 Was ook 't pad
 Van den grooten Alexander :
 Daar na ging hem Cezar in :
 Cezars zin
 Is nu weder in een ander.
 6 Dus aanschoum' in alle ding
 Wisseling
 Van begeert' en zinne-buyden.
 Nu zynz' hier ; een ander jaar
 Op een aa'r :
 Nu by dees / dan by die luyden.
 7 Dat in 't Groot' eerst is gespeurt /
 't Zelve beurt
 Aderhand in 't Klein' en Lage :
 Hier by stukken en ten deel /
 Daar geheel ;
 Nu gestadig / dan by blagen :
 8 Hier / door listigheid en kunst ;
 Daar / door gunst :
 Nu / met boozspoed ; dan onspoedig :
 Hier / met woep' en weder-lust /
 Daar / met rust :
 Nu met breeze / dan / kloekmoedig.
 9 Zoo lang menschen menschen zyn /
 Zald'er pijn /
 Gamp / gebaar / en onlust wezen.
 Soek op Aard geen Paradijs /
 Zijt gy wijs.
 Hee' g uw hart van hoop' en breeze.
 10 's Werelds heyl en ongebal
 Is een bal /
 Daar me'e d'aarsche lusten speelen /
 En ne'er valt / na d'Opper-heer
 't Sacht of 't zeer
 Onder menschen wil verdeelen.

Stichtelijke

R Y M E N.

T W E E D E D E E L.

Noodige Kosten-bezinning.

Je zich ter hooger Schoole geeft

Daar Christus Woord den Scepter

heeft/ En aller menschen harten/wet Dan willen/doen

en laten zet: Om dooz't berreden van Gods pa'en /

Na d'onbergank'lijkhepd te gaan: Moet zien dat hy

zich wel bezin/ Ter hy zoo grooten werk begin,

2 Bevinding scheidt van mond-gezeg,

Goed werk bereyscht goed oberleg /

Hy oberleyd zijn stuk niet recht /

Die vooz den aantref van 't gevecht

Niet neder zit / en oberdenkt

Wat heyzkracht hy te velde brenzt /

En dat hy met tien duyzend man

Geen tweemaal tien verslaan en kan.

3 Die Torenbouwens is gezind /
 En niet / eer hy 't zich onderwind /
 Maakt rekening en oberflag /
 Of hy ook 't werk volvoeren mag /
 Maar moet noch end'ling ongedaan
 't Gebouw ten halven laten staan ;
 Zijn doen is onbedacht en zot /
 En hy de schade krijgt hy spot.

4 De weg is smal / de poort is eng.
 Des Meesters eerste les luyd streng :
 Verlaat / verzaakt / trekt harten af
 Van al wat Wer'ld opt geeft of gaf /
 Van al wat lief is op der aard :
 Die zoo niet komt / is mijns niet waard :
 Die zoo niet komt / is onbequaam /
 En noch niet waard eens Leerlings naam.
 5 Wat wil dit scherp (doch trouwe) Woord ?
 Of straks te rug / of manlijk voort :
 Of al / of niemendal bestaan :
 Of 't paadjien net / of niet gegaan /
 Alim niet / is u den berg te hoog :
 Of tref het wit / of quijt den hoog.
 Gestukte deugd en geldter niet /
 Daar God volkomen werk gebied.
 6 Het is wat groots dat gy begint,
 Het is wat hoogs dat gy bemind.
 De wegen van de Hemel-reys
 Zijn sware wegen voor het blep'sch.
 Kloek is de mensch en e'el van moed /
 Die oberflag van kosten doet /
 En evenwel noch niet en schrijkt.
 't Werk lukt na zich de mensche schijkt.

Wissen Ingang in 't Rijk Gods.

Z

Niet gy in angst en schromen (Doo?)
 twijffel en ontwijpheid / Of u uw gang niet

mis-lepd) Om in Gods rijk te komen :

2 Om niet meer zoo te hebben
Dooz twijffel-wetig weten /
Zoo bind u met Deugds keten
Aan Goden 't eeuwig leven.

3 't Beloof / dat in 't gemoed is /
Daar moet zich deugd by paren /
En lust om voort te varen
In al wat recht en goed is.

4 By deugd-lust epscht goe' kennis /
Om / stuk dooz stuk / Deugds wegen /
Te zien en t'overwegen /
Tot vaste deugds gewennis.

5 De kennis mach niet ledig
In's Menschen herffen leggen /
Of in een pdel zeggen.

Goe' kennis maakt goed-zedig.
6 Zp moet de maat doen ramen /
Om noopt in geene werken
Te treden wpt de perken

Dan 't Christelyk betamen.
7 Hier moet zp 't niet by laten /
Maar zonder mozig klagen
Verbolg en kruys doen dragen /
En stellen 't hart gelaten.

8 't Gelaten hart / niet doffig /
(Soo wepnig als ne'er slachtig)
Moet / vierig en aandachtig /
In God-plicht nopt zyn sloffig.

9 't Hart in God opgetogen /
Moet Broederlijke minne
Niet slupten wpt de zinnen /
Maar staa'g daar na doen pogen.

10 't Hart Christ'lijk broeder-lievig /
Moet in dat perk niet slupten /
Maar liesd' aan Allen wpten /
En wezen elk gerievig.

11 Zijn deze eygenschappen
In uw geplaatst / O mensche :
Wat hoeft gy meer te wenschen ?

Gy zijt op 's Hemels trappen.

12 Word g' hier van leeg bevonden:

Zoo swierd gy als een blinde /

Die stad noch pad kan vinden /

Aopt reyn van d'oude zonden.

Christelijke Onzondigheyd.

Licht werden in den mensch door quade re' en te

hooren/ Goe ze' en verloren. Dan twee quae dingen

moet (na 't woord al oud in d'ooren) 't Best zijn ver-

koren. Meynd Quaad/gebaar of ramp/zoo is't waar-

achtig: Maar indien ondeugd of zond;

De spreek is ongegrond En leugenachtig.

2 In zonden valt geen keur; het quaad en heeft geen mate;

Recht is deugds strate.

Die wel daar op wil gaan / moet alle zonde laten /
En stadig haten.

In zond'lijkheyd verschillen quade daden;

Daar is 't. en nachtraus kan 't scheel

(Hoe weynig of hoe veel)

't Quaad niet ontquaden.

- 3 Geen wrete-blijdig-guaad/hoe kleyn/of't kan ons stup=
 En van God slupten. (ten
 Die 't bonnis heeft/moet deur: die bupten is/is bupten :
 't Slin moet uytmupten.
 Sal noch de knecht (hoe wel min) slagen lijden /
 Die door slof onkund mistreed :
 Te min kan / die klaar weet /
 Sijn straff' ontglijden. (gen)
 4 Gehoorzaamhepd is't geen dat God' in ons weldza=
 Meest kan behagen.
 God wil des menschen hart; niet zontijds en by blagen/
 Maar all' ons dagen ;
 Niet half / maar heel. Wie dan door zond (hoe kleene)
 Afgodeerd en van 't Goed vlied /
 Die kan in bzeugde niet
 Met God vereenen.

Omkeering der Harts-bewegingen.

M

Oerm' in alles zich verzaken Zepd's vleeschs
 re'en) Soo moet zich de mensch heel maken / Tot een
 steen / Tot een stok / Tot een blok / Die geen geboe=
 len heeft / En als de dood leefd,

- 2 Grof / onredelijke Reden /
 Grof mist gy.
 Tochten en beroerlijkheden
 Blijven by
 Geen begeert'
 Wordt geweerd ;
 Geen ingeschapen lust
 Blijft ongeblust.

- 3 Lieben / haten / hopen / vreezen /
 Staat hem byp :
 Eer-en schat-graag mach hy wezen ;
 Zoef en blyp.
 Toorn / en wraak /
 Lust / vermaak /
 Al goed / als 't is gewend
 Na 't rechte end.
 4 Lieben / mag en moet hy stadig :
 Maar zijn God ;
 Christus zijnen Heer welbadig ;
 Gengds gebod.
 Hy draagt haat :
 Maar tot quaad /
 En wat door zond'lijkheyd
 Ter doodwaard leyd.
 ; Hy hoopt : maar op 't Onverderflijck
 Eeuwigh Goed ;
 Hy vreeft : maar Hem die onsterff'lijck
 Worden doet.
 Hy zoekt eer :
 Maar (gants beer
 Van d'aardsche afgeschey'en)
 By God alleen.
 6 Hy zoekt schat : maar uoyt gebonden
 Op der aard.
 Hy betreurt : maar 's menschen zonden /
 Creurens waard.
 Hy is wroch :
 Maar alzoo /
 Dat op al wat vergaat
 Zijn vreugd niet staat.
 7 Toorn en wraak mag hy wel plegen :
 Maar aan zich /
 Als zijn voet is van Gods wegen
 Afgangig.
 Hy zoekt lust /
 Weeld' / en rust :
 Maar zulke die beklijft
 En vast by blyft.
 8 Woort : geen hartstocht of begeeren
 Sterft of ruynt /
 Maar word door het omme keeren
 Slechts geschuynt /

En't gezicht
 Slechts gericht
 Daar't heenen hoord en moet:
 Van't quaad na't goed:
 9 Dit omkeeren noemd Gods reden
 Een en Dood
 Van de lust en d'aarsche leden:
 Want zeer groot
 Is't geweld/
 Dat de Held
 Die zich hier toe wil spoe'n/
 In't eerst moet doen.
 10 Eer gewoont en waan ter wegen
 Zijn upt't hart/
 Schijnen hem de nieuwe wegen
 Dol van smart:
 Maar in't gaan
 Van Gods pa'en/
 Bind hy des Deugdes loop
 Zoet boven hoop.

Qua'e Toeverlaats Bedrog.

The musical score consists of five staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody is written in a simple, rhythmic style. The lyrics are printed below the staves.

W aarom maakt zich menig mos/ En brengt heel
 zijn leven toe/ In Gods-dienstjes niet geboon/
 En/ver van't best/ Ep-gent zich noch over-loon?
 Die d'eyers niet heeft/ broed het nest.

2 Hoe houd menig zich soo sterk
 Van sijn Machtmaal/ Doop/en kerk/
 Die zich nochtans als een swijn

- In wellust mest /
 En noch deugd heeft / noch deugds schijn ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest,
 3 Daarom pbert menig man
 (En ziet deur noch venster a'n)
 Dooz Gelighs zupberhepd :
 Daar ondeugds pest
 Dicht nochtans aan 't hart hem lepd ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest,
 4 Hoe is menig zoo te vze'en /
 Dat hy meynd hy zn 't alleen /
 Als 't klead koord noch boord en heeft ;
 Daarum' in de rest
 Als de schalke wereld leeft ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest,
 5 Hoe is meenig soo verzaad /
 Dat hy zelden verder gaat /
 Als maar van de goede zaak
 (Zoo booz als lest)
 Is al zinnen teem en spraak ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest,
 6 Hoe is menig zoo vernoeft /
 Als hy van den Geest veel swoeft /
 En wat hoog is : doch in daad
 Geen Geest / maar Gese
 En zond droeffem bliken laat ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest,
 7 Hoe is menig zoo gerust /
 Als hy maar den dwazen lust
 En elks Leer en doen bespot ;
 Maar zelfs / gequest
 In 't gewest / ver is van God ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest,
 8 Waar men d'oogen henen slaat /
 Is bedrog en quaad verlaat /
 Op een waan en vleyerp
 Dwaafflijk gevest.
 Waar van daan dees zotterny ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest.

Deugds Middel-pad.

D

Je dooz des Werelds woeste baren / In's levens
zorgelijken tijd / Des deugdes haben wil be-baren /
Moet zien dat hy twee klippen myd.

- 2 Keurheyligheyt en Achteeloosheyt
Moet steeds uyt al zijn werken zijn :
Het Laatsi / bezruikt tot losse boosheyt ;
Het Gerst / bedriegt dooz deugdes schijn.
- 3 De Achtelooz' / om niet te vallen
In vieze eygen Heyligheyt /
Betracht geen Heyligheyt met allen /
Zelfs die niet die ten Hemel leyd.
- 4 De Eygen heylig / om zijn zaken
Quanzuys te nemen wel en wis /
Gaet uyt zijn herffens regel maken /
Daar uyt Gods Woord geen regel is.
- 5 Bep' zijnze blind / wel dooz' verschepden
Bedriegery en leugen-vond /
Maar die nochtans in alle beyden
Op wortelt uyt een zelve grond.
- 6 Om los in lusten te verzuppen /
Schouwt d' een (kar) naauwgezettigheyt :
Om 't rechte deugden werk r'ontsluppen /
Zoo zoekt het d' ander daar 't niet leyd.
- 7 Dus vallenz' pedet aan een zijde
Waar van d' een tegen d' ander staat /
Maar nochtans beyde zijn te myden :
Want alle beyde zijnze quaad.
- 8 Bep' zijnze quaad ; maar d' een noch quader
Als d' ander is. Hoe donner boos /
Hoe dikmaals de genezing nader :
Daar schijn verblind / is Geden boos.

- 9 Die heel al naakt is / boeld zijn naakthejd /
 Wanneer m'hem voelens oorzaak geeft,
 En lichter ziet men zijn mismaakthejd /
 Als 't aanzicht geen opsmukzel heeft.
- 10 Maar die sich bleyd op schijn en wanen /
 Door Heylighejdes toberp /
 Meynt dat elk wie hem komt vermanen /
 In deugd veel minder is dan hy.
- 11 **D**E wijze Christen maakt geen wetten /
 Daar Godes mond geen wetten geeft.
 Op ditjes / datjes onwis letten /
 Is buyten 't oog-wit dat hy heeft.
- 12 Maar daar hy 't wis heeft / zal nog leven /
 Noch dood / noch pets / te geender uur
 Ook 't minste quaad hem doen aankleven :
 Daar staat hy vast gelijk een muur.
- 13 Daar hy in twijffel van Godes Wet is /
 Houd hy altijd zich aan het geen
 't Welk / zoo geen deugd of God-gezet is /
 Altoos met quaad niets heeft gemeen.
- 14 Alzoo nochtans / dat zulk beknypen /
 Van hem geacht word noch geroemt /
 En die 't niet juist als hy begripen /
 Van hem versinaad zijn noch verdoemt.
- 15 **W**at middel / om zoo wel en effen
 Het middelpad / te kunnen gaan ?
 Zijn hert en oog en te verheffen ;
 Van al wat God niet is / af-slaan :
- 16 Sig zelfs nog niemand noyt vertrouwen /
 In wat men doen en laten moet ;
 Maar aan Godes wil zich vast te houwen /
 Daar Christus woord de weet van doet.
- 17 Verschrikken u d'oneenigheden
 Die'r vallen over 's Woords verstand :
 Schrik niet ; geef uw gemoed in vrede,
 Wy hebben Godes beloft te pand.
- 18 De waarhejd zelfs / kan niet bedriegen,
 Wie (ook in 't minst) hoort na Godes stem /
 Belooft God hulp ; God kan niet liegen,
 Doold pemand dood'lijk : 't sehozt aan hem.
- 19 Qua'wil maakt lichtighejt tot swaarhejd,
 In 't duyster is Licht / duysteris.
 De waarhejd is haar zelfs een klaarhejd /
 Als 't hart maar recht Godhoorig is.

Spels Mate.

E

Ik heeft zijn byzonder drijben; Elk heeft zijn
 byzonder lust/ Daar zijn geest op werkt en rust/ Dien
 hy gaarn het liefst' laat blijven / Daar hy gaarn van
 spreekt en queeld: Elk heeft wat daar hy me'e speeld,

- 2 Van ongoddelijk vermaken /
 Zelfs voor ons natuur verdriet /
 Spreken nu mijn Rijmen niet /
 Maar alleen van zulke zaken /
 Die in zich noch quaad noch goed /
 Zijn een speel-tuyg in 't gemoed /
- 3 Deen heeft lust in ver te baren /
 D'ander hoestert hond' of paard ;
 Dees doorgrond der dingen aard /
 Die bemind gezang en snaren ;
 Zonnig vogel-vangt en vischt ;
 Menig stookt en alchimist.
- 4 Hier bemind men fraape boeken ;
 Ginder / 't moye hupsgeraad ;
 Daar / een nieuwe tijnkjes praat ;
 Elders / 't diepe onderzoeken ;
 Overal / of dit of dat ;
 Nergens / of men mint er wat.
- 5 Uws gebuurmans lust is tynnen /
 Of te zien op krupden kracht :
 Uw vermaak is op de jacht /
 Of met fret en net in duynen ;
 Rijmpjes maken / is het Mijne ;
 Met een woord ; Elk heeft het zjine.

- 6 Elk nochtans heeft wel te letten
 Op zijn eygen dat of dit ;
 Waar / en hoe zijn poppen zit.
 Goed noch quaad heeft mee zijn wetten.
 Vraagt gy wat ze zijn ? In 't kort :
 Dat de Pop geen Afgod word.
- 7 't Poppe kan een Afgod teelen /
 Als een al te grooten waan
 Tot de lust word toegedaan.
 Daar gaat Speel dan boven spelen ;
 Daar word pleyster-plaats / verblijf :
 En het lust paard draaft te stijf.
- 8 Neen : het machze wel verquikken /
 Maar geen Heer zijn van Natuur ,
 Al te veel / heeft quaaden duur .
 Maat moet alle dingen schikken .
 't Poppe is zoet / doch te gering
 Door het hart / zoo e'elen ding !
- 9 Dan heeft lust het hart bezeten /
 Als men 't heim zoo veer inruimt /
 Dat men daar door pet verzurmt
 Dat van God ons is geheten ;
 Of veraard / en valt tot pet
 Dat ons d' Opper-heer verbied .
- 10 Als men 't poppen van zijn lusten
 Tot verdriet zijns naastens heeft :
 Als men daar door aanstoot geeft /
 Of bedroefd en doet ontrusten :
 Alsm'er niet me'e speeld / maar pzaald /
 En zijns eer-zuchts stof upthaald .
- 11 Alsm' een ander niet mach lijden !
 Die der juist geen zoet in vind ;
 Of die diergelijk bemind
 Gaat belast'ren of benijden /
 En (als of 't wat zouders waar)
 D'een den and'ren valt in 't hair .
- 12 Alsm'er 't gene dat op Warde
 Alderkost'lijkst wezen moet /
 Heel / of zoo veel me'e verdoet /
 Dat men niet houd om / na waarde /
 Wel en grondig te verstaan
 Hoe men wis tot God zal gaan .
- 13 Alsm' om lusts verlies gaat quynen /
 Of zoo ernstig is bedroeft /

Als om 't geen men nood'lijk hoeft /
 En noch troost noch rust kan vinden
 Doo? men dat / of immers pet
 Dies gelijks in plaatze / ziet.

14 't Hart is 't roer van 's Menschen daden :
 Daar mag geen ding stuurman zijn /
 't Zp met wat inzicht of schijn /
 Dan begeert 'om zich r' ontquaden
 En doo? Goddelijke deugd
 In te gaan in Godes vreugd.

15 Die begeert 'moet boven drijven ;
 Daar moet 't hart me'e zijn doorzult 't,
 't Ander woord zomtjids geduld 't :
 Maar en mag 'er niet verblijven.
 Een is nodig. Een alleen
 Moet in 't Hoog ; de rest / bene'en.

16 Juyfste schalen wegen effen.
 Vaste doet schrikt noyt van 't pad.
 't Wijze hart weet hoe en wat.
 Zalig die de Maat kan treffen /
 En de Pop daar hy me'e speeld
 Maakt tot een leerachtig Beeld.

Deugd zoekers Oog-punt. Brief aan N. N.

G

The musical score consists of five staves of music. The first staff begins with a large 'G' and a treble clef. The notes are mostly quarter notes and eighth notes, with some rests. The lyrics are written below the staves.

Vraagd my / of ik zelfs beleef al wat
 ik zeg / En 't pad zoo naauw betre'e / als ik 't
 een ander leg? kindsch is de vraag. Ziet wat u
 voorgezet is: Niet ik / Maar uwe Wet is
 Het geen dat God behaagd.

2 Geloofst gy dat de weg kan / en moet zijn gegaan :
Zoo hout gy' ook voor dwaas al die geen gang bestaat

Wat 's u aan my ?

De waarheid moet u drijven /

En niet doen achter blijven

Om pendants zotterny.

3 Geloofst gy dat de weg niet wandeljk en is :
Niet waar 't / al zeyd' ik schoon dat ik in genen mis

Op 's Lebens paan.

Hau-zigtig gingt gy dissen /

En hiet geen missen / missen /

Tot stijbing van uw waan.

4 Meest is hy die zo vzaagt / van waarheid overtuygt /
Maar tot gehoorzaamheid in 't hart nog niet gebuygt.

Moetwillens blind /

Zoekt hy 't voorbeeld van menschen /

Maar zal in 't harte wenschen

Dat hy d'er geen en vind.

5 Deugd-melden / lijkt na roem ; zond-biegten / is onnut :
't Eerst kan aanstoot'lijk zijn ; 't laetst / in de zond een stut

Wat moet / dat moet.

Ziet niet / hoe ik of and'ren

('t Zy wel / 't zy qualijk) wand'ren /

Maar hoe gy zelfs wel doet.

6 't Doen zelfs / moet tuge zijn / maar niet des doen-
ders mond.

'k Zag gaarn / zoo gy in my noch pet af-padigs vond /
Dat gy 't my zeyd.

Toont my maar Godes reden :

Te bet'ren mijn mistreden

Ben ik altijd bereyd.

(oog.

7 Een Christen leeft voor Gods / niet voor des menschen /
Wat waar 't of een zich zelfs en and'ren al bedroog

Door woord of schijn ?

God moet het vannis wijzen :

Vergeefs is alle prijzen

Eens anders en het zijn.

(prijkt.

8 Best is hy die 't best' heeft / en noch met 't best niet
Een Christ' lijkt als hy is : en is zoo / als hy lijkt.

Of 't menschen zien /

Is hy niet om verlegen.

Zijn zorg is / rechte wegen

Te treffen / qua' te bli'en.

(haald /

9 Hier tusschen zoo 't Geloof 't hart zoo te voor'schijn

En

En in zijn doen de glans van deugd zoo heider straald /

Dat elk het ziet /

En niet en kan niet-merken /

't Is d'uytkomst van zijn merken :

Maar 't wit en oog-merk niet.

(meer

10 't Is Heuglijk (ik beken 't) voor yder Christ (veel
Doozt hart noch jong in Deugd) dat Doorbeeld komt by
Leer :

De Wet nochtans

Is 't geen waar na 't gezichte

Zich stadig heeft te richten /

Al seyd' het voorbeeld gants,

(vraagt :

11 Het Doorbeeld word geliefst / gewenscht ; niet afge-
Met vzeugd' (wanneert'er is) aan schouwt ; niet na ge-
saagt :

Gehyukt / bedocht /

Gebolgt / ge-eert / gezezen ;

Maar / als een noodig wezen /

Niet angstelijk gezocht.

12 Uw geest ontzet zig niet / al vind hy d'antwoort straf
Weel beter trouw / en hard / dan schadelijk en laf.

Zie stadig in :

Weel upt-zien doet vergapen ;

't Vergapen baard verflapen

Van Deugd-en Heyl-gewin.

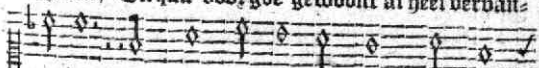
Noodzakelijke Wacht.

Wanneer het hart nu klaar van zonden en ge-

breken / En qua' dooz goe' gelwoont al heel verban-

nen is ; Dan moet noch van den mensch wel scherp

zijn toe-gekeken / dat hy 't gemoed steeds houdt in

die

die gestaltenis. Daar't eens was/komt wel water
 we'er/Daar't eerst kleeft'/hegt wel weer wat quaads.
 Al is de deugd in 't hart al bezr/'t Is een bestoornis-
 lijke plaats. Doozoek/doozoek/doozoek/doozoek
 al 's harten ho - - len. De wacht/de wacht/de wacht/
 de wacht is ons be-vo- len.

2 Die uyt God is gebaad/en kan geen zond bedriyven :
 'k Erken des waarhepts taal. Nocht ans (zo leere Gods
 woord) (blijven /

Is 't mog'lijk darin' in 't hart Gods zaad niet laat ver-
 Allenken afgelepd / zoo knigt de zond' een poort.

De zonde wil noch kan hy niet /

Zoo lang als hem zijn hart zoo staat /

Maar 't hart kan om-slaan / als m'er yet /

Doo sepl van wacht / van 't quaad in laat. (stolen:

Ziet dat uw schat / uw schat / uw schat / niet werd' ont-
 De wacht/de wacht/de wacht/de wacht is ons bevolen.

3 De deugd komt dooz't Beloof, 't Beloof is geen
 aanschouwen /

Geen tastelijke weet. Beloof gaat in 't verstand /

Dooz redens overteg / na 't hart in 't kleyn getrouwe :
 't Verstand/dooz redens schijn/is buyglijk uit zijn stand:

Al is der zonden wortel dood /

En qua' begeert' ter harten uyt /

D'Hard is'er noch, Daar d'Erst uyt sproot /

Is mog'lijk dat een tweede spunt.

De nest/de nest/de nest/de nest leyd diep verscholen :

De wacht/de wacht/de wacht/de wacht is ons bevolen.

4 Wanneer de mensch/die hier in heplighepd zijn leven

Doorzragt heeft na Gods wil/komt ter onsterff'likhepd

En's Hoogsten Goeds genot van God hem is gegeven/

Dan zal't onmog'lijk zijn dat yemand hem verleyd,

Daar is niets dat bewegen kan ;

Daar 's nieuwe natuur en volle rust :

Hier/daar men hoort en veer is van /

Baard twijffel wel een vreedende lust.

Hou sterk / hou sterk / hou sterk / hou sterk aan Daar-

hepds Schole :

De wacht/de wacht/de wacht/de wacht is ons bevolen.

5 Wie/voortgeteeld uyt God/van Goddelijker aard is /

Bezint gelijk als God/dooz 'r magtig Woord hermaakt/

Die zondigt niet. Daarom? Om dat hy zoo bewaart is

Dooz eppen wacht / dat zelfs de booz' hem niet eens

Hy let op zijne wegen naauw / (naakt,

En miyd (dooz 's zaaks zwaarwegenthepd

In hart en zinnen althd gaan)

De zond en zonds gelegenthepd.

Daar wacht/daar wacht/daar wagt/daar wagt hoeft /

kan men doolen :

De wacht/de wacht/de wacht/ de wagt is ons bevolen.

Ongerustighepds Oorsprong.

Moest gy zijn en blijven.

- 2 Waarder (denkt gy vze'e in 't Land ;
 Van zou' alle dingen wel zijn :
 Waar of dees of die van kant /
 Soo zou' 't hart vyz van gequel zijn :
 Had ik dus of zoo veel goed /
 Soo leefd' ik gerustig :
 Verfd' ik maar dees tegenspoed /
 Soo waar 't harte lustig :
 'k Waar steeds bly /
 Zoo ik vyz
 Van dees houtwlyks blok waar :
 'k Waar te vze'en /
 Had ik een
 Daar ik me'e in 't jok waar.
- 3 Had gy dit of had gy dat /
 't Waar hoe 't waar : (daar geld geen meenen)
 Soo lang gy u zelven had /
 Bleeft gy evenwel aan 't steenen.
 Of het Landt al waar in vze'e /
 Noch bleeft gy in roeren :
 In uw Ziel draagt gyze me'e
 Die steeds do;log voeren.

Goed / of neen ;

Spoed / of geen :

't Kan geen hart herstellen.

Ongehoutwt /

Of getrouwt :

't Zieke hart moet quellen.

4 Waarder dees of die al niet /

Een wel bleeft gy in onlust /

Zoo g' u zelden niet ontblied /

Nimmermeer ontblied gy d'onrust.

't Quel-stof komt van kuyten aan /

Pa de ding' haar neygen ;

't Quellen en in 't hart doen gaan /

Heeft elk van zijn eppen.

Selden tijd

Sonder strijd

Dooz u gantsche leven.

Altijd pet

Dat verdziet

En gequel kan geben.

5 Zoekt het waar gy kond en wild /

Wend het ober alle boegen ;

Iffer innerlijk geen stilt

Altijd blijft'er ongenoegen.

Soo lang gy bent die gy bent /

('t Is vergeefs om-keken)

Sal tot droefheyd en ellend

Nimmer stof ontbeken.

En of wel

In 't gequel /

Blikt een Zonneschijntje.

't Set geen bloed :

In 't gemoed

Schuyld het schalk venijnse.

6 't Hart in Deugd noch koud noch heet /

Zaad zich niet aan 's vleeschs vermaken ;

Ook / dooz sepl van goed Gelweet /

Kan het Godes gunst niet smaken :

Dit geeft in de ziel onlust ;

Onlust maakt kleyn zeerig /

Nicht geraakt / los / ongerust /

Quellijk murmurerig.

Upt die grond

Komt de wond /

Daar moest quaal genezen,
Zal't recht deeg /
Hart moet leeg
Van zijn Loshepd wezen.

Qua' Rekenings Onrust.

The musical score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a simple, rhythmic style. The lyrics are printed below the notes.

Onrust / upt qua' reek'ning ma - ken.

2 Qua' reek'ning komt upt misverstand
En onrecht pynz' of laken
Van pder ding. Zoekt gy / Omensch / een stand
Die / dooz dengd / tot God doe naken :
Heer dooz al goe' reek'ning maken.

3 Dooz Waan word Liefd' te hoog gestelt ;
Liefd' pozt tot toorn / tot wrake /
Tot druk / gequijn / en al wat rust ne'erbeld.
Maar niets zal u 't harte raken /
Hond gy slechts goe' reek'ning maken.

4 Acht elk zoo 't is : niet min noch meer.
Die dit heeft tot zijn baken /
Haakt na elk ding zoo weynig en zoo zeer /
Alsm'er na behoord te haken /
Dyz van 't quade reek'ning maken.

5 Dat weg moet / is geen Liefde waard :
(Daar Liefde sterft / scheid treuren)
't Moet weg / 't moet weg al wat'er is op Ward ;
Godes hepl alleen zal duren :

Daer moet Liefde 't hart heen sturen.

6 Sterft u een vrend: 't is Menschen lot;

Dat sterff'lyk is / moet sterben;

Een aarden pot is maar een aarden pot:

Zeekebaar waar raakt licht tot scherben:

Al 't verderff'lyk moet verderben.

7 Begeest u vrenden gunst: wat raad?

Dat los stond / kon ontslippen.

Krijgt gy vooz eer / verachting / spot / en swaad /

D'eer was wind: die gaat licht glippen.

't Heyl hangt aan geen menschen lippen.

8 Moet gy wyt goed / wyt haaf en land:

't Zyn 's Wer'lds Tragedy-klichten.

Dan lang bezit had gy noyt bozz of pand.

't Los geluk / geaard tot vluchten /

Worzd niet vast dooz traan / of zuchten.

9 Ontgaat u 't nodig lijfs vermaak:

't Is d' aard van aardsehe dingen.

't Crest ons natuur: maar is nochtans geen zaak

Die in 's harten grond mag dzingen /

Om niet onrust te bespringen.

10 Wil my des vyands swaad verflaan:

'k Waar zot / liep ik ter wapen.

Wil Hemel / Aard / en alles t' ondergaan:

't Is ten ondergang geschapen.

Drees kan geen vyz hart ver-knappen.

11 Geen onrust mit / gegrond noch vyz /

Dan die d'er komt dooz zonde.

Wrest vyz in 't hart onrustig en onbly' /

Zoo lang noch die Zielen woude

Niet dooz Boet' en is verbonden.

12 Dat 's onrust / doch dan waar' orust

Geheelijk wyt te braken /

En 't zoet vermaak en volle Zielen lust

Dan de Hemel-rust te smaken /

Dooz goe' Rekening te maken.

't Lof van Liefde

I.

D Liefde voozgebragt Dooz reyn Geloof

aan

aan Go - - - - - de / Woerd in Gods Woerd geacht /
Den Chyften meest van no - - - - - de. Veel and're
dingen kan / Ja moet de mensche lo--ven / En spre-
ken hoog daar van: Maar Liefde gaat te boven/te bo-
ven / te boven / te bo - - - - - ven.

2 Het waar een hoogen trap /
Waar by geen hoogt kan halen /
Te hebben wetenschap
Van all' / ook Eng'len / talen :
Soo pemand zoo veer quam /
Elk mensch kreeg hy tot eerder ;
Zijn lof ten wolken klam :

Maar Liefde brengt noch veerder / noch veerder / noch
veerder / noch veerder.

3 't Waar groot en zonderling /
Ja nimmer schier volprezen /
In elk ziel-nuttig ding /
Geleerd en kloek te wezen :
't Waar veel en ongemeen /
Dat pemand waar een weter
Van alle heym'lijkhe'en :

Maar Liefde is noch beter / noch beter / noch beter / noch
(beter.

4 Zoo sterk Geloove de'e /
Dat pemand Bergen konde
Verzetten van de ste'e
Daar zy in 't eerste stonden :

De saam bragt / meer en meer /

Zijn hoogen lof te gader /

En hem by elk in eer : (der/noch nader.

Maar Liefd' by God noch nader/noch nader/noch nas

s 't Is loffelyk / zyn haaf

Al t'zamen te besteden

Den armen tot een gaaf

In haar nooddrustigheden :

Het brenge by vzoome lie't

Den doender / ja den poger /

In achting en aanzien : (ger/noch hoger.

Maar Liefd' by God noch hoger/noch hoger/noch ho

s 't Is treffelyk gedaen /

In swaatheyt / hoon / en schande /

Zijn leven af te gaan /

En geven 't lijf ten brande :

De daad maakt 's doenders naam

By alle vromen klaarder /

Geacht en aangenaam :

Maar Liefd' by God noch waarder / noch waarder /

noch waarder / noch waarder.

7 Wat is of wezen zal :

(Hoe hoog) By Liefd' is 't minder.

Ja zonder Liefd' is 't al

(Hoe nut) onnut en hinder.

Elk sta dan wte by zy /

De leerling met de leerder /

Na alle gaven by :

Maar na de Liefd' noch meerder / noch meerder / noch

meerder / noch meerder.

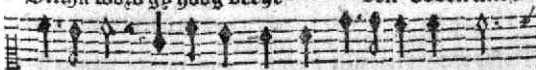
I I.

A Uderlieffelykste Liefde/ware ziels verheugenis/

Bilijk word gy hoog verhe-----ven boven alles

wat'er is. Zoo hogen stam een hooge lof toe-hoord :

Dan

Van hem/die 't al uyt Liefde wezen gaf/Den hoogsten
 God/die zelfs zich in zijn woord/De Liefde noemd/
 daald u we afkomst af. Een yder deugd brengt
 haren lof steeds met : Maar Liefde [Liefde ,
 Liefde] is de Kro --- ninklijke wet.

2 Zonder Liefd' is in den mensche alles krachteloos
 en doof: (loof.

Liefde is de ziel en 't leven van de Hoop' en van 't Ge:
 Wat Moysis Wet God hepligs in haar heeft :
 Al 't goed verbat in 't woord der Propheet:
 Die na 't gebod van Christus liefde leeft /
 Volbrenkt het al en noch veel meer daar by,
 't Is al volmaakt wat God gebied en zet :
 Maar Liefde is de Koninklijke Wet.

3 In de Liefd' en is geen vrees die den mensch in
 weldoen stuft ; (uyt.

Daar de Liefde is volkomen / moet de vrees ter harten
 Dooz ware Liefd' word menig blode koen,
 Noch angst dooz dood / noch banghepd dooz gebrek
 (Wanneer hy maar zijn naasten wel mag doen)
 Verswakt in 't hart / daar Liefd' is / weldoens trek,
 't Heel deugden pad is doozgaans schoon en net :
 Maar Liefde is de Koninklijke Wet.

4 't Is wel zoo/dooz vrees en yogen doet m'ook goed/
 doch meest met moept' :

Liefde maakt dat alle deugde / ongezoekt / van zelver
 Daar Liefde is daar is ook 't hart belust (vloeyd.
 Dat

Dat zich maar stof van weltdoen op en doe /
 Waar't geen men doet des Ziels begeerte bluft /
 Daar word m' in 't doen of noyt of zelden moe,
 't Is goed al wat deugd stijft en zond' belet :
 Maar Liefde is de Koninklijke Wet, (bind /
 5 Alle Banden/alle Bonden/die men onder Menschen
 Zijn vergeefs / als ware Liefde d'harten niet te zamen
 bind /

Een goed/ een bloed/ een stand/ een vaderland /
 Een dish/ een heer/ een bed/ een wet/ een dak /
 (Zonder de Liefd'/ Dolmaakt hepds ware Band)

Of binden niet / of binden al te zwak.

Al't schoon' is schoon ; al't repne onbesmet :

Maar Liefde is de Koninklijke Wet, (slijk /

6 God is Liefde; door de Liefde heft de slijk zig upt den
 En word (zels hier op der aarden) Gode naast in aard
 gelijk.

Die vasten grond / door Liefd' / in Christus leyd /

Begrijpt (met alle daders des gebods)

Diept' / hoogte / breed' en lengt der zaligheyd /

En word vervuld met alle volheyd Gods.

Wel aan / die upt den dood wild zijn gered /

Volbrengt de Liefd' / de Koninklijke Wet.

III.

A des beminden lof Wierd noyt beminder moe' :

Door al / als lobens stof/ Dloeyd overvloedig toe,

Die Liefdes aard verstaat en lieft/Het valt hem pijn/

swijgt by d'er van. En 't is/of schijnt een eeren-dieft' /
 Het

Het goed niet prijzen / als men kan, Kom dan by ,
 Zing met my , Minnaars die Gods minn' Trouw lieft
 en trouw beleeft. 't Lof heeft klem , Dat door stem ,
 Van zulk mensch komt in. Die 't ding verstaat en heeft.

2 Dol van lankmoedigheid

Is 't hart daar Liefd' heeft ste'e,
 Vriend' lijke goedigheid,
 Bregt zy gedurig me'e,
 Weg stugheid / wraak / en hart-gestooz /
 Daar zich de ware Liefde vind,
 De minnaar doet en lijd veel vooz
 En van de gene die hy mind,
 Kom dan by , &c.

3 D'onmenschetijke aard /

Die lust heeft en verblijd
 In 's naastens qualijk-baart /
 En anders / smerte lijd /
 Swoept noyt daar liefde heeft haar zaad /
 Wraacht' loos is alle nijds benijn,
 Die Christ lijk liefd' / acht goed en quaad
 Syas eben-menschers vooz het zyn,
 Kom dan by , &c.

4 Liefd' lijd geen slimme daad ;

Geen trots' hoog-aardigheid ;
 Geen argerlijk gelaat /
 Noch zott' aalwaardigheid,
 Noyt de'e de Liever 't Lieve leyd,
 't Beminde acht de Minder zeer' ;
 Die acht / eert in ootmoedigheid,
 Oprechte Liefde lustert teer,
 Kom dan by , &c.

5 De taape Eypgen-baat /
 Die anders zich vertoont /
 Dan zy in 't harte staat /
 Moet weg daar liefde woont.
 O aldergoddelyckste deugd!
 Alwaar 't met eygen scha'e en smert- /
 't Beminde weldoen / is een bzeugd
 In eens oprechten minnaars hert:
 Komt dan by, &c.

6 Geen opperuy noch praat /
 Daar zich de Liefd' aan stoozd:
 De Liefd' vermoed geen quaad /
 Dan daar zy 't ziet en hoorzd?
 En als zy 't al ten vollen weet /
 Zoo schijft zy 't niet in 't harte op.
 Quaad moeten denken / is liefs leet.
 En ware Liefde heeft geen krop.
 Kom dan by, &c.

7 De Liefd' verblind haar niet /
 Wanneerze een byand
 In zond gevallen ziet /
 En by elk een in schand.
 De Liefber gund ('t zy hoe gering)
 Aan die by liefd' geen quaad met al /
 Veel min de zond / zoo byplen ding
 En stof van 't hoogste ongebal.
 Kom dan by, &c.

8 Een bzeugde is 't booz dien
 Die Christus Liefde heeft /
 Dat Waarhoyd ('t zy van wien)
 Geloost word en beleest:
 Lief gunt aan Liefde lust / 't vermaak
 En alles wat het goeds bedenkt /
 Veel meer de deugd / zoo waarden zaak /
 En daar God 't hoogste goed booz schenkt.
 Kom dan by, &c.

9 Liefd' is der deugden hoost /
 Haar krachten zonderling /
 Want zy verdraagt / geloost
 Hoopt / duldet alle ding.
 Daar zy geen quaad met allen merkt /
 Geloost zy gaarne alle goed;
 En daar men 't quaad oog-schynlijk werkt /
 Houd zy tot bet'ring noch al moed.

Kom dan by, &c.

10 Dees deugden / en noch meer

Doet rechte Liefd' al doen.

Die haar niet heeft / blijft veer

Van ware hoop te voe'n :

Op is gelijk als een metaal

Dat hel en schel is van geluyd :

Maar onderscheydelijke taal

Of zang / en geeft het nimmer uyt.

Kom dan by, &c.

I V.

H Eplige Stemmen / wilt hooger klimmen / Tot op
 des lofs aanzienelijcksten trap / En zingt / en zingt /
 ons van een engenschap / Die ware Liefd'
 met geen ding heeft gemeen / Dan met God zelfs / en
 met Gods volk alleen. Niets (hoe goet / hoe groot / hoe
 heerlijk) kan geduriglijk bekliven: Maar de Liefd'
 zal eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig blijven.

2 De gav' en werken
 In Christus kerke

In haar begin zoo menigvoud geschied /
 En ziet of hoeft nu Gods Gemeynte niet /
 Nu Waarhepds Leer genoegzaam is versterkt /
 En zonder zien / 't woord na zyn aard best werckt.
 Tyden en gelegentheden konnen zelfs ook 't goed' ver-
 drijven: (eeuwig blijven.)

Maar de Liefd' moet eeuwig/ eeuwig/ eeuwig/ eeuwig
 3 Hoe wel het veel is /

Ja hoog en e'el is /

Dat hier de mensch / door woordelijk bescheed /
 Uyt Godes Aker van God en 't Godlijk weet :

Dat al nochtans zal / als onnodig/ blie'n /

Wanneer de oog' het wezen zelfs zal zien.

't Al-volmaakt aanzien vernietigt 't onvolmaakt gezeg
 en schryven: (eeuwig blijven.)

Maar de Liefd' zal eeuwig/ eeuwig/ eeuwig / eeuwig /
 4 Geloof en Hoop /

Die 't pad doen lopen /

Waar door men raakt ter Goddelijker bzeugd /

Zyn prijzens waard / en 't zaad van alle deugd :

Zy blijven staag/ doch zullen me'e vergaan /

Als m' eens by God zal tegenwoordig staan.

Daar men ziet / behoest men 't harte door Geloof noch
 Hoop te schrijven :

Maar de Liefd' zal eeuwig/ eeuwig/ eeuwig/ eeuwig /
 eeuwig blijven.

5 Daar God 't en Goed is ;

Daar 't bzoem gemoed is /

Onmog'lijk is 't of Liefde is daar me'e.

Geen hepl of lust is zonder rust en bze'e ;

Geen rust of bze'e houd zonder Liefde plaats.

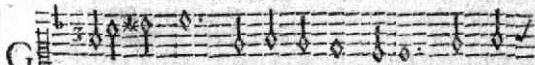
De Liefd' is 't al: Zy stopt de deur des quaads.

Zing / ter eeren van de Liefde / God-geleerde Maats
 en Wyden: (blijben.)

Eeuwig/ eeuwig/ eeuwig/ eeuwig/ eeuwig zal de Liefde

Besluit.

v.

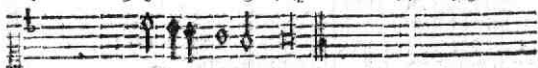
Die de Liefd' onmog'lijk acht te zijn / En daar

om niet na Liefde streefd / of aard't: Verstaat en vaar!

(tot blindheids medicijn) Hoe in den Mensch de

Liefde / liefde baard.

2 De goede God uyt reyne Liefdes drift /
Wil dat den mensch met hem onsterf'lijk leef
In hepls genot; doch dat voor deze gift /
De Mensch aan God het zijne wedergeef.

3 Wards eenighepd en wederliefd' / is 't geen-
Dat God in zijn geliefden Mensch wil zien.
God is volmaakt: weldaden hoeft hy geen;
En van geen Mensch en kan hem goed geschie'n.

4 Wat is 't nochtans dat God' in mensch behaagt?
Dat Mensch aan Mensch zijn Liefde Gods betoon:
't Goed dat geschied aan dienze Liefde dyaagt /
Acht ware Liefd' als trof 'c haar in perzoon.

5 De Liefd' die God van Mensch aan Menschen wil /
Strijd door qua' waan en domme eppen zin /
Met 's Menschen lust: dies rijst in 'c hart geskil.
De weg schijnt swaar: Nochtans men moet hem in.

6 Al wat'er leeft / bemint zijns Wezens daer:
Verderf en dood schouwt het als hoogst' ellend:
De Mensch / die Leerzaamhepd heeft hy natuur /
Doeld dieper schrik van zijnes wezens end.

7 Dies Eppen-liefd' die aan d'een zp belet /
(Bestraald met kracht van Goddelijke re'en)
Man d'ander zijd' haar zelfs te rugge zet /
En pozd den wil om 't nodig pad te tre'en.

8 De Liefde tot een eeuwig hemelsch goed
Maakt dat / met kracht / de Wardsche onder raakt /
En datm' (hoewel met pijn) ter dengd zich spoed:
Dooz Eppen-liefd' word Eppen-liefd' verzaakt.

2 Dooz kennis word eeuwigheids Liefd' geteelt;
Dooz deze Liefd' krijgt het Geloove kracht;

't Geloofde haart de Liefde' die God beveelt.
Zoo word d'een Liefde' uit d'ander voort gebracht.

10 **E**n als de Mensch zieh nu op weg begeeft /
En werk begint / bevind hy in het gaan /
Dat Liefdes gebod / zoo 't God gegeven heeft /
Niet is zoo swaar als hy zich voort liet staan.

11 Deel doen baart konst, en konst maakt licht, te met
Bevind de Mensch / van waan door waarheyt by /
Dat in zich zelfs 't gebod van Christus Wet
Een lieflijk jok en lichten arbeid zy.

12 Aldus zoo krijgt 't zelfs-willig paard de spoor.
By Egen-Liefde' komt Liefde tot de deugd.
Een dubb'le drift stouwt krachtelijker door /
Eerst was 't met pijn / nu gaat het werk met vreugd.

13 **D**ie heeft / ontfangt; getrouwheyt word beloont.
Gods heym'lijkhed is by dien die hem vreeft.
Hoe Waarheids licht in 't hart zich klaarder toont /
Hoe meerder kracht tot deugde / in den geest.

14 God vind hem trouw; dies doet hy hem meer goed:
Hy smaakt meer goed; dies toont hy meerder trouw:
De meerder trouw / maakt dat God noch meer doet:
Gods sterker gunst / sterkt we'er des deugds gebouw.

15 Hoe trouwer hy / hoe trouwer ook God is;
Hoe meer God hem / hoe meer hy God bemind;
Hoe tusschen twee meer aards gelijkenis /
Hoe nauwer zich de een aan d'ander bind.

16 Dus straalt'er sta'eg van hem / na God; en we'er
Van God op hem / een liefden-wederschijn.
Daar meer staag aan een oorzaak is van meer /
Daar kan geen werk (hoe swaar) onmog'lijk zijn.

17 't **I**s zotte waan en doffe eygen-min'
Die u / Mensch / houd voort den ingang staan /
Daar seylt geen kracht / maar wil / en goed begin:
Noyt raakt hy voort die noyt en wil bestaan.

Lijdzzaamheids Erinnerung.

I.

Die den naam van Christen draagt: En zijt

S 4.

of

- 2 Ontred u / die u redden wild:
Dooz hand geweld of stryden:
De beste redding vindm' in stilt:
En onverdrotten lyden.
- 3 Heeft u een kloeker pen of stem
Die Less' wel meer doen hooren:
De Rhympjes hebben me'e haar klem
In veeler menschen ooren.
- 4 (God/ oorsprong van des waarhepds licht/
Maar meer en meer de oogen
Van die dit leest / en die het dicht /
Dat Waarhepd ga vooz Fogen.)
- 5 't Is waar / hy heeft niet onrechts heur
Die upt ellend wil raken:
Maar licht' lyk doold men in de keur
Van hoe en dooz wat zaken.
- 6 De reden schijn / die of bedriegt /
Of zou bedriegen konnen /
Wilt gy verstaan hoe grof die liegt:
Volgt ware Redens Sonne.
- 7 Is 't eygen wraake die u yord.
Uw' Dhand te bekrenken:
De wzeke komt altijd te kort
In al zyn doen en denken.
- 8 Vooz al / als upt gerechtichepd
De wraak (als rechts) genomen /
De wzeke na verdienst van 't sepd
De straffe wil betomen.
- 2 Doet gy in 't wzeken dan te veel:
Te veel / laat 's harten rust niet.
Doet gy de wraake maar ten deel:
Te weynig / boet den lust niet.
- 10 Hy mengt vergif met medteyn /
Die wraak aan re'en wil lassen:
Waar dulle zinnen meester zyn /
Daar han men 't zelden passen.

- 11 Dat schielijk met gebaar toegaat /
 Wie mikt het daar zoo effen ?
 En in een zake zonder maat /
 Kan niemand mate treffen.
- 12 En schoon gy treft het al na waan :
 (Na waarheyd treft gy 't nimmer)
 Wat nut of voordeel komt u aan
 Dooz 't ydel huy-gerimmer ;
- 13 Laas ! wat geniet men uyt een Niet ?
 Uw sinert moet smerte blijven.
 En dat een ander quaad geschied /
 Kan 't ulve niet verdryven.
- 14 De arme wzaak en kan noch 't quaad
 Hoch 's quaads geheugnis weeren.
 En dieze willig van hem laat /
 Komt best tot zijn begeeren.
- 15 Geen redenloozex lust noch tocht
 In 't gantsche menschen harte /
 Van dat suert koeling word gezocht /
 In eenes anders smarte.
- 16 Dooz drijven eenes dollen lusts
 Word een ellendig wzeker
 Zijns naastens en zijns eppen rusts
 En Christus Wets verbreker.
- 17 Doet gy de wzaak dooz 't Gemeen /
 Gy gaat des niet te vaster.
 De last is zwaar / de wellust klein /
 En 't minste quaad / 's volks laster.
- 18 Gelukt de voorgenomen daad :
 't Loon zal een hand vol wind zijn ;
 Lofstuyting en een eeren pzaat
 Van die met u gezint zijn.
- 19 Maar zoo gy in 't voornemen suect :
 Gy blijft en zelfs verlegen ;
 En die 't geluk maar tegen heeft /
 Krijgt heel de Wereld tegen.
- 20 Den algemeenen haat en spot
 Hebt g'in d'ellend te wachten.
 Of overboos / of al te bot
 Zal u een peder achten.
- 21 Als ik des Werelds doen bepeyns /
 Wat is haar Luk / een dwelm luk !
 Gelukt den aanslag / 't heet Romeyns ;
 Mislukkt hy / 't is een schelm stuk.

- 22 't Gebaar is groot / de byacht en krank /
De scha' meer dan 't genot is.
En schoon 't waar alle man te dank :
Wat is 't! als 't niet na God is ?
- 23 Het quaad eyscht straf ; het ong'lijk wzaak :
(Wat Menschz zeyd daar neen toe ?)
Maar wieze doen zal / dat 's de zaak.
God eygentz' hem alleen toe.
- 24 't Is waar/hy wezelt zontwilen 't quaad:
Dooz menschen / zelfs dooz suoden :
Maar al wat God geschieden laat /
En heeft hy niet geboden.
- 25 Die wezek-stof geven / maken 't slecht ;
Die 't weken / maken 't grover ;
Dat alderhoogste Wrake-recht
Geest God aan niemand odzr.

I I.

S 't hoop van aardseh gemak of heyl Dat u
de kans doet wa-gen : Te dwaaslijk dzaagt men
't leven beyl / Om 't nietig te bejagen.

- 2 't Staat of Cer-lust die u drijft :
Te zotter is het poogen.
Die willig in de laagte blijft /
Komt mak'lijkst tot verhoogen.
- 3 Laat zotte waan en reden-schijn :
U 't hart niet onder delven :
Wilt g' de meeste Meester zijn :
Word Meester van u zelven.
- 4 Mishaagt u de vernedert heyd :
Neen / laatz' u wel gevallen :
Die / op het alderlaagste leyd /
Heeft niet om af te vallen.

5 Het aardfch' en is maar af end'an,
 Weest vaster heyls bezorger,
 Laat heerschen al wie wil en kan;
 Word gy een Hemels-borger.

6 Daar geld geen geld/ geen gift/ geen gaaf;
 Geen vleyen / stuppen / nygen;
 Geen gunst-gehuur / geen hof-gedzaaf /
 Geen on-e'el-hartig swijgen.

7 Daar is geen onder-fluppery /
 Geen woelig Staats bejynen /
 Geen ver-dooz-steken kuppery /
 Geen listig tegen-mijnen.

8 Daar hoefd geen smertig hart gepeyns /
 Geen ongekoop van mannen /
 Geen nare wreek-krop / geen gepeyns:
 Geen angstig t'zamen spannen.

9 Om Liefde / om Geloof / om Hoop /
 Om ongevalschte deugden /
 Is 't alles en alleen te koop
 Dat eeuwig kan verblyuden.

I I J.

S't u om bypheyd gedaan: Soo byyd u van
 de lusten / Die na waan-bypheyd u doen staan /
 Die bypheyd zal meest rusten.

2 Tot bypheyd komt hy nimmermeer
 Die aan lust blijft gebonden.
 Hebt gy na ware Bypheyd geer:
 Ontslaafst u van de zonden.

3 Hand-redden acht de Wereld bzaaf /
 En noemd het Bypheyds minnen:
 Maar 't is voozwaar een arme slaaf
 Die slaaf blijft van zijn zinnen.

4. Soekt daar meest aan gelegen is,
 Wat haat welstand uptwendig /
 Als 't binnen niet ter degen is?
 Qua'e wil maakt ons ellendig.
 5 't Is 't onvast en verdeeld gemoed /
 Verbult met damp en winden /
 't Welk menig mensche zoeken doet:
 Daar hy her noyt zal vinden.
 6 Die tot het Best' of heeft geen moed /
 Of na waard' noyt achten /
 Verbeeld zich 't bitter / honig zoet /
 En bleyd zyns zelfs gedachten.
 7 Die zonder harts benoegen leeft /
 Wil zich daar toe bekloeken.
 Wie 't dan in 't ware niet en heeft /
 Die zal 't in waan goed zoeken.
 8. De deugdelooze slaauwigheyd
 Doet menig mensch dooz vloeyen.
 Ach! 't komt upt enkel laauwigheyd.
 Met Staat zich te bemoeyen.
 9. Dunkt u dat m'u tyrannizeert:
 Verand'ring is te schrymen.
 't keert al ten besten niet / wat keert,
 Licht kander erger komen.
 10 Alwaar die grond en regel staat:
 Datm' / om 't gemeen te wijden /
 Niet zien moet op byzonder quaad;
 Heeft licht de deugd te lyden.
 11 Die 't roer in hand heeft / houd het vast.
 Sno' daad word licht Staats keten.
 Geen stuk zoo quaad / als 't daar toe past /
 Of 't kan 's Lands welvaart heten.
 12 Moed / Godsdiens / Wenst / Genegentheyd /
 Zijn 't die een Staat formeeren.
 Na Staats en Lands gelegentheyd
 Zijn zacht' of harde Heeren.
 13 Wie op dat Stad zich heeft gezet /
 Die moet zijn rol upt rollen.
 Zoo 't wel en mak'lyk gaat / hy niet;
 Zoo 't holt / hy moet ook hollen.
 14. De tweede golf stouwt d'eerste dooz:
 Het eene quaad het ander.
 En wil men niet upt 't oude spooz;
 Men moet al met malhander.

15 Die't Hoog gaarn hield' dat hy bezit /
 Moet zich daar heel na schikken.
 Niet meer dan na een eenig' Die
 En kan men teffens mikken.

16 Die naauw na zijn Geweten gaat
 En wel wil t'aller uren /
 Of finge schier nimmermeer tot Staat /
 Of kander niet in duren.

17 Komt een die scherp let op Gods stem /
 In's Werelds doen te raken:
 Ach! hy zal haar niet / maar zy hem
 Gemeenlijk anders maken.

18 De wereld heeft geen ding volmaakt,
 Haar menschen blijven menschen,
 En waar men licht tot arger raakt /
 Wie weet wat hy zal wenschen?

19 Neht zoo den Staat best / zoo hy is /
 Licht kan men 't onrecht laken.
 Die heyl beschafft uit hindernis /
 Staat aan het roer der zaken.

20 Hy die de Scepters neemt en geeft /
 Die Kroonen op en af zet /
 Die volle macht en wijshepd heeft /
 Die steeds op loon en straf let:

21 Der Goden aldergrootste God /
 Weet alderbest hoe't best is,
 Den zynen spaart hy 't waarste lot,
 Alleens / hoe't om de rest is.

22 Zoo't God goed is / zoo zy 't ons me'e.
 Ons beste werk is stil-zijn.
 De Dienaar en de Heer zijn Twee:
 Doch moeten eens van wil zijn.

23 Heeft God geen haast/hebt ook geen haast /
 Wanneer'm' is op 't benertste /
 Is dikmaals hulpe aldernaast;
 En alze naast schijnt / 't verste.

24 En schoon men noyt tot redding quam /
 Noch waar een Mug geen Hemel,
 Want of men 't u hier al benam /
 Noch blijft den weg ten Hemel.

25 Geen liefde tot het Vaderland
 Moet ons zoo ver verbzemen /
 Dat wy / in plaats van God / ons hand
 Tot toevlucht zonden nemen.

- 26 Die doo? Gods Geest van zond' is byp /
 Heeft geen Tyran te schromen.
 Dit 's Wysheds weg: Hier doo? moet gy /
 En elk / tot Wyshyd komen.
- 27 Geen Roomsehe Brucus, maar Gods Soon
 Is 't voorbeeld van Gods kind'ren:
 Krups liiden / brenge ons tot de Kroon;
 Krups doen / zalz' ons verhind'ren.
- 28 De Overheden die der zijn /
 Moet yder Christen eeren /
 Gehoorzaam wezen; niet in schijn /
 Maar na 't bevel des Heeren.
- 29 Oprechtelyken / niet na 't oog;
 Op alle plaats en tyden;
 In alle dingen (laag en hoog
 Die met Gods wil niet stryden.
- 30 Waar blijft gy nu Philosophy /
 En aller Menschen Wetten,
 Die noyt de wraak of mynsterp
 Rond juyste palen zetten?
- 31 Een les / die ons Gods Wyshyd gaf /
 Van alles alles stuyten /
 En snijd den Christen teffens af
 De Wraak en Staat dispuuten.
- 32 Eenboudige gehoorzaamthyd
 Is eens voo? al geboden:
 Want alle Macht / (heeft God gezeyd)
 Hoez' is / zy is van Gode.
- 33 Dit wijst een Christen mensch zijn pad
 Dat hy recht yst moet treden.
 Hy slaat zijn oog op dit noch dat /
 Op oud gebruik noch zeden:
- 34 Op Wettig- noch onwettighe'en /
 Op Lands gewoont noch wyshyd /
 Op dus noch zoo. Hy is te vye'en
 Die willig in de ly leyd.
- 35 In regen wacht men Zonneschijn;
 Stil Weer / als 't hart en zuur is:
 God / zooder pet gered moet zijn /
 Zal 't doen als 't tyd en uur is.

IV.

S Godsdiensts Wyphed utwe wensch: Om Gods-
dienst by te plegen / En ging noyt recht Gods-
dienstig mensch Ongod - delijke wegen.

- 2 Is't u belet / in wyphed dy
Aan Godsdienst te verzaden:
Zoo staat dan noch d'onwyphed by
Dooz't manlijk quaads versmaden.
- 3 Die 's Goeds gevolg / (krups schaad' / en leyd)
Zich troost in alle zaken /
Geen wytterlijk' onwyphed
Kan hem pets onwyphed maken.
- 4 Een Wyze neemt het na de tyd.
Guat God de ruynt; die huykt hy:
Is't harder uur; zoo lyd / zoo stryd /
Zoo krupt / zoo schuyld / zoo duykt hy.
- 5 't Heet al ziju reden / (laat zich 't heet
Aan dit of dat niet besten)
Waarom 't aldus gehenget werd.
Den goe'n is 't al ten besten.
- 6 Benauthed is des deugdes roem:
Zy kander tegen groepen.
Al slaat den doozn ront som de bloem /
Noch kan zy lustig bloeyen.
- 7 Zy word gepzangt / dan doch met een
Bewaart hooz d'heete Zonne /
Die haar / stond zy in ruynt alleen /
Licht sou verdooren konnen.
- 8 Dooz't lang onthouden van de ruynt /
Ja zelfs de hoop te missen /
Word dikmaals Gods gomeent geschuynt
Van veele argernissen:
- 9 Van schyn-en waan-heptige lie'n /

- Die by 't getal zich vinden ;
 Van die op Eer en Staten zien ;
 Van enkel aardfch gezinden :
 10. Van die zich geven by de fchaar /
 Doch na haar oog-wit loopen /
 En dik met allemans gevaar
 Haar groothejd willen koopen :
 11. Van die men of nieuws gierighejd /
 Of 't zien op vriend' en magen /
 Of eene domme vierighejd /
 Meest na den hoop ziet jagen :
 12. Van die den Godsdiens doen uyt fleur /
 Uyt fpijt en uyt partyfchap :
 Van al die anders hebben veur
 Van Deugd' en 's Hemels blyfchap.
 13. Hoe nauwer prang en zwaarder kruys
 Op Godsdiensfcs plegen ftaan zal /
 Hoe meerder zyde ring in Gods huys
 Van 't nuttelooze waan tal.
 14. Een Groot' en waterlooze wolk
 Verdwijnt doch al ten leften.
 In vryhejd krijgt men 't grootste volk /
 Maar zelden 't alderbefte.
 15. Oprechte deugd is ongemeyn ;
 Een zelfzaam ding / God blyzen :
 Als 't God wil / beter kleyn en reyn /
 Dan groot en fnood te wezen.

V.

Hier tuffchen / zoo gy lyden moet / En menig
 quaad gedogen. Geen quaad zoo quaad of 't heest
 zijn goed In ware wijshejds oogen.

- 2 Het lijden dat uytwendig raakt /
Maakt geen goed mensch rampzalig.
't Is d'ontwil die ellendig maakt /
Dooz lusten / zot en dwalig.
- 3 In 's Winters harde koudighyde
Kan m'ook al nut bezinnen:
Oz warmte te wjht van 't hart ver sprayd /
Gaet des te meer na binnen.
- 4 De ramp die ons hier wederwaard /
Dooz 't Harde sch gemaks onthalen /
Drijft dik den geest na binnen waard /
Die al te wjht ging dwalen:
- 5 Geeft menig mensch hem zelven we'er /
En doet hem naarstig letten /
Om uyt den rechten streek niet meer
Zoo wjht zijn loop te zetten.
- 6 Wanneer de moeder 't lieve kind
Wil van de borsten weeren /
Met roet / of 't bitterst datze vind
Zal zy de speen besmeeren.
- 7 Als God ons om een Hemelsch zoet /
Het aardsch wil doen verzaken /
Komt hy ons dooz des Ljdens roet
Het schijn-zoet tegen maken.
- 8 Al word schoon Isa'k uytgeleyd
(Zoo 't schijnt) ter offerhande ;
Al staat d' Altaar en 't hond bereyd
Om 't offer te verbranden :
- 9 God eventwel en heeft niet dooz
Van 't leven hem t'ontbreemen /
Maar van zijns knechts geloof hier dooz
Een wisse proef te nemen.
- 10 Isa'k bezrijft als uyt den dood /
De Kain alleen moet sterben :
Het lijden doet den Geest geen nood /
Ou'ae Lust moet slechts verderben.
- 11 Al swierd 't Compas schoon giuts en heens
Of baren 't schip al dekken /
De Maald gestreken aan Zeyl-steen
Zal staag ten Noorden strekken.
- 12 Of schoon de vrome swerven moet /
En kruys op kruys verwachten :
Ra reyne drugd en 'e eeuwig goed
Staan stadig zijn gedachten.

- 13 Daar is een bloed die onder d' Hard
 Dwars door de Zee komt zijgen ;
 Doch zonder ('t is verwond'rens waard)
 Het zouts aan zich te krijgen.
- 14 Een Christen / dwars door wederspoed /
 Van God hem opgezonden /
 Omringt met quaad / blijft eben goed
 En onbesmet van zonden.
- 15 Een albedreven Konstenaar
 Blijft steeds zijns konsts bewijzer :
 Ontbreekt hem goud of dierbaar waer /
 Hy werkt in lood of pzer.
- 16 Een byome / als 't hem tegen gaat /
 Hoeft niet van 't goed te wijken :
 Zoo wel in slecht' als beter staat /
 Aan hy zijn deugd doen bliken.
- 17 Ja zoo gereeder als het is
 In hout / dan goud te snijden /
 Zoo lichter is 't in konnernis-
 Dan ruppijheid / zond' te mijden :
- 18 Zoo veytlijker kan men gaan
 Den weg na 't Godlijk leuen.
 Dat dikwils 't meeste schijnt te scha'en /
 Aan 't grootste boozdeel geben.
- 19 Een Christen is niet als het glas /
 Dat licht'lyk raakt in stukken ;
 Of als het al-fatzoenig was /
 Dat steeds zich laat herdpukken :
- 20 Maar als den diamanten Ring /
 Die / en by is van breken /
 En in een peder dpukbaar ding
 Laat zijn fatzoen en teken.
- 21 Dat bupten is / dat moet na hem ;
 Niet hy na 't geen is bupten.
 Die d'oore scherp heeft naar Gods stem
 Laat nergens door sich stuppen.
- 22 O! die 't voor eere achten kan
 En voor een groote byegde ;
 Wanneer hem Christus kruys komt a'u /
 Maakt licht ter hoogster deugde.
- 23 Hoe swaarder lyden God u zend /
 Hoe meer hy kond wil maken
 Dat gy of wat byzonders bent /
 Of wel toe kond gestaken.

- 24 Hoe meer de Zond bloed/waſt/ hoe d'Ark
Zich hooger moet verheffen:
Te hooger roem heeft Godes ſterk
Hoe haar meer rampſ komt teſſen.
- 25 Zijt gy een Joſeph: 't is niet vreemd/
Hoe zeer g' op 't deugden pad zijt/
Dat m' u en eer en ampt beneemt
En dank'lijk in een gat ſmijt.
- 26 Zijt gy een David: licht krijgt gy
Dat Saul al zyn dagen
U houd in kruys en ſwerberp/
En noyt ruſt van na jagen.
- 27 Zijt gy een Paulus: ziet of 't dy
Daarom te zachter gaan zal.
Nicht krijgt gy d'Engel Satan by/
Die u met vupſten ſlaan zal.
- 28 Zijt gy ſijn Goud: 't kan u niet ſcha'en/
Al word g' in 't buur bedoben/
Om zeden werden uyt te ſtaan
De hit van 's Goudſmits oven.
- 29 Die Godes goeden wil verſtaat/
En zich in 't laag wil geven/
Hy leyd op aarden/ 't zy hoe 't gaat/
Een ruſtig luſtig leven.
- 30 Hy ſlacht d'erbaren Muzicijn/
Die d'oor vzeugd niet wil ſchenden:
Breekt hem een ſnaar/ 't en geeſt geen pijn/
Hy zingt het lied ten enden.
- 31 Moet hy een moepelijke rol
In 's Werelds toon ſpel ſpelen:
Een hart van God en deugde vol
Kan 't quaad niet licht verbelen.
- 32 O! die maar trouw'lijk God vertrout!
(Zijn goedhepd kan 't zoo voegen!)
Dat hy aan aardſch gemak onthoud/
Vergeld hy dooz genoeg.
- 33 Zoo hem de ſnaad van menig menſch
Uytwendig komt beſtreiden:
Die willig lyd/ geniet zyn wensch/
Trots alle die 'e benijden.
- 34 De ſnader lyd geen grooter ſnaad
In 't diepſte van zyn zinnen/
Dan dat hy 'e hart van dien hy haat/
Niet mede kan verwifanen.

35 Daar't Bolwerk van geduldigheid
Stee ds leyd voor 's vrand's oog en /
Hij merkt in 't eynd / al is 't hem leyd /
De zotheid van zijn voogen.

36 Dwang-werk verdient geen lof : O neen!
De vroom in lydens ure /
Dalt willig en van zelfs daar heen /
Daar God en 't Lot hem sturen.

37 't Gulddzaam hart (door vals ch besluit)
Wil leed met leed weg drijven :
Een ljdzaam mensch geraakter uyt /
Door willig in te blyben.

38 O! Ljdzaamheid volmaakte deugd /
En band van alle Deugden /
Die u maar heeft / kan staag in vreugd
't Geperste hart verjeugden.

39 O wenschelijke wensch'lijkheid /
Daar't hart is Gods gehengen
Zich rust / en boven mensch'lijkheid
Den swakken mensch kan brengen !

Ootmoedigheids Lof.

I.

M

Hak / mijn snaren / een geklank / Dat de
zinnen kan verbjeugden : Zing / mijn keel / een
nieu'w gezank / Van een Deugd de schoonst' der
Deugden ; Van een Deugd die Ootmoed hiet /

Daar

Daar men 't booz-beeld klaar van ziet

In hem diez' ons gebied.

- 2 Hem/ die/ nu der Heeren Heer /
 Diez in ootmoed ne'er gesteren /
 Weest der eeren hoogste eere
 Doez vernedering vercregen.
 Al wie / zat van aardfche min /
 't Hemelfch zoekt met hart en zin /
 Moet dezen weg ook in.
- 3 Dooz ootmoed en ned' eighed
 Ward de hoogfte hoogt' gebonden ;
 ('t Hart dooz hooghed's lust verleyd /
 Blijft hier vast om laag gebonden.
 Hoe de leeder die hoog gaat /
 Lager in de aarde ftaat /
 Hoe minder datz' omflaat.
- 4 Ootmoed leyd niet/ in/ het lijf
 Met onnodig quaad te quellen /
 Noeh in 't waan-heylig bedryf
 Daar veel menfchen deugd in fteflen.
 Deugd hangt niet aan 's menfchen bryen :
 Maar Gods Heylig Woord alleyn
 Is Heers en Deugd's Fonteyn.
- 5 't Is ook d'ootmoed niet die geld /
 Dat men (om in zond te blyven)
 Zich/ als rechts/ ootmoedig ftehd /
 En zoo zondig gaat befchryden /
 Of men ftaag moeft zyn in zond.
 Dit 's geen deugd / maar leugen bond :
 Op ootmoeds fchijn gegrond.
- 6 Ootmoed leyd gantfch niet in fchijn /
 Ook niet heel in fleyhte kleeden :
 Wyt het hart / daarz' in moet zyn /
 Moet ze ftralen dooz de Zeden.
 Schijn-deugd krijgt wel 't lijf tot haar /
 Maar Deugd / lyf en ziel te gaar ;
 In 't hart / en openbaar.

I I.

W

Are ootmoed (meest gebaad Dooz zijns zelfs
 en zijns Staats kennis) Is die 's menschen tong
 belwaard Dooz des naastens hoon en schennis.
 Die zinn voortig doen wel weet/ Heeft zijn mond niet
 licht gereed/ Tot pemand's schand' of leed.

2 't Christen hart dooz ootmoeds geest
 Sterk verandert en gedreven /
 Wetend' hoe 't zelfs is geweest /
 Wil ook altijd gaarn vergeven :
 Komt tot wazake noch vonnis /
 Dekt al wat tedekken is /
 En ziet veel seplen mis.

3 Ootmoed doet de mensch diez' heeft /
 Boven zich / een ander achten.
 't Hart daar d'eerzucht niet in leeft /
 Doed geen nydige gedachten ;
 Gunt een a'er wel 't geen het mist ;
 Doet op 's naastens saam geen list ;
 Maakt onbre'e nochte twist.

4 Ootmoed / Moeder en oorzaak
 Van 's gemoeds bedaarde zachtheid /
 Weerd verholgentheid en wzaak /
 Toorn / gekijf / en onbedachtheid.
 Die / dooz Gods Geest onderzucht /
 Aileyn is in zijn zelfs gezicht /

Nicht alle ong'lijk licht.

5. **Gotmoed / Suster van de Liefd' /**
 Daer in vziend'lykheid verkeerem :
 Datze elk dient en geriest /
 Is haar lust en staag begeeren ;
 Die hem zelven kent te recht /
 In zijn eygen oogen slecht /
 Word gaarn eens peders knecht.
6. **Gotmoed / Doedster van geduld /**
 Hylt het angstig murmureren
 (Als God Lydens maat verbult)
 Krachtig wyt het harte weeren.
 Die recht kleyn is van gemoed /
 Meent in alle tegenspoed /
 Dat hy 't noch heeft te goed.
7. **Gotmoed / Matigheyt's Vriendin /**
 Weert zorgvuldigheid en treuren /
 Alom' in 's lijfs behoefte / heeft min
 Dan den eyfch is der naturen.
 't Hart van Gotmoed wel doozploegt /
 Dat hem zelfs niet veel toedoegt /
 Is ook met 't minst vernoecht.
8. **Een oprecht Gotmoedig hert**
 Staat zijn God in all's gelaten :
 Welkom vreugde ; welkom smert ;
 Welkom alle lot en staten.
 Die zich / en den Zender kend /
 Heeft zijn hart / 't zy wat hy zend /
 Tot dankbaarheid gewend.
9. **Gotmoed / Kenster van gebrek**
 En van 't eygen ondermogen /
 Neemt de Ziel den lust en trek
 Om hier opt te sluymer-oogen /
 Doet de Ziel op schildwacht staan /
 Om noyt dooz's vleesch's schalkte pa'en
 In zond te zyn bezra'en.
10. **Gotmoed / Toonster van armoed**
 In de Goddelijke zaken /
 Maakt dat zich de mensche spoed /
 Om dooz Bidden God te uaken :
 Bidden / 't welk wyt 't hart ont springt /
 En / met sterk Beloof omcingt /
 Wy God met kracht dooz-vringt.
11. **Gotmoed / Welster van de wil /**

Doet in all's gehoorzaam wezen /
 Laat in deugde 't hart noyt stil :
 Want waar Ootmoed is / is vreezen ;
 Waar vrees is / word' scherp gelet
 Niet op een / maar alle Wet /
 Die 's Wets voorstelder zet.

111.

M Ensche wilt gy zeker gaan? Godes Geest
 waarscheut u trouw'lijk) 't Lage lieft en neemt
 God aan; Dat hoog is / is booz hem groutw'lijk.
 Wilt gy naar het zalig Land: Maakt u zelfs in al-
 len stand / kleyn onder Godes hand.

2 Smal is 't pad / eng is de poort /
 ('t Zijn Gods reed'nen die 't betuygen)
 Welks ingang ten leven hoort :
 Wie der dooz wil / moet zich buigen ;
 Wardsche groothed' moet om beer ;
 Wardsche hoogte moet ter ne'er :
 Die wel hoopt / hoopt niet eer.
 3 Ootmoed is een vrucht en spruyt
 Van Godes Geest / die deugd doet groeyen /
 En zond drijft ter harten uyt :
 Van Godes Zoon komt hy af-bloeyen.
 Die dien mist / 't zy wat hy doe /
 Maakt vergeefs hem zelven moe :
 Godes Zoon komt hy niet toe.

4 Zelig mensch / die dit Juweel /
Die dees Peerle hebt verkregen :
't Geen gy hebt is groot en veel :
Aan 't wel houden is gelegen.

Maar die 't niet hebt : staat'er na /
Schut uw scha'. Die niet komt dra /
Licht komt hy wel te spa'.

5 Dooz 's gemoeds bedriegers
Moet g' u zelfs vooz al vermanen :

D'alderzotste hoobaardy /
Is hem zelfs ootmoedig wanen :
Wanen / als men 't noch niet is.

Mijd dees harten duysternis :
Meynt niet / of hebt eerst wis.

6 Die daar ziet dooz Wanens glas /
En vast meynt / hy heb bekomen /

Arbeyd niet / blyft die hy was ;
Daapt hier tusschen 't hart met droomen ;

En dooz eygen liefde zot /
Stelt zich tot zijns zelfs Afgod /
En die bet zien / tot spot.

7 D'eerste tray des waar' Ootmoeds /
Is Ootmoed en diep verne'ren :

Dan God / Geber alles goeds /
Moetm' / in Ootmoed / kracht begeeren :

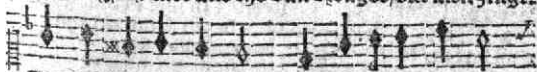
Dooz Gebed vangtz' aan ; krijgt schoot /
Komt tot haar volkomen groot' /
En blyft tot in der dood.

Christelijke Gelatenheyd.

Voor een Jonge Dochter M. G. in hare langdarige
en sware Ziek-quale.

It is niet alle tijd van vreugde/dat men zingt:

Als zing/ hoewel met pijn / smert en ellend omringt.

By menschen schijnt geen hulp: waar zal ik
 henen gaan? Tot hem / daar vreugd en pijn en
 alles komt van daan.

2 Ach! God / die alle doen en lijden klaar aanschouw!
 Die my op 't schoonst' der Jeugd / in 't tranen-leger houd:
 Ziet op my / u geschey / dat onder d'harde tucht
 Van uwe strenge hand veel jaren heeft gezocht.

3 Ziet op my / u diener / welk gy met droefheyd sijnst /
 Die nochtans / mids in druk / u dikmaals eert en pijnst /
 En angstig in haar geest / geen ding' zoo zeer beklaagd /
 Dan dat sp' t pak altijd niet eben lustig draegd.

4 Hard dringend is de nood; door dringend' mijne
 smert.

De Geest / met 't Lijf te ly' / beangstigt en benert:
 Ach Vader! (mach het zijn) gund dat dees quale vlie':
 Dan doch de mijne niet / maar uwe wil gesche'.

5 Ik geef my onder u / al valt het overhang:
 Uw Wijsheyd weet waarom; uw Goedheyd schikt hoe
 lang:

Uw Goddelijke wil en kan niet zijn dan goed:
 't Is wel / goetheyds Fonteyn / 't is wel al wat gy doet.

6 't Is 't uwe goede wil dat ik noch langer ly' /
 En van des Werelds buyl gantsch klaar geloutert zy' /
 Geloutert / door het vuur van d'nyk en tegen /
 't Is wel / goetheyds Fonteyn / 't is wel al wat gy doet.

7 Of is 't / op dat g' in my een proeve nemen meugt
 Van mijn geloof / geduld / en vastheyd in de deugd /
 En daarom my begiet met droefheyd's overbloed /
 't Is wel / goetheyds Fonteyn / 't is wel al wat gy doet.

8 Of wilt gy dat ik staag in dezen stand zal zijn.
 Om dat ik / in mijn leed en ongemeene pijn /
 Van ellend en geduld een spiegel wezen moet:

't Is wel / goetheyds Fonteyn / 't is wel al wat gy doet.

- 9 Of is'er yet O God! (u bet dan my bekend)
 Waarom gy hengen wilt/ dat ik in dees ellend (bloed.
 Tot aan mijn end zal zijn: 't is swaar voor vleesch en
 Nochtans goethepts Fonteyn/ 't is wel al wat gy doet
 10 Mijn God/ ik bid niet meer dat gy van ramp ontslaet
 Alleen bid ik dat my uw hulpe niet verlaat:
 Wat schaad een harden stoot/ wat deert een sellen slag/
 Als' hart van binnen heeft daer't zich aen houden mag.
 11 Uw's Geestes bystand is 't die ik alleen begeer/
 Op dat ik tegen u noyt zondig murmureer.
 'k Wil willen wat gy wilt: maak dat des willens wil
 Volkomen in mijn hart noyt van de uw verschil.
 12 Of schoon het Lichaam dan/ door smerte die het lijd/
 Maakt dat de ooge traant/ d'borst zucht/ de keele krijt/
 De geest nochtans getroost/ getroost door uw gena'e.
 En't zelschap van dijn Geest/ keerd alle zielen scha'e.
 13 Nu rust/ mijn ziel/ in God/ uw God/ die zoo goet is;
 Die niet dan goed kan zijn; die uwe droeffenis
 Of wiss'lijk enden zal/ of zend hy noyt een end/
 Tien dubbeld reden heeft/ waarom hy 't niet en zend.

'tSwaard in zijn Plaatze.

Of, van Tweederley Heerschen. Aan d'Ontheerde
 Staat-beminders.

L.

H
 Daghepds Minnaar / die 't acht voor wy'en /
 Berooft te zijn van heerschappye; Wiens hart den
 ouden staat In hoop na haat: Laat uw lust zo veer /
 Na een vluchtig eer / Laat uw lust zo veer niet

loo --- pen / 't Best is na by en staat noch open.

2 Ik weet een Staat / die wis en vast is /
 Wieus last niet zwaar en sonder last is ;
 Daar niemands wil of wet

U opt van zet ;

Waar by alle hoogt

Die gy denken moogt /

Waar by alle hoogt' op Harden /
 Hel-laag is / en van geender waarden.

3 Dees Staat zoo waard en uytgelezen /
 Bestaat in Daarlijk dat te wezen /

't Welk menig Waanlijk roemd /

En zich me'e noemd ;

Waar van elk den schijn

Zich genoege laat zijn :

Waar van elk den schijn wil dragen /
 Maar 't ware wezen niet bejagen.

4 Die Christen met mond / hart / en daad is /
 Die is 't alleen die in dees Staat is.

Of hy schoon / hier veracht /

Beschimpt / belacht /

Dooz den waan-wijs / zoo /

Arm / gering / en bot ;

Dooz den waan-wijs / zot moet lijken ;
 Waarheyd zal beter vonnis strijken.

5 Een Christen / die / recht wederboren /
 't Hardsch heeft verzaakt / 't Hemelsch verkoren /

Die is / en niemand meer /

Volkomen Heer :

Die is Heer van 't geen

Waar van yder een /

Waar van yder een is slave /
 Hoe groot van heerschappyn en have.

6 Den Christen / dooz zyns zelfs verwinnen /
 In Heer en Meester van zyn zinnen /

Houd alles ne'ergeveld /

En in geweld

Wat op aard' onrust /

Suert en togenlust /

Wat op aard' onrust in voeren

En 's menschen ziele kan ontroeren.

7 Geen aardſche hoop pijn dooz verlangen ;
Geen aardſche vrees en maakt hem bange.

't Zy hoe 't hier woelt en raast /

Hy / onderbaast /

Met ſijn Schat te vze en /

Treed al moedig heen :

Met ſijn Schat te vze en / is Koning

In zijnder Zielen ruyme wooning.

8 Daar heeft en draagt hy ſteeds den Scepter ;
Niets tegen zijnen wil en repter.

Haat / tooren / trots / en ſpijt /

Wreek-zucht en nijd /

Met al wat'er neygt /

(En ziel-smerte dreygt)

Met al wat'er neygt tot ſonden /

Lepd krachteloos / en als gebonden.

9 Gods Woord dat Leers en waarhepds Zon is /
Dat ſpreekt en wijſt daar alle bonnis ;

Gehoozaamhepd voert uyt

't Geen 't hart beſluyt ;

Vrees en liefde Gods

Zijn Leers en Gebods /

Zijn Leers en Gebods betrachters /

En dooz de Ziel gelijk deur-wachters.

10 Waar blijft gy nu vermaarde Helden

Die Monſters en Tyrannen velden /

Maar 't Monſter noyt verſloegt /

Dat gy zelfs droegt ;

En van Tyranny

Noyt in 't hart waart by :

En van Tyranny der luſten

N dooz begeerten liet ontruſten.

11 't Geen gy niet kond / hoe hoog uytſtekent /

Dat kan een menſch / geen menſch gerekent /

Die hier in laaghepd leeft /

Geen faam en heeft /

Schild noch Swaard gebuykt /

In veerſmaadhepd duykt /

Schild noch Swaard gebuykt uytwendig :

Ma 't oog / rampzalig en ellendig.

12 Zijn oogen walgen van 't geringe /

En zien nau eens op aardſche dingen :

Haar wyſhepd is hem gek ;

- Haar schoonheid / dzek ;
 Rook acht hy haar goed ;
 Wind / al haar hoogmoed ;
 Bitterheid / haar zoetigheden ;
 Onrust / al haar gewaande breedte.
 13 Een Christen (O ! hoogwaardige eere.)
 Is Heer van aller Heeren Heere :
 Heer van begeerlijkheid ;
 Die 't al verleyd :
 Heer van dwaazen wil
 Oorzaak van geschil /
 Oorzaak van geschil en onlust.
 En als des Werelds ramp en onrust.
 14 O schoone Kroon ! waar op noch schoonder
 Gegeven word van 's deugds Beloonder :
 Van God die hem / die 't al
 Verwinnen zal /
 In onsterflijkheid /
 't Rijk / vooz hem bereyd /
 't Rijk / vooz hem bereyd / zal schinken /
 En eeuwig als de Zon doen blinken.
 15 Zulk Heer / die dees Kroon heeft in d'ogen /
 Hoe kan / hoe wil / hoe zal die poogen
 Na een vergankelijk
 Geweld of Rijk ?
 Waar toe Staat of Sweerd /
 Die / los van begeert' /
 Niet behoeft in d' Eerd te woeten /
 En heel de Wereld treed met voeten ?
 16 Dit is het Een / alleen van noden.
 Hier na te staan / heeft God geboden.
 Dees hooge Heerschapp' /
 Dees Monarchy /
 Daar kond gy noch aan /
 Dooz het recht inslaan
 En gedurig gaan der paden /
 Gewezen in 't Woord van Genaden.
 17 Van 't schijn hoog heeft u God gestooten /
 Om u dooz kleynheid te vergrooten /
 Vergrooten met dees groot' /
 Die na de dood /
 Na de dood noch blijft /
 En in rust beklift :
 Na de dood noch blijft bestendig.

Niet zoeter / dan wel / en Onendig.

18 God maakt u 't pad ten Leven / gladder :
Op gladde paden loopt men radder.

Ma kond gy / wilt gy maar :

Waar toeft gy naar ?

Ma g' in 't lage bent /

Daald al voort ten end :

Ma g' in 't lage bent getogen /
Wijkt / wijkt met lijf en ziel van 't hooge.

19 God / die d' Afgoden af wil houwen /
En in uw hart zijn Tempel bouwen /

Doet u Staats lossen stand /

Eers snelle schand /

Schijn goeds haastig blie'n

klaar met oogen zien :

Schijn-goeds haastig blie'n bevinden /
Op hoop of gy een Beter minden.

20 Een beter : niet met wank'le zinnen /
Die 't Aardsch en 't Hemelsch teffens minnen ;

Niet met een dubbelt hert /

't Welk / hier verwert /

Ma des lijfs welvaart /

Dooz geweld en swaard /

Ma des lijfs welvaart wil loopen /
En noch op 't eeuwig mede hoopen.

21 Maar met een hart / 't welk / klaar en zuiver /
Niet hengd dat gy (als kruys afschuyver)

Als God wil dat gy lyd /

Bijt die u bijt ;

't Quade wederstaat ;

We'er slaat die u slaat :

'c Quade wederstaat dooz 't quade ;
Schut schade met eens anders schade.

22 Maar met een hart / 'c welk / ingenomen
Met liefd' op 'c geen dat na zal komen /

Dooz waarhepd by gemaakt /

't Aardsche heel verzaakt /

En / in God verneugt /

Niet en zoekt dan deugd :

En / in God verneugt ten vollen /
De wereld haren rol laat rollen.

23 Verbreekt in 't hart al 'c dwaas getimmer,
Zot zijn / is quaad ; zot blijven slimmer.

De nacht is heen gegaan /

Den dag komt aan.

Blijft doch aan de Hard

(3' Is geen lievens waard)

Blijft doch aan de Hard niet hangen.

God jaagt uw Ziele : laatze vangen.

24 Heemt niet al mochtz' u we'er gebeuren.

Houd rust : nijd stof van meer te treuren.

Door al zoo merkt en let

Scherp op de Wet /

Die / op 't nieu Verbond /

Door Gods Zoon / gegrond /

Plaats in hart en mond moet binden /

En nu alleen de Ziel kan binden.

25 Al nieuw / al nieuw / 't oud is verstreken.

Geen Moses heeft nu meer te spreken :

Zijn heel' Wet die hy gaf.

Is dood en af.

Zint de Zonne scheen /

Algest de schaduw' heen :

Zint de Zonne scheen zoo helder /

Gods Zoon alleen / nu Wetten-stelder.

26 Des Opands Zaad (het volk der hoosheyt)

De plegers van quaad en Godloosheyt)

Laat nu Gods wet niet toe

Dat mensch uptro'e :

Als de endiging

Komt van alle ding /

Zalder zupvering geschieden /

Die God zijn Eng'len zal gebieden.

27 Is noyt de Hard by van d'onbrome :

God zal wel d'een door d'ander tomen :

Die God / die zelfs ook 't quaad

Dat hy toelaat /

Schikt / bestuurt / aanschouwt /

En in palen houdt :

Schikt bestuurt / aanschouwt : zijn handen :

Bereyken alle hart' en landen.

28 Al wat in macht en hoogt' gestelt is /

Al wat in yptstek en geweld is /

Hoe quaad of goddeloos /

Verkeerd en hoos :

't Ja (wanneer'er is)

Door Gods hengen is :

('t Ja wanneer'er is) al t'zamen

Van God / die wil / men zal 't g'hoorzamen,
 29 Die licht uyt duysteris kan trekken /
 Aan alle quaad tot goed doen strekken.

Zien Dorst of Heer altoos /

Hoe deugdeloos /

Of hy zoekt noch me'e.

(In rust / stilt / en vze'e)

Of hy zoekt noch mee te schaffen

Den goeden / loon ; den quaden / straffen.

30 Laat God de wer'ld door wer'ld regeeren.

Die God zelfs heeft / wie kan hem deeren ?

Geen quaad / als hy ons stut /

Of 't word te nut.

Of komit ons we'erspood /

In verlies van goed /

Heven / lijf / en bloed te voren :

Die God houd / heeft niet veel verloren.

II.

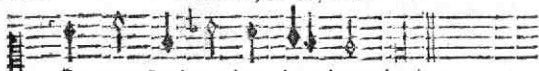
L
 Acht kan u 't vleesch veel uytblucht dichten :

 Maar laat Gods licht slechts tegen-lichten,

 Al 't leven / staat en lot / Leer en gebod Van Gods

 waarde Zoon / (Ons oprecht Patroon) Van

 Gods waarde Zoon / geeft klaarheid /

En roept luyd uyt vooz deze waarsheyd.

2 Merkt op zijn Woord / 't Woord der genaden.
Laat los : scheld quijt : vergeefsc misdaden.

Verwijst niet ; dat u niet

Zoo me'e geschied:

Zoo als gy uyt meet /

Staat Gods hand gereed /

Staat Gods hand gereed t'innieten/
Laat Christus in zijn Woord ons weten.

3. Zijn vband leerd hy overwinnen ;
Niet dooz geweld / maar dooz beminnen.

Gods gantsche Wapening /

Schild / Helm en Kling /

Met al wat'er voozt

Tot ons krijg behoort /

Kan men in zijn Woord klaar lezen /
Niet aardisch / maar geestelijk te wesen.

4. Zijn komst en was niet om verderven /
Maar om behoud'nis te doen erven.

Moet wraak of bontis quam

Dan 't weerloos Lam.

Of hy schoon getergt /

En daar toe gebergt /

Of hy schoon getergt / wel konde ;
Moet had hy zulks in hart of monde.

5. Een voozbeeld heeft hy ons gelaten.
Waar in ? In willig 't kruys t'aanvaten ;

In liden zonder schuld ;

In sterk geduld ;

In wraak en oorveel

Aan zijn God geheel /

Aan zijn God geheel te eygen /
En / toen hy leed / niet eens te drengen.

6 Een Heer / een Keer / een Naam / een Leven
Woord allen Christ'nen toegeschreven.

't Woord trest haar al gelijk :

Dat in' in Gods Rijk

Dooz verbolg en smaad /

En uytwendig quaad /

Dooz verbolg en smaad moet raken ;

Wie durf de weg noch anders maken ?

7 De Leerling (zeyd ons Ziel bekeerder)

En is niet boven zynen leerder ;

De Dienaar ook niet meer

Dan zynen Heer.

Lijd de knecht gequel :

't Moet hem zoet en wel /

't Moet hem zoet en wel gevallen /

Zijn Heer gelijk te zijn in allen.

8 De booze Wereld kan niet laten

't Geen haar zoo ong'lijk is te haten.

Die zoo met daad als woozd

Haar rust verstoofd /

En de dupsternis

Nicht booz 't geenze is :

En de dupsternis durf schouwwen /

De dupsternis zal hem verspouwen.

9 Een Christen is tot kruys geboren ;

Een Christen is tot kruys verkooren.

't Is God / die 't zoo begeert

En ordineert :

't Beeld zyns Zoons wil hy

Dat gedragen zy /

Dat gedragen zy in smaadherd

Dan al die hy tot beter staat leyd.

10 Vergeefs zoekt dan 't vernuft uyt wegen :

Het kruys / het kruys moet zijn gedragen /

Gedragen : niet wanneer

Uw' tegen weer

U geen schut meer geeft /

En geen nut meer heeft :

U geen schut meer geeft in 't quade /

Om dan gedwongen 't kruys te laden :

11 Niet juist alleen in sulke tijden

Als niemands Swaard booz u wil strijden /

Of / zoo 't al strijd en slaat /

Nochtans niet baat /

En gy 't lijden moet /

('t Zy ook wat gy doet)

En gy 't lijden moet gedogen :

Noemt gy dit kruys / gy zyt bedrogen :

12 't Is kruys/maa: niet van God verkozen

't Is kruys / maar ook gemeen den bozen ;

't Is kruys maar 't welk dien 't maakt /

Geen Christen maakt :

't God behaaglijk kruys /
(Als 't de Heer zend t'huys)

't God behaaglijk kruys der vromen
Word willig / willig opgenomen.

13 Word opgenomen / als men 't lijden /
Indien men wou' / wel kan ontglijden /

't Zy door de tegenstand

Van weldig' hand /

Of door van vroomheyd

Die ons God voor leyd /

Of door van vroomheyd te denken /
En met de wer'ld te doen of denken.

14 Zulk lijden doet ten Hemel raken.

Zoo leed de Heer / wellijdens Baken /

Doe hy / in Goeds gestalt /

En als bewalt

Met macht boven macht /

Alle tegen-kracht /

Alle tegen-kracht kon storten /
Ging hy zijn kruys gewillig schorten.

15 Doe hy door zyns gebeds opstijgen /
Had hy gewilt / te hulp kon krijgen

Veel duyzend Hemel-bo'on

Uyt 's Vaders thron :

Wat heeft hy gedaan :

Niet met quaad we'er staan.

Wat heeft hy gedaan? geleden /
En ons in lijden voorgescreven.

16 Laat ware re'en nu 't hart eens vragen:
Wie kan zulk kruys en 't Swaard t'zaam dragen?

't Swaard trots en voert tot strijd /

't kruys duikt en lijd /

't Swaard bedient het vlesch /

't kruys beneemt zijn eyfch ;

't Swaard bedient het vlesch in lusten :
't kruys neemt gemak en aardse ruste.

17 Wie kander buur met water mengen?
Den Hemel aan de aarde brengen?

Wat deel heeft 's vlesch bolwerk

Met Christus merk /

Die op 't schoonste groept /

En vruchtbaarlijkst bloeyt /

Die op 't schoonste groept in nooden /

In jagen / bannen / vangen / dooden ?

18 Geen waren Christens hart of oogen /
Die opt na d'aard of 't aardsehe vlogen :

't Is beter dat hy wacht ;

Dat hy betvacht ;

Daar zijn hart aanhangt ;

Daar hy na verlangt ;

Daar zijn hart aanhangt geheelijk :

Oprechte liefde is onverdeelijk.

19 't Is Hemelsch daar hy na moet trachten ;

't Is Hemelsch daar hy op moet wachten.

Hoog en groot is zijn loon /

Doch in Gods woon :

Vast heeft hy hier niet

Dan al wat men ziet ;

Vast heeft hy hier niet. Zijn zegen

Op aard / word in vervolg verkregen.

20 Om 't pad na 't Noedig Een te treden /

Woeft hy geen aardsehe zaligheden.

Sunt God welstand of vze'e /

Hy neemt 'et me'e :

Doch wuykt Swaard noch dwang

Om het aardsehe lang /

Om het aardsehe lang te houden.

't Aardsehe Canaän was vooz den Ouden.

21 't Schijnt wel niet quaad / ja Gods begeeren /
Zijn naastens quaad dooz quaad te weeren.

Maar waar is Leer / of Wet ;

Wensch / of gebed ;

Toezeg' of belooft' /

Die 't eyscht / of oorlooft ;

Toezeg' of belooft' beschreven /

En in Gods nieuw Verbond gegeven !

22 Hoe draagt hy 't Swaard vooz zich of and'ren /

Die 't kruys-pad niet alleen zelfs wand'cen /

Maar and'r' ook op die baan

Moet leeren gaan ?

Wie is vyz hier van ?

Geen / wanaer hy kan.

Wie is vyz hier van ? Geen Zielen

Die Christus opt vooz Heere hiel'en.

23 Woeft gy / om 't Hemelsch te bekloeken /

't Aardsch niet vooz u dooz 't Swaard te zoeken :

(Gelyk geen mensch behoeft

Die 't Hemelsch proeft)
 Waar toe (O! bedrog!)
 Dooz een ander doch?
 Waar toe? (O! bedrog der zinnen!
 Een heyl-pad moeten wy all' inne.
 24 Om van 't onnodig te bejagen
 Durst g' der quaden zielen wagen.
 Ach! 't is te veer / te veer
 Van Christus Leer;
 't Is te veer van 't pad
 Na Gods vreugden stad;
 't Is te veer van 't pad getreden.
 Bedrieg u niet dooz schijn van reden.
 25 Is ons hier levens tijd van noden /
 Om leven 't Leven ons geboden:
 Ons levens tijd en maat
 Staat aan Gods raad.
 Die elk oogenblik
 Dooz de zond' heeft schrik /
 Die elk oogenb'ik leeft heylig /
 Hoe kort hy hier ook leeft / leeft veylig.
 26 Van leven is geen wet gegeven /
 Maar van wel leven t'wyl wy leven.
 Ons Lesz' is Godes stem /
 't W'er staat aan hem.
 De geweldenaar
 En Sward p'beraar /
 De geweldenaar en stryder
 Is niet meer zeker dan de lyder.
 27 't Is waar / 't schijnt wreed / vooz wijs of kind'ren
 't Qua id niet dooz 't quade te verhind'ren.
 Maar was God zelfs dan wreed /
 Wanneer hy leed /
 Dat zijn Eenig Kind /
 Zoo van hem bemind /
 Dat zijn Eenig Kind moest lijden
 Met zoo veel vromen t'allen tijden?
 28 Dooz liefde tot Gods Zoon bewogen /
 Heeft eertijds Simon 't Sward getogen;
 En gaf de liefd' opt recht
 Om dooz gevecht
 Vrienden vooz te staan /
 Hy de'e wel daar aan:
 Maar wat was 't vermaan des Heeren?
 't Sward

't Swaard in zijn plaats te moeten keeren.

26 Wat was de re'en? Om datze alle
Die slaan met swaard / dooz swaard weer vallen.

Wat noch? om dat wanneer

Dooz tegen-weer

't Krups wierd weg gedaan;

En dooz swaard en slaan /

En dooz swaard en slaan sou wijken /
Gods Propheety niet waar kon bliken.

30 Wat was het woord der Propheeten?
Dat Christus veel zou' moeten ly'en.

Maar 't zelve dat Gods stem

Eertijds van hem

Had gepropheeteert /

Eben 't zelve leert /

Dooz zeyd en begeert hy mede
Van alle zijne ware Leden.

31 Gods Liefd' is aller Liefden mate:
God lieven / is / Gods wil niet laten;

Ook dan / als trek van bloed

Sterk in 't gemoed

Dooz de Ziele dzingt /

En inwendig wzingt /

Dooz de ziele dzingt / en 't harte
Dooz steekt met over-groote smerte.

32 Doe Abraham zijn Zoon wou' slachte /
Sturfs doe de liefd' uyt zijn gedachten?

Aleen. dooz een hooger geest

Week 't minst dooz meest;

Liefde tot zijn God

Zag maar op 't gebod:

Liefue tot zijn God (O wonder!)
Niel' der naturen liefde onder.

33 Gods Krups / behalven eygen pijnen /
Bestaat ook me'e in 't leed der zinnen.

't Zy dan hoe 't komt / als 't koomt /

Wie 't dan zoo schroomt

Dat hy 't dooz geweld /

Het ter zijden steld /

Dat hy 't dooz geweld wil weeren /
Volgt Christus niet in krups en leere.

34 Niet (zegt g') in mijn' / maar 's naastens zake /
Doe 'k / onge eyscht / straf; niet uyt wzaake /

Maar dat d'onnos'le by

Dan onheyl zu /
 En 't Gemeene best
 Daar door werd bevest :
 En 't Gemeene best mag bloepen
 En in gerusten welstand groepen.
 35 't Heeft schijn. Maar die geweld en dooden /
 Zoo wel als Moses / heeft verboden :
 Doch royt (als Moses doet)
 Verlof of voer
 Nemand die der leeft
 Weder daar toe geeft :
 Nemand die der leeft op aarde /
 Acht dezen schijn van geender waarden.
 36 't Doen van eenig leed of pijn-
 Van Hem veroorzloft aan den zinnen ;
 Zoo wijs my jupste straf
 (Als Moses gaf)
 Tot een veder quaad
 Daar straf over gaat :
 Tot een veder quaad en zonden.
 Waar word die in zijn Woord gebonden ?

III.

 A Alleen niet 't krups van Godes Zone /
 Maar ook zijn ootmoed staat ten tone. Wie 't hart
 aan hooghepd hecht / Volgt hem niet recht /
 Die de aardsehe kroon / Ernstig aangebo'on /
 Die de aardsehe kroon versmaden / En 't schan-
 dig

dig kruys ging op hem laden.

2 Wie wankelt noch als hy zulk blijk ziet?
Van dezer wereld was zijn Rijk niet.

Gelyk hy sprak / zoo de'e

En was hy me'e,

Die wil zijn als hy /

Eeuw'ig wel en hip /

Die wil zijn / als hy verheben /

Moet hier als hy in ootmoed leven,

3 Hy quam hier niet om dienst t'ontfangen /
Maar and'ren dienst te doen erlangen.

Des wereldds prunk en pracht /

Staat / eer / en macht /

Verfd' hy niet alleen /

Maar begeerd' ook geen :

Verfd' hy niet alleen al t'zamen /

Maar ook verbood hy hooghepds namen.

4 Gelyk hem 't Rijk in dezen leven /
Van zynen Vader was gegeven /

Zoo heeft hy 't we'er bezet /

Ma ootmoeds Wet :

We'er bezet aan al.

Wie hem volgen zal :

We'er bezet aan al zyn leden.

Wel voor te gaan / doet wel na treden.

5 In 't hart bedamp't door d'aardsche misten /
Want zich de staat zuchtig' een Christen :

Maar 't Lam / gants vreemd van wraak /

Spreekt ander spraak.

Wie zich voor de meest

(Zeyd des Waarhepds Geest)

Wie zich voor de meest wil achten /

Is 't alderminst in Gods gedachten.

6 Wat zich verne'ert / wil God verheffen :
Wat zich verhoogt / ter neder treffen.

De Meester die vooring /

Kent geen leerling /

Dan die in ootmoed /

Vreemd van 's wereldds voet /

Dan die in ootmoed na-wandeld /

En tegen ootmoeds wet noyt handeld.

7 Wat / hoog in 't oog / in eer aanschouw'lijk
By menschen is / is vooz God grouw'lijk.

's Bleschs lust / begeert van 't oog /

Harts-trek na 't hoog /

Die (vergeefs al t'zaam

Met een schoonen naam /

Met een schoonen naam bzyeert)

Zijn niet uyt God / maar uyt de wereld.

8 Der Heyd'nen Dorsten geeft men eere ;

Die noemt men ook genadig' Heeren ;

Die voeren heerschappp :

Maar onder dy

Daar en zal 't alzoo /

(Zeyd Gods laatste Boo')

Daar en zal 't alzoo niet wesen.

Wie moet de hooghepd dan niet vjesen ?

9 't Woord / eerst gesproken tot den genen

Die Christus volgden / bind met eenen /

Bind eben zoo als haar /

Elk wie hier naar /

Eeuwelijk verblijd

En uyt alle stryd /

Eeuwelijk verblijd / wil erven

Het recht van noyt te zullen sterben.

10 Niet onder u / zeyd Godes reden :

Wat mensch wil hier hem zelfs uytsheden ?

Die wil / hoe kan hy doch ?

Hoe durf hy noch ?

Wie steld yemand by ?

Menschen fantazy /

Dooz bedzienger van herffen /

Die tegen waarheid aan komt yerssen.

11 Nu strykt (en wijkt Gods toorns onweder)

Strykt Hooghepds zepl in 't hart heel neder.

Dolgt Christ' ons Capiteyn /

Doch hem alleyn ;

Dolgt hem in het laag /

Doch oprecht en staag ;

Dolgt hem in het laag verne'eren :

Zoo word en blijft gy eeuwig Heeren.

Voorzichtige Eenvoudigheyd.

Waar allezins d'eenvoudigheyd In's menschen
 sphen daden en beleyd : Waar schijn verdreben /
 Uyt al dit leven / Wat sturfer ramp en leyd !
 Doorzichtigheyd waar noodeloos ; Maar nu
 is hoosheyd dubbel boos : Draagt gy waarom ?
 Al de Wereld gaat voor mom.

- 2 De Hob'ling / die (quanzups) al heel
 Zich steld als menschelyk en e'el /
 Zijn leed' en zeden /
 Vol heuffigheden /
 Beloven by wat veel ;
 De tong is vol dienst vaardigheyd /
 Maar 't hart vol van onaardigheyd /
 Afsd'loos en krom :
 Lijkt hy pet : hy gaat voor mom.
- 3 De man die zich zoo deftig toont ;
 Wiens baard eerbiedigheyd astroont ;
 In welkers treden /
 aanzicht / en kleden
 Een Wer'ld vol wijsheyd woont :
 Daar School of kerk op word gebouwt /

Leek half zoo wijs niet als in' hem houd' /

Daar 't volk niet dom,

En hy niet en ging voor mom.

4 De mensch / in praat zoo net en ruyft /

Wien heel de wereld schijnt gekrupst ;

Op welkers lippen /

Die noyt mis-glippen /

De Deugd heel schijnt verhuyst ;

Die 't hooft laat hangen als een vies :

De'e hy de menschen groot verlies

In naam en ro'm /

Sing hy niet staag uyt voor mom.

5 De Saat-nagaande Pharizee /

De Kerkelijke Staats-man me'e /

Al is in beyden

Die tong vol vleyden /

't En heeft in 't hart geen ste'e :

Al schijnen zy meest Lammer-zacht /

Zy toonden Wolfs-aard / zoo haar macht-

Ma wenschen klom.

Al de Wereld gaat voor mom.

6 Die al des Werelds sommerp-

Zou gaan verhalen op een ry /

Met al d'ellenden.

Die zy kan zenden /

Wanneer voleynden hy ?

Zy is des Satans grootste kracht ;

Zy past de kind'ren van den nacht ;

Die vlieden 't licht /

Of begoochelen 't gezicht.

7 Speeld al de Were'ld dan momme kans ;

Laat gy / O Christen hart / nochtans

Uw doen en wezen

Eendoudig wezen.

Deugd is haar zelfs een schang.

Zy zoo gy schijnt ; schijn zoo gy zyt.

Met e'en zie toe. maak dat altyd

De waar' Eendoud

Omzigt tot geselschap houd.

8 Door d'algemeens momme schijn

Moet Eendoud on eendoudig zyn ;

Doch niet ten quaaden /

Of om verraden /

Maar myding van 't benijn :

Niet in haar praat / gelaat / of daad /
 Maar in haar denken : om 't bezraad
 Des wer'lds t'ontgaan
 Dat of lijf of ziel kan scha'en.

9 Te denken dat'er quaad kan schie'n /
 (En dooz zulk denken / om te zien)

En is van Gode

Ons niet verboden :

Zond moet / ramp mach men blie'n.

Daar Lief de noch geen quaad en ziet /

Denkt zy ook noyt dat quaad geschied /

Maar neemt wel a'n

Dat'er quaad geschieden kan.

10 Zond moet men blie'n ; en dat altijd :

Ramp mach men blie'n ; als 't blie'n niet streijdt

Met Godes eere ;

Of waarheyds Leere

Daar dooz geen last en lijd.

Waar deugd met wijshepd is verzeft /

Daar hindert arg'list noch geweld ;

En wijshepd daald

Dieper dan de sooge straald.

11 In 't kort : Serpent en Dups gelijk /

Moet gy den weg na Godes Rijk.

Eenbondig hand'len /

Omzichtig wand'len

Geeft een gewissen wijk.

De Schijn-deugd is ziel-schadelijk ;

Het schoon gelaat / bezradelijk ;

't Heel pad / onbeyl :

Slecht en recht maar oog in 't zeyl.

Raad tegen Toorn.

Dooz eygen-liefdes opgewek / Dat steeds

het harte by is / Komt licht-geraakthepd ; een ge-

brek

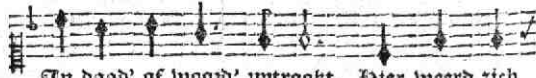
byek Daar niemand schier van byz is : Dooz licht-

geraaktheyd / toornighepd ; Die of in 't harte

smookt En haat broept / of / indienze scheid /

In daad' of woord' uitrookt. Hier weerd zich

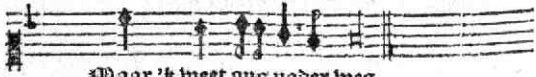
menig mensche / Meest met een ledig twenschen ;

Zomtjids ook dooz een vast opzet ; Zomtjids

dooz overleg Van Philosophen raad en wet :

Maar 'k weet ons nader weg.

2 Betracht de Lesz' / ons voorgelepd
 Van Gods hoog-waarde Zone :
 Haat ongebepusd' ootmoedighepd
 Uw's Zielen grond bewonen.
 Daar d'eerste aandrist word gestuyt /
 Is van qua' byz geen nood :
 En 't quaad moet heel ter harten upt /
 Als gy zijn wortel dood.

Hoogmoed is gramschaps ader :

Daar die rupint / rupint te gader
Het nest van toorn / wraak / en gekijf /
Met al wat rust verderft.

Dan heeft de rust een wis verblijf /

Wanneer qua' lust versterft.

3 Dat gy uw room beklaagt / bezucht /

En anders wenscht te wezen /
Is maar een ydele toevlucht.

Qua' zalf doet niet genezen.

Dat gy een vast boommen maakt /

Is / of gelijkt / noch pet :

Maar als de pyl noyt wit en raakt /

Wat baat het sta'eg geschiet ?

Cooms upt-berst willen keeren

Door Philosophen Leere /

Is zoo ver wel : maar (laas ! 't verstand /

Licht loom en ongereed /

Heeft steeds de re'en niet by der hand :

Meest leyd m' al eer men 't weet.

4 Der Philosophen / raakt het bzeem ;

Maar Christus Lesz' / het herte.

Die Ziele van qua' tochten reyn /

Doed zond noch zonden smerte.

Waar reden maar het bzeem bebat /

Daar kan geen wishepd zijn ;

Daar komt geen werk : of komt'er wat /

't Is zober / en met pijn.

O Leer van onzen Heere !

Die 't quaad zoo wis kond weeren :

Gy toont / dat 't geen 't welk onbezint

En zot den zotten is /

Waar wijste wishepd overwint /

Als 't licht de duysternis.

Cieraad der Vrouwen.

W At riert gy / Christen-vrouwen / 't geen doch

geen

geen cierens waard / Van aard is en we'er moet
 tot aard: Verciert u zoo / dat gy in't schoonste Schoon
 Blinken moogt vooz Go-des Throon.

- 2 Vercier in u / Omensche / De rechte menschlykheyd
 Die vooz het oog verborzen leyd:
 Vercier het hart / en dat met een cieraad
 Daar de glans noyt van vergaat.
- 3 Verciere dy inwendig / met stilheyd van gemoed /
 Daar niet noyt kom dan zacht en zoet;
 Die le'en en ze'en heb onder haar gebod:
 Een hoog-waard cieraad by God. (zeer verd.)
- 4 Die't lichaam veel wil pronken / schijnt hier van noch
 't vlytwendig doen verraad het hert /
 Die zynen geest met God'lyk boedzel boed /
 Hangt geen hart aan Poppen-goed. (schijn)
- 5 Dooz't ledig leden pronkzel / meent gy (in daad of
 Wat meerder dan gemeen te zyn:
 Of / zoo't besluyt van myne reden mist
 Waar toe tyd en geld geguist /
- 6 Nochtans vind gy gestadig / hoe gy't ook legt of heft /
 Nocht yemand die u overtrest.
 De snoodste Hoer (hoe zierlyk 't cierzal zy)
 Kan dit al zoo wel als gy.
- 7 Maar't e'el cieraad / gelegen in stilligheyd van geest /
 Is eertijds het cieraad geweest
 Van Vrouwen heylig in haars levens loop /
 En vol Goddelijke hoop'.
- 8 Haar dochters sult gy wezen / zoo gy / gevest in't goed /
 Haar prysfelijke werken doet /
 Dooz' hoogen moed en neder slachtigheyd
 Noyt van 't rechte pad geleyd.
- 9 Tzots en hang zyn / is menschen / (doch beeltijds
 Vrouwen) aard;

Gelukkig die zich zoo bewaart
Dat geen van tweeën / door vleesch'lijk afgewijk /
Doe verliezen Godes Rijk.

Christelijke Wensch.

Bruyloft-rijm voor R. S. en A. V.

G

De wensch/ goe wenst. Goed wenschen is
een ze'e/ Die al van ouds heeft onder menschen ste'e.
Dan is de wensch ten halven goed / Als 't hart
zich by de tonge doet : Maar dan volmaakt /
als van't goed hert Na Godes wil gewenschet werd.

2 Uytnemend' Daar/ 't welk nu een Staat aangaat/
Die in hem zelfs noch goed en is noch quaad :
Maar dubbel stof tot beyden geeft /
Na dat de wensche dien beleest :
Ik wensch' u gaarn wat goeds en waards ;
Wat wensch ik best van al het aards ?

3 Veel geld en schat ? Het mocht uw Ziele scha'en /
En 't heplloos pad bedrieg'lijk in doen slaan.
De Rijkdom is vol van gebaar ;
Die wijs is staat'er uimmer naat.
Die hier vast vol is en verzaad /
Zijn zalighepd hangt aan een draad.

4 Geweld en Staat ? 't En staat geen Christen by ;
En is daar toe vol van bedriegerp /

Dol lossigheyd / vol moeyt' en pijn ;
 Daar niet schiet a'n en is dan schijn ;
 Dat mentig wer eldsch mensch zelfs haat /
 Om zijn bygaand' ellend en quaad.

5 Gunst by het volk ? Die is van kleender waard ;
 Kan ook by deugd niet stadig zijn gepaart.
 Die leeft en spreekt gelijk hy moet /
 En anders dan de wereld doet /
 Krijgt 's werelds haat : of toont ze gunst /
 't Is schijn-lesfd' en vermomde kunst.

6 Blesch'lijke weeld' ? die is ypt Gode niet /
 En heeft daar by haar schade en verdriet.
 De Ziel die na 's bleschs weeld' haar zet /
 Is geen goe blijf-plaats voor Gods Wet.
 In weelde word geen maat gepast /
 En d'onmaat is Natuur' een last.

7 Den overbloed van onderboo'n vermaak ?
 Het is (ik ken 't) een aangename zaak :
 Of 't wensch'lijk zy / daar twijff' ik a'n.
 Licht bouwt m'er me'e een Heme! van ;
 Licht hupst men 't in zijns harten grond /
 En maakt van middelmatig / zond.

8 Veel kind'ron ? Neen. De Christen/die veel strydt /
 Veel lyden wacht / krijgt lichtelyk een tyd /
 Waar in het wijs en ernstig woord /
 Wel eer ypt 's Heeren mond gehoord /
 In hem waarachtig zich betoogt :
 Gelukkig die noch baart noch zoogt.

9 Lang leven ? Neen ; 't Is ons niet toegezeyd ;
 En 't Christen hart / dat op d'onsterff'lykheyd
 Zijn ooge heeft / acht alles kort
 Dat eens in 't end verntetigt word ;
 Dies doet'et noyt lang-lebens eys ;
 Een beter t'Hups maakt graay op reys.

10 Wat wensch ik dan van al het Wardsch' u toe ?
 Dat God daar in met u zijn wille doe /
 En u of geve of onthou'
 Na 't u of scha'en of vord'ren zou' :
 Of scha'en of vord'ren zou in 't geen
 Dat goed en nodig is alleen.

11 Wat wensch ik noch ? 't geen ik wel wenschen dorf :
 Derepschte dengd / en 't wis-beloofde erf :
 Dat gy getrouw in Godes Wet
 Zoo als ze Christus heeft gezet /

Hier Heplig ; na / Onsterff'lijk leeft.

't Nest volgt / wanneer men 't Eerste heeft.

12 Wat wensch ik meer ? dat steeds by u hou' ste'e
De smaak van Gods / 't vermaak van Houwlyks Dze'e/
Van Houwlyk vze : niet alderhand /
Maar die in God heeft grond en stand.
Daar is wel vze'e by menig paar /
Daar nutter geen en vze'de waar.

13 Wanneer de Twee bey' zots en aardisch gezind /
Nature zich in haar een-zedig vind :
(Als 't wel / hoewel niet veel / geschied)
Zoo is'er vze'e / maar ware niet.
Zoo is'er vze'e / maar zonder duur /
En die licht breekt in harder uur.

14 Als d'een het slim / d'a'er 't rechte pad op wil /
Zoo raakt het hups vol krups en vol geschil /
Krups dzaagt de geen die deugwaarts streeft ;
Twist maakt de geen die 't vleesch toegeeft.
Waar rust is in verscheydenhepd /
Beleeft men niet 't geen dat men hept.

15 Oneenighepd en twist blijft wel te rug :
Nochtans wat is 't ? De Dze'de strekt een Weg
Waar langs de een de ander leyd,
Ter eeuwiger onzalighepd.

Als een van Tween ('t heeft noyt gemist)
Zijn plicht bezicht / maakt Christus twist.

16 By haart en brengt (doch niet upt wil of aard /
Maar dooz gebrek der menschen) twist en swaard ;
Alleen niet tusschen wijf en man /
Maar al waar 't woord heen repken kan /
En d'een het met geloof aanneemt /
En d'ander daar van blijft verbzeemt.

17 Maar daar de twee/die dooz des Houwelyks band
Een lichaam zijn / dooz eendracht in verstand :
In wil en wit / in ze'en en zin /
Het zalig pad bey willen in /
En nu in Christus zijn Een Geest :

Daar 's band by band ; daar houd deugd feest :

18 Daar is de vze'e gantsch Goddelyk en goed ;

Daar is de vze'e bekliffelyk en zaet.

O ! onuytzeggelyke vzeugd !

O Paradijs van Ziel-geneengt !

Daar / wensch ik dat gy nu in raakt /

En na dees tyd / in 't Al-volmaakt.

Lust om ontbonden te zijn.

H **Ge lang/ ach Heer! Hoe lang noch mist mijn**
ziel den zoeten stand / Van 't waar' verheugen?
Helaas! wanneer / Wanneer zal ik eens 't een-wig
Vaderland Betre -- den meugen? Jerusalem des
hoog -- sten Konings stad/ Des deugd verrachters
hoop' en harten-schat/ Die u maar kend/ is licht des
levens zat. Te lang / Te lang / Dalt bang.

2 Ach! kon het zijn

Dat ik/ niet meer doo? d'aardschen lichaams band
 / Om laag gehouwen /
 Dat klaar geschijn
 Van Godes licht (nu ver / en in 't verstand)
 Dicht mocht aanschouwen.
 Als ik maar denk om 't Hemelsche geklank /
 En aller Eng'len Goddelijken zank /
 Zoo toest my schier de dood al veel te lang /
 En 'k acht /
 En 'k acht
 Haer zacht.

3 Wat

3 Wat hebt gy doch /
Wat hebt gy / Wereld / waarom datm' in dy
Zou' willen blijven ?

Niet dan bedrog /

Niet dan ellend / gemengt met zotterny /

Is uw bedrijven ;

Uw alderbest boed zijn verborgen quaad /

Uw alderschoonst heeft zijn bedekt bezaad.

Belukkig die zich uw's in tijds ontslaas /

En mijd /

En strijd /

En lijd.

Wel-rijmens Wet. Briefaan N. N.

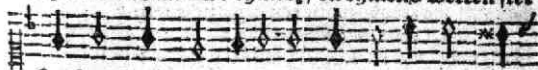
B

M In Dziend / die van my eyscht / dat ik mijn

oordeel vel Dan uwe rijmerp / en rijmens wetten stel

Ontfang (doeh stooz dy niet / vind gy pet hard's daar

in) Ontfang van beyderley / in korte re'en mijn zin.

2 'k Verneder en verhef / ik laak en prijs uw Dicht;
De Konst daar in / vermaakt ; de stof daar in / ontsticht.
Ach ! reden-rijke Geest / dien 't aan geen gaaf ontbreekt /
Uw penne is te e'el / dat gyz' in modder steekt.

3 Wat batet of een schoon (gelijk men nu vast ziet
Dat / al hoewel noch dun / van zonnig geest geschied)
Een Rijm-dicht schrijven kan dat rond is en beknopt /
Vol-mondig / kort en klaar / indringend / ongestopt ?

4 Dat / matelijk geciert / scherp / aardig / zoet en net /
En op gewisse maat en voeten ne'er-gezet /

Met overkachten stijl beballiglyken bloeyd /
 En zelden hoort of gaapt / of 's Lezers oog vermoeyd ?
 5 Dat geen versleten bische / geen onduyts woord en
 wraakt.

Als 't dooz gewoont en tijd tot duptsch al is gemaakt :
 Daar m' in gespell' of woord geen viesen angst en speurt /
 En niet nieuw-wijzelyk op leuren ziet gekeurt ?

6 Dat ebendzachtig loopt ; dat woord' na zaken leyd.
 En houd zich binnen 't perk van 's dings betaamlyk-
 heyd :

Dat nergens is verbult met mufse lymery /
 En noyt / dooz al te veel / de H maakt tot een H ?

7 Dat nergens met Natynsch' of Gzielsche g'leert-
 heyd pzaald /

En geen gezocht gezwets opt booz den dag en haald :
 Dat namen van Goddin' en Goden siadig myd /

Met al wat onze taal en 't He'erlands goz niet ljd.
 8 Dat rechte sneed en hlem / dat standzel heeft en vit :
 Dat steeds wel past en slaagt op 's Dichters si of en wit :
 Daar niet verwzechts / niet manks / niet lafs ; niet hard's
 in is /

Maar Cenboud 't en Natuur heeft tot zyn beeltenis :
 9 Dat spzaak- en spzeuk-ryk is / dat zin en zenuw heeft /
 En / wat de konst betreft / wel waard is dat het leeft /
 Wat batet ? (zeg ik we'er) wat is 't (helaas !) wat is 't /
 Als een zoo schoonen lijf een dege ziele mist ?

10 Als 't loffelijke Rijn / dooz d'inhoud als bezra'en /
 Dooz peder ooz en oog niet durf ten toone staan ?
 Daar sepl is van goe' stof en waardig oogen-merk /
 Hoe meerder geeft en kionst / hoe schadelijker werk.

11 De stof is in 't gemeen of vunsche zotternp /
 Of geyle minne klacht en Venus jankery /
 Of sieltsche aardighe'en / of and're ydelheyd
 Die licht' ondeugde teeld / of 't pad daar toe bereyd.

12 't Is waar / daar komt zomtyds een Rijnmer boozt-
 getre'en /

Die stichten wil / (zoo 't schijnt) en bypikt veel wijze re'en
 Maar mengt'er / onder des / zoo veel by van den Zot ;
 Dat hy / in daad en kracht / zelfs met zyn wijsheyd spot :
 13 Hy prijst en roemt de deugd ; doch zo gezocht en blaaw ;
 Dat die 't maar half en is / woord licht in deugd heel laaw ;
 Hy laakt en doend het quaad ; maar zo / dat / 't wyl hy
 laakt /

Hy 't hart meer heet daar toe / dan van af-heerig maakt.

14 In 't hert: hy maket zo/ dat/ heeft zijn digt yet goed/
't Dliegt bychteloos daar heen/ en schampt booz by 't ge-
moed; (300 /

Maar't quaad daar by 't me'e spekt en zoet booz wil doen
In 't hart of min of meer / uyt'schiet van zijn van zijn.

15 Met quade dichtsens stof komt uyt 't quaad oogen wit
En d'pdelheid die meest elks Dichters hart bezit.

't Gemeene oogen-werk / is / lof en roem van konst /
Het dwaze ooz-gejuik/ de wind van menschen gonst.

16 Niemand bekenet dit gaarn/ elk zeyd/ zich hier van verdb/
Niet by de luyd' aileen / maar by zijn eygen hert.

Vergeefs doch maakt men zich uyt enkel / dubbel zot :
Haar eygen werk en doen bezaadze al te bot ;

17 Wie 't mall' en blinde volk te passen houten zal /
Nicht niets ter wereld uyt / of hy moet zelfs aan 't mal :

Of in het wijs en goed dat hy te boozschijn dzenge /
Moet wijs en goed niet quaad en zotheid zijn gemengt.

18 Gemengt ? Neen/ dat alleen en is noch niet genoeg.
Hy moet zien dat hy 't wijs en 't zot zoo t' samen boeg /

Dat peder boelen kan dat hy het zot meest meent /
En 't wijz' om welstaans wil / de tong of pen maar leent.

19 Zo gaat het/waarde hziend. Bewcegt u 't geen ik zeg ;
Zoo kies / (noch is het tijd) zoo kies een beter weg :

Schrijft anders / anders niet dan dat in deugd sticht.
Hou booz de pdelheid altijd nu dichten dicht.

20 Nijn noyt yet ongerijmts. Gebruik in alle zaak /
Dooz onbergifte pen / onzondelijc vermaak.

Weest steeds u zelfs gelijk : hou een wit / dat gy schiet.
Verl. uur de ed' le konst den zotten ooren niet.

21 De deugd heeft schoons genoeg : zy hoeft geen pronk
uyt quaad :

De wijsheids zoets genoeg : zy hoeft geen zot cieraad.

Bly-geestig / aangenaam / beballig / kluchtig / zoet /
Kan wel de reden zijn / en dat noch al in 't goed.

22 Scherp/aardig/zemwvig; zoet bloeyend/en zo boozt/
Kan't zju/al heeft het Dicht niet een aanstoot'lyk woord.

Behaagd gy 't volken niet : 't en zy u gantsch geen pijn :
God en nu eygen hart zult gy behaaglyc zijn.

23 Met wien had gy / O Mensch/ het liefste wel te
staan :

Met die/daar ware deugd en dzoefheyd komt van daan;
Of dat/ 't welk nut noch scha' / 't welk eer noch schande
geeft.

Dan slechts dooz eygen waan die elk inwendig heeft ?

24 Een wijze zoekt geen eer/ ook als zich stof aanbied.
 Meest volgt de eer van zelfs den genen dieze bried,
 Maar datze ongezocht zal volgen / moet in 't hert
 't Niet zoekens wit niet zijn. Die doling liep te verd,
 25 Die zoo bloed/zochtze meest; doch met een schoon-
 der schijn /

D'eerzucht zou eenderley / de weg slechts anders zijn,
 De eere volg of niet / het eenig oogen punt

Zp 't stichtelijk vermaak dat gy uw naasten gunt.
 26 Dooz al (meest als uw naam by uwe schriften gaat)
 Zoo doe zelfs eerst het geen dat gy een ander raad.
 Die prijst/ en zelfs niet doet/ (wat konst hy ook bewijst /
 Wat ernst zijn Schryven heeft) misprijst meer dan hy
 prijst.

27 Wat batet of de pen veel schoone reden quist /
 Als in de Schryver zelfs / de Lezer 't weldoen mist ?
 Wat is het of de tong veel wijze woorden maakt /
 Wanneer het doen/zo 't schijnt/ de tonge leugen-wzaakt ?

28 Daar hebt gy mijn verstand, Dooz gront het/spoozt
 het naar /
 (De zake is 't wel waard) en volg het/voelt gy 't waar.
 Daar hebt gy dat gy enscht. Dicht-loon begeer ik geen/
 Dan dat uw hart hier in met 't mijne zich vereen.

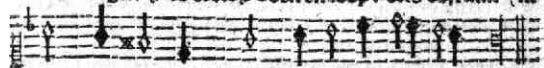
Aan J. G. over zijn Idolelenchus,
 of Beelden - straf.

II.

D **D** achter / die de blinde wereld/ dooz een onge-
 hoorde Aeer / Haren lievendzek komt roeren / en
 dwest tasten op haar zeer ; Die dy hard en scherp gaat
 kanten.

hanten tegen 's Werlds doen en loop: Uw bestaan (ik

kan 's niet beynzen / strekt zich wijder dan mijn hoop'.

2 Wie durf denken dat de Wereld Wereld laten zal te
zijn? (in schijn-

Zelden hiert het quaad van 't quade / dan gedwongen / of
Dongeneuchelijke Waarheid / meest te spade op de baan /
Heptze maar : de heele Wereld. zal terstond in 't harnas
staan.

3 D'hard-genekte Dwingelanden / D'olz-lust / Wenst /
en d'onde Meen (de be'en.

Zijn sluchts niet een gantschen Weger tegen waarheid op
't Was opt zoo / en zal zoo wezen: (maakt geen ander re-
kening) (ding.

Waarheid is en blijft op aarden een veracht en onwaard

4 't Malen! ey / wie kan dat wozaken zonder algemeene
oproer?

't Malen is der ydelheden algemeene malle Moer.

Waar is schier of konst of ambacht / in dees zoo verquan-
ste tijd /

(Hoe eenbildig in booztijden) dat zich zonder malen lyjd?

5 Slaat op hupzen / hupstraad / kle'eren / en al om uw
oogen heen: (een.

Dan graveren / trekken 'malen / hangt de heele Wer'ld aan
Zedert dat verbaarde quet-lust is op nooddrufts stoel ge-
raakt: (schier maakt.

Neemt men maal-konst tot bolt opster van al wat de hant:

9 't Malen is 't gewone loh-aas booz 't verzeemerd
hart vol heurs / (de beurs:

Dat (in spijt van noods behoeven) 't gelt ontgooschelt opt
't Malen schijnt de zaus van alles wat opt menschen
herffens spzupt:.

't Malen is de potze-maker in des Werlds zotte klomp.

7 't Malen / boozgeteelt opt 't mallen van het wijsel-
turig brenn / (teyn.

Is den dwazen oogen-lusten een steeds bloepende Fon-

't Malen / maagschap van 't bermouwen / past de We-
reld. En waarom?

't Kluchtig, sprekien zal 't ons zeggen : Al de Wereld
gaat voor mom.]

8 O! die aan wil tegen 't oude / en haar van him rust
berooft / (nu hooft!

Die noch gaarn een poos boeleerden met de zonde/ wacht
Dat men u dooz nau-gezette / Mugge-zister / Waan-
wijs / acht ;

Dooz een Meus-wijs/ Schijn-deugd/ Dieze/ Jool/ Fan-
tast / dat 's noch al zacht.

9 Zoetsche Nar/en zoo vast henen / krijgt gy in de zel-
be hoop : (den hoop.

Loopt'er dan een Ketter onder / dat 's noch toe mast op
Dan tot hier toe zijn 't maar woorden. Woorden gaan
niet in het lijf. (noch gekijf.

Waarder tijd en macht tot meerder / 't bleef by woorden
10 't Is wel zoo / daar 's menig Dichter die des We-
relde's duyl ontdekt (trekt /

En haar zotte schand'lijkheden met een stoute pen af-
Die nochtans dooz 't byse schryben / noch haar eer noch
gunst en derft :

Wel gezeyd. Maar Waarhepds eenhoud heeft het licht
by haar verkerft. (by al keur.

11 In 't berdzagen van straf nepen heeft de Wereld
Steken scheeld van 't slap'rig klouten ; meynen / van
gemaakte sleur.

Leffens straffen en ook streelen/dat is recht des Werelds
bly : (sters by.

Gaarne wilz' haar onwil hooren/maar daar moeten plaes-
12 'k Zagt gemaakt / waart gy een Dichter die me'e
't oude deimtjen zong /

En/beneffens bele and're/maar gemeene spzongen spzong.
't Baart geen haat/ 't geen zelfs de wereld quaad noemt/
en nochtans niet laat / (gaat.

Als men slechts op ouder wijze / zenuwloos daar tegen
13 Nieuw' en gaarn verhoelen wonden op te bijten/ap!
dat smert : (hert.

't Smerten doet den straffer haten in een ongehoorzamu
Walsch gegronde rust moet wijken dooz de kracht van
klare re'en : (bye'en.

Eff : hoe boos/ is nochtans gaarne niet zich zelven wel te
14 'k Zagt gemaakt / waart gy een Dichter als'er nu
zijn alle daag / (graag :

Die/terwilze d'ondeugd laken/maken 't hart tot ondeugt
Wienz af wijzen/is/ aanwijzen ; tegen maken/ 's bleesche
hermaak : Die/

Die / dooz swakhelyke woorden / 't quaad doen plegen mee
een swaak :

15 Die 't gebzek wel me'e ontplaaft 'ren / dan doch geben.
't zoo een krenk / (trekt :

Dat de stank der zonde-wonden in bliegt booz een zoeten

Die booz laffe tegen-reden laten 't onwys hart omwys /

En in twyffel dat al 't pzeken meer wpt ze'e dan waars-
heyd is.

16 O bermoemde Sataus Bode? die de zfel soo schalk
bekruppt / (sluypt :

En in d'oubedzeben harten zoo schijn-hepelig binnen

Wys en zalig die u kennen / en verstraan dat gy in schijn.

Dan heplzame wonde dranken / schenkt een droebig Ziel-
benijn.

17 Weg verleyte bijge-bladen / daar zulk buyl me'e word
bedekt. (ook trekt.

Delsche zang word niet recht-tonig / wat register datm'

Dupligheden zijnder / waar van niet alleen 't doen niet
betaamd / (genaamt.

Maar ook onder hepl'ge Zielen niet eens mogen zijn

18 De vermeende medicijne die men (rechts) daar neven
geeft / (heeft /

Is een tegen-gift (ach armen!) dat dan klepne krachten

Als dooz 't quaadg saaminnig boozfel 't hart dr word
zoo diep ontfangt / (he jankt.

Dat 'et meest / in plaats van blieden / na meer zulks-gelg

9 Destig straff / en meynloos schertzen / hebben al
te wijden scheel.

Ach! laat ons geen onkruid zaayen / 't wast van zelf
niet dan te veel.

D'ongewisse tere Ziele bind zo licht 't geen haar verzeert.

Dooz het slechte hooren noemen word zomwilen 't quaad
geleert.

20 'k Zagt gemaak / waart gy een Dichter die maar
gonst en boozdeel socht / (brecht :

Of (als menig) om een eertjen uwe konst te boozschijn

Die de stof naant om de woorden / niet de woorden om
de stof :

En wpt eenen zelven rokken wist te spinnen si'n en graf :

21 Die wpt zene zelve bozne zoet en bitter water schonkt :

En van daag ter eer van Christus / wozen u we'er van
Barhus zongt : (drecht //

Die / als strenge wijshepds liever / dougden hepl'ge zedem

En swaks met de selve penne zotte minne ranten schreeft.

22. Ach! wat tijden waar in wijshepd / deugde / God
 en 't eeuw'ig goed
 eens verwaanden Werelds-minnaars Pen-en mond.
 stof wezen moet.
 Doch vergeefs bespot men God niet. Dies / of utwe Pen
 ne'erlegt; (geen'g' zegt.)
 Of wilt g' van deugde reden / meent / en doet 't eerst 't
23. Afdeliker is 't / en nutter dat men altijd zothepd
 schijft / (wijs blijft.)
 Vanzija penne wijs laat wezen / als men zelfs noch on-
 Waar is sterker tegen t'opge. en meer leerings hinder-
 nis
24. Gaard by mond. En daat by pzaat. Want waar
 men anders doet / dan zepd /
 Word die Waarhepd schelm'sch bezraden van de Man
 wiens wang haar vlepde.
 Deucht' loos preekt men van de Deugde / zoo lang 't leven
 tegen preekt.
25. 't In / moet eenig wezen: Schijn dooz Zijn / houwt
 niet maar / breekt.
 't Zagt gemaakt / waart g' een Dichter / die / na
 't streffen van het quaad / (gen-daad :
 Zelfs beleed geen kans te weten tot des ondeugds re-
 Of ten minst / om 't quaad te myden / heter raad niet ge-
 ven-kond / (grond :
 Dat // onrept van bupten zijnde / rept te blijven in zijn
26. 't Quaad uytwendig me'e te volgen / doch met pijn
 en tegen-lust (rust!
 Dat's een Meereminne zankje ! dat's een kuffentje dat
 Zou' dat zoo? Heem. Goede dingen levert 's harten
 goede schat.
- Quade brucht komt van qua' boomen. 't Wijngaard-
 hout geeft druppen nat.
27. Ziel en Lijf moet eenig wezen. 't Deugd'ig hart
 haat zond' / en bliefd.
- Conrecht kan men deugd'ig lijken; met de ondeugd is 't
 zoo niet : ('et mist)
- Alle deugd' schijn is geen deugd' : dikwils ziet men dat
 Maar die / dooz 't quads lijff'lijk plegen / quaad dooz
 d'bogen licht die is 't.
28. Zulke Dichters mogen dichten / mogen met de We-
 veltrane 'e : (ree.
 Maar dooz u en. uha's gelijke lepd de pres en kluppel.
 Zulke

Zulk gedicht heeft geur op tonge/ klank in keel van alle
 man / ('t gespan.
 Die de Wer'ld te dank zal praten/ moet met haar me'e in
 29 Nochtans schoon nu edle penne t'onrecht onge-edele
 blijft / (kracht bedrijft
 En op 't hart in 't quaad verzoopen / geen' of kleyn
 Zal dit klare Waarheids toonen (wensch en hoop' ik)
 altemet
 Een God-waarde Ziele treffen / die / dooz onkund van
 Gods Wet /
 30 In 't verhoorgen quaad onzondig heeft geboolt:
 maar dan (met leed
 Over 't quade / brenghd in 't goede) 's Heeren wil graag
 welkom heet:
 Veel gedaan / die in een eenwe daar men nauw geloof
 in merkt /
 Al waar 't slechts in eene Ziele / 's Heeren werk met
 bzuichten werkt.

Tegen 't Geestigdom der Schilder-konst.

Straf rijmen.

Ofte anders Idolelenchus.

Uyt het Latijn vertaalt.

Beelt-rijke Schilder-hant/na aepster van Gods hant
 Wil ik dooz gedicht af-schild'ren booz 't verstand
 Verlepdster van 't gezicht/dat zich verstaart op 't sterff-
 lijk/
 Uw toberisch vergif is mee al Ziel-verderff'lijk.
 Dijn lof weet elk genoeg. Dit lof voeg ik'er by/
 Dat gy opt moeder waart van vele zotterny:
 Hoe! steekter zulk een kracht in Verwen en Pinceelen
 En 't hangend' muur-cieraad van blakke Tafereelen?
 Een werk dat in hem zelfs maar trek en schaaduw is //
 Behuyft dat eenig quaad of Ziel-verderffenis?
 Wel aan/hoozt na't bewijs. Doch Gy/die dooz't genaken:
 Uws geests/in't goede helpt. en kond het beter maken:
 Gun dat mijn tong en pen/ dooz Reden-schildery/
 In 't Schilder straffen/ sterk en overtoinn'lijk zy.
 De Wet op Spna in vinn en blauw gegeven/
 En met den vinger Gods wel eer twee werv geschreven?
 Derozdeelt alle slag van maakzel ofte beeld.

Dooz konstelikh vernuft wpt eppen dzift geteelt.
 Een diergelikh bebel (doch 't welk de beelden meerder
 En krachtiger verdoemt) geeft onze groote Leerder /
 De Heere Godes Zoon / waimeer hy 't beelden blie'n
 Dooz pen van zijn Gezant wel duydlijk laat gebie'n.
 Dit 's klaar. Nochtans wat zond' en word niet tot geen
 zonden (den ?

Dooz 't neus-wijs onderscheyd van 't listig bzejn gebon-
 't Is (zept men) 't Heydens Beeld dat Godes Wet ver-
 bied /

Maar 't maakzel van dees tijd / strijd met zijn wille niet.

Droeg d'Arke Cherubijns / op 't Goddelijk begeeren ?

Was dooz zijn beelden-konst Bezaleel in eeren ?

Stond Moles koopze slang tot hulp van die z' aanzag ?

Had ook den Tempel beeld ? waarom / ten minsten / mach

Der Hepligen gedaant' / gelijk een leerlijk teken /

Niet worden boozgestelt tot boek en schzift der Ieken ?

Sta stil. Kant Moles (knecht) niet tegen Christus (Heer.)

Nicht Christus nieuwe niet na Mo'es oude Leer.

't Is zo dat Moles zelfs / die 't Beeld-werk had verboden /

Ma beelden heeft gemaakt : maar hoe ? dooz last van
 Gode ;

Van Gode / die de Wet / waar na moet zijn geleest /

Hem zelven niet maar 't volk tot stuur en regel geeft.

Doch Christus , die zoo wel als Moles , 't beeld gaat doe-
 men / (men ?

Maar hoort men in zijn Wet 't hem opt geoorloft noe-

Waar bind men dat hy 't opt als Moles last of raad /

En ('t zj in wat gebal) ons daar toe bzyheyd laat ?

Met 't oud is 't nieuw Verbod in 't beeld verbieden
 eenig :

In 't geben van verlosf nochtans niet eben meenig.

En alle Wet blijft Wet / zoo lange die niet bzeekt /

Of anders duyd / die z' eerst wpt last van Gode spreekte.

Quirt eenig oud gebod / zoo duirt het om 't verhalen

Van hem / die nu alleen in alles stelt de palen /

Alleen ons Meester is / alleen moet zijn gehoozt.

Die beelden straft / noyt prijst / noch bzy stelt in zijn
 woord.

't Geld met des Keyfers munt gebied hy hoort te langent ;

(Wil ook dat d'Overheer het sijne sal ontfangen)

Doch niet dat hy daar dooz 't beeld maken goed betuyg -

Maar wil dat onder 't toh de Jode wllig buyg

Du is 't al om zoo vol van dese stomme leugen ;

Dat

Dat nauw een heplig oog kan opzien met verheugen.
 Te hand'len met de Wer'ld/ in/ en door 't geen hyz staat;
 Ook dat men in het huys eens Beelden dienaars gaat/
 Of geeft zich in een schip (als Paulus Keyes-gesellen /
 Daar Callor en Pollux 's scheeps naam een teken stellen;
 Zulks al en straf ik niet / 't heeft ook geen lof by mijn/
 Beeld-Kozmen tegen dank van wiens de beelden zijn.
 Vyt nood-dwang buyken wy / na 's Werelds dingen
 loopen /

En stuk gebeeld metaals / in 't koopen en verkoopen.
 Ook is 't des gelds natuur/ te swerven / niet te staan /
 Maar als een bluchtig pand / van heer tot heer te gaan;
 Niet moeplyk van cieraad. In 't korte/noch den Joden/
 Noch pemand was van God dat Keyser-beeld verboden.
 Dies stel ik zond' noch quaat in 't handelen van geld.
 Als 't hart noch op bedrog noch geld-liefd' is gestelt.
 En binnen zulk een perk is geld-beeld van die zaken/
 Die wel een Christen-hand onzondig kan genaken.
 Maar dat men 't beeld ('t zy hoe) tot oog-lust maakt en
 houd/

Is (meyn ik) na Gods wil niet wel het Beeld geschouwt.
 Van werk in hout of steen / gegoten of gesneden
 En roert mijn pen nu niet. Van 't schild'ren is mijn reden;
 Van weping van die slag (want wie doozietze al?
 Van weping / en de best / is 't dat ik spreken zal.
 Hier tusschen vind men pet geschilders by van zonden/
 Ik wraak noch oordeel niet 't geen wy is onderwonden.
 In dees verdurben Geum (wat dulligheyd van zin!)
 Daar maalt men 't Paradijs/ en Eva naakt daar in.
 Is 't nu of tijd of plaats / der Oud'ren schaamt 't ont-
 dekken? (strecken)

('t Was ook Chams deeg'lykheyd / doch die tot bloek kon
 Daar doch soo meenig oog/ vol overspel omtrent /
 Zulk zien een hit van lust in 't diepst van 't harte zend?
 't Is waar men dekt zomtijds des lijfs herborzgen deelen/
 Om 't geen beschaamd'lyk is booz' t geel gesicht te hee-
 len :

Doch van word boos tot bot (ziet hoe sich d'hand berziet)
 Der Ouden naakt' eenhoud en past het deksel niet.

Is 't nu een tijd en plaats / als klucht-toneels perso-
 nen /

Den Vader met zyn Kind in bloed-schand te hertoonen?
 Ziet hoe men d' Ouden acht : de nacht/ die eertijds 't seft
 In donkerheyd berboz / had meer eerbiedigheyd.

De nagel van Jaël en Judichs swaard vol eeren
 Zijn bep' geberwt in't bloed van slapende Welt-heeren.
 Maar zint men neffens 't boek / de stille mommerp
 En 't swijgend' toon-spel krijgt / door Schilders fan-
 tasp /

De nagel van Jaël en Judichs swaard vol eeren
 Doen menig wakend man van wijs in zot verkeren;
 Urias had wel eer een schaap / maar nu zoo veel /
 Datz' al naauw telbaar zijn / door mildhepd van 't pia-
 ceels.

Dat eene niet te min beheerschte Davids zinnen.
 Op / dien de sterke Reus niet konde overwinnen.
 Dien nog des Konings toorn/nog eenig krijgs-gelued/
 Noch hungerige Leeuw / noch Beer en heeft gebued /
 Is door een teder schaap (een vrouwlijk beeld) verwon-
 nen ;

Wat oegst van ongeval heeft dit inbrengen kunnen ?
 Welk zo't met regt verschrikt/wien lust dan nog te sien
 't Geen leelijk in der daad / 't gezicht behoord te bli'e'n ?
 Dan doch de schoone glimp vergoelijkt wyle daden.
 Men doet een naakte vrouw zich tusschen minnaars
 baden ;

Tot kanker van goe ze'en/en schoubaar oog-senijn :
 En dat zal noch Sulann' , een kupsche vrouwe zijn.
 Wie kan / O Schilder-list / al uw Mariaas tellen ?
 Die gy Gods Moeder noemt/ziet m'n ten besten stellen/
 Lichtvaardig opgesnukt/voor's volks hoerachtig oog.
 Maakt dan de naam tot deugd't geen in hem zelfs niet
 doogd / (pronken)

Is dat een Maagd ge-eert / eer Maagd te gaan op-
 Op zoo verschepden wijs / en maken d'oogen dronken ?
 (Des Hemels Koningin/ daar d'oud' afgoderp / (by.)
 Wel eer op was verdwaast quam [meen ik] niet eens
 Kan dat een eerbje Maagd goed Maagden / lof ver-
 strekken /

't Bedrieg'lijk aangezicht in volle Werk' r'ondekken ?
 Doch datz' onschamel zijn/ geef ik haar toe/ die/ niet
 Van verw en schim/zijn min/dan't oog meent dat'et ziet
 Word. zoo uw Moeder Gods van u/ gelijk de snollen/
 (Beeld-minnaar) uytgehoest/tot lokking van de pollen
 Word zoo de Moeder Gods / wiens eer gy niet en acht/
 Van u (Beeld-haarsche geest) met bitter spot belacht ?
 O klakken ! huyt van rouw. 't Is jammer dat men/
 mildes

Dooz u/dan vooz dees pop/ dees dochter van den Schilder /

Haar niet zoo wiel als u / het heplig doopzel schenkt,
Weg hoeren oog/weg kelk/die't hart met dulheyt dzenkt.
De wijn werkt op het bzejn / en d'uytgegulpte glazen
Doen als een dwoezrel-wind/des menschen zinnen razen.
Zoo oock de schoon-gsdaant / begeerlijk aangezien ;
Maakt d'zoncken in den geest en zinneloze lien.
Haar kragt/die als een pyl/tot in het uerg komt raken/
Dzingt dooz in 's menschen ziel/ en kan hem 't hart ont-
schaken.

Schoont' is een oogen-wijn / al ziende drintk men in
Den zin verwoesten brand / die beestelyke min :
Die Samson (sterk van le'en/ontsterk in't oogen toomen)
Dooz liefds aanzien / zijn zin en leven heeft benomen.

En schoon-gp uw Goddin:/ demoedig van gelaat /
Zontjids/ O. Schilder/ kleed in statelyk gewaad /
Nochtans indien dooz haar de deugd al heeft te ly'en
Is'erger dan de hond of ravens doode pyen.
In 't quaad schaad hepl'ge schijn: 't kus-vaardig aans-
gezicht (licht.

Lokt aan/ al is schoon't kind en hoeft omstraalt met
Woerd niet een geest'lyk man / in schilderyp bevonden /
Die tusschen 's moeders borst en 's kinds heplzame
wonden/

Ontmaagt word van de maagt en heeft in't hart geschik
In twijffeling of by zijn Heer begeben wil? (keren
Was 't snooder daad gedaan / des morgens 't hoeft te
Ma't nieuwe Zonne-licht/ den rug na 't huyg des Hee-
ren?

En nochtans word zulk doen een sware zond' genoemt/
En in Gods oude volk wel hard en schery verdoemt.
Gaet heen nu hoop vol hopy en bzoemt met voller kelen/
Marias groeter lof op't opper-smits bevelen.

Des Heeren Moeder was genaden-ryk by God :
Dit lof'twelk haar behoort/strijd niet met Gods gebod.
En haar/wien God zijn Zoon te baren waardig kende/
Behoort men niet aldus met Venus-pronk te schenden.
Nu word dooz lof op lof/ Maria hoog gestelt /
Op dat Marias beeld te hooger zy van geld.

Schaf op waan-hepl'ge tong uyt u Oud-vaders keuken/
En helpt uw kranke Goon/schaf op gecierde spreuken /
Dat slechts de maalter maal/geeft gp 't gemaalde grijn
Dees of dien Hepl'gens naam ; 't zal u een geld-aas
zijn ; Een

Gen geld-aas / maar geen spooz tot dengd: Dat doode
wefen

En geeft het loflijk doen der Ouden niet te lefen.

De twaalf Gezanten Gods / Wilaars van Christus
Kerk /

Wat anders waren die / dan zulken poppen werk ;

Hoop / liefd' en vrees Gods bewoond' het hart dier man-
nen /

't Welk broederlijk bereent / in God was t'zaam gefpan-

Met zulken Ziel-cieraad / (dat nocht Apolles hand)

Noch eenig konftenaar / hoe maal-rijk van verftand

Dooz berw te voozfchijn brengt) heeft dese fchaar gedron-
ken

De waarde gaaf des wijns / hen van haar Heer gefchon-

Waar toe dan dese Grijs / met fleutels op zijn zy /

En rond gefchoren top ? slechts om de fchildery ?

Der jaren ftatighepd / die eertijds (300 wy lefen)

Niet sonder ftrenge straf gehoont heeft mogen wefen.

(Getingge zy de wraak dooz Beeren-tand gedaan)

Heeft die in 't mal fatfoen van 300 een krupn beftaan ?

Of had hy zulk gelaat / die onverschrikt den Joden

In haren Priefter-raad het aanzicht heeft geboden /

En vast gelijk een fteen / haar dreyging niet gebreeft ?

Hy die eerst Saulus was / na Paulus is geweest /

Hiel hooz een snode last zijn bleefsch / twelk (doe hy raagde

Na 't bromme Chyften-bloed) hem ydelijk op blaagde.

Zoo was dan 't lebend' hups in 't oog zijns Heeren
flood :

En 's gebels dood vertoon / acht uw verftand dat groot ?

Behaagt u Paulus lijf / waarom niet meer fijn oordeel ?

Die doch in bleefsch of vel noch achting fteld noch hooz
deel :

Ja Jesus zelfs / na 't bleefsch / dooz dien zich 't hart afwend

Dan al wat bleefsch'lijk is) van nu niet meer en kent.

Niet dat hy blind of dom / der zijner niet gedachte /

Maar wift dat God alleen / alleen 't inwendig achte.

De ftichtelijke deugd / des harten hood en oog ; (hoog /

Die / maar geen lijfs gedaant / was by hem waard en

Zijn' Onesiphorus ftond hem in 't hart gefchreven ;

Als ook Timotheus : doch om haar heplig leben.

Zijn Titus wild' hy zien / maar niet om flichte re'en :

Haar lijden en haar doen / haar hart en zin was een.

Den bromen by te zijn / is allen bromen heuglijk ;

As lijfs lijvelooze fchim noch dienftig noch genueglijk.

Noch

Nochtans leeft schilderij / en ziet haar ziender aan ;
Maakt (zegt gy) veel uyt een ; doet dood noch lewend
staan. (ken /

Is 't zo? ep! waar toe dan uw wacht-hond / laat dees wa-
Die nimmer slaap bebangt; die niemandt ang kan makens
Die niet uyt vleesch en bloed / waar gomm' en aarde zyns
Waar toe men noyt behoefde of hok of medicijn.

Veel doogen op een plank / laat die de dieben schrikken /
En d'uytgebeelden dag in 't donker licht beschikken.

Dat een Erasmus beeld de bedel'hoop vermaan /
Gelyk Erasmus zelfs in 't leven heeft gedaan. (pen)

Stelt maar dit platte goed (dat Weerom zacht mach sla-
En tegen het bedrog des Ketters in de wapen.

Dat maar 't geschildert nat den brand lesch en verjaag /
En eben zoo de mups booz 't katten-beeld bertzaag.

Doch dit lijkt malle klap: want wie g'looft nu aan doode?
Wie hoopt er schut of scherm van deze mall' huysgoden?

Maar waar toe dan de lust van 't zot en kindsch gezicht /
En midden op den dag een kersefse zonder licht?

De Zon is op: werch nacht. 't Verlewend' heerlijk leven
Straalt in/hoe? zal ik my tot doode schaduw' geben?

Recht uyt. Gelykenis der Heyl'gen geest geen baat,
Dan dat men heylig leert gelijken zonder daad.

Drugt maalt men als een wijf; doch met een hoerel-
wezen:

Dit is geen deugden-lust / maar hoeren minn' geprezen.
Zulk dier laat David (niet Jesse maar Joris Zoon)

De Wereld opentlijk in klaren d'ruk ten toon.
Zijn roem-rijkh Wonder-boek/bol waan verborghentheden/

Boozspekt / niet uyt Gods-woord-kracht aangedane re-
den /

Heeft een vercierde Maagd booz aan in schilderij ;
Die haar byanden trapt / doch dood / zoo wel als zy.

Dees heeft ter weder-zijds ('t verhalen doet my schamen)
Gepast op yder lid hoogwaarde heyl ge namen.

Een beeltenis van 't vleesch die 't vleesch bol uyt ver-
maakt /

En (met een woord gezeyd) vrouw Venus moedernaakt/
Draagd op 't beschaamd' lijk deel (O droeve schand' lijk-
heden?

Den aangenaamen naam han weeld en zaligheden.

Wat durfen doet den mensch! dooz dit zijn liebe werk.

Beeld hy (als rechts) ons af de ware Wyf's Gods
kerk.

Doozwaar Verbozgenthe'en ! doch die (om niet te stijven
 In 't quaad) wel eeuwiglijk verbozgen mochten blijven.
 Doozwaar een eerb're Dupd' wel waardig booz een man/
 Die bukten bukh en keel geen hemel binden kan.
 En achter het gozdijn van schoone woozd-verhaling
 't Inwendig wezen deke van zijn bergifte dmaling.
 Men maalt dan wat men maalt/ van 't beste blijft men
 heer.

Deugd/liefde/hoop/geloof/ en maalt men nimmermeer.
 Gods Helden trekt men af ; doch die zich meest gebaren
 Met aangezicht en lijf / of 't hamer- speelders waren.
 (Zo djaagd ook wel een guyt/doch trots en stijf van keel/
 Tobis of Abrahams perzoon op 't speel toneel.) (den ?
 Een wijzen maalt men ook ; zijn wijshepd noyt : Wat re-
 Het maakzel zelfs is zot / gelijk de makers mede.

Nu zeg / die lustig zijt om afgemaalt te zijn /
 Wat grond heeft uwen lust om booz te staan in schijn ?
 Is 't om te zijn bekent / als 't leven is ten enden /
 (Op zelfs dan onbekent) booz die gy noyt en kenden ?
 Of dat het nageslacht / wameer 't zijn oogen zet
 Op zulk gebeynst vertoon besmet mozd dooz uw smet ?
 Een saam-streep en een smet/geen e'eten aardys bewijzing/
 Is 't waan-cieraads geklad: waar toe veel lof en prijzing/
 Van meenig kloeke geest ghaast van na en beer ?
 't Geen zot en ydel is / en krijgt noyt ware eer.

Wat baat geleert gedicht by schildery geschreven ?
 Noyt kan een dood fatzoen onsterff'lijk' eere geben /
 Waer toe dan ? 't is 't gedenk (zegt gy) van mijnen stam:
 Ziet/dit's mijn Vader ; dat's mijn Moeder/daar 'k van
 quam.

'k Zie 't wapen wel in verw/maar niet in daad en wezen/
 De waarde deugd-lieby in Christus woozd geprezen /
 Dees verw / dit leefsloos ding/ daar niet van schim is an/
 Is dat uw Vader ? Wie de Ober-bader dan ?
 En wie boozt d'onders van dees' hangend' ober-ouders ?
 Wat oozspronk dezex dienstg / O domme stam-aanhou-
 ders !

Gy pronkt niet uwes stams ophangzels / aan de muur /
 Als eer- (ja schand)-tropheen van 's levens kozten duur :
 Want lepter eenig eer in zulk geslachts ophangen :
 De Dood (maar niet uw stam) moet z'altewaal ontfan-
 gen /

De Dood / die gy te meer en dupd'lijker berheft /
 Hoe gy meer luden toont die van haar zijn getrefte.

O grobe zotterny! waar zal men wijsheyd leeren /
 Wanneer men eere zoekt in schandelyk vernieren?
 Weg zimm' en schimmen werk / met al wat bleesch lyk is.
 Gy t'zaam met naam en faam / moet ter verderffenis.
 En schoon gy na de dood't gemaald' hermaakt / O Zotten!
 't Is nieuw en meerder aag booz wozmen en booz mot-
 ten.

Dan adel aan de wand / gemeen den goe' en qua'en /
 Doet dooz zijn zelfs vergaan / uw stam beel-werf vergaan.
 De schozst' is 't die gy zoekt; Uw oozdeel is ellendig;
 Rechte anders onze God: die ziet maar op 't inwendig;

Gen Jongeling of Maagd / in kostelyke kleeer /
 Een bzaaf of wzeed soldaat / een groote Drouw / een Heer /
 Die d'hand aantreklyk trekt / zijn fraay in't oog en won-
 der:

(onder:
 Maar wacht u booz de konst: daar spreekt bedrieg-konst
 't Geen d'oogen weyd en leyd / behalt den zinnen zoet /
 En d'pd'le beeltenis beheert het swak gemoed.

Zoo komt het dat gy (t'wijl 't gezicht zich laat bedziagen /
 En't hart verwondert staat dooz't schoone schilder liegen)

Zoo als gy alles gaarn in schilderij aanschouwt /
 Alzoo ook in der daad gaarn doen en hebben zoud.

Dus krijgt de onwijze lust dooz schilderij zijn hoedzel /
 En ondeugd word geteelt dooz't zotte bzeugs upthoedzel.

't Geprijs upt schijndeugds mond en schaft de deugd geen
 goed /

Gelyk ook doek of plank / met beru besmeert / niet doet:

't Beeld is een lompig boek / dat zonder nut of zin is; (is:
 't Welk niet leerachtigs heeft; daar sprak noch letter in

Gen blyvend' oog bedrog / 't welk naakt t'aanschouwen
 geeft

Hoe dat hy is in't hart die 't maakt en die het heeft.

Kan dit dood-loome tynp des levens werk verklaren /

En't beru-ghlad de deugd van Faam-ghlad bewaren

't Beeld is een redenaar / (eylaas!) al t'onbespzaakt.

Wat prijst hy dien zijn zelfs gebzeek onprijzlyk maakt?

Nochtans 't heeft mee (zegt gy) zijn nut: Men kan't upt-
 leggen

En leven/naam en daad al't zaam doen zien/dooz zeggen:

Maar (och!) wat uptleg / en wat lof kan beplig staan

By toonzels die 't gemoed upt eygen aard beschaan?

Gy tolk van stomme goon! uw ampt (merkurialig)

Maakt traag in goede ze'en en van de deugd afdwalig.

Gy upt 't der mannen lof / doch die gy toont in beeld /

En dooz zulk lof / booz 't beeld / den halven lof ontstreeft
 Dooz pynzng met gedeylt aan snoode popp' en leuren /
 En kan een bazaben ziel / geen waren lof gebeuren.

En noch / O Schilder komt uw konst in konst te kozt.
 't Geschiede / dat zomwijl van u geschildert word /

Of dekt of breekt gy af / en geeft steeds oog-berleyding :
 Al wat uw hand vermag / toont slechts / of voorbereyding
 Tot yet dat schieden zal / of dat 'er is geschied :

Maar 't recht geschieden zelfs / en toont gy nimmer niet.
 Dus broed uw dwaas pinceel gedurig misberstanden :

Dooz u is metter tijd (O weenens waarde schanden !)
 Gods-Dienst tot spel veraard / dooz u is deur en deur /

't Geen ernst behoord te zijn / verandert in de fleur.
 Gy bootst den jongsten dag / en neemt t' onrecht stonde

(Zoo veel in u is) 't Recht den Rechter upt den monde.
 Der lebendig'n doo'n toekomstig loon en straf

Meend leerlijk uw konst met verw te beelden af :
 Maar och ! al ydelheyd / dooz 't kamer-speelsche wezen

Van 't koude buur uw's Wels / verdwijnt het ware bzezen.
 Wacht daar na / dat de ziel die 's Heeren woord niet acht /

Dooz beeld of schildery tot boete werd gebracht.
 Ook is uw hand niet trouw / die loons en straf's oorzaken /

In 't loon of strafbaar volk niet schijnbaar en kan maken.
 Dast stelt g' uw's zelfs gedaant (want immer doch zyt gy

Uw's stommen rechters Wzer) aan 's Rechters rechter zy :
 Den Dupbel geef gy ook het beuls ampt in de Hellen /

Om op verscheyden wijs 't onzalig volk te quellen.
 (Recht of 't verteerend buur / den bozen toegeleyd /

Den Dupbel zelfs niet mee van Gode waar bereydt.)
 En om dooz gepl vermaak de oogen te gerijven /

Zoo stelt gy mans en wijs's met moedernaakte lijben :
 Wat is 't / gy maakt wel 't lijf / maar niet 's lijfs eeuwig

heyd /
 Noch 't sterk bazyn-geklank / noch 't geesten onderscheyd.

Monstreus / doch spottelijk / gaat gy den Dupbel malen :
 Meent gy dat hy zoo lijkt / als hy verlokt tot dwalen ?

Meen : als een Engel Gods komt hy by wijlen aan /
 (Een konst die van zijn volk hem kloek word nagedaan.)

Maar dooz uw' mal gemaal is 't volk in waan gekomen /
 Dat 't als 't niet leelij's ziet / niet quaads behoeft te schy

men :
 Daar nochtans menigmaal zulk leelijk dzoesgebaar

Gepronkt heeft op de bozt van menig martelaar /

Dan menig broom Gods-held / die met zulk hoon be-
streden /

Des Heeren wisse komst en oordeel heeft beleden.

Koort af : deez' argernis en ydel nuur cieraad /

Zy zijn dan wat ze zijn / zijn argernis en quaad.

Het is wel zoo / uw bezyn / O Schilder is vernuftig /
En maakt (ik ken 't) uw hand in schijn-konst kloek en
kluftig :

Maar (laas!) wat baat verstand / ja d'heel natuur te
Als 't daar toe dient dat God daar mede is ontdient ?

Daak helpt den mensch 't verstand in list en schelmerpen /
Die hoeze kloeker zijn / te meerder scha' doen ipen. (end /

't Vernuft geeft God den mensch / maar niet tot zulken
Als daar 't (misbryphelyk) den mensch toe brypht en
wend. (vonden /

Verstandelheyd / niet konst ; denk-krachten / niet denk-
Zijn van hem / die noyt poost / in 't haten van de zonden ;

Die 't hier dat / uyt zelfs keur / na niens en konstien
blaakte /

Eenbondig / slecht en recht / wel eertjids heeft gemaakt.
Wilt g'uw verstant doen zien ? wel aan zo laat u handen

Zich rusten van een werk quaad door de teer' verstandeu /
Mids' in afgodisch volk en grobe beelden eer

Gezeten / haten wy (na 't lijkt) d'afgodische Heer.

Hier tusschen d'yd'le konst (van yd'le mensch' en Goden
Druyctbaar) bestaat ons 't huys / als huysgraad hart van
noden :

Een konst / die / zoo men zich yet bryphed daar in geeft /
Noch valen van hoe veel / noch maat van prijs en heeft.

An 't huys van kleyn en groot (d'erbinding kan 't ons
tonen)

Zal beeltjids meer gebeeld' dan lebend volk in wonen.

De muur / vaak bet gepronkt dan haren schyalen Heer /

Wat geeftz' hem wederom ? oog-weyding / en niet meer.

Wat nut kan schildery op 't glazen venster geben /

Dan dat daar door het licht ten huys word uytgedreven ?

Deez oog-quaal is gemeen / by eel en by on-eel ;

Zoo wel in 't eerhijk huys als in het bypl boordeel :

Zoo wel in kerk als kroeg : recht of / ten waar het ooge

Het hadd' / de deugd door 't ooz niet in het hart zou mo-
gen.

Wat wil dit grijze grijn / 't welk lang van kleed en
baard /

Komt kijken uyt 't gewolk ? Dat 's God ; die God / die
Met

Met alles wat' er is in stuur en loom kan houwen?
 Wiens heyl'g' Hooghwaardighe' en geen aardfch gezteft
 kan schouwen?

Op dzierste domnigheyd. Nochtans leert schildery
 Ten minsten 't slechte volk van dat' er een God zy.
 Ellendige Meesterf die 't aller wezens wezen /
 't Welk noyt aandachtig hart bepeynsde zonder bzezen;
 Die 't al-verflindend' Duur / die ons den grooten God
 Op leuren vergelijkt / en leelijk geeft te spot.
 Wat baat het mi of 't bzeyn hem dicht als on-omschryf-
 lijk?

En in elk minste ding nochtans geheel verblijfsijk?
 Vepnft niet / gelijkenaar / vepnft niet / of nimmermeer
 God waar van u gezien: uw oog straalt niet zoo veer.
 Zy strijden met Gods wil / die God te bootzen trachten/
 Setupg' / O Schilder / zijns uws dwaazen hoofts mis-
 dzachten.

Zomtijlen bzeugt gy God gelijk een Zonne boozt /
 Die in haar midden heeft 't Hebreeusche vierlett'rig
 woord:

Zomtijlen doet gy hem in betw te boozschijn komen
 Met een drie-dubb'le kroon / gelijk de Paus van Romem.
 En als hy al te met getogen is op glas /
 Staat hy met dubb'le leen / recht of 't een Janus was.
 Rust / rust / verwaande hand: niet Gods gedaant / maar
 toren;

Niet lof / maar plagen-stof woord dooz uw konst geboren.
 'k Heb een drie-hoofd'ig lijf (waar loopt de losse wil!)
 Zien staan / 't had mee een naam: maar / O mijn pen /
 wijg stil. (sten:

Ach! dwaasheyd al te groot van de gewaanden Chy:
 Wel waard om zijn belacht van Jood' en Mach' met isten.
 Ach! zonden/waard beweent van al die zonden blien!
 't Geween past d'oogen best / dan schildery te zien.
 Dan och! of 's Schilders hand alleen zoo stout slochs
 ware / (ren.

En zy 't niet na en de'en / die 't holk Gods woord berkla:
 Want op papier / dooz pen; in kerk dooz mond geschal /
 Maaltm' in een Een veel-tal / en in drie geen-getal /
 Een onberdeelsijk punt dooz-suijd men tot drie malen /
 En gaat weer drie de grootst in eenig punt bepalen.
 Waar blijft Euclides nu / wiens bzeyn (hoe zeer versmift)
 Noyt van zulk reken-werk / noyt van dree meet-konst
 wist.

't Waar

't Waar' een-zijn van de Drie (hoorwaar verborghthede;
 Waar op mijn g'loof gegrond verwacht Gods zaligheden)
 Ontken of wraak ik niet: Wel hem die hier zoo leeft /
 Dat hy tot Vader/ God; tot Heyland/ Jesus heeft;
 Tot Trooster Godes Geest. Gods eer moet Gode blijven
 Alleen is dit mijn wensch/ hoor waarhend te verdröben
 De dalle doling blaag/ die schier ten Hemel 't hoofft
 Verheben heeft/ en God zijn ware eer ontrooft;
 't Vermeten hzyn- gedicht doet zich mijn geest ontroeren/
 't Welk 't knif en twist-ziek hart / scheur zuchtig in hoimt
 boeren.

Een yder wil een nieu en nader binder zijn
 Van 't iuste wezen Gods/ dies gaat hy tot het schijn
 Van zijn doom-rijken kop/ en fabel- / wang're herffen /
 (Om and'ren ook hem zelfs hoor zinnen doud te persen /
 En beeld zich 't wezen Gods/ Gods wil (waar van de weert
 En 't doen Gods kennis zijn) blijft hy hem in't vergeet.
 Zoo hebben (na men schryft) twee Leeraars / Alexander
 En Arrius, eertijds / de eene tegen d' ander /
 Gods Zoon na eygen hoofft / niet na Schryftuur/ gebeeld:
 Wat heeft dat Vader- twist en ongebal geteelt!
 De Keyser, die 't papier en Boeken der geschillen
 Al t' zamen gaf ten buur / kon geen van beyden stillen.
 En schoon hy d' yd'le twist wel hard en scherp verbood /
 't Hielp niet: de God maal-lust was in dees twee te groot.
 Wie is die 't al verhaalt 't geen menschen wel verziere?
 D' een wil in God drie Goon / en d' ander drie manieren:
 Wees dat zijn wezen een/ nochtans drie- namig is.
 In beelen is ook 't hzyn zoo diep in duysternis /
 Dat zy 't heel wezen Gods in 't minste stof jen sluyten /
 En zeggen hem nochtans onendig / in / en buyten
 Al wat 'er leeft en is. Zulke razen past de Leer /
 Die God nabootzen wil / doch weynig tot Gods eer.
 O! Kerker- g'lyke Kerk / die u gaat Moeder noemen /
 Bepot hem niet al zoo die gy durft Vader roemen.
 De bychten die gy geeft en uwe maal-geest bind /
 En zijn de bychten niet van een oprecht Gods kind.
 Doch dit 's Geleerden kost. De konstelijcke deken
 Pharrasii herbergt dees wond'ren hoor de leken:
 Die gaarn omvetend' zijn (en meenen 't zy zoo goed)
 In alles watm' haar niet hoor beeld aanschouwen doet.
 De Beelden (zeyd men) zijn tot slechten volks gerijben /
 (Dies wordenz' ook gekust van oude zuffe wijben)
 En baren (na dat ons de beeld- hoor- pleyter zeyt)

Als letter en Schrijftuur/ in 't hart/ aandachtigheids
 O Godes Geest en Woord / dat opt 300 medig worden
 Tot deuzde / zint wanneer zist gy 300 stomp geworden /
 Dat gy (300 waand den mensch) kracht'loos ter zijden
 schampt /

En 't Schilders handen-werck moet treden in uw ampt ?

De dood van Godes Soon/ is ons te nut beschreven
 Van vier dooz een Geest eendzachtelij gedreven.

Onkonstig en oprecht word alles daer vertelt /

En klaarder als den dag 't geschiede booz-gefelt :

(Hoe hy aen 't schandig hout den doot heeft moeten lijden /

Dooz liefde tot den mensch en hoosheyd zijner tijden)

De gantsche letter Gods/ lichtstroomig als een bloed /

Is vol van dezen dood / die leven erben doet.

Daar hoort m' in naakt eenboud de ongevalschte wonden

Dat Paasch-lam / meer dan juist op Paasschen tyd/ ver-
 konden.

't Helpt niet ; dooz schildery wil 't oog bedrogen zijn :

Als lag het krupces kund' in 't zien van 's krupces schijn.

Is dan in schildery meer pits dan in Godes reden ?

Of is 't geloof gevest op stomme dommigheden ?

Gen doosde mommegrijn kan die doen / dat men weet /

Hoe Jesus zonder schuld en niet onwillig leed ?

Of hoe hy eygen wil/ byand van krups en schande /

Derwon dooz g'hoorzaamheyd ; een waarde offerhande ?

Of 't ned'rig sterck geroep ; of 't bitter wreed gespot

Met zijnen naren doozst en bang gebed aan God ?

Kan z' ons doen zien de stof van 300 veel wreed' hart-
 pijnen ;

En hoe geduld in leed bewijs van schuld moest schijnen ?

O ! ver van daan : hier/ hier is d'apen konst gestrupt/

En t'onrecht smijt de hand dees dood 300 yd'lijk wpt.

(Doch t'wijl ik my beijn het quaad te wederleggen /

Houd/die dit leeft/te goe 't geen ik hier toe zal zeggen.)

Men beeld den Heer aen 't Krups in form van Griezse T:

Was dit zijns galgs satzoen ? hing hy 300/toen hy le'e ?

In 't wptgespamen lijf (na 't klaaglijk booz vertellen /

't Welk David daar van doet) kan 't oog de beenders tel-
 len:

nu gaat dooz heyde voet' een zelbe nagel heen.

Gen dekzel maakt men ook booz een van zijne le'en :

Dooz dees sohjin eerbaerhepdt wil (kar) de konst haar

waren

Behagelyk doen zijn booz ds erb're Christen scharen.

En nochtans onder dees naam vrienden / meest doch al
 Dol Venus jankerp / heeft schaamte gantsch geen val.
 Doozwaar een and're schaamt heeft hem / die / niet gere-
 kent

Dooz mensch / een woym geleek / het aangezicht getekent :
 Doe hem / als 't wit / waar na de smaet zijn pijlen schoot /
 Der and're stof van schaemt zijn wangen maakte root.
 Men achte hem of schelm / ja aller schelmen smoodste /
 Of schandelijke nazr' / ja aller nazren grootste.

De walgelijke breek diem' op de straten giet /
 't Verachtste dat men vind / was zoo veracht noch niet.
 De zonn'ge heerden hem versinadelijk haar nekken :
 De sonn'ge schudden 't hoofd / en bielen aan 't begehken.
 Wat heeft de duysternis / wat heeftz' al niet bestaan /
 Die midden op den dag den dag heeft doen vergaan !
 Lieg / lieg niet / Malers hand ! want mag men 't krupt
 aftrekken / (bedekken.

Soo moet m' aan 't krupt geen deel des lijfs dooz 't oog
 Veeft niet 't besneden vlees aan 't krupt-verbloekte hout
 Als open hand-geschrift bloot moeten zijn aanschouwt ?
 Bloot moest het zijn aanschouwt / op dat zulk zien ons
 leerde

Den dood des Wets / die 's bleesch besnijdenis begeerde.
 Ook was 't onhuldde lid den ouden Abraham
 Een teken van het Zaad 't welk upt het zijne quam /
 Van 't Zaad / 't welk dooz het doen geens menschen boozt-
 gekomen /

Den dood dooz zijnen dood haar krachten heeft benomen ;
 Soo was 't ook zijn geslacht een teken van de sond /
 Daar 't in dood-schuldigheds heyllozen stand dooz
 stond /

En eenwige liebr van 't jok der Wett' en Zeden
 Dooz Christus afgelicht na dat hy had geleden :
 Geleden op een hout / 't welk eyscht een schielijk graf /
 Daer hy / na korten tijd berwekt / zich upt begaf /
 Waarom was 't dat wel eer der deuren by de posten
 En 's opper-drempels hout bestreken wizen mosten /
 (Bestreken met het bloed des Paasch lams) in die nacht
 Doe Gods gestreng booz' zoo menig mensch ombzacht ?
 De stijl en 't boven hout / die 's galgs fatzoen uptmaken /
 Verbeelden ons de poort waar dooz men moet geraken
 In 's Hemelsch hooge huys / daar Christus / dooz getre'en
 Dooz zijne dood en bloed inlepd zijn ware le'en.
 Want waarom wil men doch aan d'oude doling hangen /

En aan 't gegrol van u / O Afgodist / ontfangen ?
 In 's Heeren Abondmaal / daar word van u verdwaalt
 (Dooz beruw) de disgenoot al zittend' afgemaait :
 De bange lijdens kelk / die Christus 't hart de e vzen /
 Die moet in tafereel een Papen mis-kelk wezen.
 Ook lacht de Medicijn , dat in uw schildery
 Het bloed en water bliet juist uyt de onrechte zy :
 't Latijnsch J. N. R. J. tot opschrijf aangefmeten /
 Wat wil dat ? heeft dan 't kruys Hebreusch en Grieksch
 vergeten ?

Of is 't om dat die Stad en Moeder van die spraak
 Den Heer in zijne le'en is lijdens meest' oorzaak ?
 Doch waar toe wil ik lang in beelden sepl aanwijzen ?
 Die heel al zonder sepl/nochtans niet zijn te prijsen.
 Hiskias heeft de Slang / wel eer dooz Gods vermaan
 Tot noothulp opgericht / uyt pber weg gedaan :
 (Dooz 's volks afgodery en domhepd was 't van noden)
 Wat epscht dan onze eenw' / die galgen maakt tot Goden ?
 Nochtans gy die ('t zy wie) pet zichtelijks begeert
 't Welk ons zoo waarden dood ten naasten eformeer :
 't Gebroken brood en wijn / na 's Heeren woord genomen /
 Zijn Christus bleesch en bloeds betepkenis volkomen :
 Zijn tot geheugenis des Levens-rijken doods :
 Zijn vooz 't God-liebend hart wat sonderlings en groot ;
 Zijn tepkens van het Lam / 't welk beruw niet aan kan
 wpen ;
 Dooz dien 't niet was een beruw / maar dooz de ziel een
 spijs.

En nochtans brenge noch woord noch tekens 't kruys
 in 't hert /
 Zoo lang des Heeremok noch weg geschoben werd.
 Tijd wat u God op leyd. Geduld in eppen lijd en
 Zal u een beeld'nis zyn van Christus lyd'lijk strijden.
 Creed Christus treden na / in daad en niet in schijn :
 Dooz and'ren en u zelfs zult gy 't beeld Christi zyn.
 Tijd met die leed aan 't kruys : hy zal uw ziele naken /
 En onbergetelijk / zyn kruys uw hart doen raken.
 Dat 's hepl'ge schildery als liefde bliken doet / (moed.
 Dat gy Gods Zoons gebaant' draagd levend' in 't ge-
 Maar zyt gy vriend van bleesch ; haats / tegen die u
 haten /

Of stemt uw hart om pleyt of wazake aan te baten ;
 Of draagt gy 't kruys (dog niet gelijk het kruys betaamt)
 In 't Wendel tegen Turk / of die men Christen naamt :
 Of

Of is 't gekrupste geld op aard' uw' troost en heere ;
 Of is uw geest bevrucht met vuyt onkuyfch begeeren ;
 Of is de buyk uw God ; wer' lds eere uw Godin ;
 Of voed g' uw hart / of hier of daar in aardfche minn' ;
 't Zp hoe veel lofs of gy / of and'ren u toemennen :
 't Is wis des Heeren dood en zoekt gy niet te kennen.
 Ach Chzisten ! dien ik my vooz den onchzisten fchaam /
 Wat hebt gy Chziftelijks behalven flechts den naam.
 Ach Chzisten ! die / terwyl gy volgt uw blinde lichten /
 Berooft blijft van het licht 't welk uw gezicht moet rich-
 ten.

Stichtelijke

R Y M E N.

DERDE DEEL.

Gewillige Patientie, ofte Lijdens Remedie.

Getrouwe harten / die nu lijd / (frijd
 En wagt miffchien noch zwaardet
 Daar al de Wereld 't oog op heeft ;
 En / hoewel kleyn en flecht / vooz heeft :
 Die vast tot noch toe hebt geweest /
 En 'tquaad / doe 't ver was / niet gebreeft ;
 Een ding hebt gy vooz al van doon /

Daar hart en zin zich na moet spoen :

Geduld / een fchoon en e'el ftepnood /

Van prijs gering / in krachten groot /

Daar al des Werelds befte goed

Der in waardp vooz wijken moet :

Dat / als 't in 't hart wel is geraakt /

In ongeluk gelukkig maakt ;

En / als 't eens vast zit in 't gemoed /

In druk geen druk gevoelen doet ;

't Welk peder niet verftaat die 't noemt /

En elk niet heeft die daar op roemt.

Dit is 't daar u dit Dicht van fpreekt ;

Op dat gy 't zoekt / zoo 't u gebreekt ;

Of zoo gy 't hebt / zorgvuldig houd /
 En vaste Ziel-rust daar op bouwt :
 Geduld is een gewillighepd
 Om al te lyp'n wat God oplepd ;
 Dooz een oprecht Geloof gebaard /
 En in een Ziel vol hoop bewaard ;
 Een on afroobelijken schat ;
 Een steun-staf op der deugden-pad ;
 Een toom van eygen zinlijkhepd ;
 Een muur van onberwintlijkhepd ;
 Een bed waar op de zwakhepd rust ;
 Een water dat qua'e lusten blust ;
 Een deugd / daar wanhoop dooz verteert /
 Die 't angstig murmureren weerd /
 Die 't waarde Woord / Gods edel zaad /
 Niet ledenloos in 't hart en laat.
 Deeze' is 't waar met men zich boozzien
 En alle lyden 't hoeft moet bien.
 Nu is het dat den strijd begint :
 Wie best verdraagt / wie meest verwint.
 Geen leed moet u te rugg' doen gaan.
 Is 't groot : dzingt dies te sterker aan.
 De deugd krijgt nu haar rechte stof :
 Hoe swaarder deugd / hoe meerder lof.
 Is 't konst te zeplen booz de wind ?
 Verwint hy die geen byand vind ?
 Vind hy ook byand / die 't wel gaat /
 En altijd blijft in eenen staat ?
 Na / nu is 't lyden booz de deur ;
 Lijd wel of qualijk ; gy hebt keur.
 Die mensch lijd wel / die / zonder schuld /
 Zyn lijdten alyd met geduld.
 Gaarn lijdten maakt het lijdten min /
 En God heeft meerder lust daer in.
 Maar zoo m' onwillig lijd en swicht /
 't Walgt God / en 't noo' doen maakt niet licht.
 Wie willig is / wie breez versmakt :
 Wie ongaarn doet / wie licht labakt.
 Goe' wil / maakt kloekt' / en kloekt' neemt toe :
 De blood' is in 't begin al moe.
 De kloekt' / hoewel van bypten ang /
 Heeft rupmt' en rust in 's harts bevang :
 De bloode (onbast in 't Geloof /)
 Die gaarn wel 't lijdten van zich schoof /

Maar toont hem als die 't niet en doet /
 Mist troost by elk / en in 't gemoed,
 Waar toe in 's stryds begin dan mat ;
 Het Eng' is doch het Zalig pad.
 Gedenkt waar vooz gy word geacht
 Van and'r' / en van uw zelfs gedacht.
 Gy voert den hoogen naam van Christ /
 Hebt gy op lijden niet gegift :
 Zoo heeft uw dreyen maar wind gevat /
 En letters zonder zin gehad :
 Wilt gy zijn 't geen gy word genaamt :
 Of lijden past op u / of schaamt.
 Hier lijden / zoo gy trouwlyk dient :
 Vooz God schaamt / word gy's werelds vriend.
 Zoekt hoe gy wilt ; kijkt om end' om :
 Uij'n is de Ziel van 't Christendom.
 Zijt gy een lid van Godes kerk :
 Veel lijden is uw meeste werk.
 Godes kerk is een geduldzaam huys /
 Zy maakt het noyt / maar draagt wel kruys.
 Verschuyft dan 't lijden niet t'onty :
 Veel beter eenwig / dan vroeg bly.
 Ontsluypt het niet dooz snoo gebyns.
 Vermijnt het niet dooz bloo gedeyns.
 Versmaakt het niet (hoe zeer gebergt /
 Hoe zeer genood-perst en getergt /
 Hoe schoonen kans zich daar toe bied /
 Hoe schoonen schijn gy daar toe ziet)
 Versmaakt het niet (ach ! Christen / neen)
 Dooz dreygement en laster-reen /
 Noch daadlykheyd / noch tegenwoer :
 Maar wacht tot dat de Hoogste Heer /
 Of zelfs zijn pyl ter wazake schery /
 En 't jok van uren hals afwerp ;
 Of u / als een uytnemend knecht /
 Ter dood toe laat in zijn gevecht.
 Den last neemt niemand tydlig af /
 Van die hem eerst te dragen gaf.
 Die zekerst weet waarom / waar toe ;
 Weet alderbest hoe lang en hoe.
 Van God is geen gedult begeert /
 Van willig en ongeforceert.
 Als God ons lijdens stof bescheyd /
 En 't pad van lydzaamheyd inleyd ;

Die dan wel lijd / maar gaarn niet wou /
 En zoo hy kon / niet lijdten zou /
 Dwaagt 't kruys niet dat een Christen dwaagt /
 En willig schozt als 't God behaagt.
 Dat kan / ja moet / elk wie hy zp /
 Hoe snood en boos / zoo wel als hy.
 Dat doet wel die na 't Wardsch heel haakt /
 En in 't gemoed van wraake blaakt.
 Dat doet (en moet wel dooz de nood)
 Die vast in 't hart zijn vband dood.
 Maar gy / O Christen / niet al zoo ;
 Die of schoon hoop en tijd zich boos /
 Om 't quaad dooz 't quade te verho'en /
 En 't lijdten upt de weeg te doen /
 Veel liever u God-hoorig stelt /
 En onder 't pak van lijdten smelt.
 Hozt af ; hoe lang / waar / en van wien /
 Daar heeft ons oog niet op te zien :
 D' uptkip van bly of droevig lot
 Staat niet aan ons / maar heel aan God /
 Zoo ook de keur van 't Instrument /
 Waar dooz hy ons het lijdten zend.
 Ons oberleg en Wardsch verstand /
 Als 't lijdten komt / moet aan een kant.
 God in zijns Zoons hoogwaardig woord
 Moet steeds en alleen zijn gehoord.
 In 't lijdten geen uptvlucht / dan vlucht /
 Omzigt / Gebed / en Flood gezucht.
 Zoo gy dit wapen-tuyg gebuykt /
 En noch in lijdten blijft ; zoo duykt /
 En denkt dat van Gods laaffentis
 De tijd noch niet booz handen is.

Dit is de les. Nu hoorz de re'en
 Die 't lijdten opt gaarn lijdten de'en /
 Waar dooz in 't hart de kracht zich stort /
 Waar dooz m' in 't lijdten lijdzaam word.
 Gods waerde Zoon / 't onschuldig Lam /
 Dat dooz den dood den dood ontquam /
 En / dooz zijn Lijden / dat het droeg /
 Het lijdten eeuwig van hem joeg.
 Dat 's 't Oozlogs teken van ons Vaan /
 Daar wv 't gesicht op moeten slaan :
 De Ster die ons booz henen licht /
 En maakt een reyn en klaar gezicht :

De Pilaar die ons ondersteunt /
 En alle lieden maakt te nut,
 H? ! Veld hier / is voor uytgetreen /
 En heeft zijn Lijden doorgeleen :
 Ons was ons deel ook weg geleyd :
 Nu is 't ons beurt : Weest nu bereyd.
 De Meester zelfs is voor gegaan :
 Hoe derf de Leerling blijven staan ?
 Hopt blykt des Dienaars trouw zoo zeer /
 Dan als hy lijd met zynen Heer.
 Wat Oorlogs-man (ten zy verzaagt
 En die na trouw of eer niet bzaagt)
 En leed niet gaarn al wat hy mag /
 Zoo hy maar op zijn Hoofd-man zag.
 Wie is 'er die niet recht verstonwt /
 Wanneer hy Jesus, 't Hoofd / aanschouwt ?
 Wie houdt'er noch een dypster oog /
 Als hy bemerkte wat Hem bewoog ?
 Zyns ztels natuurlyk neygen haats /
 Gaf hy zyn eppen wil geen plaats :
 Maar God/wiens wil zijn Lijden wou /
 Gaf hy zyn wil / en was getrouw,
 Des levens glorieuse kroon
 Blonk ook in zyn gezicht zoo schoon /
 Dat hem al 't quaad geen quaad geleck /
 En doe hy kon / voor 't quaad niet week,
 Op 't Eeuw'ig was zyn oog gevest ;
 En daarom koos hy 't quaadst' als best.
 Wel op dan Christen / kloek zoldaat /
 Ziet hoe uw Hoofd ten strijdwaard gaat,
 Denkt / als hy dacht / lijd / als hy leed /
 Zoo leyd zyn kroon u ook gereed.
 Denkt : Wat God wil / daar moet ik aan /
 Veel liever gaarn als noo gedaan,
 Lijd / alwaar God van lijdten spreekt,
 Bupp ras : Al wat niet bupgt / dat breekt,
 Piet maakt den last zoo goed en zoet /
 Als gaarn te lijdten wat men moet.
 Van moeten wy / als 't God ons geeft.
 Van geeft het God / wanneer men 't heeft :
 Van heeft men 't recht en op zyn tijd /
 Wanneer men / als een Christen lijd ;
 Wanneer men zynes doens gewis /
 Onschuldig en verduldig is.

Verdrijft dan / eer 't de ziel verbuyld /
 Al 't ongelooft dat in u schuyld,
 Verjaagt het uyt u / is 'er pet
 Dat anders wil / als God gebied,
 Maakt u geen wil / als Godes wil:
 Zoo lijd gy willig / wel / en stil,
 Een hart dat willig lijd / is e'el,
 't Ziet slechts waarom / en niet hoe veel,
 En of 't niet wistt waarom / 't verdoeg /
 Gods wil waar hem waaroms genoeg,
 Hoe willig moet het dan geschien /
 Nu God zoo veel waarom laat zien?
 Zoo veel waarom die zulken kracht
 Wel eer in Gods Beminden wraacht /
 Dat zy zelfs in de hoogste pijn /
 Stil en door-duldig konden zijn,
 God zend ons 't quaad: Maar om wat zaak?
 Op dat hy ons te sterker maak,
 Hy heeft geen sterkt' / die noyt en leed,
 Noyt hield hy 't veld / die noyt en streed,
 Noyt streed hy strijd / dien / zonder moept
 Het leven na zijn wenschen vloeyd,
 't Is eygentlijk / wat God oplegt /
 Geen ongeval maar slechts gevecht',
 Geen ramp; maar uws krygs avontuur /
 Zomtijds wat zoet / zomtijds heel zuur,
 Geen ware rusts of heyls verlies;
 Maar vrucht-rijk arbejds uyt-gekies;
 Geen ware goeds of lusts af-brek:
 Maar manlijk lopen in het stek,
 Na 't prijs-stuk dat God zelfs ophangt /
 En die kloek loopt / alleen ontfangt,
 Maakt u dan lieden / houd u koen;
 God wil u daar met eer aan doen;
 Hy steld u op zijns lijdens Veld;
 Verdoragt gy wel: gy zijt een Held,
 Een Held / dien God met vreugden toont /
 Van't Hemelsch volk dat met hem woont,
 Een Held; dien God met lof verhoogt /
 En voor zijn heplig heyl op-hoogt,
 Ons trest by-wijlen tegenspoed:
 Wy achten 't quaad / God acht het goed,
 Waarom? hy wil dat 's weelds gebrek
 De Wereld ons al bet ontrek.

Op dat wy wy zijn booz' t gebaar /
 Van na 't verderf te gaan met haar.
 Wat schaad het doch / al word men quijt
 't Beletzel van zijn hoogst profijt?
 Wat baat het ook / al hond men 't lief
 't Welk dijt tot eenwig ongerief?
 Merkt slechts in alle quaad op 't end:
 Zoo is 't geen quaad al wat God zend.
 Daar is booz' t vroom en lijdzaam hert
 Zoo swaar niet / dat niet licht en werd.
 Dies dubbelt hy zijn lijdten dan
 Die depnst / en niet outgaan en kan.
 Daarom is een waarachtig woozd /
 Wyt een Onchristen mond gehoorst:
 Toont my een mensch die wijsheyd heeft.

Ik toon u een die lijdzaam leeft.

Wat doet hy die geduld verwerpt /
 Van dat hy 's lijdens wee verscherpt?
 En / zuchtend' om vermindering /
 Krygt minderings verhandering.
 Ook als men Gods getrouwen raad
 Met dieper ernst ter Ziel inlaat /
 Wiens lyden / als hy lijd / is 't meest?
 Dien d'ongeduld raakt in zijn geest.
 Wiens lijdten / als hy lijd / is 't minst?
 Die willig lijd / en achtet winst.
 Wie achtet winst? Al die 't wel baat.
 Wie baat het wel? die 't eynd verstaat.
 Wie is des eynds gantsch wijs en wis?
 Die wel weet wat een Christen is.
 Wie weet dat wel? die 't oog afstrekt /
 En verder dan op d' Harde strekt.
 Bekent slechts Christen / wat gy zijt:
 Zoo is 't u niet / al wat gy lijd.
 Hier is geen Canaân booz' dy.
 Daar aardische weeld en vreugd in zy:
 Daar gy gemakkelijke lust /
 In bleeschelijke zachte rust /
 In uytterlijken overbloed
 Zoud leven zonder tegenspoed.
 Hier is booz' dy geen zulken stand:
 Hier is booz' dy geen zulken land /
 Dat waard zy dat'er 't hart aankleef /
 Of dat men booz' t verliesen beef:

Dat waard zy / dat m'er slag om sta /
 Of immer in 't geweer om sta :
 Dat gy met forts beschermen inoet /
 En houden 't in dooz menschen bloed :
 O neen. Dit 's u noch toegelepd /
 Noch van God zeker toegezepd.
 Dat was booz 't volk van d'oude Wet /
 Dien 't eeuwig niet was voorgezet.
 Haar was een land van zalighepd
 Op deze Wereld toeberepd :
 Een zalighepd en zeker lot /
 Als 't leven was na 's Wets gebod :
 Een zalighepd van God bergost /
 Maar die nochtans eens eynden most.
 Heel anders / Christen / is 't met u :
 Want doe was doe / en nu is nu.
 Doe was het nacht / nu licht den dag ;
 Nu ziet men dat men doe niet zag ;
 Nu heeft het schaduw-werk heel ypt ;
 Nu slaat Gods stem een nieuw geluyt ;
 Nu heeft het kinder-doen een end.
 't Oud zy dan 't Oud : merkt wat gy bent.
 Gy bent een vzeemde gast op Ward.
 Hier vzeemd ; hier lastig en onwaard :
 Hier vzeemd ; hier niet dat u behoord :
 Hier Welgrim ; hier gestadig boozt.
 Den Hemel is ons epgendom.
 Hier gaatm' als vzeemden met ons ont.
 Wat oorzaak dan van veel verdriet ?
 't Heyl dat wy zoeken is hier niet.
 Geen schat ; geen angst : geen winst ; geen scha-
 Al 't geen ons komt / komt eerst hier na.
 Wat doet hy dan / die / als hy ziet
 Dat zich nu lydens stof aanbied /
 Dooz 't lyden ongeduldig schroomt ?
 Hy wacht hter meer dan hem hier koomt.
 Wat doet hy ook / die / als hy dast
 Begint te voelen 's lydens last /
 In 't lyden zich te zeer bedroeft ?
 Hy zoekt hier meer dan hy hier hoeft.
 Al 's Werelds quaad is hem geen quaad /
 Die al des Werelds goed versmaad.
 Het quaad heeft op zijn hart geen macht /
 Die hier op Ward geen goed verwacht.

Wat nood is 't dat hy 't quaad zeer blied /
 Die geen verlies van goed en ziet ?
 't Verlies van eygen doet maar zeer :
 't Verlies van 't Dyeemde geeft geen deer.
 Schroomt gy nochtans vooz 's lydens pijn ?
 Ten kan niet meer als 't quaadste zijn.
 Maakt u het alderquaadste bang ?
 Het alderqaatste duurt niet lang.
 Al wat m' hier ljd / is ljdelyk :
 Waarom ? 't is al t'zaam tydelijk.
 't Is klein wat hier geleden word :
 Waarom ? 't Is tydelijk en kort.
 Allenken mindert u de smart /
 En dooz veel hardens word men hard.
 Hoe meer gequels en droeffenis /
 Hoe meerder vreugd / als 't over is :
 Hoe eerst meer last / hoe na meer lust :
 Veel arbejds / volgt de zachte rust.
 't Quaad dat men ljd / is eens gedaan :
 't Goed daar m' om ljd / zal noyt vergaan.
 Dit heeft ons Hoofst en Heer gedacht /
 En daarom heeft hy 't al veracht :
 Nu heeft hy 't eeuwigh dat hy zocht /
 En draagt de Kroon daar hy om vocht.
 Zoo u dees reden 't hart zoo raakt /
 Dat gy daar van de kracht wel smaakt :
 Zoo acht gy 't Harde min dan min /
 En 't liden word u een gewin.
 Deplooze Wereld / die ons dringt /
 En noch hoe lang hoe meer bespringt :
 Die uw verstand tot listen spitst /
 En 't hart tot nieuwe wreedhejd ritst /
 Die op d'onnoz'le woedig raast /
 En buur en dyngementen blaast :
 Verdrukt / vervolgt / doet wat gy wilt ;
 Geduld is ons een Scheutvry Schild.
 Noyt was een hart vooz quaad verbeert /
 Dat al begeert wat Godt begeert :
 Hengt God het quaad niet / dat gy denkt :
 Wat is'er doch dat ons dan krenkt ?
 Geeft God verlos tot u gequel :
 Doet wat gy wilt / het is ons wel.
 't Is niet / al wat gy op hem tracht /
 Die 't liden vooz geen liden acht.

Wat hebt gy met de quelling vooz?
 Gy meent gy doet ons druk daar vooz.
 Vergeefs brenzt gy ons in den druk:
 Druk is een ingang van geluck.
 Vooz druk / een weynig tijds bezuurt /
 Wylt ongeluck / dat eeuwig duurt:
 Vooz brenzt / een weynig tijds gederft /
 Komt brenzde / die men eeuwig erft /
 Vergeefs bestrijdt gy onzen naam;
 Vergeefs schend gy ons goede saam;
 Vergeefs zoo steld gy ons te spot:
 Daar is geen eer / als eer vooz God.
 Vergeefs beneemt gy haaf en goed;
 Vergeefs zoo dorst gy na ons bloed:
 Wat vzaagd hy na 't Bederffelich /
 Die 't oog heeft op 't Onsterffelich?
 Vergeefs is 't al bedrog en list
 Dat Satan uwe Prins ont wist /
 En ont des Boosheyds afgrond haalt:
 Ons hart is met geduld verstaalt:
 Maar gy / O God / die 't nu behaagt /
 Dat u Gemeente veel verdzaagt:
 Is lijdend dan het rechte pad
 Na uwe groote Bzenzde stad:
 Laat dan geduld ons altijd by /
 Datz' op dien weg ons teer-geld zy /
 En brenzt / als trouwe leyderin /
 Al lijdend' ons ten Hemel in.

God de Wraak. Ofte: Troost der Schrif- ture in tegenheyd.

Begrepen in een korte uytlegginge eeniger Psalmen Davids:
Mitsgaders andere gedichten ten zelve propooste,

Tot den Lezer.

Zo gy hier uyt niet anders voelt,
 Dan dat uw hart zijn wraakdorft koelt,
 En dat het zich daar in vermaakt
 Dat zijnen vyand word geraakt:
 Zoo doet u 't lezen weynig nut;
 Zoo neemt gy u een kranken stut.

Zoo ziet gy, dat gy niet en ziet;
 Zoo vaat gy 's Dichters meyningh niet;
 Zoo maekt gy goede Medicijn
 U zelve tot een ziel-fenijn.

Over den 73 Psalm.

De byand magh te velde zyn; de Trommel mag
 alarme gaan; Het zwaard mag op de kee-le staan:
 De Lucht mag klaer van blixem zyn; de heel natuur
 mag zyn ontsteld/ En doen haar eygen zelfs geweld:
 Daar mag geschieden wat het wil: Een reyn vroom-
 hartig Isra'lijt En raakt het al te zamen niet.

Om dat hy God / die meerder is dan al wat dat'er is en
 leeft /

Tot zynen troost en steunzel heeft.

Geen ding zoo wis. En ick nochtans / dooz 't valsch be-
 slupt van my gemaakt /

Was op den dool-weg schier geraakt. (sloeg/

Het smerte my / doe ik 't gezigt op d'opgeblaze boozen

En zag hoe haar 't geluk toe loeg. (rast/

Het-abontuur dat wankel is / en peder een zo licht bez-

Is haer (docht my) getrouw en vast.

Een

Een ander word geziekt / geplaat ; zijn korte leven valt
hem bang :

Zy zijn gezond / en leven lang. (druk :

Den ander komt in ongeval / en slijt zijns levens tijd in
Op haar en hecht geen ongeluk. (geween :

Een ander zigt zo veel gezigts / en weent zo menig droef
Haar leven bloept haar zachtjens heen.

Dit baart in haar een hooberdy / daer 't hart hem zelven
in verblind /

En recht als met een kleed om-wind. (zin /

In d'oberlasten die zy doen / na haren hoog-verwaanden
Flatteren zy haar zelven in. (der lid

De oogen puplen haar van bet / en aan haar lijf ruygt pe
Wat weeld en trots haar hart bezit :

Geen ding zoo hoog / of 't lukt haar al. Al wat zy denken
en bestaan /

Zoo haast gedacht / zoo haast gedaan.

Al wat zy zien / 't is haar te slecht ; 't vernoegt haar niet /
en in haar oog

Is niemand / dan zy selber / hoog. (terny

Zy spreken quaad van alle ding / en van haar soute spot-
Is ook den Hemel selfs niet by.

Haar woord heeft by de menschen macht / haar reden die
valt aangenaam /

Recht of ze van den Hemel quaan.

Het volk bloept haar / als water / toe / en schouwt ze aan
als aardse Soon ;

En bid seker aan voor haren thoon.

De vromen zien 't ; en zijn verbaast ; en denken in haar
hart : wel hoe ?

Ziet God dit al / en laat hy 't toe ?

Heeft hy ook van den vromen mensch / die hier zoo laag
verschoven word /

Wel eentig denken in zijn hert ?

Dat 's immers volk dat Godloos is / en niet en past op
Gods bevel :

En nochtans gaat het haar zoo wel.

Zy hebben geld / zy hebben goed / zy leven hier gerustelijk :
In leegheid / en wellustelijk. (gemoed /

Wat baat het vrome leven dan ? wat helpt het onbevekt
En dat men niemand quaad en doet ?

Waar toe dan zoo veel leeds geleen ? waar toe / helaas !
dan alle daag

Te schrymen voor een nieuwe plaag ?

Ik had schier ook alzoo gezeyd/ en haar/uyt onberstand/
 geslacht /
 Maar ik verbeet my zelfs / en dacht /
 't En is niet alles goed/ dat goets niet alles quaad / dat
 quaad gelijkt /
 Na 't oordeel dat de Wereld strijkt.
 Waar't anders : Al Gods heylig volk/ van welker lijden
 dat men leeft /
 En waar Gods volk dan niet geweest.
 Ik maakte mijn gedachten moe / en had zoo gaarn den
 grond gebat /
 En 't recht verstand hier van gehad :
 Maar al vergeefs : 't Was my te swaar / en schampte
 op de zinnen af /
 Tot dat ik my tot God begaf ;
 En in-trad in zijn heyligdom ; daar uyt zijn Woord my
 wierd geleerd /
 Hoe wonder dat het met haar keerd.
 Daar zag ik/ Heer/ hoe gyze stort ; hoe los en onvast datze
 staan /
 En plotzelyk te gronde gaan.
 Hoe gaan zy doch zo haast te niet ! het hart is haar dooz ;
 trest met schrik /
 En eynden in een oogeblik.
 Haar wezen is als eenen droom/ die in den slaap wat
 wonders schijnt /
 Maar als m'ontwaakt / daar heen verdwijnt.
 Dat groot gelek/ is niemendal ; dat eerst gebzeest wierd/
 word belacht ;
 En dat m'eerst pzees / daar na veracht. (God/
 Eplaas ! hoe wee is my in 't hart/ dat ik dooz u/gy wijze
 My heb gedragen als een zot ; (en loop
 En 't domme Dee by na gelijk / heb van der dingen eynd
 Geoordeelt met den dwazen hoop ;
 En met mijn al te kleyn verstand (nter ziend' op 't geen
 dat was / maar schein)
 Ben ik uw oordeel ingetreen.
 Nochtans / hoewel ik tegen u met mijn gedachten heb
 gesaalt /
 Ben ik van u nouw afgedwaalt. (dy/
 Ik hang aan u/ hoe dat'et gaat/ ik hou my altijd vast aan
 Want gy houd u altijd aan my. (kracht /
 Gy zyt my altijd by met raad / gy zyt my altijd by met
 Daar ik tot Eer dooz word gebracht.

Wanneer ik u maar hebben mach / zoo is my al de rest
ontwaard;

En pas op Hemel noch op Aard.

Of 't lichaam al upteeren mocht; of 't hart zijn kracht
al heel ontging /

En boben 't hoofd de dood al hing: (scep;

Gy even-wel/ gy zijt het/ God/daar ik op sta/en hoop op

Gy zijt het al wat dat ik heb. (is/

Wie van u wijkt op zulken weg/die niet van uwe wegen

Die is den ondergang gewis.

Want gy dood elk die u begeeft / en / als een vrouw haar
man verlaet /

Dan u tot vreemde Goden gaat. (lust/

Het alderbeste dat ik kan / mijns harten alderhoogsten

Mijns Zielen alderwiste rust / (hem stel/

Dat is/ dat ik aan God my hou/ en mijn betrouwen op

En zijne daden voort-bertel.

Een Christen, als hy zijn gezicht
Begint te slaen op Godts gericht,
Of hem de wraak schoon beuren mocht,
De wraak word niet van hem gezocht:
Gods wraak, en 't angstig harts gewroeg,
Die zijn hem meer dan wraaks genoeg.
Ja als hy ernstig merkt op 't end,
Dat God de boozen overzend:
Dunkt hem haar oordeel groot en swaar:
In plaats van wraak, bid hy voor haar.

Over de 7 laetste Verssen des 7 Psalms.

G **G**od is een rechte Richter/die niet terstond komt

 plagen/ Zoo haast de menschen seplen; maar dreygtze

 alle dagen. Wilt gy u niet bekeeren? hy zal zijn swaard

gaan

gaan wetten/ En doodelijke pijlen op zijnen booge zetten.

Dolhard gy noch in zonden: hy mikt: de scheut is vaerdig
De boogh is ingetogen: Versnaad gy hem onwaardig/
Zo snort de pyl daar henen. Dies naakt gy u verder bent:
En komt / dooz uw niet achten / in een onzalig sterben.

Hy die gaarn met een ander pet s quaads wil gaan be-
ginnen/

En met zijns naastens onheyl bedruucht is in zijn zinnen.
Is als een slapend mensche/ die dooz de valsche dzomen/
In hoop van groote dingen al slapend' is gekomen /

Maar's morgens gaan de oogen t'zaam met de zinnen
open /

Een ydel na bedenken blijft hem van al zijn hopen:

Hy meynt wat quaads te vrouwen; maar't zal zijn eygen
quaad zijn. (raad zijn.

Hy heeft verraed op handen; Maar't zal zijn zelfs ver-

Hy is gelijk de menschen die zontijds kuplen delven/
En menen 't vooz een ander/ maar 't komt haar op haar
zelven.

Haar eygen quade listen die komen haar besluppen /

En doen haar haren moedwil op hare koppen druppen.

Nu dank ik God mijn Heere; want hy is goed en billik:
Des Hoogsten naem te loven/ dat wensch ik/en dat wil ik.

Niet dat een Christen zoo behaagt,
Dan dat God zijn party verdraagt,
En lang blijft toeven met den slag;
Op dat hy zich bekeeren mag.
Zoo dan de booz' op God niet past,
En van de straffen word verrast:
Het vonnis dat dien Rechter wijst,
Dat doet hem wee, hoewel hy 't prijst.

Over den 42 Psalm.

En doozstig Hart dat vooz de Honden blied/
Der-

Der-

Verlangt zoo zeer na 't versche water niet / Als mijn
 gemoed / dat troost van U verbejdt / Na U / mijn God /
 inwendig zucht en schreijdt. Gods reyne minn' heeft my
 op 't diepst geraakt / Zoo dat het hart gestadig dorst
 en haakt / (En in de Kieft hem zelfs geen maat en
 heeft) Na mijnen God / dien God die een - - wig
 leeft. Op my ! wanneer ? wanneer zie ik dien dag /
 Dat ik mijn God zijn aanschijn schouwen mag ?

Een droef geweest dat my de wangen net /
 Is dag en nacht in plaats van mijn banket :
 Om dat men vraagt : uw Godt waar is hy nu ?
 Uw God en troost / waarom verlaat hy u ?
 Maar als 't gemoed weerom aen U gedenkt /
 En uwe gunst den geest te voren brengt /
 Zoo voel ik troost (daar druk van 't hart door glijdt)
 In 't voo: gepeyns van dien gewenschten tijd ;
 Dien blijden tijd ! wanneer 't gebeuren zal
 Dat ik eens hoer / en 't volk / sterk in getal /

Met lof en dank / en heugelijk geschrey /
 Na Godes huys zal wezen mijn geley.
 Reyn minn' tot God maakt dat ik dikwils steen /
 En in mijn hart uitspreek al zulke re'en :
 Waarom / mijn Ziel / zyt gy zoo ongerust ?
 Waarom versterft al uwe vreugd en lust ?
 Wacht troost van God ; dien ik (ik ben 's gewis)
 Noch loben zal / als 't quaad ge-eyndigt is.
 Dees hoop verquikt en geeft een moed in 't hert /
 Dat nu (helaas !) dooz dronken is met suert :
 Deez' hoop houd op. Al moet ik balling gaan
 In Hermonim / langs henen de Jordaan ;
 En nu (ach my !) een treurig Pelgrim zija
 Die eenzaam dool dooz Bergen en Woestijn /
 Dees hoop geeft kracht / of 't schoou nu al mislukt /
 En my de ramp zoo ongenadig drukt /
 En zoo benert / gelijk een Diepe bloed /
 Dooz 't staag gegolfd den swakken oever doet.
 Ziet my mijn God maar eens genadig aan /
 De nacht van druk / die moet dan haast vergaant.
 Troost is na by ; Godes groote goedighepd
 Is my van God goed gunstig toegezeyd.
 Dies my noch nacht / noch zorg / noch eenig ding
 Belet zal doen dat ik zyn lof niet zing ;
 En mijn gebed na mijnen God niet zen' /
 Dooz wiens genaad' ik noch in 't leven ben.
 Hoe menig-maal spreek ik tot God / en ween :
 O gy mijn stut / en vast gegronden steen /
 Waarom doch is 't dat ik zoo treurig ga /
 En mijn party tot een bespotting sta :
 Waarom (eplaas !) 't is dat gy mijns vergeet ?
 't Is als een dood die my 't gebeente breekt /
 En als een vuur / dat my van binnen brandt /
 Als (dag aan dag) mijn Trotzer en vband
 Mijn staat belacht / en vraagd uyt bitter spot :
 Waar is hy nu / dien gy vertrouwt / uw God ?
 Waarom mijn ztel / zyt gy zoo ongerust ?
 Waarom versterft al uwe vreugd en lust ?
 Wacht troost van God : dien ik (ik ben 's gewis.)
 Noch danken zal / als 't quaad ge-eyndigt is.

Een Christen die God zuyver mint,
 Als hy zijn hart onrustig vind,
 Zoo is de lichteing van zijn pijn :

Met God, en zonder wraak te zijn,
 Een Christen als hem nood omringt,
 En hem zijn vyand volgt en dringt,
 Die heeft noch wapen, noch geschut,
 Daar hy 't geweld met van hem schut:
 Geen ding daar hy zijn troost op zet,
 Dan op zijn God, en zijn Gebed.
 Of doet hy zomtijds noch yet meer;
 De tranen tot den hoogsten Heer,
 Dat is zijn alderscherpst geweer.

Over de 3 laatste Verssen des 138 Psalms.

D **E** Heere zit wel hoog / en boven al die leven

 Is zijnen **C**hzoon verheven: Nochtans zoo ziet hy

 laag / en geeft den kleynen ze - gen / **E**n staat de

 grootsehe tegen.

Wanneer ik om end' om van 't quaad ben overrompelt /
 En diep daer in gedompelt:
 Wat quaad kan 't quaad my doen? wat lijden is my 't
 lijden:
 Als gy we'er komt verblijden / (gen
 En maakt myns vyands toorn / en zijn hoobaardig v
 Te niet en onvermogen?
 Ik weet / Heer / en vertrouw / dat gy al mijn ellenden
 Vlyt liefde noch zult enden.
 Gy eeuwig goede God / wilt doch u werk niet staken /
 Maar tot den eynd' vol-maken.

Een Christen die ootmoedig leeft,
 En in zijn kleynheyd vattheyd heeft,
 Trekt uyt zijn ootmoed dubbel baat:
 Want hy ontwaardigt niet in 't quaad,
 Maar acht het zijn rechtvaardig lot:
 Dat maakt hier rust, na lust by God.

Over den 77 Psalm.

It zend en zal altijd tot God mijn stemme zenden /
 In alle mijn' eilenden: Want als ik mijn geschrey na
 sijnen Throon laat gaan / Neemt hy mijn tranen aan,

Doe my 't quaad abontuur geweldig aan quam tasten
 En met veel druks belasten;
 Doe was 't dat ik met ernst aen mynen God eerst docht/
 En bystant by hem zocht;
 En tot hem al de nacht mijn handen op ging steeken /
 Gedurig in het smeeken.
 Want mijn gequelde hart / met droefheyd overla'en /
 Wou tot geen troost verstaan.
 Tot u alleen / O God / zoo strekten mijn gedachten /
 Mijn tranen en mijn klachten.
 De droefheyd / die my 't hart van binnen klemd' en sloot /
 Benam de stem haar schoot.
 Mijn oogen (dooz den angst / en 't ongerustig schromen /
 Booz 't quaad dat noch mocht komen.
 En / als ik lag tot rust / niet woud' uyt mynen zin)
 Daar kon de slaap niet in.
 Doe dacht ik om de tyd en mijne zoete jaren /
 Die henen zijn gebaren /
 En in den stille nacht / wanneer de fantazy
 Op 't kloekste was in my /

Quam

Quam my mijn snaar-gespeel / de vzeugde van mijn ooren
 In mynen geest te voeren.
 Dies ik / dooz zulk gepeyns / verdubbeld in de snert /
 Aldus sprak in mijn hert :
 Zal dan de Heer altijd / altijd my dus verstoeten /
 En van zijn gunst ontbloeten ?
 Of machmen op zijn Woord en goetheyt niet meer staen ?
 Is 't heel daar mee gedaan ?
 Heeft God / die goed moet zijn / en zulcks opt is gepezen /
 Vergeten goed te wezen ?
 Of is dan Godt het geen / dat God geenzints kan zijn /
 En geeft vooz vzeugde pijn ?
 Hy die genadig is / wil hy genade laten /
 En toozn daar vooz aanbaten ?
 Is daar een zulk besluit by onzen God geschied ?
 Ach neen / 't en is zoo niet.
 Au lijd' ik / 't moet zoo zyn. Wel aan / ik wil zijn slagen
 Geduddelijk verdragen.
 Zijn hoog vermogen hand / die alle ding beheert /
 Kan doen dat alles keert.
 In dezen grooten nood doen uw voozleden werken /
 't Gemoed / mijn God / noch sterken /
 Wanneer zy / die zoo veel en zeltzaam zijn gewzacht /
 My vallen in 't gedacht.
 Wat God kan zich in macht by u / mijn God / gelijken /
 Die niet in macht moet wijken ?
 De werken die gy doet / de wegen die gy gaat /
 Wie is 't die dit verstaat ?
 Gy zyt het groote God / die aan uw volk / vooz desen /
 Groot wonder hebt bewezen :
 Die onder 't vzeemde volk uw macht hebt laten zien /
 En groot geweld geschien :
 Doe gy Israël holpt / en haar in vzeemde Landen
 Ontlossen van haar banden.
 De Zee zag u / zag u / en schrak vooz u / haar Heer /
 De diepten vzeunden zeer :
 De Wolken goten nat : den Blixem liet zijn stralen
 Op Aarden neder dalen :
 Het groote Firmament gaf donder / krak op krak :
 De heele lucht ontstak :
 De Aard' / van 's Hemels vuur rondom beschittert / beeft
 Met al dat daar in leefde.
 Gy gaast uw volk in Zee dooz 't water eenen pad /
 Daar gy voozheen en trad.

Een pad: waar van (doe nu de stromen t'zamen dreeven)
 Geen tepkens na en bleven.
 Dooz Moyses en Aaron bragt gyze dooz de Zee/
 Gelyk een Herder 't Dee.

Wanneer de ramp of word gevreesd,
 Of versch bespringt, zoo drukt hy meest,
 En toont een leelijk aangezicht;
 Maar in het lijden word hy licht.
 Wilt gy dan troost: denkt op den tijd;
 Die alle dingen licht en slijt.
 Wilt gy s' noch meer: denkt op die Man
 Die ramp geeft, en weer nemen kan.

Over den 83 Psalm.

Ik roep tot U gestadig / God / daar mijn hoop op
 staat / 't Zp dat de lichte Zonne of op / of onder gaat.
 De beden / die ik bidde / de klachten die ik doe /
 En slupt doch uwe ooren of hart daar vooz niet toe.

't Gemoed / dat afgeslaast is / dooz jammer en verdriet /
 Sunkt dat het vooz zjn oogen de dood vast dwalen ziet.
 Het lichaam heeft geen kragten / de geest is zonder moed:
 Ik ben als die vast sterft / die niemand hulpe doet.
 De dood komt my bespringen / het hart is kleyn en laf;
 En denkt in al zjn denken niet anders dan op 't graf;
 Ik ben gelyk de dooden / die gy wel haast vergeet;
 De dooden in de graden / daar niemand van en weet;
 De dooden / daar in 't leven geen levens hoop vooz is /
 Maar ceulwig zjn bedolven in diepe dypsternis.
 Ik ben als een gevangen / die diep in 't dypster leyd /

En van d'een uit tot d'ander een wrede dood verbeyd.

5 Gy drukt/ en blijft my drukken : 't schijnt dooz 't ge-
moed/ 't welk schroomt /

Dat gy met al de stromen van gramschap op my koomt.
Mijn Vrienden / die mijn Vrienden geweest zijn (laas!)
wel eer /

Die bluchten dooz my heuen/en zijn geen vrienden meer.
6 Zy schuiven my al 't zamen/ niet anders als een klip /
Die dooz 't beijd des Stuur-mans geschuwt / word van
een schip.

Want 't is met my niet anders als met een heplloos man/
Die / vast geboeyt met pzers niet upt-gewoest 'len kan.

7 Mijn wezen/ dooz de plagen die 't hart ter neder slaan/
Is deerlijk om aanschouwen / en schier al heel vergaan.
Hier tusschen / Heer / mijn Heyland / verduur ik in 't ge-
klag /

De handen na den Hemel / en roey al dag aan dag :
8 Wat macht gy van den dooden/ die weder gaan tot stof?
Of zullen die noch komen / en spreken uwen Lof?
Of zal dan in de graven uw goedhepd zijn gemeld?
Wie is 'er onder d'Harde die uwe trouw vertelt?

9 Ach in de duysternissen wie merkt of schouwt daar yet?
Daar ziet men uwe daden en wonderbeden niet.
Wie kan daar van u weten / daar 't al raakt in verdwijn?
Wie zal daar om u denken / daar geen gedachten zijn?

10 Ik roep dan tot u / Heere/ en daar is tijd noch see/
Die ledig is van roepen / en zonder mijne bee.
Waarom bergt gy / mijn Vader / uw aangezicht dooz my/
En laat my in een Welle van zware fantazy /

11 Van mijne eerste jaren den ik verdrukt geweest ;
En heb of ramp geleden / af altijd ramp gebreeft.
Steds word ik dooz uw toren geschrikt/geperst/gekrenkt/
Omringt als met een water waar in het Land verdrenkt.

12 Om zulke mijn ellenden / en al te grooten noot /
Bevind ik my verlaten / en heel van Vrienden bloot.

't Is zelden dat een Christen mensch,
Al derst schoon 't vleesch al zijnen wensch,
Met ware harts bedroeftheyd treurt :
Nochtans kan 't wezen dat het beurt,
Dat God hem in zijn droeve staat,
Noch hulp, noch schijn van hulp en laat,
Maar 't aangezicht zoo veel als schuylt,
En maakt dat hy wanhopig huylt.

Dit schijnt een plaag, maar 't is 'er geen:

Hy meynt'er; maar is niet alleen.
 Een wijtje weg, en dan weêrom,
 Dat maakt den vriend bet wellekom.
 Hoe 't hart mijn aardfche hoop bevange,
 Hoe 't ook aan God te valter hangt.
 Want een die niet op aarden heeft;
 Daar hy met daad of hoop aan kleeft,
 Om dat hem alles hier ontvlied,
 En hy geen trooft altoos en ziet,
 Die neemt in 't eynd een ander pas.
 En word ('t geen hy in 't eerft niet was)
 In al wat aardfch en ydel is,
 Heel zonder vreugd en droeffenis:
 Vermakeloos en wrakeloos,
 Begeereloos en weereeloos,
 God en de goeden aangenaam;
 Tot hier en tot hier na bequaam.

Over den 39 Pfalm.

It besloot in mijn gedachten / Doe ik mijn Gods
 looze Wyand voor mijn oogen moest zien staan /
 Dat ik my met vlijt zou wachten / En geen heftig
 woord met allen van mijn tonge laten gaan. 'k Hiel my
 stil en zonder spreken / Eben of ik voor mijn lippen

II 2

eenell

eenen brydel had gehad; En / om't opzet niet te
 breken / Sweg ik 't goet ook; dies ik 't lijden
 in mijn eygen hart op at.

2 't Hart en kon 't niet lang verdragen / (stak,
 Dooz de in-gesloten droefsheyd / die 't gelijk een duur ont-
 Zoo dat ik / dooz 't hittig knagen /
 Van mijn zinnen overmeestert / een alzulke reden sprak:
 Heer / hoe wilt gy 't met my maken? (ben zal:
 Haat my weten wat mijn leven dooz een eynd noch heb-
 En of ik noch eens zal raken
 Wyt den moepelijken sterker dan mijn druk en ongeval.

3 Onze jaren die wy leven /
 Zy de uwe vergeleken / zijn gelijk een hand-breed ste'e /
 In een korten ring om-schreven /
 En gestelt by uwe dagen / als een drop by al de Zee.
 Hoe gants niet zijn alle menschen?
 Die nochtans / gelijk zy meymen / hier zo vast en zeker zijn /
 Als 't haar gaat na 's harten wenschen:
 Maar gaan weg / gelijk een schaduw weg gaat met den
 Zonneschijn.

4 't Nietig / dat zy hier genieten /
 Maken zy haar zelven pijnlyk / dooz veel nuttelooze lust:
 Crots doet haar haars staats verdzieten /
 Hope sleeptze / toorn ontroertze / breeze maaktze 't hart
 onrust:

Zy belooppen / zy berinnen; (woud;
 Zy dooz reysen land en water; zy dooz-reysen berg en
 Zy verzamelen / en zy winnen / (houd.
 Zonder dat zy arme (menschen) weten wie 't na haar be-

5 Waar zal ik my henen wenden?
 Waer in zal ik my vertroosten / en mijn ziele rust ontfaen?
 Wie zal mijn benauwtheyd enden?
 Niemand / dan gy / Heer / mijn hulper / die 't zoo dikwils
 hebt gedaan.

Maak my los van al my zonden ; (moet.
 Geef dat ik den dwazen menschen haren spot niet wezen
 'k Heb my zelfs tot stilt' verbonden : (gy doet.
 Want gy zult het doch wel maken / die 't al wel doet / wat
 6 Houd eens van op my te plagen : (te weede.
 Want uw straf doet my bezwijken / en zy valt mijn hart
 Uwe tucht en zonde-slagen (kleed op eet
 Schenden al der menschen schoonheid / als een mot een
 Ach ! hoe niet / hoe niet met allen !
 Ach ! hoe niet zijn alle menschen / die haer staat hier
 schijnt zoo wis /
 Maar zoo haast tot niet vervallen ! (hier is ?
 Wie kan in zijn hart bedenke hoe gantsch niet de mensch
 7 Heer / hoort mijn gebed en klachten /
 Het op mijn gedurig schreyen ; en de tranen die ik stort
 Laat uw hart die niet verachten : (woord :
 't Zijn de tranen van uw Pelgrim / die hier zo verschoven
 Die altijd heeft moeten dwalen / (my.
 Recht als alle zijne Vaders. Houd u strenge hand van
 En laat my eens adem halen / (en zy.
 Het ik dan van hier moet varen / en (helaas !) niet meer

Alwaar men zach niet t'een end' al,
 In alle mensfeltelijk geval,
 Zoo wel in 't droeve als in 't bly,
 Buygt onder Godes heerschappy ;
 Maar eygen keur in 't hart noch leyd,
 Daar vind men geen getadigheyd ;
 Dan is het niet, dan is het wat ?
 De valte rust en krijgt geen vat.
 Hebt gy dan Christus wel geleert,
 Zoo is uw hoogste harts begeert,
 Dat Godes wil altijd geschied,
 Al wift gy ook de reden niet.
 De beste wil is gants geen wil,
 Zelfs willen laat den geest sier stil,
 Zoo gy daar van ontledigt zijt,
 Gy bent uw grootste vyand quijt.
 Stelt Godes wil Heer van uw zaak,
 En 't zy u wel, hoe dat hy 't maakt :
 Want hoe 't hier gaat, of niet en gaat,
 't Staat wel, als 't wel van binnen staat.

Stichtelijke Rijmen.
Over den 37 Psalm.

A L E P H.

O **A**rstelt uw hart hier over niet / Als gy't ge-
Luk der boozen ziet : Benijdze niet in haren staat /
Edie doch zoo haast daar henen gaat : Gelijk een
Pbloeme die nu bloept ; En flus ter neder leyd ge-
Lsnoept : Of die met bzeugd nu word be-voegt ;
A En flus verstenk is en verdoogd.

Bez. Wilt gy geluk en goede spoed :
 Zoo hoopt op God / en volgt het goed.
 Begeert gy eenen vasten stand :
 Leest wel ; zoo leest gy lang in 't Laud.
 Wilt gy onwankelijke rust :
 Zoo neemt in God al uwen lust.
 Al wat uw hart gewenschen kan /
 Wenscht gy maar wel / gy raakt'er a'n.

Gimel. Beveelt het al aan God den Heer /
 Uw lijf / uw leven / en uw Eer.
 Laat uwe hoop vast op hem staan ;
 Hy zal 't al t'zamen wel doen gaan,
 Moet u nu ongelijk geschien :
 Hy zal daar na u recht doen zien /

Zoo klaar gelijk den lichten dag /
Dat peder daar van weten mag.

Daleth. Is 't nu een quade uur: Weest stil,
Stelt uwen wil in Godes wil;
Weest niet ontrufft in uw gemoed;
Maar wacht op God / ziet wat hy doet.
't Geluk van 't volk / dat niet en doog:
Beschouwwt dat met geen toornig oog:
Moet niet / al word het hem verhengt /
Dat hy zijn moed-wil heet volbrenghet.

He. Gevoelt gy toorn in uwen zin /
Zoo laat den toorn niet lang daar in /
Op dat gy u niet buggen laat /
Om haar te volgen in het quaad.
Want Godloos volk (of snel of traag)
Wordt uptgeroep / en krygt zijn plaag;
Maar vrome lier (of lang of ras)
Het land / daar al haar hoop na was.

Vau. Verbeyd maar een geringe tyd;
En ziet / de stoffe van den nyd /
De booze met al zynen schijn /
Zal nergens meer te vinden zyn.
Maar hy die niet met allen scheen /
En in zyn eenvoud ging daar heen /
Be-erst het land / en hond'er ste'e /
En woont'er in met rust en vze'e.

Zain. De booze leyd zoo meen'ge laag /
Daar hy den vromen gaarn in zaag;
En knerst van spijt / en schud den kop:
En eet van nyd zyn hart schier op.
God ziet het aan en lacht'er met:
Want d'ure / die hem is gezet /
En zyns geluks een eynde maakt /
Die ziet hy dat al vast genaakt.

Heth. De booze heeft zyn zweerd ontscheed /
En op den boog den pyl gereed:
Den armen / doch niet boozen mensch /
Te treffen is zyns harten wensch:
Maar 't zweerd dat zal te ruge gaan
En zynen eygen meester slaan:
En anders quaad dat word zyn wee /
En zynen boog die moet ontwee.

Teth. Het klepne / dat een vrome heeft /
Waar van hy met genoeg en leeft /

Is beter dan den overbloed /
 En al der boozen groote goed.
 Der goddeloozen goed en macht
 Vergaat / en word te niet gebracht :
 Der Dromen goed en staet beklijft /
 Door God / die haar beschermmer blijft.

Jod. Daar is geen quaad of ongeval /
 Maar in een vrome sieven zal ;
 Om dat dien God / die 't al bespied /
 En weet wat zijn zal / eer 't geschied /
 Haar goed en staat bestendig maakt /
 En altijd vooz haar zorgt en waakt :
 Zoo dat 'er in den duren tijd
 Niet een van haar gebrek en lijdt.

Caph. De boozen hier op Aarden groot ;
 Maar in Gods ooggen kleyn en snood ;
 Die God vooz zijn partpen kent /
 Geraken snellijk aan haar end :
 Gelijk het vet van d'offerhand' /
 Als 't door de vlamme word verbrand /
 Niet anders is als een gesmook /
 En in de lucht een dunnen rook.

Lamed. Een godloos mensche / die veel gelt
 Vergadert / en op woeker steld :
 Al word hy schoon van tellen moe /
 Zijn hand blijft vooz den armen toe.
 Een vroom' al heeft hy zelf niet veel /
 Den armen krijgt nochtans zijn deel.
 Dies ook zijn zaad het land be-erst !
 Maar des godloozen stam versterft.

Men. 't Is God die zulke een mensch behoed /
 En geeft zijn doen een gladden spoed :
 't Is God die vooz hem zorge draagt /
 Om dat hem al zijn doen behaagt.
 Indien 't hem ergens in mislukt :
 Hy wordt niet voort ter ne'er gedrukt :
 Noyt zoo en mist hem Gods bystand :
 Want God die heeft hem by de hand.
 Nun. 'k Ben jonk geweest / nu ben ik oud :
 En noyt heeft mijn gezicht aanschouwt /
 Dat eenig Drome bleef in nood /
 Of dat zijn zaad moest gaan om brood.
 Want die noyt hard en was of vrek /
 Hoe zoud die komen in gebrek ?

En die gaarn yder heeft geleent /
 Is 't vyeemt dat God zijn kind'ren meent:
 Samech. Dat goed is / doet; dat quaad is / schouwa /
 Begeert gy / dat gy 't leven houd:
 Want Godt bemint / en heeft zijn vyeugd.
 In billikhepd en ware deugd.

Die goed zijn en van zinnen aard:
 Die worden steeds van hem bewaart:
 Maar die afkeerig zijn en quaad /
 Die gaan te niet met al haaz zaad.

Ain. Al die rechtvaardig zijn van geest //
 Daar God oprecht van word gezeest //
 Die is het vand ten erf herepd //
 Daar God zoo veel van heeft gesept.
 En haar zal booz een korte stond /
 't Bezit daar van niet zijn bergond;
 Maar 't zal haar zijn een vaste plaats //
 En eeuw'ge wooning hares zaads.

Pho. Al wat de vrome denkt / of zeyt //
 Is wijshepd en gerechtichepd //
 Daar denkt hy om. / daar spreekt hy van
 By peder een. / alwaar hy kan.
 Want in zijn hart daar staat Godts Wet //
 Daar hy geduyrig zoo op let //
 Dat hy met zinnen wilien weet //
 Aapt op verkeerde wegen ereet.

Isade. De booze loert en sprept zijn net;
 Den vromen is 't daar hy 't booz zet:
 Wanneer hy niet recht upt enderf //
 Staat hy niet list na zijn bederf.
 Maar God / die hem bewaard / die maakt:
 Dat hy niet in zijn handen raakt:
 Die aanklagt die bevind niet valsch;
 En niemand mag hem aan den hals.

Coph. Verwacht op God / en leest slechts wel:
 Ja zijne wetten en bevel:
 Zoo word gy hoog van hem gestelt /
 En krijgt het land in uw geweld.
 Maar 't end' van 't volk / dat godloos is //
 Liedicht na hy / en gants gelvis:
 En of gy 't wijsf'ler mocht missehn //
 Uw eppen vogen zullen 't zien.

Rosch. In mijne dagen nu en dan //
 Heb ik gezien een godloos man /

Die opgeblazen was en stier /
 En groenden als een Lauwerier :
 Een wyl daar na 'k ga weer booz- hy /
 Ik zie na hem / en weg was hy,
 Zijn godd / zijn moed / zijn macht / zijn praal /
 Verdwenen was het alremaal.

Schin. Blijft vroom / O mensch / en houd u recht /
 Blijft God een trouw en stadig knecht :
 Want die zoo zijn (of lang of haast)
 Die zal 't gewis wel gaan in 't laast.
 Maar die Gods Wetten over-treed /
 En snel is tot zjus naastens leed /
 Die werd met schanden upt-geroep /
 Als nu zijn zonde God vermoeyt.

Tau. God helpt den vromen / en verstoort
 Den boozen / die hem komt aan boort :
 Hy is sijn sterkt' en maakt hem koen /
 En helpt / als 't helpen is van doen.
 Op God soo staat de vrome vast /
 Die hem verlicht in zijnen last :
 Ote hem verblind in zijnen druk :
 Van God wacht hy al zijn geluk.

Niet wraaks, is deugd en komt te sta'e.
 Yet wraaks, is quaad, en dobbel scha'e.
 Want een die quaad door quaad verhoed,
 Of in zijn hart noch wreek-luft voed,
 En zag zijn vyand gaarn geplaagt :
 Als God nochtans hem noch verdraagt :
 Die treed in Godes heerschappy
 En word zoo quaad als zijn party.

Wreekt gy ook gaarn, en kond gy niet;
 Zoo meerdert gy uw zelfs verdriet :
 In plaats van een, die 't eerste maar dee,
 Zoo word gy nu vervolgd van twee ;
 Van hem die uw het lijden doet,
 En van uw eygen zelfs gemoed.

Over den 62 Psalra.

Z

Wat de Wereld poggt / 't zy hoe de mens

menschen woeden / Mijn hart / in God gerust / leeft

zonder pijnlijk breezen : In God / mijn hulp en troost /

Die my zoo zal behoeden / Dat my geen quaad / hoe

quaad / tot quaad zal komen wezen.

2 Hoe lang beloert g' doch een eenig met u allen ?

Zegt my / hoe lang zal 't zijn / dat zich uw zinnen scherpen /

Om hem / gelijk een muur / die nu vast breegt te vallen /

In ongeluk en druk van boden neer te werpen ?

3 Haar 's harten valsche grond bedekken zy behendig /

Terwijl dat mijn verderf vast breept in haar gedachten :

De mond is zoet van taal / het hart dat bloekt inwendig /

En pozt hem zelven aan mijn onheyl te betrachten.

4 Wat schade kan 't my doen / nu God mijn eenig stut is /

Waar op dat mijn gemoed zijn vastheyl heeft genomen ?

Iku hy mijn troost / mijn heyl / mijn eer / mijn sterkte /

mijn schut is /

Waar achter ik my berg / en niet behoef te schromen ?

5 O menschen / wie g' zijt / wilt g' uw hoop vast leggen /

Zoo legt' op God alleen : Is angst in uw herten ;

Wem moogt g' onbeschroomt uw hart heel uytgaan zeg-

gen :

Geen toeberlaat van God in alle nood en sinerten.

6 Maar menschen wat zijn die ? met recht booz niet te

achten :

De grootsten onder haar / en alderhoogst gekomen /

Die sullen uyt haar doen wat groots en wonders wach-

ten :

En als 't al is gewacht / zoo zijn 't maar dwaaze dromen.

7 Hoe pdel zijn zy doch al t'zamen met malkander !

Wilt g' verstaan hoe zeer ? neemt twee gelijke schalen /

En legt den Mensch in d'een / de Adelheid in d'ander :
 Wat geld het / d' Adelheid die zal den Mensch ophalen.
 8. Op onrecht of geweld / dooz ulve hand bedreven /
 Verlaat u daar niet op ; noch op ulv slimme gangen /
 En komt u ongezocht de rijkdom toe-gedreven /
 Zee laat / als waar 't een God / ulv hart daar niet aan-
 hangen. (geven ?)

9. Och wat een troostzaam woord heeft God van zich ge-
 (Een woord dat ik zomtijds heb hooren na-verhalen)

Dat geen / dan hy alleen / van alle die'er leven /
 Magt heeft / en goed nog quaad na waarde kan betalen.
 10. 't Is een waaragtig woord dat gy ons hebt gesproken :
 Want gy / Heer (ik beken 't) zijt goedig en genadig :
 't Goed word van u geloond / het quaad van u gewroken :
 Gy doet elk na hy is / 't zy deugdig of misdadig.

Begeert gy dat des Werelds quaad ,
 An al dat u hier tegen gaat ,
 Uw hert geen weedom aan en brengt :
 Zoo ziet wie 't doet , en wie 't eghengt .
 Die 't doet (alwaar 't de grootste Heer) .
 Is Aarde , en die word hy weer :
 Die 't hengt , dat 's een die niet en sterft .
 En zijn vermogen noy en derft .
 Die 't doet , dat is een mensch als gy :
 Die 't hengt , is God , die 's meer als hy .
 Die 't doet , die is gantsch niet met al :
 Maandie het hengt , die is het al .
 Wilt gy dan 't best : acht niet voor niet :
 Maar vrees die 't Al is , en al ziet .

Over den 14. Psalm.

D E menschen die een Godheyt noemen met de
 mond / Maar niet en toenen wat'er schijnt in
 haren

.. Daar en is geen God.

2. Maar 't licht-gebovig volkje heeft een God bedacht //

„ En in 't gemoed een ongegronde vrees gebracht //

„ Daar nochtans alle dingen loopen by gebal,

Dit zeggen zy : en denken des ook niet met al //

3. En went'len zich in grouwelijke schelmerp :

Daar is niet een van allen daar wat goeds in zy.

De Heere liet zijn oogen van den Hemel gaan //

En zag der menschen kinders doen en laten aan //

4. Op dat hy upt haar leven zien en weten mocht //

Of iemand van haar allen wijs waar / en hem zocht ..

Wat zag hy daar ? Niet anders / dan dat onder haar

Niet een en was die deugd'ig leefd' / of stond'er naar.

5. Van waar zoud haar de deugd doch komen / dien't gemoed

In booshepd is vergiftigt / en zoo gantsch verlost //

Wat zy mijn volk verflinden / even als het Wild

Het Vee verscheurt / en zynen wreeden honger stilt ?

6. Hoe kan hy deugd beminnen / die zijn dwaze hert:

Van God / dien hy noyt bede doet / zoo is verbert ?

Nochtans de tyd zal komen dat haar Godes schik

Het hart // dat nu niet grouwelt / in een oogenvlik //

7. Gelyk een snellen hemel-blysem treffen zal //

Als hy zijn volk zee eynde maakt van 't ongebal //

En haar zal aandoen hooren dit gestreng' woord :

Sy hebt den slechten vromen in zijn doen gestrooft //

8. En zijn Godes dienstigheden bitterlyk belacht ;

Zijn hopen en zijn bibden / en zijn ernst veracht.

Nu heeft dien God / daar alle zyne hoop op stond //

't Geluk dat hy verhoopten / hem in 't eynde vergond :

9. Nu heeft hy dat gy missen moet / en hebt versmaad //

Maar zynen God / der vromen menschen toe-vertant //

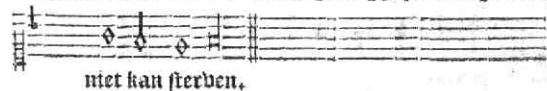
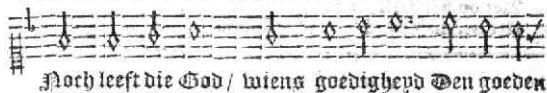
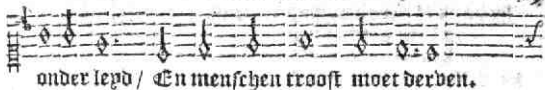
Och! of die tijd eens quame / dat God hulpe zand /
 Uyt Zion op Israël; en in 't breeinde Land
 Niet langer haar in droebe slavernye liet!
 Hoe haast waar 't dan een eynde niet al ons verdriet!
 Zoo waar dan uw Israël in zijn hoogste vreugd;
 O / met wat dieper troehed waar zijn geest verheugd;

• Zoo dikwils als een Christen hert
 In zijn verschoventheyd en smert,
 Uyt Godes oordeel troost ontfangt,
 Dat 's niet om dat het juyft verlangt
 Na zijnes vyands ongeval:
 Maar om dat God recht richten zal,
 Dat Gods gericht hem zoo verheugd,
 Is enkel liefde tot de deugd.
 Hy wil dat al de Wereld vind,
 Dat deugd niet t'onrecht word bemind,
 En dat des deugds oprechte vriend
 God nimmermeer vergeefs en diend;
 En dat de Wereld, die hem haat,
 En hem om harant wil versmaad,
 Door ondervinding eens versta,
 (Of in zijn leven, of daar na)
 Dat zy niet wel geoordeelt heeft,
 En hy niet dwaasselijk geleest.
 Zoo God dit al t'zaam toonen wou,
 En zijn party niet straffen zou,
 Dat waar hem liefst: doch zoo 't zoo moet,
 Al wat God wil, dat is hem goed,

Over den 52 Psalm.

W

At roemt gy / trotse Dwingeland / Op uw be-
 driegerpen? En dat gy / door uw arg verstand
 Den vromen brengt in ip'en / Of schoon de vromen
 onder

2. Gy hebt uw tong daar toe gezet /
 Dat zy slechts schade dede :
 Een scheer-mes / op zijn best gewet /
 Is niet zoo scherp van snede.
 Het goed dat wijkt hy u voor 't quaad /
 De waarheyd voor de leugen :
 Dat doet de tong / die baardig staat
 Tot dingen die niet deugen.
3. Dies zal u Gods gestrenghe hand
 De straf noch eenmaal geven /
 En nemen huys / en nemen land /
 En nemen u het leven.
 Gods volk zal 't zien / en vreezen hem :
 Die 't onrecht zoo kan wreken /
 En met verwonderende stem
 Al zulke woorden spreken :
4. Dat is hy die niet God / maar 't goed
 Tot troost zijns harten stelde /
 En op zijn rijkdom hoog van moed /
 Gods volk zoo dapper quelde.
 Nu eyndigt hy / wy vangen aan ;
 Nu moet hy weg / wy blijven /
 En zullen in Gods wooning staan
 Als spruyten van Olyden.
5. Gods goedhepd is den toeverlaat /
 Daar ik my aan wil houwen /
 En zoeken troost en zoeken baat ;
 En eeuwig op betrouwen.
 Ik dank (en 't is uw volk een lust)
 Al / die 't zoo wel kond maken /

Ik dank U / zonder eynd : en rust

Op U in al mijn zaken.

De keur is groot van deze twee :

Eerst Wee ; na Wel ; eerst Wel , na Wee :

Ziet op het eerst , ziet op het lest :

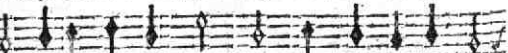
Het best in 't eynd ' ; dat 's alderbest.

Over den 82 Psalm.

Z **Z** dien het hoog gebied op Aarden is gegeven /

 En onder haar gemeent' als kleyne Goden-leven /

 Die hebben boven haar een grooter God als zy :

 Den Alderhoogsten God / die 't oog heeft op haar wer-

 ken / Om alles dooz te zien : en uit haar doen te merken

 Het goet of quaad gebuyk van hare heerschapp.

2. **Hoe lang** (zeynht tot haar) zult gy quaad vonnis stry-
ken ?

Hoe lang zal 't goed dooz 't quaad / het recht dooz 't on-
recht wijken ?

Hoe lang doch richt gy valsch / en ziet verzoonen aan ?

Hoe lange maakt gy noch dat zich de goede schromen /

Om dooz de snode bank van uw gericht te komen //

Wanneer zy 't Godloos volk in uwe gunst zien staan ?

2. **Ziet op** uwa arm Gemeent' ; weest langer geen versma-
derg. Dan

Van vrouwen zonder mans / van kinders zonder baders:
 En laat geen azrem hart / by faut van recht / bedroeft.
 Laat uw ontfangen macht / de macht der bozen vellen /
 Die 't arm en slechte volk met overlaffen quellen :

Doet hulp die hulp begeert; en recht, daar recht behoeft.
 4 Maar neen / 't is al om niet. Niet een van haar die
 lustert : (dustert /

Mijn woord word niet geacht; 't verstand is haar ver-
 Zp blijven die zp zijn / en gaan den ouden gang /
 En haar versteende hart ontzet zich niet met allen /
 Of sp den staat des Lands ellendig zien vervallen /
 En 't recht daar upt geweert / en tyranny in zwaug.

5 't Is waar / gpdraagt dooz my den grooten naam van
 Goden :

Het volk (dooz mijn gebod) gehoorzaamt uw geboden :
 Uw afkomst is van my / en heerscht al t'zaam in 't mijn ;
 Maar nu gy deugd ontbeert / en mijn gebod laat baren /
 (Behalven dat de dood u mede niet zal sparen)

Zal noch u eynd als 't eynd der Dwingelanden zijn.
 6 Radien dan / groote God / het recht al is geweken /
 En dwingelandery heel dooz begint te breken /

Zoo neemt nu eenmaal zelfs de zaken by der hand.
 En deyt na ulven wil de Scepters en de Kroonen :
 Gy zijt de Hoogste Heer van al die d'Hard bewoonen /
 Radien ons recht ontbreekt / doet gy dan recht in 't
 Land.

Een Christen , als hy bid om recht ,
 En eyscht niet dat God voor hem vecht ;
 Of in zijn toorn en ongenz ,
 Zijn vyand voor hem neder sla ,
 Of uyt zijn land en staat verjaag ;
 Of zend hem d'een of d'ander plaag :
 Maar dit is 't wit van zijn gebed :
 Dat God den boozen 't hart verzett' ,
 Op dat hy niet meer onrecht doe :
 Of mag het zonder straf niet toe ;
 Dat die dan hem tot goed gedy ,
 En zijns gelijk een spiegel zy .

Na-reden tot den Leezer.

Zoo Gods bevel u niet beweegt .
 Dat gy 't gemoed van wraak ontleegt .

Maar enkelzins weer yet wilt doen:
 Zoo moet gy dan geen wraak meer voe'n:
 Geen ding dat uw party meer doert,
 Dan dat gy gantsch geen wraak begeert.
 Want knaagt uw hart door lust van wraak,
 't Is u een pijn, en hem vermaak:
 Maar heeftze in uw hart geen ste'e,
 Zoo hebt gy rust, en 't doet hem wee.

Nemst, dat gy yet tot wraak verzinne:
 Of 't komt'er toe, of 't is maar wind,
 Zoo 't niet gelukt; dat 's uicuw gequel,
 En 't maakt uw vyand bly en sel.
 Maar lukt de wraak aan uw party:
 Dat kan hy weer zoo wel als gy.
 Doet yet dat hy niet weer en doet:
 Daar met geraakt hy onder voet,
 Een vyand heeft geen meer verdriet,
 Dan dat hy zich verwonnen ziet,
 Dan is 't dat gy hem gantsch verwint,
 Als hy geen stof van leed-doen vind:
 Dan vind hy niet waar in hy krenkt,
 Als gy noch wreekt, noch wraak bedenkt,
 En maakt het hart daar van zoo klaar.
 Of al zijn quaad geen quaad en waar,
 Of hy u dan veel tergt en quelt:
 Hy deert niet die geen hart ontstelt,
 Maar die 't gaarn deet, doch niet en kan;
 Is een benaemt verwonnen blaen.

Maar is 't dan (gelijk 't wel gaat)
 Dat uw party 't oog op u staat,
 En merkt uw wraakeloosigheid,
 En ook wijkt van zijn boozigheid,
 En gaat weer vriendschap met u aan;
 Zoo kond gy dubbel nut ontfaan:
 Met hem en met u zelven vre'e,
 En d'over van den vrede me'e.
 De wraak altoos is nut gestaakt:
 Wie weet hoe 't hart eens werd geraakt,
 Wilt 't nu niet, 't mag esn ander reys.
 Een wel te vre'en, is halven peys.
 Weg dan met wraak, en wreghens lust,
 Een ding dat noyt in 't hart en rust,
 Vol ongemaks en weynig nuts,
 Een hart vol vruers een hoeft vol duts:

*Is 't niet om dat het God zoo haat ;
Ten minsten om zijn eygen quaad.*

VICTORIA VICTIS.

Dat is : den waren zegen Gods , en lijdens nuttigheyd.

Dienende tot een volkomen Lijdens Remedie.

Geschreven tot vastigheyd en troost van alle verdrukte /
doch oprechte en wazakeloze Christenen.

Als ook : tot opwekkinge en waarschouwinge van alle die
met de naam en waan Christen zijnde , haar noch niet
volkomenlijk tot dienst van God hebben overgegeven.

G *U Goddelijk Geslacht , dat al des Werelds haat /*

 Tot dienst van uwen Heer , kloekmoedig op u laad :

 Dat nu verschoden leeft / in smaad en zonder eer /

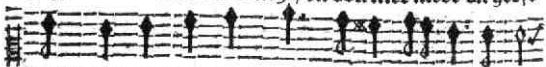
 En wacht van dag tot dag / om weldoens wil , noch meer :

 Hoe groot is uw geluk (ook zelfs in deze Tijd) Zoo

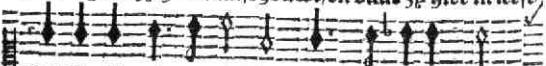
 gy maar wel verstaat dat gy gelukkig zijt !

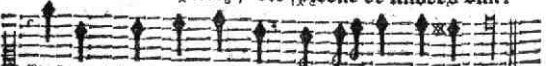
Zy/ die niet meer verwacht/ en ook niet meer en heeft!

Van 't geen zy hier aanschouwt/ en daar zy hier in leeft!

De Wereld, uw party/ die spreekt'er anders van:

Helaas! wat zoud zy doen/ die anders niet en kan?

2 Maer gy/ die 't Eeuwig mind/ en dat met ernst bejaagd/

En in het hooft alleen de oogen niet en draagd;

Gy weet wat dat gy zyt; daar rest maer dat gy waakt/

En rondom uw Geloof een eeuwig bol-werk maakt.

Gy weet wat dat gy hebt; daar rest maer 't goet gebynk/

Op dat des Werelds-slaap u d'oogen niet en lukk.

't Is waar/ haar heyl is klein/ haar list nochtans is groot;

En quam zy zoo zy is/ zoo waar 't te minder nood:

Maar dooz een valschen waan verlokt zy ons 't gemoed/

En nimmer nimmermeer ontbreekt haar schyn van goed:

3 Begeert gy dan een hart/ dat gantsch onwinbaar zy/

En onbedwelmt hesta/ booz's Werelds tobery;

Heeft pder ding den naam die pder ding toestaat:

Den naam maakt quaad van goed/ en dikwils goed van

quaad.

Het is den zotten naam/ op schalken schijn gebouwt/

Die dwaze Liefde haart/ en ons in doting houd.

Ziet wat de Wereld is/ en watze t'onrecht schijnt/

't Bedrog en heeft geen plaats/ wanneer de schijn ver-

dwijnt.

Wat is de Wereld doeh? Een zelfs gezocht ellend;

En niemand heeft ze lief/ dan die ze niet en kent:

4 Een ongetadig ding, dat altijd jaagt en woelt/

En in zijn zwaarsten last/ zijn last nochtans niet voelt:

Een ongelukkig ding, dat zacht in onheyl slaapt/

En wellust in zijn pijn/ en rust in onrust raapt/

Een valsch en listig ding, dat rust en heyl belooft/

En / als 't wel is bestien / van rust en heyl berooft :
 Zomwijlen waard belacht / zomwijlen waard beschrept ;
 En nergens van zoo vol / als van haar ydelheid ;
 En nergens in zoo dwaes / als daar zy wijst gelijkt ;
 En nergens in zoo slecht / dan daar zy meest mee prijkt ;
 5 Wat heeft hy die ze heeft ? Veel snooder als een Nier.
 Want Niet en geeft geen pijn / de Wereld veel berdziet.
 Daar word des lebens tijd met dolen dooz gezocht /
 En 't eeuwig Ziel verderf met moepten in gezocht.
 Daar word de Eedle deugd (het beste dat men vind)
 Hoewel in 't hart gehaat / slechts met den mond bevind.

6 Die hier ontwaard zijt / en Pelgrimagic gaat /
 Ziet toe dat gy by haar geen deel van 't hart en saak.
 Gy hebt ze wel verzaakt / en wepgert haren eyfch :
 Nochtans blijft zy altijd bziendinne van uw blyfch.
 6 Verzaaktze nu van daag / en haatze noch zoo zeer ?
 Zoo gy niet angstig waakt / zy komt wel morgen meer.
 Wanneer men ; al verlaat / zoo volgt en loktze noch ;
 En als m'er miust op pepust / zoo schuyt 'er dik bedrog.
 Is 't liefde tot de deugd / waarom gy van haar depust ?
 De liefde tot de deugd word me'e van haar gebeynst.
 Dooz dezen loozen trek houd zy den Pelgrim op ;
 En geeft hem / naakt hy pet / van haar vergiftig zop.
 Den yber tot Gods Wet word van haar na ge-aapt /
 Waar dooz een deugdig mensch te lichter hem bergaapt ;
 7 Dien zy / als hy te met pet bzienschap met haar krijgt /
 De liefde tot haar goed allenken inne zygt.
 Ziet dan na haar niet om / maar gaat uw weg recht uyt ;
 Haar zang is wel en zoet / maar schadelijk geluyt ;
 Haar wezen toont wel schoon ; maar brykt slechts klaar
 gezicht /

Zoo houd gy uw gemoed eenparig in 't gewicht.
 Zy roemd wel van Geluk ; Maar (zoo zy zelfs belijdt)
 Vermengt met veel berdziet / veel tegenheid en stryd.
 Zy roemd wel van Geluk ; maar dat geen lust verzaad /
 Geen rust geeft / niet vernoeft / niet zaligt in der daad.
 8 En wie maar 't Wardsch geluk met goed gezicht beziet /
 Als dat zijn loon zou zijn / al quaan 't / hy nam het niet.
 Dies is 't een zoeten troost booz een geloobig hert /
 Dat zijn verhoopt Geluk hier niet bergond en werd /
 En dat hy 't Wardsche Wel booz 't rechte Wel niet houd /
 Dat maakt dat zijn Geloof een ander Wel aanschoort.
 Een Wel , dat zijn gemoed te meer met lust onsteekt /
 Hoe dat hy meer bebind dat hem hier rust ontbreekt.

De Wereld loop en draafd : Maar al op 't ongewis /
En zoekt een fundament / daar geen te binden is.

9 Wat is het / dwaze mensch ! dat u zoo jaagd en drijft ?
't En is geen zoekens waard / dat niet altijd en blijft.

Wat is 't dat gy een schijn met zoo veel arbeid koopt ?

't En is geen loopens waard / dat u zoo haast ontloopt ;

't En is geen blij zijn waard / dat niet altijd vermaakt ;

't En is geen lustens waard / dat gy niet eeuwig smaakt.

Al wat de Wereld geeft / is Wellust , Eer , en Schar ;

En daar die zijn geweest / daar heeft men 't al gehad.

Dit / dit / Gods Dienaar ! is 't / daar sy op pocht en hoogt :

De melk daar zy mee lokt / en hare kinders zoogt :

10 Dit heeft zy meer als gy / en roemd het openbaar :

Maar oordeeld wat gy doet / met God / en niet met haar.

Bemerkt het Lijfs vermaak , 't zoetst' daar sy mede trekt /

En menig werelds-kind al zinnen lust na strekt :

Scheyd noodduyst daar van uyt / so blijft het niet met al /

Of / zonder noch wat blijft / dat 's stof van ongebal.

Het hebben en gebruik van lusten boven nood /

Haat ons nature zelfs / en 't is haar eenen dood.

De Wereld doet hier in de e'el Nature schand :

Manschouwt het domme Vee. dat toont hier meer verstand.

11 Komt dan / door lichaams lust den mensch het zaligs
aan ;

Zoo moet dat yet al t'zaam in nood-gebruik bestaan.

Verst gy 't onnodig dan / weest daarom niet onbly :

't Best / dat de Wereld heeft / hebt gy zoo wel als zy :

Of zoo gy 't hoor een tijd / doch niet met onwil / mist /

Of geen / of klepne smert / maar niet onzalig is 't.

Des noods-behoefts genot en geeft geen zaligheid /

En geen verstandig hart dat daar zijn liefd' op leyd.

Zoo 't lichaam door den nood / waar door 't wel moet / niet
wou /

Geen edelmoedig mensch / die 't eens betrachten zou.

12 En zoo 't geniet daar van gelukkig worden dee /

Zoo waar dan 't meest geluk by 't on-godsdielig Vee.

Koxt af : des lichaams lust / 't zy veel gebruikt / of min /

Daar is geen waar geluk / noch Ziel-vernoeving in.

Geen mensch hoelt recht gebrek / dan die / die God niet
heeft /

Daar is geen waren lust dan dien God eeuwig geeft.

Nochtans (die 't wel bemerkt) 't is waan-goed met de
rest /

En van al's Werelds heyl / is 's lijfs-vermaak noch 't
lijfs-

Tijfs lust word doch geboelt / hoe slecht en kleyn ze zy :
 Maar met de Eer en 't Goed is 't enkel fantazy.
 13 Wat is 't dat hy ontfangt / die 's Werelds Eere krijgt ?
 Niet dan 't gedenk van Eer / dat hem in 't hart opstijgt ;
 Niet dan dat hy hem zelfs wat in zijn Eer-lust stijft ;
 En zoo een Pop van eer dooz zijn gedachten drijft :
 Want zoo hy 't zot gepepns van eere van hem doet /
 Of pemand hoont of eert / 't en valt noch zuur noch zoet.
 Daar is geen eer of schand / die boozdeel doet / of schaad /
 Zoo gy de waan daar van in u niet in en laat.
 Nu dan al 's Werelds Eer aan eygen denken hangt /
 Wat is het dat hy doet die lust wpt eer ontfangt ?
 14 Niet dan dat hy / ver zot / zich tot hem zelven keert /
 En met zijn eygen hart inwendig afgodeert.
 Wat is'er meer ellend en grober zotterny /
 Dan dat de mensch zich quelt / en steekt in woelery /
 Om 't hebben van een ding / daer hem geen lust van koomt /
 Van die / die hy hem zelfs wpt eygen-liefde droomt ?
 Maar gy / Gods trouwe knecht, past doch op geenen schijn ;
 Daar is maar eene schand : Dat 's zonder deugd te zijn.
 Wartsch' Eer is maar een beeld dat booz de zinnen zwiert /
 Een Eer is ware Eer : Met deugd te zijn verciert.
 15 Waarom is 's Werelds eer de ware eere niet ?
 Om dat ze niet van die / die eerlijck zijn / geschied.
 De Wereld word niet recht booz eereeloos geacht :
 Want by haar is noch deugd / noch word ook deugd be-
 tracht.
 Wat is dan al haar Lof / waar mee d'een d'ander pzyft ?
 Een eere zonder eer / die dwaas aan dwaas bewijst.
 En of 't al eere waar / dat zy booz eer beken /
 't Genot van al die eer en heeft geen fundament.
 De wenschelijckste eer / daar menig hart na zucht /
 Is een vermaarden naam / een loffelijck gerucht /
 16 Die peders pen en mond als een Trompet wpt blaast /
 En bzingt den mensch / zoo 't schijnt / d'onsterfelijckheyd
 naast. (heyl!
 Maar wat een slechten troost / en heel niets-waardig
 Zoo 't lukt / om kleynen prijs bind gy 't al t'zamen beyl :
 Zoo niet : dat pemand poog / dat pemand hoop en wensch /
 Hy blijft (wat dat hy doet) een slecht vergeten mensch.
 En neemt nu al / de faam en zweeg zijn lof niet stil :
 Het duren hangt al t'zaam aan 's menschen lossen wil.
 't Is niet / en 't geeft geen heyl noch vaste harten rust /
 Al 't geen men niet en heeft / dan als 't een ander lust.

17 't Is wat al 't geen gy hebt / niet juist als 't iemand
schenkt /

Maar ook als 't niemand geeft / en u niet toe en denkt.
Wanschouwt des Werelds doen : Nu geeft zy grooten lof /
En straks / als 't haar maar lust / is 't al tot rook en stof.
Al't lof hangt aan de tong van iemand die der loof.
En als hy niet meer wil / zoo is n'er van berooft.

Dan of nu yders mond u steeds al eere gaf ;
Hoe veel en lang ge eert / d'eer moet niet u in 't graf.
Gy meent / zy volgt u noch na dezès levens tijd :
Laas ! wat geniet gy doch / als gy niet meer en zijt ?
18 Maar eer uyt deugd / blijft eer ; en geeft een vast genot ;
Want of ze niemand gaf / men houdze steeds by God.
By God : dien 't / als den mensch / aan 't oordeel niet faal-
jeert ;

En 't geen niet eerlijk is / ook niet als eerlijk / eert.
By God : die / als de mensch / niet licht of wankelbaar /
Geen eer weerom en haate / blijft slechts haar oorzak
daar.

By God : die lijf en geest / naar deze tijd / weer paart /
En d'ere van zijn volk onsterffelijk hewaart.
Hy eert / wanneer hy eert / om 't hebben van de deugd :

19 't hart daar van bewust / zoo is 't niet zonder hreugd.

Hy eert om 't geen wat is / en 't geen hy in u merkt ;
Dat 's dan alleen een Eer / die ware hreugde werkt.
En die met recht verdient (om dat 's ook niet en sterft)
Dat elk / wyl lust tot haar / al 's Werelds eere derft.
Wat baat dan 't groot gerucht / als God niet van u weet ?
Wat schaad ook 't kleyn gerucht / als God u niet vergeet ?

Wel aan nu / slaat het oog op 't Hardische goeds beht /
Des Werelds Afgodin / die elk om 't zeerst aanbid :

Die 's lichaams lust en eer / en alles hebben doet ,
En menig (anders dwaas) ontzint maakt en berwoed :
20 Daar elk / of meer of min / gaarn van gezegent waar /
En looptze / als 't hem mist / met zijn gedachten naar.
Wiens dienst zo menig mensch met zijne mond verslaakt ;
Maar als 't wel is bezien / in 's harten grond na haakt.
Wiens Liefde menigmaal soo diep verborzen woont /
Dat zy haar booz 't gemoed / daar 's in is / niet en toont :
Waar booz dan 't Niet geweest / dat anders alles weet /
Blijft stil staen in zijn werk / en 't Wilagers ampt vergeet ;
En in hem zelfs te met soo in den mensch berdooft /
Dat zegt hem wat hy is / 't woord van hem niet geloof :
21 Geen ding dat hy hem zelfs zoo weynig toebetrouwt /

Dan dat hy 's Werelds Goed in 't hart een Altaar bouwt /
 Zoo hoog loept dit bedrog / dat een hem zelfs bedriegt /
 En booz zijn even-mensch / en booz hem zelven liegt.

Is dan de rust zoo groot die niemand daer uyt haalt /
 Dat daar dooz in het hart zoo sterken liefde daalt ?

Een liefde die de mensch in 't hart booz 't hart verbergt /
 Om dat hy zig zoo noot verlaten daar van bergt ?

Neen : 't is geen recht geluk dat tot de liefde brenkt /
 Maar waan / met Wardse zorg / en wan-geloof vermengt.

22 Stelt niemand noch zoo rijk en groot van heerschappij :
 Die arm is / maar niet zoekt / bezit veel meer als hy.

En dat heeft elk die wil / dooz recht natuurs bestuur /
 Maar 't goet / hoe zeer gezocht / hangt noch aan 't abso-

tuur.

En dat houd / elk die 't heeft / dooz zorg en goeden blit :
 Maar 't goed / hoe nau bewaard / geraakt men licht weer

quijt.

Het hebben zonder nood maakt menig 't leven zuur :
 Nochtans en is 't geen lust / maar last van ons natuur.

Al 't geen men zoo bemind / betracht / beloopt / bereyft /
 Is oberbloed van haaf / die 't leven niet en eyft.

23 Dus doold een gierig mensch / en prangt zich met een
 Wet /

Die hem noch van Natuur , noch God en is gezet.

Stelt een die 't meeste goed op aarden zoekt en vind :
 Een deeltjen van de aard / dat 's al dat hy hier vind.

Dat zoekt en krjgt hy hier / dat dunkt hem groot en veel :
 Wan-gint hem d'aarde niet / de aarde is zijn deel.

Ach ! ongelukkig Mensch , dien God gaarn 't beste gaf /
 En staat (en zijt noch bly) zoo met het snoodste af.

't Waar vet / (hoewel zeer sleem) zoo gy 't gestadig had /
 En d'aarde die gy hebt / slechts zonder eynd bezat :

24 Maar als 't al is gezocht / vergaart / bewaart / gespaart /
 Zoo raakt gy d'aard dan quijt / en selber word gy aard.

Wied dit / ó Mensche Gods ! en 't zy uw hart een schrik
 Dat lust na 't aardfche goed u nimmermeer verstrik.

Haar net leyd steeds gelyeyd / haar tyd die is altijd ;
 En raakt gy aan haar vast / licht word gy 't reuwig quijt.

Is iven lust na goed : God heeft booz u een Stad /
 Hest daar u hart na toe / daar is een beter schat.

Zoo iven geest daar van een klaar aanschouwen krjgt /
 De wereld (want zy moet) met al haar schatten / zwingt.

25 Zo 't hart daar boven woond / zo word u d'aarde dyekt ;
 En acht het aardfche goed geen rijkdom / maar gebrek.

Maar gy/die noch u zelfs aan God en 't goed verdeeld/
 En God / Die 't heel behoozt / het halbe hart ontferd :
 Wiens hart in deze Ward noch gaarn een Hemel hiel /
 Uw Godsdienst is niet reyn / en heeft een valsche ziel.
 't Is niet dat gy u zelfs booz recht Gods-dienst ig houd /
 En dat een ander mensch zulks oock van u vertrouwt.
 Zijt gy des Werelds goed oock maar de minste vriend ;
 Hoe weynig dat gy 't dient / gy dient / terwijl gy dient :
 26 Dan dient gy noch al pet (hier word het aan beproeft)
 Zoo 't hebben of verlies / noch bly maakt of bedroeft :
 Dan niet (wan Godes eer ; of 's naastens liefde dzingt)
 Als gy 't soo gaarn verlaat / zoo gaarn als gy 't ontfingt.
 Gy dient (al gaast gy veel) als 't Wardsch zo veel beweegt/
 Dat gy geen volle liefd' aan uwen Naasten pleegt.
 Dan zijt gy zonder dienst / als 't hart met lust verlangt
 Na 't binden van die 't hoeft / en weer van u ontfangt.
 Dan is'er noch al dienst / als gy om 't aardisch zofijt /
 In 't een dat nodig is / pet/pet herzuymig zijt :
 27 Maar dan niet meer / als gy (schept eer op God geen
 troost)

(looft.
 Om 't minst dat God aangaat / al 't Wardsch berachte-
 Dient gy de Wereld pet / zoo dient gy God niet recht :
 De alderhoogste Heer / wil geen verdeelde knecht.
 Wat raad ? wat wilt gy doen ? van beyden moet gy een :
 Of dienen 't aardische goed / of 's Hemels God alleen.
 Half werk/en is geen werk : Laat God/of dient hem heel :
 Godes liefde is te waard / en 't Christen hart te eel.
 Een Christen zoekt hier niet / noch lust / noch schat / noch
 staat ;

En 't nodig dat hy heeft / dat acht hy obermaat.
 28 Maar valt hem meerder toe / dat heeft hy (na Godes
 stem)

Doet zjuen even-mensch zoo eygen als booz hem.
 Gy zijt van wie gy zijt / zijt gy de deugd niet haats /
 En zijt gy recht een mensch / zoo geeft de reden plaats.
 Hoert u de reden pet / houd uw gedachten stil ;
 't Is 't roeren van Godes Geest ; hoozt wat gy zeggen wil.
 Maar zooze naarder trest : maakt doch u zelfs niet blind/
 Hoe gyze meer booz-grond / hoe gyze klaarder blind.
 Schijnt u de waarheyd klaar : Dat aan / ontknoopt /
 ontwert /

En maakt u zelfs booz God een recht eenvoudig hert.
 29 Rijmt God de heele Ziel : doe blytig onderzoek :
 De Wereld / zoo gy slaapt / houd hier of daar een hoek.
 Doch /

Doch / houd gy 't hart noch valsch / en paapt u met den
toon :

Verwacht dan anders geen als valscher knechten loon.

Zoo gy de slechte pen haar dzenge niet en breeft ;

De waarheyd ebemvel is booz uw deur geweest.

Radien dan al 't geluk / waar op de Wereld roemt /

skiet waard is met den naam van 't recht geluk henoemt :

Wat is 'er dan Gods Volk , daarz' u in overtref /

En boben u (ook hier) met recht in heyl verheft ?

30 Wat is het / kleyne schaar , (hoewel zy triumpheert)

Dat zy hier zaligs heeft / en dat gy hier ontbeert ?

De Wereld acht dien mensch God aldermeest gelijk /

(Om dat hy goed kan doen) die machtig is en rijk .

Is 't hierom dat zy 't wint ? weest daarom niet bedzoest :

Hy is God aldernaast / die alderminst behoeft .

Maar die hoeft alderminst / die niet begeert of hieft /

En als 't hem al ontgaat / noch niet met al verliest .

Doch zoo 't weldadig zijn / den mensch gelukkig maakt /

Om dat hy Gods natuur daar dooz op 't naast genaakt ?

31 Zoo blykt / dat in die zaak een noodduft-hebbend man

Een rijke / zoo hy wil / ver overtreffen kan .

't Is waar / men ziet dat God (die 't al heeft in gewoud)

Zijn dienaars nu en dan des lijfs behoef onthoud ;

En dat hy / als 't hem lust / naturens wetten breeft ;

Om dat 'er in 't gebrek een meerder weldaad steekt :

Maar zonder dit heeft God den noodduft elk bescheert /

En als een Zoon van d'aard op d'aard geozdineert .

Den noodduft is het al / dat yder dag aan dag /

Na Godes wil alleen als eygen houden mag .

32 Om dit is 't recht dat elk een goeden arbeyd doe :

Want dit / na Gods bestel / komt hem als eygen toe .

Hy geeft zijn eygen dan / die 't van zijn noodduft neemt :

Maar die van rijkdom geeft / die geeft het van het

bzeemt .

't Is zoo / gy hebt uw lof / die uyt een reyn gemoed

Een ander liefde toont van uwen overbloed :

Rochtans niet zulken lof / of gy 't van 't eygen nampt ;

Maar om uw trouwigheyd in 't Kente-meesters ampt .

Die geher komt dan naast / die zelfs maar noodduft

heeft /

Om dat hy / recht als God / reyn uyt van 't zijne geeft .

33 Of is 't om 's Werelds haat / af heerigheyd en spot /

En dat gy menig mensch moet wezen als een zot ?

't Is waar / 't is ydelheyd / daar gy hier onder bent ;

Maar die / uyt eygen kracht / geen harten rust en schend.
 't Geen daar den dwaazen hoop uw dwaashepd door be-
 sluyt /

Besluit gy / is 't om 't goed / daar uwe wijshepd uyt :
 Die zelfs nog deugd en heeft / nog wijshepd nog verstand /
 Zijn prijzen is geen eer / zijn honen is geen schand.
 Versmaadhepd / spot / en haat blijft al in 's haters hert ;
 En / zoo gy 't niet en acht / 't is hem / maar u geen smert.

34 Of is 'et / om dat gy / wanneer gy quaad-doen blied /
 En niet en boigt dat zy / maar dat u God gebied ;
 't Geen zy te veel bezit / en in haar lust verdoet /
 Tot nodig lijfs-behoef zomtijds ontbeeren moet ?
 Zulck lijden (ik beken 't) komt u zomwijlen aan /
 Maar blijft niet ; of zoo 't blijft / is 't lijden haast gedaen.
 Gebrek is geen gebrek / wanneer zich 't hart vernooft /
 En neemt het zoo hoog vast / als 't zynen Meester boeft.
 't Geluk bestaat alleen in 't achten van 't geluk /
 En in een rijke Ziel is armoe' kleynen druk.

35 Of is het om de pijn die 't zwakke lichaem boelt /
 Wanneer de Tyramp den bloed-lust op u koelt ?
 Dit moet al mee zoo gaan : als 't uwen Heer behaagt :
 Dan is 't een zoete pijn / die m'om de deugd verdraagt.
 Al wat een Christen lijd in dienst van God / zijn Heer /
 Dat lijd een Werelds slaaf / in 's Durbels dienst / noch
 meer.

Een recht-gelobig mensch / die word zijn pijn verzacht /
 Om dat hy gaarn verdraagt / en op een beter wacht.
 Niet een zoo slechten zucht / die God vergeten blijft /
 Niet een zoo kleynen traan / die Godt niet op en schrijft.

36 Maar die de werelt dient / getrest van pijn en ramp /
 Die kampt wel niet de pijn / maar eenen droeben kamp :
 In 't lijden dat hy lijd / ziet hy geen lijdens end /
 En zijn ellendig zijn / is stof van meer ellend.

Ook / als 't al is gezeyd / wat kan de Tyramp ?
 Het lijf en is maar slaaf / de geest blijft altijd byp.
 Die 't lijden lijd / lijd minst : die lijden doet / lijd meest :
 De een lijd maar aan 't lijf / en d'ander in den geest.
 Natuur haat wel de pijn / en bliedze immermeer :

Maar die gy dient / is God / die is Natures Heer.
 37 Geeft hy maar eenen wenk / wie krenkt u 't minste lid ?
 Het zwaard en heeft geen scherpt' / en 't vuur is zonder
 hitte.

't Is God / die u zoo mind / dat hy u 't beste gunt :
 Hy laat u in geen quaad / dat gy niet dragen kunt.

Of is 't / om dat gy meest in deze Wereld zwerft /
 En zeker plaats en goed / en 's lichaams wel-zijn verft ?
 't Kan niet geloochent zijn ; dit ziet men veel in u /
 En 't maakt de Wereld bang / en hoor uw wezen schreeuw.
 Nochtans zoo komt hy hier in 't oordeel ver te hoort ?
 't Is 't geen / waar in gy meest van God gezegent word.
 28 Hoe kan dat quaad gezijn / of daar in ramp geschied /
 Daar God / in zynen raad / zijn balk toe heeft hoor zien ?
 't Is 't beeld dat zynen Zoon hier zelfs op aarden droeg ;
 Al wie 't niet met hem draagt / die is zijn hoop te droeg.
 En ook op dat de mensch God zoek / en noyt en flou /
 Heeft hy een buur van doen / dat hem steeds zuiver hou.
 Als 't hier niet wel en schijnt / begint het wel te gaan /
 En God komt ons in ernst / gelijc een vader / aan.
 Hy zend het liden t'huys : het schijnt / maar 't is geen
 last :

(vast.

't Verzmakt des byands Rijk / en 't maakt ons sterk en
 39 De Wereld geeft geluk ! en 't is maar eenen droom :
 God geeft de tegenspoed / en 't is waar eenen toom.
 't Is beter dat God slaat / en dooz de slagen baat /
 Dan dat de Wereld kufft / en heymelijc verraad.

Dat weer wil goed zou zijn / luyd zeldzaan in ons ooz :
 Nochtans / die 't wel doozziet / die houdt het gaarn daar
 Een onbekende zaak / daar liefde dooz onthand ? (dooz /
 Om datze bovenmaard geacht word in 't verstand ;
 Zoo lang noch als menz' heeft / die kent men zelden recht ;
 Het hebben boed de min ; de min maakt u een knecht.

40 't Beminde dat men dient / en daar het hart op staat /
 Terwijlen dat men dient / en acht men niet dooz quaad :
 Daar geen quaad agten is / daar word gejaagd / getracht /
 En na een ander goed niet eens met ernst gedacht.

Twee liefdens in een hart en worden niet gele'en /
 Indienze strijdig zijn : daar blijft'er steeds maar een.
 Dis d'aard heeft / heeftze lief / en blijft'er aan gehecht :
 En / aan het snoodste vast / dunkt hem het beste slecht.

De reden die gy hoozt / stuyp krachteloos weerom /
 En't hebben van de lust houd zyne zinnen dom.

41 Of zoo hy yet wat ziet / zoo is 't als dooz een mist /
 Daar 't hart niet dooz geloost / maar 't bezijn van bezien
 gist.

(leert /

Daarom zoo word de mensch bequaamst van God ge-
 Niet als hy noch al heeft / maar als hy nu ontbeert.
 't Ontbeeren leert het hart de nietigheyd verstaen :
 't Verstaan dat doet den lust allenken overgaan.

Die geen en lust en heeft / die heeft al wat hem lust :
 Die al heeft wat hy wil / die heeft eerst ware rust.
 Zoo is het woord dan waar / dat ons de Waarheyd zeyd :

Hier arm en kleyn te zijn , maakt rechte zaligheyd.

42 Maar 's Werelds goeden spoed / die is booz 't hart
 een slot :

Zoo 't daar van ledig is / zoo staat het op booz God.
 Dooz rampspoed krijgt de mensch 't geen aan 't Geloof
 ontbreekt /
 Op dat zijn hart ook boel / daar zijnen mond van sprekt.
 Een hart/ dooz d'zulk bereyd/ laat goede leering in;
 En baat en steunt het toe / en volgt Gods rechten zin.
 Een hart/ dat eerst een slaaf des Werelds is geweest/
 Dat word/ dooz leed geploegt / een herberg van Gods
 Geest.

Wanneer het dicht gezwerm van aardfche fantazy
 Het hart niet meer bezit / zoo kander God eerst by :

43 Van is 't dat zijnen Geest des menschen geest genaakt/
 En dat in 's harten grond Gods waarheyd word ge-
 smaakt. (kracht/

Zoo geeft dan 't kruys verstand : En schozt het aan de
 Daar hy/die nu verstaat/aan 't werk dooz werd gebagt :
 Het kruys maakt dat de Mensch (die dom is / als 't wel
 gaat)

Na 't heyl dat krachtig trekt / zijn oog aandachtig slaat.
 De mensch/ dooz veel ellend/ verdrukking/ en gequel/
 Verlaat in 't eynd de aard/ en valt op 't eeuw'g Wel,
 Zijn ziel (wiens leven is dat hy pet zoekt/pet hoopt/
 Het mint/ en ergens op met zijn gedachten loopt)

45 Tijd niet dat in zijn hart geen troost of liefde sta :
 Dat hy dan hier niet heeft / dat had hy gaarn hier na.
 Dooz beelderley ellend maakt God hem d'aarde moe /
 En d'ringt hem/ dooz den nood/van hier na hoven toe.
 Wat kan hy beter doen/ dan dat hy d'Hard' verzaak/
 (De Hard' / die hem begeeft) en na een beter haak ?
 Wat kan hy anders doen (nadien doch zijn gemoed
 Noodwendig hier of daar zijn troost op hebben moet).
 Dan d'Harde/ die hem vlied/ dat hy die weder blie/
 Het lichaam en begeert' ; en na een hooger zie ?

45 Hoe hy eerst lossen word/ en bet van 't aardfch berooft/
 Hoe hy na/baster word/en 't eeuw'g meer geloof.
 Hoe Godt hem d'aardfche hoop dooz weer-wil meer belet/
 Hoe hy zijn nieuwe hoop dies ook te baster zet.
 't Is 't liefste dat hy doet/ dat hy die hoop al sluit;

En alles wat'er is/ dat word hem daar toe nut.
 Dus word allenken 't hart al meer van twijffel leeg;
 En doet zich al 's geloofs beletzels uyt de weeg;
 't Gezicht word goed / word klaar / ziet ober al dooz her;
 En werpt des Werelds thoon in 't hart geheel om ver.

46 Maar word'er by verzuym wat nieuws meer opge-
 richt / (gezicht;

De prang van 't nieuwe kruys maakt hem weer nieuw
 Daar 't binn der liefde Gods altyt dooz blijft ontblant/
 En 't geen de Wereld poogt / als rook daar henen dampt.

Zoo is dan Godes tucht/ geen bloek/maar mitte gaaf;
 Niet booz een pegelyk hartnekkig Werelds slaaf; (zou/
 Maar booz een bygzaam hart; doch 't welk niet bygaan
 Zoo 't God alzo hier liet/ als 't hier wel wezen wou.
 Want wat een houden lust/na God/en 't eeuw'ig goed /
 Is in een dubbeld hart/dat aard'sche liefde boed?

47 In 't aard'sch / hoewel zeer kleyn / daar zijn de zinnen
 gaum; (flauw.

In 't Hemelsch / doch zoo groot / verdzietig / loom / en
 Het kleyn / dat haast verdwijnt / word pijn om uytge-
 slaan;

Het groot / dat eeuw'ig is / word weynig omgedaan:
 Ja / is 'er maar een lust / die 't hart wat anders stuurt /
 Wie treed schier eene stap / om 't geen dat eeuw'ig duurt;
 't Schijnt pet / zo lang de deugd zelfs van naturen bloept /
 En God (zoo 't Gods-dienst is) gediend word zonder
 moeyt' :

Maar komt het op den dood van zulke zinlijkhepd /
 Daar 't hart noch pet in leeft / en aangehouden leyd;
 48 En hy niet aard'sch en vind / waar dooz hy daar na
 tracht: (macht.

Zoo blijft de mensch de mensch / en 't eeuw'ig heeft geen
 Ach! uytgenome Stad, waar in men zonder pijn /

In d'alderdiepste byengd / onsterffelyk zal zijn /

Hoe vinnig word de Ward: hoe traag word gy gezocht!

Waarom? daar trekt na u niet een recht harten-tocht.

Waarom? uw groote heyl / word niet genoeg geacht.

Waarom? uw waardighepd / word niet genoeg bedacht.

Waarom? Het Wardsche Wel heeft menig mensch te veel;
 Dat wint het heele hart / en laat u nau een deel:

49 Daar is een ander lief / die baart een ander min;
 Waar me'e 't gepeyns boeleert / en maaktze Koningin.
 Die houd de zinnen doof / en bindze by haar sterk?
 En geeft schier heel de ziel / en al haar krachtenwerk.

O jammerlijken staat ! wat raad / dat hy ontzooomt /
 En wylt dien langen zwijm weer tot zijn harte koomt ?
 Een ding ontbreekt hem meest / Gods Vaderlijke hand ;
 Den zegenrijken bloek : de eerlijke schand :
 Den waard geachten smaad : den vreugdelijken dzuk /
 't Al hebbende gebzek : en t zalig ongeluk.
 50 Onsterfelijke God , dooz wiens beleyd en raad
 De aardfche Heerschappyy han d'een tot d'ander gaat ;
 Die zontijds goede weerd / en quade machten lijd /
 't Zy dat gy toozning plaagt / of Vaderlijk kastijsd ;
 Die t al beoogt en dzaapt / wat is of wezen zal ;
 En hebt een stadig oog op heyl en ongebal :
 't Is wel al wat gy doet / en wat hy hebt gedaan.
 Bestuurt / stelt op / stelt af / wy nemen 't willig aan.
 Geeft nooddzuft / geeft gebzek / geeft lebens tijd / geeft
 dood :
 Zoo gy maar wilt en helpt / geen nood is ons te groot.
 51 Geeft winning / geeft verlies / geeft Vaderland / geeft
 geen :
 Het eeuwige Land van rust daar zijn wy met te bze'en.
 Geeft eenigheyd / laat twist / geeft welstand / geeft el-
 lend /
 Geeft wat gy geben wile ; wy nemen 't zoo gy 't zend.
 Alleen laat ons uw Geeft en uw Almachtig Woord /
 En houd ons op den weg / en helpt ons daar op voort :
 Weest gy ons een Piloot in deze woeste Zee /
 En bzingt in 't eynd onz' hoop tot 's lebens vaste Kree.
 Geeft ook dat meenig mensch / die met de Wereld
 dwaald /
 Aan wiens gemoed gy klopt / maar niet word ingehaald ;
 52 Zoo dat des lebens leer niet diep in 't hart en zinkt /
 En hy niet recht en gaat / maar op twee zijden hinkt /
 En wylt de snoode aard met kracht niet wylt en bzeekt /
 En dat hy al te diep in 's Werelds wellust streekt :
 Geeft dat hy / dooz uw tycht / de oogen open doe /
 En 's Werelds dolenzat / met lust zich t' uwaarts spee.
 Op dat gy eenig' Heer ! on aldertrouwte Vriend ,
 Van ons / en haar gelijk / oprecht meugt zijn gediend :
 En in ons aller hart een offer-buur opga
 Van eeuwige lof en dank ; eerst hier / en dan Hier na.

Den Yver tot Gods Wet:

Poëtische Uytbreydinge over den 119 Psalm.

Zalig/ in en na dit leven/ die daar leven onbesmet/
 En het leven / datse leven / leven na des Heeren Wet /
 Zalig die den Heere zoeken / zoo als hy te vinden is /
 Dooz hartgrondig onderhouden van zijns wils getuy-
 genis. Zalig zijns: want een yver/ die op zulke wegen
 gaat/ Wijd de zond / die zelfs een quaad is/ en Ponteyn
 van alle quaad. 't Is myn wil / datm' u bevelen blytig
 onderhouden moet : Vond ik doch! ik zal wel konnen /
 zoo gy my slechts hulpe doet.

3 En mijn gangen zoo helpt sturen / dat wanneer gy
 spreekt / mijn God / (gebod.
 Oren / hart / verstand en leden haardig staan tot uw
 Sont my dat ik met mijn oogen immermeer niet af en
 dwaal (behaal.
 Van het minst van uw geboden ; dat ik doch geen schand
 Uwe Wet / oprecht en billijk / word my van u uytgeleyd ;
 Dies word u uyt rechter harten lof en danck van my ge-
 zeyd. (en daad :
 Uwe Wet die wil ick volgen / met gepeyns / met woord
 Wilt my Heere / noyt verlaten / die uw Wetten noyt
 verlaat.

II.

Hoe zal doch de Jeugd / wiens harte midden in be-
 geerten zwenkt /
 Alzoo leven / dat de reden 't hart in zijne lusten temt ?
 Hoe zal zy / wien al haar wegen glibb'rig en gebaarlijk
 staan /
 Ware paden / zonder missen / beplig mogen henen gaan ;
 Beplig zal zy henen treden / zoo zy op uw woorden acht /
 En daar 't leven na wil richten. Hier toe is het dat ik
 tracht
 Dit zoek ik uyt al mijn ziele. Heer / maak gy my doch zoo
 vast / (rast.
 Dat ik in uw Wet niet struykel / en noyt zonde my ver-
 4 Daarom sluyp ik uwe woorden in mijn hart zo gvil-
 dig in / (gin.
 Om geen quaad te mogen plegen / in al 't geen dat ik be-
 Hoog geloofst / Heer / moet gy wezen : Leert my doch uw
 rechten wel / (vertel :
 Dat ick met mijn mond de woorden uwes monds alom
 Dat ik die in waarden hebbe / boven 't alderwaardsie
 goud / (den houd :
 En al 's wereldds groote schatten / die men meest in waars-
 Daar van spreek ; en blytig poge dat ik haren zin versta ;
 En 't verstand zijn lust laat rapen ; en noyt in 't bergeet
 en sta.

III

Doeet my wel / en laat my leven / my / uw toege-eygent
 knecht /
 Dat ik na uw woorden lebe / die gy my te hooren legt.
 En / op dat ik voortz de wond'ren uwes Wets voorge-
 den mag / (dag :
 Zoo doet my wijn oogen open / dat ik klaar zie als den
 5 at

Dat het oog alleen niet leze / en de mond alleen niet
spreek; (gentheijds dooz-breek.

Maar 't verstand ook tot in 't binnenst haars verbor-
Wat heb ik hier op der Aarden? Niet / gantsch niet / dat
my behoord.

Maar een ding wensch ik te hebben. Wat? Niet anders
als uw Woord. (en verlange

6 't Hart / dooz liefde tot uw Wetten / queeld inwendig /
Na uw woorden / als na 't eenig daar 't al zijnen lust aan
hangt. (bloekt / en haat;

Gy / die uwes Wets kleyn-achters / maakt veracht / ver-
Dijdt my / uwes Wets groot-achter / van verachting / spot
en smaad: (moet /

My uw Dienaar / die der grooten tegenstribben hooren
Om dat hy spreekt van uw rechten / en daer al zijn doen
na doet;

En uw wils getuygenissen lust en rust hem wezen laat;
En in alle tegenheden daar toe loopt om hulp / en raad.

IV.

't Hart / verflauwt / onlustig / quellijk is / benaamt / en
bol van pijn! (mijn trooster zijn.

Daar en is geen troost by menschen: Laat uw woord
'k Heb ik / Heer / mijn hart geopent / en al wat'er binnen
zat: (ren schat.

Opent / en geeft my t' aenschouwen uwes Wets dierba-
Aert my die / zoo zal ik leeren; En (als gy my hebt ge-
leert) (meert.

Van uw groote wond'ren spyken / en uw Gere zijn ver-
Droebig ben ik en verflagen; 't hart is my by na ver-
swacht. (kracht.

Laat uw Woord mijn hulper wezen / en verleenen nieuwe
& Wend mijn boeten van den af weg / die gewis ter dood-
waart leyd / toegezeyd.

Gind in uw Wet / die ik mijn liefde met mijn hart heb
Uwes wils getuygenissen / ingeschribben in 't verstand /
Ingesribben in het harte / zijn mijn alderduurste pand.

Heer / mijn God / wilt my behoeden / dooz een ding dat ik
zoo schroom. (schand en boom.

Wat doch? Dat ik dooz de menschen nimmermeer in
Geef my hoop; en ik zal hozen: troost; en weg is mijn
gequel: (uw bebet.

Gaat met weldaad hooz; zoo volg ik / en neem acht op

V.

Lert my / Heer / leert my de wegen en den aard van
uw Verbond;

Op dat ikze meer laat dalen in mijns harten diepen
grond; tijd /

Op dat ikze daar laat wonen / niet booz eenen korten
Maar zoo lang ik hier zal wezen / en gy my in 't leven
lijd.

Leert my / dat ik's onderhoude / en van gantscher harten
doe. (daar toe.

Leyd my doch op zulke wegen : Want ik heb een lust
Bijgt mijn hart tot uw geboden; maakhet u zoo onder-
daan / (vaan.

Dat het met des rijkdoms liefde nimmermeer en zy bes-
10 Mijne oogen / wilt die leyden en besturen / of misschien
Mijne oogen na des Werelds snoode dingen wilden
zien.

Mis 't gemoed van u gaat doolen / en ik in uw Wet ver-
slap / (rap.

Maak gy my dan hierom makker / en op uwe wegen
Geef my uwe blyes / zoo houd ik uwe gebod vast en altijd:
Wend van my den swaad / dewijl gy een zoo goede Kich-
ter zijt.

Heer wat wilt gy meer? Mijn eeuwig dat ik boven al be-
geer / (blijtj Heer.

Is uw Wet : Laat troost dan komen / want gy zijt een
V I.

Doeet gena / ziet my met oogen / vol van mededogen /
aan : u gedaan :

Doet my hulp : denk aan de woorden my / O Heer / van
Op dat ik de laster monden / u ter Eer / en haar ter spijt /
Doe verstrommen / en met waarheyd stryden mag in haar
berwijt. (grond.

Rechte Richter / op intens waarheyd ik mijn hove heb ge-
't Heftig Woord van uwe waarheyd neem dat niet van
mijnen mond. (sluyt /

Uwe Wetten wil ik houden / 't is mijns harten vast be-
Al zoo lang als my den adem gaat de neuze in en uyt.

12 Dalkja wandel ik mijn straten; want ik uw bevelen
zoek : (halek /

Dies word my den geest zoo baardig / en het hart zo ober-
Wat ik zonder my te schamen / noch beangst booz onge-
vat / (zad.

Woz de troye Heer dragers uwe waarheyd sprekent
't Gebenedijft vol uw geboden; en daar was noch eenig
ding / (wij-

Wat mijn hart en al mijn zinn met zijn liefde zoo ba-
Dese

Deze min/en sal ik minnen; Hier toe strek ik mijne handt;
Dees houd mijne lippen bezig / en bekommert my 't ver-
stand.

V I I.

L Hat u in gedachten komen uw Verbond / het fonda-
ment

Van de hope / die ik hope / die my troost in mijn ellend.

Of ik schoon den stouten-mensche dwaas ben / en tot
spotternij;

(by.

Uwe Wet nochtans daar blijf' ik zuiver en onwankel
Als den geest van andere dingen afgetogen / zomtijds ziet

Op u oordeel / van des werelds aanbegan altijd geschied :
Hoe de brouwen zijn herheben / en de boozen neergeflozt :

Doel ik dat mijn Ziel inwendig in haar diepste b'zoujfte
word.

(gemoed /

14 Als ik zie uws Wets verlaters / schrik ik met mijn heel
En een heylig b'we van p'ber doet my zieden al mijn
bloed.

Uwe Wet / die zy verlaten / en in 't minst op achten niet /
Die is my / en zal my wezen / in mijn huys / mijn eenig
lied.

(leyd /

Die doormandelt mijn gedachten / als het lijf tot rusten
En de dikke duysternissen ober 't Hardrijk zijn verspreyd.

Is dat wonder : 't is geen wonder : Want te doen na uw
Gebod /

(hoogste lot.

Is mijn-grootsten schat op Hardem / en mijns lebens

V I I I.

E Ens heb ik een woord gesproken / Heer / daar denk ik
altijd om :

Uwe wegen te betreden / kies ik booz mijn epgendom.

Mijne lippen zijn vol smekens / even als de grond van 't
hert :

Uwe / gunt dat uw belofte / my gedaan / voltoegen werd.

Ik bezin / beducht van zinnen / hoe ik in mijn eerste jeugd
Uw geleefte / noch leef / en 't ieden dat my rest / verhoeg
tet deugd :

Om daar w'yt te mogen weten / of ik dood of lebend ben ;
't Welk ik (recht als in een spiegel) w'yt uw Wetten
klaar beken.

(van dien;

16 Daarom houd ik my al wakker / en versijn niet een
Maatzee ook te gezenen tijden w'yt mijn zinnen jenen dien :

Of al schoon der Goddeloozen woesten en verdwaagden
hoop

Arheid; en my gaen jag loopen zijnen roekeloozen loop ;
Midden in de d'zoelne nachten / als een peder ley d in rust /

Ael 7

Maas

Laat ik 't bed / om u te danken : daer in heb ik dan mijn
lust.

Ik beminze / die u minnen / en uw Wetten komen na.
Leert my / Heer / die al de Wereld vult met goedheyd en
gena'e.

IX.

Doet my / Heer / na u beloften. Leert my zoo / dat ik
doch leef

Ma al uw heylzame zeden / en daar 't hart toe ober-geef.
Doe ik noch niet was vernedert dooz ellend en tegen-
spoed / (doet :

Sing ik onbedachtzaam doolen / als meest al de Wereld
Maer nu gy my hebt dooz lijden mijnen hoogmoed niet
gezet /

Doel ik / dat ik op uw woorden en bevelen beter let /
En zorgvuldig onderhoude. Gy Fonteyn van alle goed :
Leert my / wat 'er goed en recht is uyt uw goedheyds
overbloed. (my meed' neer.

Is 't Opgeblazen bolck dicht leugens / en daar dzykt het
Ik / uyt ongebeynsder harten / voeg mijn leven na uw
leer. (zacht in dzyft /

Waarom dat? Haar hart is weeldigh / dooz het bet daar 't
Mijn hart niet / en daarom is het / dat uw Wet daar in
beklijft. (naam :

Dat gy my hebt verootmoedigt is my lief en aange-
Want om uwe Wet te leeren / bind ik my daar dooz be-
quaam. (mind /

Daarom isse my veel zoeter / en word meer van my be-
Dan al 't goud en al het zilber dat men op der aarden
bind.

X.

Wilt my / die gy hebt geschapen dooz uw Goddelijke
hand / (verstand.

't Hart herscheppen dooz uw leering / en formeren het
Die u breezen / zien myn leven / en het is haar ziel een
bzeugd / (heugd.

Dat mijn Ziel op uw beloften zoo bymoedig haar ver-
Uw' oordeelen zijn gerechtig / en mijn leven / Heer / was
quaad :

Dat gy my dan hebt vernedert / is een ober- trouwe daad.
Doch / dewyl ik uwe Wetten nu laat zijn al mijn ver-
maak / (raak.

Geef dan (als gy my beloofdet) dat ik uyt de quelling
19 Laat op my uw mededoogen bloepen als een zoeten
dogn / Op

Op dat ik mijn leven / 't leven / dat zoo zoet is / noch be-
houw. (taal/

Hoont de trotze die my hoonen dooz haar valsche leugen
Om dat ik / haar ooren lastig / altijd van uw Wet ver-
haal.

Och! of ikze / die u bzezen / zoo aen my verbinden kost /
Dat haar vriendschap / en haar by zijn my gestadig waar
vergoft: (mocht /

En mijn hart geheel rechtschapen in uw Wetten blijven
Zoo dat ik / tot mijn verklepning / noyt in schande wierd
gebzocht.

X I.

't Hart / gepzangt / verlangt na hulpe / 't hart is angstig
en bedut / (onderstut /

't Hart waar ober lang bezweken / waar 't dooz hoop niet
Doogen zien na uw beloften: 't hart zwaarinoedig en
beschzoomt / (gy hoont ?

Doet de tong zozgbuldig spzeken: Heer / wanneer is 't dat
't lichaam is my uptgemergelt / al de leden / las en zwak /
Zijn niet anders als een dzoogen en verschezimpten leder-
zak. (drukt /

Ik nochtang uw trouwe Dienaar / midden in ellend en
Ben bekommert met uw Wetten / en wacht van u mijn
geluk. (met uw straf ?

22 Zal 't niet eens een eynde wezen? toef gy noch al
Spaart gy noch mijn wzeede byand / die zoo gaarn my
had in 't graf? (wis)

Die niet past op uwe Wetten? (die doch vast zijn en ge-
Die my lastert? helpt / mijn Vulper: 't leven dat in my
noch is / (zoo staat /

Hebben zy my schier benomen: en of 't schoon met my
Houd ik nochtang uw bevelen / die ik nimmermeer bev-
laat.

Komt dan by met u genade / en verquikt het angstig hert /
Dat doch uwes monds betuyging van my onderhouden
werd.

X I I.

Hier / uw woord is onbeweeg'lijk / uwe waarhepd
heeft geen end / (ment /

Mzoo lang de klare sterren sikk'ren aan het Firma-
En de krupden d'aard bekleeden / en de heel nature
duurt / (stuur.

Dat gy houd in haar gebeurten / en na uwen wil be-
had uw Wet my niet verlustigt / zoo had dzoefhepd my
versmacht; Om

Om dat zy my heeft verlustigt / denk ik om haar dag en nacht.
(mijn Heere)

Ik ben dijne; weest gy mijne: Helpst uw Dienaar / gy zoekt mijn Heyl; ik zoek mijn leven in te stellen na uw Heer.
(houd hem siel:

24 't Godloos holk / om my te dooden / loert al vast / en Ik nochtans merk op die dingen / die ons leeren wien wil.
(schouwt

Nopt en hebben mijne oogen op de wereld pet aan- Dat bestendig kan geduren / en zijn oude wezen houdt:

't Gaat al / volgt al / blucht al / sterft al / dat de schoone Zon beschijnt:
(berdwijnt:

Niet zoo zoet / zoo schoon / zoo zeker / dat in 't eynde niet Niet en is'er / niet en is'er / of de dood in 't eynde / naakt:
Maar uw Wet is vast en eeuwig / die uw Dienaars eeuwig maakt.

X I I I.

Waarom is 't dat ik uw Wetten zulken sterken liefde draag /
(daag?

Dat ik zonder moe te worden / daar van handel alle Om dat zy my wijzer maken dan mijn schalke weer-partij:
(zijze my.

Want een schat van rechte wijsheid / en van kennis Om dat zy geleerder maken / ja veel meer dan al de geen
(al mijn re'en.

Die wel eer mijn Leeraars waren: Want uyt haar zijn Om dat zy my kloeker maken: meer dan eenig Ouderman:

Hierom zijze my zoo waardig? hierom wijk ik nopt daar van.
(ten af/

26 Om daar na te mogen wand'len / wend ik mijne hoef Af van alle dooze wegen: 't woord dat uwe mond my gaf /
(richt/

Daar by blijf ik: uwe Rechten / daar gy my in onder- Blijven stadig in mijn zinnen / en in mijn verstands gezicht.
(zoet/

Honig is wel zoet om swaken; maar noch is hy niet zoo Niet zoo lieflijk op mijn tonge / als uw heylig Woord wel doet.
(van raad/

Dooz uw Woord word ik erbaren / wijs / geleerd / en vol Daarom is 't dat ik van herten alle valsche wegen haat.

X I V.

Hier / uw Woord is mijn lantaarne / die dooz herten glans belet.

Dat ik nimmermeer mijn boeten op onrechte wegen zet ;
't Is my eben als een fakkel / die men booz my henen
dzaagt. (berjaagt;

En wiens licht de duysternissen / ban den weg / booz my
'k Heb my zelfs een eed gezworeen / die staat vast in 't
hart geprent / (bent /

Dat ik nu bebel wil volgen. Heer / die mijn vertrooster
Troost my eens na uw beloften / my dien 't heylloos
avontuur (zuis.

Al te zwaar komt overballen / en maakt hem zijn leven
28 neemt in dank het willig offer / dat ik op mijn lippen
slacht /

Onderwijst my in uw Wetten / dat ik die te recht be-
tracht. (dreppt /

Of mijn leven schoon al wankelt / en de dood ban bezem
Noch bergeet ik noyt uw Wetten / zoo is 't hart daar
toe geneygt.

Of ik schier al ben gebangen in der boozer menschen net ;
Midden in gebaarlijkheden dwaal ik noch niet ban uw
Wet : (my al :

Want zy is mijn bzeugd / mijn erbe / wat'er is / zy is 't
Die te houden zal ik trachten / al zoo lang ik leven zal.

X V.

U We Wetten / dzaag ik liefde ; wankelbare menschen
haat. (bezlaat.

Heere / gy zijt mijn bescherming / en uw woord mijn toe-
Weg ban my / weg boos-gearde : 't is mijns harten vol-
len wil / (wil.

In al mijn bedrijf en hand'len zoo te wand'len als God
Laat uw woord mijn slutzel wezen / dat ik leef / en niet en
loop /

Tot mijn eygen spot en schande / na een ongewisse hoop.
Geeft my kracht dat ik geneze : dan zoo zullen toe en aan /
Aust en liefde tot uw Wetten levend in mijn harte staan.

30 Gy vertreedze die haar geven tot de zond / uw byandij /
En een ydel denken denken / diep verpdel in den zin :

Die af-laten u te dienen / die alleen moet zijn gediend /
En haar d'onbezinde wereld gaan verkiezen tot een
vriend.

Ik min uw getuygenissen : en daar is de reden of /
Dat gy haar / die die niet minnen / doet vergaan tot nietig
stof. (bedrijf ;

Als ik denk aan uwe strengheyd / en al mijn hoorle ey
Drees ik / en dooz 't angstig bzezen schiet een koude dooz
mijn lijf. (Noyt.

Noyt en heb ik afweken na de een of d'ander zy :
 En in 't Recht / noyt gunst gedragen of tot dees of
 die party : (roof
 Laat my / die noyt onrecht dede / laat my niet tot eenen
 Van een ongestuywig volksen / bloot van trouw en van
 geloof. (nautheid quijt ;
 Neem my / wven knecht / in hoede / maak hem zyn be-
 Geef dat hy van booze menschen geenen oberlast en lijd.
 Hoe begeerig zijn mijn oogen om uw heyl te mogen zien !
 D'oozen om uw Woord te hooren ! Heer / laat my gena
 geschien. (ste ga.
 32 Onderricht my van uw Rechten / my die u ten dien-
 Dat ik / dooz uw onderichten haren gantschen grond
 herfra. (dult.
 Die uw Wet soo weynig achten / hebt gy lang genoeg ge-
 Nu zoo is de wir gekomen dat gy die eens straffen zult.
 Daarom zijn my uw geboden uitermaten lief en waard ;
 Boben goud en e'el gesteente / 't waardste van de gant-
 sche aard : (aan :
 Daarom zonder wpt te stellen / schik ik 't leven daar na
 Daarom haat ik alle paden die van 't recht pad afgaan.

U We Wet / daar gy de menschen wven wille dooz be-
 tupt / (buygt /
 En den wil van vrome menschen zoet tot wven wille
 Die is wonder ! meer dan wonder / als men haren grond
 doozgrond :
 Hierom is het dat mijn Ziele die al hare liefde goud.
 Als uw woord / dat vast en klaar is / openbaar is / is 't een
 bzeugd ; (deugd.
 En een licht booz simp'le oogen / om te poogen na de
 Mine mond snakt na uw woorden / niet al zulk een lust
 en trek / (trek.
 Als ik 's lebens lieben adem wpt de lucht tot mywaerts
 34 Weest my goedig en genadig / als gy zijt tot aller tijd /
 Al die wven naam heminnen. En / op dat ik blijf bebynd /
 Van der zonden heerschappye / zoo bestuurt zoo mijnen
 tred
 Dat ik nimmermeer mijn boeten buyten uwe wegen zet.
 Hoed my booz der menschen laster / zoo doe ik dat gy ge-
 bied.
 Laat uw aanschijn op my lichten ; heelt my uwe Rech-
 ten niet.

Oogen (als twee beken) leken : waar van daan zoo
men'gen traan ? (gaan :

Dat de menschen / na mijn menschen / niet op uwe wegen
X V I I I.

H Eer / mijn God / gij zijt rechtvaardig / en uw Godlijk
woord is recht /

Uwe Wet volkomen billijk / uwe waarheid vast en hecht.
Hart en streng zijn uw Geboden eertijds van u ingezet ;
't Is u ernst / dat yder mensche blytig daar op merkt
en let ;

't Is u ernst / dat 's menschen leven daar na aangelejd
zal zijn : (met pijn :

Dies ontzand mijn hart in tooren ; tooren / die 't verbult
Als ik zie hoe dat mijn byand uwe Wet zoo licht bergeet /
Pijn / die 't bozder bzengt tot knaging ; knaging / die my 't
hart op eet / my uw knecht /

36 Heel uw Woord dat is in-zupber : En bemind van
Die aan uw bevel blijf denken / alhoewel bezacht en
slecht. (drijft ;

Dast is uwe Wet en eeuwig / die den mensch tot deugde
Uwe waarheid is een waarheid / die gedurig waarheid
blijft. (raakt :

Zoo wanneer ik / ongelukkig / diep in dwoefheid ben ge-
Blijven uw geboden 't eenig / daar mijn hart zich in ver-
maakt.

Eeuwig uw Gerechtigheden / eeuwig uw getuygenis.
Wilt my daar in onderwijzen / zoo ben ik mijns levens
wis.

XIX.

H Eer / tot u / wanneer de zinnen / dooz den druk zijn o-
ber-laan / (gaan :

Laat ik mijn gebroken stemme dooz de wolken heven-
Hoozt my / die uyt heelder herten tot u roep / met dwoef
geklag /

Dat ik uwes Wets bevelen immers onderhouden mag.
Tot u roep ik ; hoozt / en helpt my / dat ik ongebepest en
rouw /

Uwes wils getuygenissen al mijn leven onderhou.
Op uw woord rust mijn betrouwen : 's morgens hoozt
het Sonne-licht / (richt.

Zijn mijn oogen / en mijn handen / en mijn stem tot u ge-
31 Diep noch in de stille nachten / als men niemand wak-
ker hoozt / (woord /

Laat ik 't zoete slapen baren / om te denken aan uw
Hoozt

Hoozt mijn stem ; verfrist mijn leven (als gy hebt ge-
daan dus lang.

Mijn party / uws Wets verzaker / volgt m' / en maakt
my 't leven bang :

Hy komt nader ; komt ook nader / Heer / en weert het
ongebal : (ben zal :

Heer / mijn God / in wiens geboden waarheid is en blij-

Wiens getuygenisse zeker / en niet om bewegen staat /

Maar bestendig zonder eynde : daar mijn Ziel haar op
verlaat.

X X.

Zet my aan / vol van ellenden / en verlost my uyt den
nood :

Want in nood zoo blijft mijn liefde tot uw Wet noch
even groot.

U beheel ik / Heer / mijn zake ; hoertze gy gelukkig uyt ;

Helpt my / na uw Woord / dat vast is / en gegrond op uw
besluit. (staan/

Goddeloze booze menschen / die uw Wet geen acht en

En geen ding zoo zeer ter wereld als uw heylig Woord
hersmaan : (gelukt.

Wat staat dezen te verwachten : Zy zijn bestaard van
Maar uw goedheid is oneyndig : Troost my / zoo gy
pleegt / in d'ruk.

40 Die my haten en verholgen zijn ontelrijk in 't getal :
Noch en kan 't my niet bewegen dat ik van uw Woord
afhal. (smert

Ik zie uw weg Raams verachterg ; en 't is my een wreede
Dat zy na uw woord niet leven / en een bitter wee in 't
hert.

Heer / aanschouwt hoe uw bevelen van my zijn bemint
geweest ;

En verquikt / na uw genade / mijnen hoog-bedroefden
geest.

Niemand oyt van al die leven / die uw woord op leugen
band ;

Uws gerechtigheids gerichten houden al en altijd stand.

XXI.

'k W Ord. t'onrecht vervolgt van Dorsten ; haar ver-
volging valt wat zwaar :

En nochtans / Heer / uwe woorden breeft mijn hart veel
meer als haar / (zaak/

Uwe woorden zijn mijn zinnen zulk een aangename

Dat ik dickwils my daar ober in my zelven vrolijk maak ;
Pro.

Dolijk maak / en 't hart verheffe / recht of my een groot
 ten schat (hart gebat
 Tot mijn deel waar toe geballen. 'k Heb een haat in 't
 Tegen alle leugen-monden/ daar 't gemoed zich hoort ver-
 groot /

En gelijk als een vergiftig en onreyn geboedzel schouwt.
 42 Maar uw Wet alleen is 't eenig daar mijn hart zijn
 liefd' op leyd. (tighepd.

Zevenmaal des daags zoo zing ik 't lof van uw gerech-
 tede / brede boven brede / brede zonder tegenspoed
 Is'er hoort uw Wets beminners / dien geen doling do-
 len doet.

Tot u loop ik / op u hoop ik / na uw Wet stel ik my aan.
 't Hart houd uw getuygenissen; en is heel met liefd' be-
 baan.

Ik voeg my na uw bevelen / en waarom en zond ik niet?
 Want ik weet het dat gy klaarlijk al mijn doen en laten
 ziet.

XXII.

Mocht mijn klachte tot u komen / mochtze dzingen
 doot de Rucht / (mocht.

Op dat gy de ware kennis uw Verbonds my leeren
 Mocht mijn smeken doot u komen / mocht het gaan doot
 't Firmament!

Op dat gy na uw beloften / my verlossen mocht in 't end.
 Mine lippen en mijn tonge (maak my in uw Wet maar
 wijs) (prijs:

Heeft mijn hart u toege-eygent / uw Wet tot lof en
 Want in alle haar Geboden is zy goed / en zonder feel.

Staat my by: want / ziet / ik hebze my verkoren tot mijn
 deel. (men'gen zucht)

44 My verlangt zeer (en 't verlangen doet my lossen
 Na uw heyl: want tot uw Wetten heeft mijn hart een
 groote zucht.

Maak mijn leven / dat ik lofe / en uw Ge al om vertel:
 Om te loben zoek ik 't leven: Daar toe help my uw be-
 vel. (gedwaalt:

'k Ben als een verloren schaapken van den rechten wech
 H mijn Heer en Herder bid ik / dat gy zoekt en weder
 haalt; (leed /

Zoekt en wederhaalt uw Dienaar / die in al zijn harten-
 En al 's Werelds tegenheden/ uw Wetten noyt bergeet.

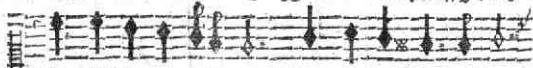
God Wonderlijk, Machtig, Goed.

Poëtische uytbreydinge over eenige Psalmen Davids,
in Nederlandsche Rijmen.

Over den 104 Psalm.

En Geest/die zwanger zijt van Godes lof/giet uyt/

En deyt de stomme tong 't geen gy in 't hart beslypt.

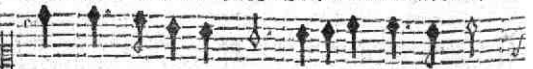
Gy / Omijn Heer en God / booz wien elk zijn gemoed /

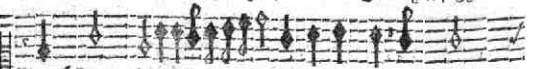
Wanneer 't aan u gedenkt / eerbiedig groum'len moet /

En als uw Majestept zijn geest te boren koomt /

Met meer dan aerdsche breez eerbiedig booz u schzoomt:

Hoe schoon / ja overschoon is uw cierraad en schoont'!

Het kleed dat u omhangt / is 't licht daar gy in woont.

2 Uw Koninklyk Tapyt / is 's Hemels Firmament /

Hu

In Koninklijken Throon zijn wat'ren als een Tent /
 Gespannen dooz u macht ; zoo datze / vast en hoog :
 Staan als het hol gewulft van een gemet zelt hoog :
 De magen die u boert / zijn wolken / dooz de kracht
 Van 't heete Zonne-licht / hoog in de lucht gebzacht :
 De bed'ren daar g'op zweeft / zijn 't lichteste dat men vind /
 En 't snelste dat'er vliegt / de wandelbare wind :
 3 De boden die gy zend / zijn stozm en sterk gerucht :
 De Dienaars die gy bezukte / vuur-blammen dooz de
 Lucht.

Wat lof onthreekt'er noch : die ik u geben zal ?
 Aard / Hemel / Water / Lucht / Wind / Duur ; Het dient
 u al.

De wichtig aard / die los rondom in 't pdel hangt /
 Of (zoo pet om haar is) een dunne lucht ombangt /
 Die staat nochtans / dooz konst van uwe hand / zoo vast /
 Datz' eenwig blijft en rust op haren eygen last.

4 Die eertijds / doe dit al noch niet en was gereed /
 Met water was bedekt gelijk als met een kleed.
 't Was niet van Zee en Lucht ; men zag noch berg noch
 dal ;

Maar met dat uwen mondt uytbronden zijn geschal /

En uwe heersche stem quam als een donderslag ;

Het water / als ontroert met Goddelijke ontzag /

Moest af / en met'er haast na zijnen Afgrond blien.

Doe liet het hoog-gebergte terstont zijn toppen zien /

5 En eer zich 't oog bezroert / lag pder ding van een ;

't Gebergte strept in de Lucht ; de dalen vlak bene'en.

De wat'ren / op dat zy den Warden Hoot niet meer

Met golven / gants en al / bedekken (als wel eer)

Hebt gy een perk gezet ; haar oevers / daarz' op slaan /

Maar in bedwongen zijn / en binnen moeten staan.

Gy maakt dat uyt de diept het bocht zijn ad'ren schiet /

En dooz de bergen heen na 't doozstig land toe blied /

6 Op dat een peder Dier ('t zy dat het leeft in 't veld /

En onder zoz en stuur des Boudmans is gestelt ;

't Zy dat het zweeft in 't wild / en kent geen Heerschappye

Wanneer 't natuur begeert) daar van ontdozstig zy.

Daar is dat zich onthoud / en in zijn weelde leeft

't Gedierte / dat de lucht tot zijn vermey-plaats heeft /

't Gebogelt / dat aldaar van tak op takje springt /

En zijnen bypen zang onkunstig heenen zingt.

7 De heubels en het veld beborcht en maakt gy zat /

Als gy ze uyt de hoogt' dooz-zingt met Hemels nat :

Zoo dat het doode zaad gezegent word met kracht /
 Waar dooz het nut gewas te boozschijn word gebracht ;
 En 't liefsteijke gras de Weyden overkleed /
 Zoo dat het grage Wee daar zijnen lust van eet ;
 En op't gehouude Land zoo meenig eetbaar krimp
 Tot noodig onderhoud van 's menschen leven sprimt ;
 8 En 't Krooren word geteelt / daar ons het brood van
 werd / (hart ;

't Welk nieuwe krachten geeft / en sterckt des menschen
 Den wijn-stok druypen heeft / en geeft den ed'len wijn /
 Die 's menschen hart verfraept / en doet bol bzeugde zijn ;
 D'olijf boom vruchten draagt / en bzingt ons overbloed
 Van Oly / die in schoont' den mensch toeneemen doet.
 Dat ook op Libanon / de boomen / dooz 't verstand
 Of toedoen van geen mensch / maar van God zelfs ge-
 plant /

9 Vol van een zappig merg / schoon / bladezrijk / en groen /
 's Vanschouwers oog en hart een zoet vermaak aandoen.
 Daar staat den Ceder in / op wiens vermaarde hout
 Zoo menig vogel rust / en zijne woning houd.
 Daar wast den steplen Den / op wiens verheben top
 Den Keyger nesten maakt / en queekt zijn jongen op.
 Den Was / het bloode dier / bergmt gy 't scherp gebergt /
 Daar hy / als in een schans / hem beplig in herbergt.

10 De holen in de rots / (dooz uw alwijs bestier)
 Daar legert zich 't Konijn / een zwak ontweerbaar dier.
 Gy maakt ook dat de Maan / nu meer / dan min van
 licht /

Rond om de wereld gaat / en haren loop zoo richt /
 Dat zy het ronde Jaar in zijne deelen deplt.

Gy maakt ook dat de Zon in haren loop niet seplt /
 En dat ze achter een niet alle menschen licht /

Maar onder d'aarde gaat : dan blied booz ons gezicht.
 11 Al 't geen sich eerst liet sien ; de duysternis heeft
 macht /

En dekt het halve deel des Nardrijks met de nacht.
 Het ongetemt gediert / 't welk 's menschen oogen schouwt /
 Verlaat dan elk zijn hol ; de donkerhept maakt stout.

Van derf den jongen Leeuw / die daags verborzen zit /
 En 's nachts / met heesch gebzul / van u zijn boeder bid /
 Verlaten 't eenzaam woud / en tot den roof gesielt /

Op 't boozdeel van de nacht / gaan doolen op het veld.
 12 Maar 's morgens als de Zon haar stralen weer ver-
 toont /

Zoo ruymenz') en elk zoekt zijn helen daar 't in woont.
 Dan is het dat den mensch uyt zynen slaap ontwaakt /
 En weerom na gewoont / zich aan den arbeid maakt;
 Tot dat den avond komt / die hem het werk belet.
 Dus geeft gy yder ding zyn tyd / zyn beurt / en wet.
 Hoe wonder zyn / O God / de werken die gy doet!
 Hoe wijsfelijk geschikt! hoe veel! hoe groot! en goed!
 13 De Aard is 't niet alleen die uwe gunst gevoelt:
 De Zee / zoo diep en wijd / daar ziet men dat het woelt
 Van groot en kleyn gediert / dat niet om tellen is /
 En om de schepen heen zwent menig grouwzaam Wis.
 Uw wonderbaar geschep / den Walvis is aldaar /
 Die als de Zee niet stómt / maar effen is en klaar /
 Nu zich 't gezicht vertoont / dan wederom ontsteelt;
 Nu boden komt / dan dupkt / en zoo in 't water speelt.
 14 Al / al wat leven heeft in 't water of op 't land /
 Verwacht / elk op zyn tyd / zyn spijs van uw hand /
 Geeft gy / zoo hebben zy: Is uwe hand haar mild /
 Zoo worden zy verzaad / en haren lust gestilt.
 Neemt gy den adem uyt / zoo is 't met haar gedaan /
 En moeten wederom tot nietig stof vergaan.
 Blaast gy den geest weer in / zoo komt het leven weer /
 D'aard krijgt een nieuw gestalt / en alles neemt zyn keer.
 15 De Heer / den grooten God / en aller dingen vriend /
 Wat is het voor een lof die hy hier voor verdient?
 De eere die hem komt / hem / die 't al zaam bestuurt /
 Dat moet een eere zyn / die eeuwig eeuwig duurt.
 Zyn werken / groot en kleyn / die zyn hem aangenaam;
 Hy onderhoudze staag / en mindze al te zaam.
 Hoert hy de bergen aan / de Bergen geven rook:
 Ziet hy de Warde aan / de Warde dabert ook:
 16 Dies zing ik zynen lof zoo lang ik adem schep /
 De boylt my noch beweegt / en ik de lippen rep.
 Oh! of maar mijn gezang den Heere wel beviel!
 Den Heere / mijnen lust en vreugde van mijn ziel:
 En dat eens alle zond een eynd op Aarden nam /
 En des godlooshepds zaad noyt meer te voorschijn
 quam!
 Hier tusschen / O mijn Ziel / die vol zijt van Gods eer /
 Looft / en word nimmer moe / mijn Ziele looft den Heer.

Uyt den 139 Psalm.

Daar en is niet in mijn leven / daar en is / Heer /
 niet in my / Dat verbor- gen is booz dy. Gy doozgrond
 het / gy bekennt het; al wat is / of wat geschied / Merkt
 uw oog / 't welk alles ziet. Zit ik / sta ik / leg ik / ga ik /
 waar dat ik my keer of wend; Alle ding is u bekennt.

- 2 **H**er yet zoo diep verborzen in mijn diepste fanta:z /
 Dat booz u verholen zy? (stond /
 't Hart en kan zoo ras niet denken / of gy boelt'et ook ter-
 En begrijpt zijn diepsten grond. (zinnen moe;
 Doet den nacht het lichaam rusten; maakt den dag de
 Gy doozziet al wat ik doe. (nen woord
 3 **D**an de tong / die licht kan falen / glijt niet een zoo kleyn
 Dat dan u niet werd gehoozt. (hind /
 Want gy zijt het die mijn leden / en al wat men in my
 Zoo gantsch zeldzaam hebt verzint; (nust
 En zoo kunstig hebt geschapen / dat mijn al te kleyn ver-
 vlytgedacht / daar ober zift. (scholen zyn
 4 **W**aar zoo wil ik henen bluchten / daar ik mocht ver-
 Booz uw Goddelijk aanschijn? (reest /
 Waar wil ik my doch verstecken / in wat hol of wat so-
 Heer / mijn God / booz uwen Geest? (ste'e:
 Daar ik opwaarts na den Hemel; boven alle Wardsche
 In den Hemel zijt gy me'e. (schaar:
 5 **D**aal ik neder in der Hellen / by der dooden bleete
 Ziet / zoo zijt gy ook aldaar.

Of ik van de bleugels hadde van de schoone Rozgen-
rood!

En daar mee na 't Westen bloed :

't Waar vergeefs booz u gebloeden / en een dwaze daad
(gedaan ;

Want waar kan men God ontgaan ?

6 Spak en wenscht' ik by my zelven (of ik zoo misschien
Dat de nacht my heel ombing. (ontging).

't Waar vergeefs gewenscht / gelypoken / en een zot ge-
dacht gedacht /

Want de nacht is u geen nacht.

In de dikke duysternissen zien uw oogen / ja zoo klaar /

Of den nacht geen nacht en waar. (weld /

7 En wat zal ik meer verhalen ; 't Wart dat is in uw ge-
En gy weet hoe 't is gestelt.

Alle zijn verholentheden / die geen schepsel zien en mag /

Ziet gy klaarder als den dag. (gy mijn Heer

't Is groot wonder / doch geen wonder / als ik denk / hoe

Met my doende waart wel eer ; (aanzag /

8 Hoe dat gy my fatzoeneerden / eer ik 's Hemels Lucht

En in 's Moeders lichaam lag. (bereyd :

Dat 's een wonder / meer dan wonder / dat gy my zoo hebt

Daar mijn Ziel uw lof booz zeyd. (haat /

Wonder zijn all' uwe werken / die 't verstand wel niet en

En nochtans niet tegen staat.

9 Doe de onbolmaakte stoffe / daar dit lijf van is geteelt /

In 't verborgen wierd gebeeld ; (haam gaf /

En natuur my 't eerste maakzel in mijns moeders lic-

Daar ik lag als in een graf : (gedaan /

Geen zoo kleyn van al mijn leden / geen zoo rouw en on-

Of uw oogen zagen 't aan. (quam /

10 Eer ik was dat ik zou worden ; eer ik had dat na eerst

Doe natuur in my toenam /

Wist gy al wat ik zoud wesen ; en gy wist 'et zoo gewis /

Als pet dat beschreven is.

Als my deze uwe werken in het harte vallen in /

Zoo ontzet zich hart en zin. (zand /

11 Zoud ik die al t'zamen tellen ? eerder teld' ik al het

Dat'er heen stuyft aan den strand.

Ik en kanze doch niet tellen / of ik schoon al noyt en sleep /

En 't gepeyns daar steeds toeliep.

Na beel gissen / na beel denken / na al wat ik weet of kan /

Ben ik daar ik eerst began.

Over den 147 Psalm.

Looft God den Heer: want hy is lobens waard /

En 't is een heerlijk ding van zynen lof te spreken.

Jerusalem eertijds zoo hoog vermaard / Maar na

zeer sel verwoest / doet hy weer 't hooft opsteken.

- 2 Hy boutze op; en 't volk daar uyt verjaagt /
 Ook hier en daar verstroyt in veer en vreemde Landen /
 Bzengt hy te zaam: en die 't hart is verzaagt /
 Geneest hy hare pijn / en lost haar hare banden.
- 3 Het klaar gesternt / aan 't hooge Firmament /
 Teit hy van een tot een / en noemt het met zyn namen.
 Zyn sterkt' is groot / zyn macht is zonder end /
 En geen vernuft zo kloek dat daar van 't end kan ramen.
- 4 't Ellendig volk bert roost en helpt hy op /
 Wann'er het hart maar kleyn / en tot hem is genegen:
 't Hoobaardig volk drukt hy den grootscheit kop:
 Gehyck hy 't lage mint / zoo staat hy 't hooge tegen.
- 5 Zingt dan den Heer / zingt al die zingen kond /
 En laat uw hart door hem zyn dankbaarheyt verklaren.
 Hoofst hem / en zingt / alleen niet met den mond / (ren.
 Maar laat'er zich't geklank van 't Harpen spel met pa-
- 6 Hy dekt en neemt den Hemel uyt ons oog /
 Door zwaar en zwart Gewolk; en zend ons zynen zegen /
 Die 't Land bedoecht / als 't dorstig is en droog /
 En geeft de Bergen gras door een bequamen regen.
- 7 't Gras-gierig Dee beschafft hy zijne spys;
 En doet in zynen nest den ongepluynden Raven /
 Die tot hem roept (nature maakt hem wijs.)
 Hy vast op sterkt' des Waards / noch op zyn moedig dia-
 ven,

- 8 Hy heeft geen lust aan pemand's kloek geboent /
 Of vaste lijf / verzien met ongemeyne krachten :
 Maar zijn vermaak en die hy gunst verleent /
 Zijn die die hem ontzien / en op zijn goedhepd wachten.
- 9 Prijst dan / O prijst / Jerusaleem prijst God /
 Want hy is u een heer / uw Tooy'nen een bezorger :
 Uw Doozt' een sterkt' en on opdoenlijk slot /
 En binnen uw begriyp 't geluk van yder borger.
- 10 Hy geeft en zend rondom in uw gebied /
 Het kostelykste goed / den aangenaamen Bredde :
 Hy is die u niet voedzaam itooy'n verzieet /
 D'algebende natuur die luystert na zyn rede.
- 11 Hy zend de Snee / die blokkig neder valt :
 En scoopt den scherpen rijn / gelys als affche / neder.
 Hy geeft den doozt / daar 't water doozt bestalt :
 Wat staat 'er doozt de koude van 't felle winter-weder ?
- 12 Is 't zynen wil / en spreekt hy maar een woorde /
 Terstond versmelt het Is / en laat het water schieten :
 Zend hy den wind upt eenig warmer oort /
 Terstont zal 't water gaan / en 't onde blieten vlieten.
- 15 Zijn Woord en Wet waar in zijn Rechten staan /
 Heeft hy aan Jacobs huys verkondigt en gegeven :
 Geen ander volk heeft hy zulks opt gedaan /
 Geen mensch van al die geen die op der Aarden leven.

Over den 115 Psalm.

G

M knechten / die ten dienst des Heeren is betrouwt

Die in zijn Heylig Huys de wacht gestadig houdt :

En : s bergunt van God / te staan in zijne Hobens :

Wel op : laat hart en mond den naam des Heeren loven.

2 **P**rijst God / en geeft hem lof / die vriend'lijk is en good :
 Hoofst zijnen naam met zang / die lieff'lijk is en zoet.
 Hy heeft zich Jacobs Hups vry-willig uptverkoren /
 Op dat hem dat geslacht als eppen zou behooren.
 3 **D**es Heeren hooge macht en Godhepd is besaamt
 Meer dan al 't geen dat God van menschen word ge-
 naamt.

Hy doet al wat hy wil : 't zy boven of beneden /
 In Hemel / Aarde / Zee / en diepe duysterheden.
 4 **V**an onder upt de Aard trekt hy het zware vocht /
 Dat hy tot Wolken maakt en hangt het in de Locht.
 Hy is 't die wonder doet / die Blixem voort kan brengen :
 Wiens felle Duur hy teint / en gaat met Regen mengen :
 5 **D**ie upt een heym'lijk oord de Winden waapen laat /
 Waar van geen mensch / hoe kloek / de konst en gang ver-
 staat.

Die 't eerst-geboren zaad / van 't minste tot den meesten /
 In gantsch Egypten sloeg / in menschen en in beesten :
 6 **E**n Pharo met al 't volk / daar 't Land van was be-
 woont /
 Tot schrik / in groot getal / zijn Wond'ren heeft getoont.
 Die Steden t'onder bracht / die menig mensch verstoor-
 den ;

En menig machtig Vorst en Koning de'e vermoorden.
 7 **S**ihon den Amorijt / een groot en machtig Heer ;
En Og / gekroonden Vorst van Basan ; niet noch meer
 Van het verbloekte volk der stoute Kananiten /
 Die zag men dat al t'zaam als doen haar leven lieten.
 8 **H**aar goed en al het Land / 't welk was in haar geweld /
 Heeft hy (na dat hy haar zoo schandig had gebeld)
 Aan zijn beminde volk Israel uptgegeven /
 Om / als haar eppen erf / daar in / en van te leven.
 9 **O**p die de grootsche strast / de nederige spaart /
 Uw Naam is groot / en blijft van tyd tot tyd / vermaart /
 En zal zijn op de tong van ons nakomelingen /
 Die dikwils u daar vooz uw lof toe zullen zingen.
 10 **A**fgoden / uptgebootst van zilver of van goud /
 (Die 't dom Afgodisch volk vooz ware Goden houdt)
 Wat zijn die anders doch van dwaze spotterpen /
 Gemaakt van 's menschen hand vooz menschen fanta-
 zpen ?

11 **Z**y hebben wel een mond / maar die geen spraak en
 Gezicht / maar dat geen licht noch geen gezicht en heeft :
 Twee ooren aan het hoofst / maar die 't gelupd niet vaten :
 Een

En keel / maar die den geest noch in noch uyt kan latene
 12 Zp schijnen wat te zyn / maar zyn als wind en rook :
 En zoo als 't maakzel is / zoo zyn de makers ook.
 Zp schijnen wat te zyn / maar zyn doch ydelheden /
 En als de Goden zyn zoo zyn de dienaars meede.
 13 Maar gy die uwen naam van Israël afhaalt /
 En gy Marons stam / en die van Levi daalt /
 Loost / loost al t'zaam den Heer / met alle die hem bzezen /
 En zijne Majestept opt dienst en eer bewezen.
 14 Loost hem uyt Sions Bozcht / want hy is 't dobbel
 waard :

Die onder alle Ste'en van zijn geheele Ward
 (Om dat hy aan zijn volk zijn gunstig hart wou toonen)
 Jerusalem verkoos / om steeds daar in te woonen.

Over den 148 Psalm.

A Die woont in 's Hemels Croonen / Daar
 niet sterflijks in kan woonen / Prijst den Heer /
 en geeft hem lof Van den hoogen Hemel of.
 Loost den Heer gy al zijn Boden / Die op alle
 zijn Geboden / Welk hy van zijn Thoon belast /
 Dlijtig / en gedurig vast.

2 Wie zijne Hemel scharen

Die zijn glorp openbaren :

Met de Sterren / Zon / en Maan /

Die aan zijnen Hemel staan :

Al des Hemel x omme-gangen /

Met de Wat'ren die daar hangen /

En van d' Ward zijn opgeblucht

Boven in de lichte Lucht :

3 't Moet al t' zaam den Heere prijzen /

En zijn Lof hoog doen op rijzen :

Die 't al t' zamen met een Woord /

Doe 't noch niet en was / bracht voort ;

Die 't al t' zamen moet bestuuren /

En in wezen doen geduuren

En een vasten stand doen staan /

En een wiffen gang doen gaan.

4 Looft den Heer gy felle Beesten

In de holen der foreesten ;

En gy monsters in de Zee.

Looft hem Hagel / Dorst / en Snee /

Duur / en Damp / en sterke Winden /

Die u steeds gereet laat binden /

Om te passen op 't gebod

Van den alderhoogsten God.

5 Heubels / Bergen / vruchtbaar Boomen /

Met die / daar geen vrucht afkomen :

En al wat 'er leeft in 't Woud ;

En wat zich in 't Veld onthoud :

Alle Dieren die daar kruppen /

En langs d' Warde henen sluppen ;

Met al wat 'er ved'ren heeft /

En de dunne Lucht doorzweeft /

6 Groote Rypden met haar Kroonen /

Die op Warden macht betoonen ;

En al wat hier hoog gesteld

Recht verschafft / en weert geweld :

Jonge Knappen / frissche Maagden ;

Kleyn van Laren / en Bedaagden ;

Moeten / moeten al te zaam

Loven Gods verheven Naam ;

7 Die men / onder al die leven /

Allen Lof / alleen moet geven,

Want in Hemel en op Ward

Is hy hoog en wijd vermaard.

Alle die van Jacob dalen
 Zullen zijnen lof verhalen:
 Want hy heeftze dik' verhoogt/
 En na haar geluk gepoogt.

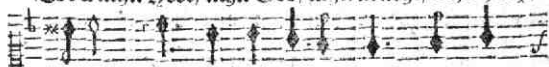
Uyt den 18 Psalm.

Artgronde'ijke min dyaag ik in mijn gemoed:

Tot u mijn Heer/ mijn God/ mijn kracht/ mijn hoop/

mijn goed; Mijn toorn die my beschant; mijn schild/

die my bedrijd; Tot U die al mijn eer en eenig Hesp-

land zijt. Zoo haast als ik mijn tong tot uwen lof ont-

band. Wierd ik van u verlost uyt mijns Vyanden hand.

Doe ik geworpen was in onheyls diepsten grond;
 En mijnes lebens straat zoo gantsch wanhopig stond:
 De strekken van de dood was ik al in verwert;
 De grouwel van de Hel beangsten my mijn hert:
 De geest stond op't vertrek: de helsche duysterheyd/
 Die eeuwig duurt (docht my) zag ik my al berp.
 Maar met dat mijn geschrey en klagt haar gas om hoog.
 En dooz de wolken heen na God ten Hemel vloog:
 Heeft mijn benouwt gebed zijn Godlyk hart geraakt;
 En hy zich tot mijn hulp terstond gereed gemaakt.

De Aard vernam zijn komst / en schudde dooz den angst :
 De Bergen zijnen toorn / en beefden elk om bangst :
 Damp rookten uyt zijn Neus ; Duur blanden uyt zijn
 mond /

En blies en stak in brand al wat het om zich vond :
 Des Hemels vast gebouw boog zich dooz zijnen Heer
 En week op zijn gebod / en liet zijn Schepper neer.

't Was duyster onder hem / den wagen die hy had /
 Dat was den Cherubim / die hem zoo flux en rad /
 Heen voerde dooz de Lucht / en droeg hem zoo gezwind /
 Als hadd' hy onder zich de vleugels van de wind.

De dichte donckerheyd / alwaar hy henen ging /
 Die was gelijk een Tent / die hem rond-om beving :
 De Wolken / dik en zwart / verbergen hem in haar :
 Maar dooz zijn klaren glants was hy haast openbaar.

De Wolken braken op / en deelden haar van een.
 Den Hagel goot op d'Aard : den Blixem bloog daar
 heen.

En doe hy nu de stem liet gaan ten monde uyt ;
 Wat gaf den Hemel doe een schrikkelijk geluyt !
 Den Hagel klatste neer / en maakt' een droef gerucht :
 Den Blixem / heen en weer doozschitterde de Lucht :
 't Was niet dan straal op straal / de Lucht (zoo d' oogen
 scheen).

Was enkel vuur en blam van boven tot beneen.
 Wat was 'er doe een schrik by 't volk / dat eerst zoo koen /
 Mijn leven had belaagt / en gantsch te niet wou doen !
 Dit was noch niet genoeg. Want zijnes adems kracht /

En 't dond' ren van zijn stem / die hadden zulken macht ;

Die deden zulk geweld / dat d'Aarde zich ontsloot /

En midden uyt haar hart haar water stroomen goot /

En t'eenemaal ontdekt dooz 's menschen ooge lag /

Zoo dat men ver en diep in haaren afgrond zag

Als dus quam my de Heer van boven afgedaalt /

En heeft / als van de dood / mijn leven weer gehaelt.

Gelijk men pemand trekt uyt eenen waterbloed /

Die anders / zonder hulp / in 't eynd verdrenken moet.

Hy heeft my dooz zijn hand / mijns Opands hand ont-

rukt /

Die anders dooz zijn sterkt' my licht had onderdrukt.

Hy heeft te niet gemaakt mijns haters bitt' ren haat ;

Want in mijn ongeluk quam hy my sael te baat.

Hy heeft een eynd gemaakt van mijn benauwden nood :

Want zijne liefde en gunst is tot my sterk en groot ;

Tot my / die zynber ben / en die hy doet en geeft /
 Na dat hy ziet en weet dat ik hier heb geleest.
 Want godloos ben ik niet ; maar doe dat God begeert ;
 En daar is niet dat my van 't rechte pad afkeert.
 Zijn Wet staat in mijn hart / zy staat 'er dag en nacht /
 En om zijn heylig Woord word steeds van my gedacht ;
 Ik ben my zelfs een wacht / op dat 'er geen gebrek
 Dooz God in my en zy / en ben ook zonder vlek :
 Dies geeft my God de vrucht van mijn gerechtigheyd /
 My / die mijns levens loop onzondig heb geleyd.
 Want God / gy zijt een God / die billijk straft en loont /
 En zoo als pder is / aan pder Al betoont.
 Die goed zijn en oprecht / zijt gy goed en oprecht /
 Den vromen zijt gy vroom : trouw Heer aan trouwe
 knecht.
 Den repnen zijt gy repn : de loozen zijt gy loos /
 En overtrest den list met meerder list altoos.
 Die laag vernedert zijn / die helpt gy vaardig op :
 En druktze dien 't geluk het zepl trekt in den top.
 Gy zijt het die my hoog in eer hebt opgericht /
 En mijne dupsternts verandert in een licht.
 Met H win ik den strijd / en ben een oorlogs-man :
 Met Al geen muur zoo hoog / daar ik niet over kan.
 Dien God : daar al dat goed aan my van is gedaan /
 Leert ons een Heylig pad en repne wegen gaan.
 Daar is geen eenig woord dat hem ten mond uptbloeyt /
 Of 't is zoo repn als goud / dat in het vuur gegloeyt /
 Geheel doozloutert is / en niet onrepns behoud.
 Hy is een stalen schild vooz elk die hem betrouwt.
 Nu zegt / afgodisch Volk / die knielt vooz hout en steen /
 Waar is 'er doch een God / dan onzen God alleen ?
 Waar is 'er doch een God / waar op men vast mag
 staan /
 Dan onzen God alleen / die troost kan doen ontsaan ?
 Die God sterkt my het lijf / en maakt de leden fris /
 En toont de Ziel een weg / die zonder doling is.

De Broederlijke Eendracht, ofte:
Lof des Vredes.

Uytgedrukt in een korte Verklaringe over den 133 Psalm,

Mit noch eenige By-schriften ter zelve materie.

Over den 133 Psalm.

A

! ziet eens / hoe bequaam is 't / Hoe zoet en

aangenaam is 't / Wat lieffelyker vzeugd is 't / Wat die-

per Ziel-geneugt is 't / Dat menschen zig bege --- ven

In Eendracht t'zaam te le --- --- ven / Dat zy / eens

Vaders Zoonen / Een wooning t'zaam bewoonen ;

2 En hare harten een zijn /
 En nergens in versche'en zijn /
 En een gemoed 't gemoed is /
 Gelyk het bloed een bloed is.
 Daar ziet men geen benyden /
 Daar hoort men twist noch strijden /
 Daar is geen vypt geknibbel /
 Noch angstig woord gestribbel,
 3 Geen laster-liebig snappen /
 Geen hatig achterklappen /
 Geen quade / na-bedenken :
 Of per dat rust kan krenken :
 Maer Eendracht / Liefd' en Vrede /
 Die hebben daar haar stede /

Die zijn daar Koninginnen /
 En Vrouwen van de zinnen.
 4 Geen Coornigheids tempeesten:
 Ontroeren daar de geesten:
 Maar liefd' aan alle zijden
 Doet yders hart verblijden
 In onderlinge goedheid;
 En eeuwig-zoete zoetheyd.
 Hier heeft de Ziel haar rust in /
 En voelt 'er zulken lust in /
 5 Als in den reuk / wiens deugden
 Reus / bryen / en hart verheugden /
 Doe Aaron / Gods Edel
 Hoog-Priester / zijnen schedel
 Met Balzem liet begieten /
 Die van zijn hoofd quam vlieten /
 En toog met golven neder
 Dooz al zijn baart en kleeder.
 6 Den Dauw / die d' Ward bewaassent /
 En gunstig overaassent /
 Wiens zilber klare druppen
 Van Hermons bochte tappen
 Op Sions bergen-dalen /
 Die als de Zon haar stralen
 Niet langer weg laat blijven /
 Op 't krupd als peer'len drijven:
 7 Gelyk hy dooz Gods schikking /
 Strekt tot natuurs verquikking /
 En 't Land / dooz hitt' veroolijkt /
 Met zijn koel natjen voolijkt:
 Zoo is 't ook dooz de menschen
 Een zaak wel waard om wenschen /
 Die kostel is te achten /
 Die waard is na te trachten /
 8 Die waren troost kan geven
 Zelfs in dit eyndig leven /
 Als eendracht plaats kan vinden /
 Om hart aan hart te binden /
 Om macht aan macht te knoopen /
 En rust op rust te hoopen.
 Dies mach zulk hups wel roemen /
 En zich gelukkig noemen:
 9 Want daar de liefde Heer is /
 En onbry'e nimmermeer is /

Zal 't leven altijd duuren/
 (Zoo zal 't de Heer bestuuren)
 Den Zegen noyt versterben /
 Maar eeuwig daar aan erven :
 't Woord/ van God zelfs gesproken /
 Blijft vast/ en onverbzoken.

I. BYSCHRIFT.

DE Eendracht door Gods Geest eertijds zoo hoog ver-
 heben/
 En door een Konings Pen zoo lieffelijk beschreven /
 Nu in Aerdruyschen Rijm / op Grieksche maat ge-
 dicht /
 En elk/ tot nut en lust/gezonden in het licht :
 Die God/ die 't goede lieft / veel meerder kan vermaken /
 Van Offer op 't Altaar/ en duyzent zulke zaken :
 Dien God/ behalven 't heyl datz' in haar zelven heeft/
 Met meerder heyl beschenkt / en eeuwig zegen geeft :
 Of yemand/ die misschien om hare schoonhepd minde /
 Hy zoekt de Wereld door/ maar zalze nergens vinden /
 Van daar elkand'ren doet / gelijk hy zelver wou /
 Dat / in gelijk geval / aan hem geschieden zou :
 Daar eygen onverstand ootmoedig word geweten/
 En wijze luden raad niet dommelijk versineten :
 Daar een die wijshepd heeft/ hem zelven niet behaagt/
 Maar 's naastens onverstand / en zwakhhepd gaarne
 vraagt :
 Daar yder naarstig is zijns naastens seyl te dekken :
 Daar elk des anders hart door weldaad zoekt te trekkē ;
 Daar yder op zijn Recht ten hoogste niet en dringt :
 Daar elk zijn lust tot baat / en eygen Eer bedwingt /
 Daar d' Onderdaan zich bind aan zijnes Heren Wetten/
 Ja / schoon verongelykt / niet tegen op gaat zetten :
 Daar vreemdelingen raad gezocht word noch gehoozt /
 Noch ook 't gemene best om eygen nut verstoord :
 Daar d' Over-heer getroost van zijne Onderzaten /
 Aan God de Heer van al de gantsche wzaak wil laten :
 Daar d' Over-heer gedenkt (en toont het met 'er daad)
 Dat daar een Hooger is / waar onder dat hy staat :
 Doch meest en boben al / als hy om geene dingen /
 In Godes Heerschappij hem zelven in wil dringen /
 Maar laat in zijn Geloof een yder / wie 't ook zy /
 Aan God bevolen zijn / en elks gedachten by.

II. BYSCHRIFT.

Waar heel de Wereld goed (zoo edel is de deugd)
 Zoo moest'et vrede zijn/ en eeuwig rust en vreugd/
Waar heel de Wereld quaad (zoo lelijk zijn de zonden)
 Zoo waard'er evenwel noch geene Vre'e gebonden.
 't Goed is hem zelven goed/ en hetert dik noch 't quaad:
 Daar 't quaad noch met het goedt/ noch met hem zelfs
 bestaat. (schen;
 De Wer'ld bestaat uyt tweeën/ uyt goed' en quade men-
 De quade zijn de meest / die gaat het veel na wenschen:
 De goede zijn de minst; haar opzet is na vre'e:
 De quade doen 't te niet / en 't doet de vrome wee.
 Der quaden menschen lust / is kijven/ twisten/ krijgen.
 Der goeden/ dat trompet en trommel eeuwig zwingen.
 De goede staan na vre'e / ook met haar eppen scha'e.
 De quade achten 't niet / en 't goed doet niemand sta.
 De goeden willen gaarn/ uyt lust tot vrede / duypen:
 De quaden zijn gewoon haar deugden te mishapken.
 Hoort af / hoe dat men 't draapt / 't schijnt al vergeeffsch
 pijn;
 Wil God: de D'oes wil niet / maar plat af meester zijn.
 Wat raad; Hoe kan 't dan zijn dat iemand van dit leven
 Dien wenschelijken Stand met recht zy toegeschreven/
 En 't groote Bepl-geniet/ daar David ons van zingt:
 't Welk uyt Eendrachtighepd en Broeder-vreede' ont-
 springt?
 God bidden / dat hy 't schik dat vele van de Vromen /
 De Wereld tot een licht / in eendracht t'zamen komen.
 Mist ons den Vree dan noch / als elk het zijn maar doet /
 Zoo binden wy hem wis by God en ons gemoed.

III. BYSCHRIFT.

Tot Beslyt.

't **I**S niet dat gy de Eendracht prijft
 En met den mond slechts lust bewijft:
 't Is yet dat gy na Eendracht haakt;
 En twist verlaat, en vrede maakt,
 't Is veel dat gy van Vrede houd,
 Als gy met recht wel niet en zoud.
 Het eerste doen de booze wel:
 Het tweede doen de looze wel:
 Maar 't derde (en het beste is 't);
 Dat doet geen, dan een ware Christ,

IV. BYSCHRIFT VOOR den DRUKKER,

*Die dit voorgaande (zijnde zijn eerste Werk) aldereerst heeft
gedrukt tot H O O R N.*

Aan de ware Lief-hebbers des Vredes.

Tot-eygen-dicht des Drukkers.

Gods Vrienden hier en daar de Wereld door verspreyd,
Die 's Werelds twist lust haat, en menigmaal beschreyd:
Ontfangt (want u voor al behoort het toe) van my
Dit Dicht, het eerste Werk van onze Druckery.
Word u des Vreeds gebruyk ten deele nu belet:
Hier is de Schildery, vermaak u t'wijl daar mer,
En denkt (en zucht tot God, als gy haar schoonheyd ziet)
Hoe lelijk dat hy doet, die zulken schoonheyd wlied:
Op dat gy nimmermeer (zoo veel het aan u staat)
Om Aardsch noch Geestelijk, in zulke stappen gaat.
't Is waar, gy hebtze lief, en hoeft geen beeltenis
Die u van nieuws eerst leer, wie, en hoe schoon zy is,
De ware Minnaar kent het schoone dat hy mint:
Dan 't let niet dat de geest zomtijds verversching vind.
Te meerder wast de liefde, hoe kennis hooger stijgt:
Ten minsten is 't niet quaad, dat Liefde voedzel krijgt.

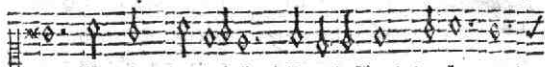
Volgen de Psalmen zonder Hoofst-opschrift.

Psalm 4.

God die my placht te troosten / als ik in droefheyd
was / En van mijn onschuld weet : Weest ditmaal ook
genadig / en laat my o--- ren ras Tot hooren zijn ge-
reet.

reet. Hoe lang verwaande menschen / past gy niet op mijn

leer? Wat is 't dat u belet? De ydelhejd / en leugen /

daar hebt gy al te zeer uw zinnen op - - gezet.

2 Word wijs / en merkt eens oer / hoe God die stuurt en
lejd

Die hy verhooren heeft.

Roep ik hem aan / tot hooren is hy terstont bereyd /

Die troost in lijden geeft.

Schijkt dan / en hebt de zonden niet langer tot uw Heer :

Maar 's nachts op 't bed in stil /

Spreekt dan met uw gedachten (en keert ze heen / en weer)

Hoe dat gy leven wilt.

3 Wilt gy een offer slachten / daar God zich in verheugt?

Ten is geen vleesch / of bloed ;

Geen vleesch / of bloed van beesten : maar ongevalschte

deugd /

Vyt een oprecht gemoed.

Die zulk een offer offert / mach wel bymoedig gaan /

En hopen vast op God :

Of schoon het dwaze volghen geen acht daar op wil

slaan /

En dikwils daar me'e spot.

(laat /

4 Geeft gy my slechts t'aanschouwen uw lieflijk ge-

Zoo boelt het hart geen pijn.

(staat /

Wilt gy mijn ziend slechts wezen ; dat is den hoogsten

Daar ik in wensch te zijn.

Gen ander mag zijn kamers bezien van kroon en kost :

In 't hart bezogt en bang.

Gen ander mach zijn kelders bezien met wijn en most /

En zorgen ver / en lang :

(my)

5 Maar ik wil zonder zorgen (want God die zorgt voor

Gaan slapen met een lust :

Gaan rusten zonder duchten (want God die is by my)

Gen zoet / en diepze rust.

Psalm 15.

W

Je van de menschen / Heere / Zal hebben
 zulken eere ; Zal hebben zulken lot ; Dat hy met
 U / zijn God / Zijn Schepper / en zijn Koning /
 Zal woonen in een wooning ? Die is 'er zoo be-
 mind / En U zoo lieben kind ?

- 2 Och ! wie van al die leven /
 Zal na dit korte leven /
 Gaan op de blijde reys
 Na 't eeuwig Gods valleys ?
 Daar niet dan vreed' en lust is /
 En eeuwig-eeuwig rust is /
 Om eeuwig / zonder pijn :
 In vreugde daar te zijn ?
- 3 Die reyn en onbesmet is ;
 Wiens hart tot deugd gezet is /
 En heeft een klaar gemoed /
 In al wat dat hy doet.
 Die God een stadig knecht is /
 En doet altijd wat recht is.
 Die noyt / hoe zeer verzocht /
 Tot liegen is gebrocht ;
- 4 Maar spreekt altijd dat waar is /
 Of 't schoon al met gebaar is ;
 En in zijns harten grond
 Zoo is als in den mond.

Die noyt van zijne lippen
 Een eenig woord laat glippen /
 Dat in de ooren gaat /
 Tot 's naastens schand of smaad.
 5 Die niemands leed of quaad is ;
 Maar liever hulp en baat is .
 Die niemands naam bedlekt /
 Maar liever schand bedekt .
 Die quade lie'n noch prijzen /
 Noch eere wil bewijzen /
 Al zijnz' ook groot van pacht /
 En van meest elk geacht .
 6 Maar vrome gaarn wil eeren /
 En zich voor haar verne'eren /
 Al zijnz' ook kleyn van staat /
 En van meest elk versmaad .
 Die vast is en vol trouwen /
 En zijnen eed wil houwen /
 Die van hem is gedaan /
 En houdt zich hard daar aan .
 7 Die geen vuyt rijckdoms zoekt
 Zijn geld niet geeft op woeker ;
 Noch rijk van anders goed /
 Drinkt zijnes naastens bloed .
 Die niemand opt bekoorden /
 Met giften of met woorden /
 Om / die geen schuld en heeft /
 Te maken dat hy sneeft .
 8 Die zoo is / zal beklijven /
 En in Gods wooning blijven ;
 En eeuwig vast bestaan /
 Als 't al hier zal vergaan .

Psalm 16.

B Ewaart my / God / want ik vertrouw Op U alleen /
 B Dien ik voor mijnen Heere houw / En anders geen .
 Den

Den dienst / die U van my geschied / Naar uw bevel /

Behoeft gy / zalig' Heere niet ; Dat weet ik wel.

2 Hierom is 't dat mijn ziele nu :

Haar vzeugde schept /

Om 't volk te dienen / dat gy U

Verkozen hebt.

Quaad aboutuur en harten pijn /

Dat is den loon

Van die van u geweken zijn

Tot vzeemde goo'n.

3 Het offer dat zulk volk u doet /

Wil ik versinaan :

Haar uytgestozte bokken-bloed

Koer ik niet aan :

Haar stem word niet van my geacht /

Daar 't waarhepd geld :

Haar naam in geen verbond gedacht /

Of opt gemeld.

4 God is mijn erf / en al mijn goed /

Daar ik op sta ;

Die my en 't myn al 't zaam behoed

Dooz zijn gena'e.

Zoo lieflijk / als een hof die bloeyd /

Staat nu mijn lot.

O heerlijk erf / my toegebloeyt

Van mijnen God !

5 Ik dank de Heere / mijnen raad /

Die 't al regeert /

En 's nachts hem in mijn hart in laat /

En wijshepd leert.

Wat dat ik doe / wat dat ik poog /

God is my by :

Hy staat my in mijns harten oog /

't Zp waar ik zp.

6 Zijn hulp staat my altijd gereed ;

Des blijf ik wis /

Zoo dat mijn hart / nu ik dat weet /

Dol blijdschap is.

Mijn tong / dooz vzeugd / wil met haar spraak
Gods eer verby'en :

En een inwendig harts vermaak
Verquikt mijn le'en.

7 Want gy zult my / als dooddes noot
Nu is bezuurt /

Niet laten blijven in een dood /
Die altijd duurt ;

Of niet gedogen / dat het lijf
Uws Vriendes / zoo waard /

In 't graf een aas der woymen blijf
Of rott' in d'aard.

8 Den weg / die na het leven leyd /
Ontdekt gy my :

Volkomen vzeug en lieflijkheyd
Bloept al van dy.

Gy zyt de geen / die 't alles geeft /
En t'aller tijd /

Wat eenig mensch geniet en heeft /
Dat hem verblyd.

Pfalm 22.

MIJN God / mijn God / wat is 'er dat gy my hebt ver-
laten ? (ten ?

Dat ik om hulp moet huylen / en 't huylen niet mag va-

Om niet is al mijn klagen ; of roey ik al den dag /
Of al den nacht ; uw ooren zijn dooft ot mijn geklag.

Nochrans zyt gy de zelbe / die gy eens plag te wezen /

Een Heylig Heer in Sion / van Sion zoo geprezen.

Gy zyt het daar onz' Daders op hoopten in ellend /
En als zy op u hoopten / het quaad bracht aen een end :

Wanneer zy tot u riepen / los waren hare banden :

Wanneer zy op u vertrouwden / noyt wierden zy te schan-
den : (mensch :

Maar ik (eylaas !) wat ben ik ? een woym en niet een
Die niemand kan bewegen tot eenen goeden wensch :

Een spot van alle menschen / een smaad van hoog' / en
lagen /

Die niemand helpt zijn lyden dooz medelyden dragen.

Die my aanschouwen / speeren wyt spot haar monden op ;
En die doozby my wand'len / die schudden haren kop.

Ach ! mer wat wyeder woorden word my mijn hart
doozsaeden ; Wan-

Wanneer ik/ met mijn ooren/ aanhoor alzulke reden :
 Dat is hy/ die den Heere voer zijnen hulper hiel /
 En voer zijn troost in lijden/ zoo hy in lijden viel.
 Nu is hy waar in lijden/ nu tressen hem de plagen ;
 Nu mach hy aen den Heere/ zijn kruys en nood gaan kla-
 gen :

Wil God ons nu doenblijken / dat hy zijn God wil zijn ;
 Zoo laat hem God nu helpen / verlossen uyt de pijn.
 Dit sprekten zy/ en lacchen: Daar gy nogtans my stadig /
 Van dat ik was geboren/ zoo goed waart/ en genadig.
 Doe gy my deed aanschouwen 't verheugelijke licht /
 En ik noch lag aan borsten/ waart gy mijn toeberzicht :
 Weest nu/ weest nu niet verre/ nu angst zoo dicht na by is :
 Wilt nu niet achter wijken/ nu niemand meer met my is.
 Mijn haters zijn als Ossen/ die dreygen en omringen ;
 Als bet gemeste Ossen / die om my henen spzingen.
 Zy hong'ren na mijn leven/ gelijk een Leeuw / die dult
 Ma't vleesch van and're dieren/ en door de Boffchen bult.
 Het bloed is my als water ten wonden uyt-gedzeben :
 't Gebeent beswijkt ; de leden beginnen te begeben.
 Het hart is my inwendig al zoo in 't lijf gestelt /
 Als 't Was is / dat de Zonne door hare hit versmelt.
 Weg zijn al mijne krachten/ verzoogt zijn al mijn leden ;
 Gelijk een scherf / die dor is van alle vogtigheden.
 De spzakelooze tonge blijft hangen aan den raak.
 Ik zie hoe langs hoe meerder dat ik den dood genaak.
 Het rotte der godlooser is als verwoede honden /
 Die my rondom benezen / en jammerlijck deurwonden ;
 Mijn handen en mijn voeten die hebben zy deurboort /
 En op mijn lijf bedzeben veel meer als eenen moort.
 Mijn schaam door haar rekken / en ongenadig quellen /
 Staat luchtig uyt-gespannen / en laat de beenen tellen.
 En als de razernye geen nieuwe pijn meer weest /
 Zoo blijven noch de zinnen van haat al eben heest.
 Dat zy 't gezicht verneyden / in my al zoo t'aanschou-
 wen / (wen.
 En scheppen haar verheugen in mijn zoo groot benou-
 In 't eynd van zulk spectakel / vermoeyd / maar niet ver-
 zaad)
 Zoo deelen zy / en werpen het lot om mijn gewaad.
 In zulke bangigheden / moet gy my niet bezwijken ;
 Gy Heer / mijn sterck / en hulpe / en geenzins van my wij-
 ken /

Komt ras / en weerd de pijn die my het harte breekt /

En my als scherpe zwaarden / dwers doo; het harte steekt.
 Komt ras / dat gy de boozen haar wreede lusten silt :
 Die na mijn leuen snakken ; gezyk een Leeu na 't wild.
 Verlost my van de wreeden / die op my zyn verholgen.
 En recht / als dulle honden / alomme my verholgen.
 Verlost my van mijn vband / die uyt is op mijn dood /
 En my aan alle zjden gelijk een Eenhoorn stoot.
 Dan (als ik dood en helle te boben ben gekomen)
 Zal ik by mijne broeders / en schare van de broden /
 Den lof uws naams doen hooren en roemen overluyd /
 En sprekken uwe waarheyd en kracht bymoedig uyt.
 O ! al die opt den Heer met trouwer harten dienden /
 En in zyn breeze leefden / als ongebeuysde bzienden.
 Roemt hem ! en gy al t' zamen die Jacobs kind'ren zyt /
 Doet eer / en looft den Heere / die zoo na dyk verblyd.
 Want hy heeft niet verlaten de eenzaamheyd der armen :
 En hem ook niet vermadigt / in zyn geschrey en karmen :
 Maar doe zyn droebig schreyen / en stemme tot hem
 quam /
 Terstont zyn droebig schreyen / en stem ter harten nam.
 Daarom wil ik hem pzyzen by breeuder volken scharen /
 En 't lof van zyne daden de Wereld doo; vermaren :
 De willige belof ten / die van my zyn geschied /
 Zal ik hem daar betalen / daar 't heplig volk het ziet.
 De nederige harten / die van geen quaad en weten :
 Tot Gods Banket geroeven / die zullen byolijk eten /
 En lieffelijk verzadigt hem pzyzen die daar leeft ;
 En alle goed / en bzeugde alleen den menschen geeft :
 Die binuen in haar harten met zulken kracht zal woenen /
 En haar al zulke tepkens van vaste liefde toonen ;
 Dat haar / zoo lang zy leuen in 's Werelds jammerdal /
 Geen breez' van eeuwig sterben 't gewoed meer pijnen
 zal. (den /
 De Wereld zal 't aanschouwen tot aan haar herdste en
 En tot den Heer / die 't harte zoo troosten kan / haar
 wenden ?
 Geen stemme noch geslachte van volken / wie zy zyn /
 Dat niet en zal aanbidden doo; 's Heeren klaar aanschijn.
 Want niet alleen in Jacob zal hem het rijk behagen ;
 Maar onder breeude volken zal hy de Kroon ook dra-
 gen :
 Al wat 'er op der aarden groot en verheben is /
 Zal om zyn spijs te nutten aangaan aan zynen dis :
 En als het lijf het boetzel nu tot zich heeft genomen /

Aanbidden / en gewillig tot zijnen dienste komen.
 Die arm zijn en verschoven / de slechte van de li'en ;
 Die zullen tot hem naken / en buigen hem de knien :
 Want om gedient te wesen / zal hem geen zaad ontbre-
 ken ; (ken :
 Dat van hem / zijnen Heere / van kind tot kind zal spre-
 En zijne rechte Wetten indrukken / in 't gemoed
 Van 't Volk / dat na zal komen / op dat het daar na doet.

Psalm 25.

A L E P H.

N Och op mijn lans noch zwaard / Noch strijdbaer
 mans noch peerd: Maar God mijn Heer / en held
 Is al mijn hoop gestelt.

Beth. Maakt / dat mijn hoop op dy
 Geen ydel hoop en zy/
 Dat ik in schand niet raak :
 Mijn ypand tot vermaak.

Gimel. Die op u staat / is byp
 Van schand / en spotterny :
 Maar al wie u niet acht /
 Word haast te schand gebzacht.

Daleth. Ook in de duysterhepd /
 Waar in de Wereld leyd /
 Maakt gy my / Heer gewis /
 Wat recht / en onrecht is.

He. De Wer'ld is vol bedroch ;
 Daarom zoo leert my doch /
 Dat ik de waarhepd zie /
 En voor de leugen bli'e.

Vau. Daar is niemand / dan gy /
 Die dit kan doen aan my /

God / die my helpt / en hoed /
En stadig hopen doet.

Zain. Van dat de Werl'd began /
Heft gy aan menig man
Barmhartighepd gedaan :

Gedenkt / O Heer / daar aan.
Hech. De zonden / en ondeugd /
In mijne wulpsche jeugd /
Onwysfelijk geschied /
Gedenkt / O Heer / die niet.

Thech. De Heer is trouw / en goed ;
Dies klopt hy aan 't gemoed /
En leert den zondaar gaan
Van 's doods op 's levens baan.

Jod. 't Eenboudig hart / dat dwaalt /
Daar is 't / dat God in daalt /
En onderwijft / en leert /
Wat goed is ; wat verkeert.

Caph. De wegen / die God wijft /
En 's menschen hart aanrijft ;
Zijn goed / getrouw / en waar
Doo? Gods getrouwe schaar.

Lamed. Vergeef my mijn misdaad /
Mijn misdaad groot en quaad :
Zoo word uw naam bekend
Tot aan des Werelds end.

Mem. Wie is 'er reyn van geest /
Die God van harten breeft ?
Al wat hy doet of laat ;
God is zijn stuur en raad.

Nun. Met rust in overbloed /
Geniet hy alle goed /
Zijn zaad doo? Godes hand /
Bezit / en houd het land /

Samech. Gods wyshepd / en secreet /
Waar van geen waan-wijs weet /
Dat herbergt in een hert
Daar God gebreeft van werd.

Ajin. Waar ik my wend of keer /
't Gezicht is na den Heer /
Die 't oog ook t' mywaarts strekt /
En 's vspands net ontrekt.

Phe. Ach ! wend het gunstig licht
Van 't Vaderlijk gezicht

Hy my / die eenzaam zwoef /
En in ellende leef.

Tzade. Mijns harten angst is groot :
Helpt my uyt mijnen nood :
Merkt wat een hart al lyd :
En scheld mijn zonden quijt.

Coph. Groot is mijn vyands haat ;
Die om my henen gaat :
Groot is hy van getal /
En dreygt groot ongeval /

Resch. Daarom / mijn God / kom by /
Dat ik geen schand en ly.
Vryd / en komt my te baat /
Die my op u verlaat.

Schin. Van buyten ben ik slecht :
In 't hart ben ik oprecht /
En steun op uwe trouw /
Dat 's 't al daar ik op bouw.

Tau. Helpt Jacob / uw geslacht
(Dat hulp van uw verwacht)
Hyt alle nood en pijn /
En last / daar zy in zijn.

Psalm. 43.

GOD / die ik mijnen Richter maak /
Weest beslichter in al mijn zaak ;
Tegen 't booze gebroed / dat my
Wil verstrikken / en helptme gy.
God mijn sterkte / mijn toeverlaat /
Daar het harte zijn hoop op slaat /
God / mijn hulper / hoe komet by /
Dat ik zonder uw hulpe zy ?
Waarom laatge my in de pijn /
En zoo treurig en angstig zijn ?
Als die bloedige vyand dzingt /
En my 't hoogste gebaar omringt ?
Zend uw' waarheid en helptzaam licht ;
Dat ik alle mijn gangen richt /
Om te wandelen op het pad
Naar uw heylige vzeugde-stad :
Om te naken aan uw Altaar /
In uw Goddelijk Hups / en daar

H / Fonteyne van harts geneugt /
U / Fonteyne van alle vzeugd /
 Zy te wezen in harten-lust /
 En gedurige ziele rust :
 Om met lieffelyk harp-geklank /
 En het edele keel-gezank /
 U te pzyssen om al het goed /
 Dat uw gunstige hand my doet.
 Waarom zyt ge zoo zeer ontstelt ?
 Waarom zyt ge zoo neergevelt !
 O mijn Ziele / nu quelt niet meer :
 Hebt betrouwen op God den Heer :
 Die ik loven en eeren zal /
 Als mijn lijden en ongebal
 eens ten eynde zal zyn gebracht /
 Dooz zyn baardige hulp en macht.

Psalm 44.

E En alzoou oude Fame die heeft het ons doen hooren
 Met onze eygen ooren :
 En onze Daders / Heere / die hebben ons vertelt
 't Bedryf van uw geweld :
 Van ulve wonder-daden / die zy ten haren dagen
 In oude tyden zagen.
 Gy hebt de vzeemde volken verdraven uyt haar Land /
 En haar daar in geplant.
 Gy hebt de vzeemde volken met plagen ; en daar teges
 Haar by geweest met zegen.
 De volken moften sterben / en haar geslacht vergaan /
 Onz' Daders stam wies aan. (kragten)
 Het land dat wierd gewonnen ; maar niet dooz hare
 Die zy te zamen brachten.
 De vyand wierd geslagen : Waar dooz is dat geschied ?
 Dooz hare zwaarden niet. (lichten)
 Uw hand / die zuiken kracht heeft ; uw gunst die op hare
 Die waren 't die 't verrichten.
 Wat mocht de oorzaak wezen ? zy stonden u wel aan ;
 Daerom hebt gy 't gedaan.
 En noch zyt gy de kroning en zelve God gebleven /
 Die vystand plag te geven ;
 Die u met vzyne woorden aan Jacob hebt verplicht
 Te zyn zyn toeverzicht.

Wilt gy ons krachten geven / zoo raken onz' vyanden
 Al t'zamen haast in schanden :
 Wy werpenze ter aarden / gelijk een Stier op 't veld
 Het met zijn hoornen veld,
 Wilt gy ons krachten geven ; zoo treden wy de Dorsten
 Op hare trotze borsten :
 Zoo maken wy een eynde van all' haar macht en lof /
 En tredenz' in den stof /
 Onz' harren die zijn moedig ; maar niet op onze bogen /
 Of menschelijk vermogen :
 Wy zijn gewis van hulpe / en leven onverbaard ;
 Maar niet op schild of zwaard,
 Gy God/ gy zyt de hulper/ die troost/ en ons komt bypen
 Van onze Weerpartyen.
 Gy schendze die ons haten ; en maakt dat haren haat
 Ons niet en strekt tot quaad.
 Dies mogen wy wel zingen / en laten onze monden
 Gods eer en macht verkonden : (staan :
 En voor al 't goed hem danken / zoo lang de Ward zal
 Den Hemel om zal gaan. (ten
 Maar nu (hoe mag dat wezen!) zijn wy van u verstoot :
 Met smaadheyd overgoten.
 Gy trekt niet / als voor henen / de voorste in den strijd/
 Wy zijn onz' Leydsman quijt. (den)
 Gy laat ons (en recht anders plag nochtans te geschied :
 Voor onzen Vpand blieden.
 Gy maakt ook dat de vpand ons in onz' vluchten stuyp /
 En weg-boert tot een buyt /
 Gy laat den vpand moorden/wy worden dood gesmeten/
 Als schapen om te eten.
 In vreemde volken landen zoo worden wy geleyd /
 En hier en daar verspreyd.
 Gy hebt met ons gehandelt regt of gy ons verkogt had/
 En op de Markt gebrocht had.
 Gy veult ons / gy verkoopt ons / alom / aan alle man /
 En hebt geen winst daar van. (ren
 Wat laat gy ons al smaadheyds en bitter spots bezuin :
 Van onze naaste buuren ?
 Wy zijn den vreemden volken haar stof van boertery /
 Een klucht en jokkerny.
 Zy schudden hare hoofden / gelijk. als over zotten /
 Die waard zijn om bespot ten (bloed op stijgt /
 't Is altijd smaad. Dies't aanzicht van schaamt/daar't
 Steeds ander verwe krijgt.

Ik moet by menschen leven die niet dan laster spreken /
 En branden om te wreken.
 Waar dat ik ga / de oore en hooft niet dan verwijt /
 Het oog ziet niet dan spijt.
 Dit moeten wy al lijden. Nochtans uw rechte straten
 Zijn noyt van ons verlaten.
 Noyt was het dat ons harte / van u gevallen af /
 Zich tot een ander gaf.
 Noyt was 't dat ons gedachten / van u pets afgetogen
 Paar pets wat anders vlogen.
 In uw Verbond te houden was noyt in 't hart ontrouw
 Die 't ons beletten zou.
 Nochtans vergeet gy onzer ; en laat ons overmannen
 En drukken van tyrannen ;
 Tyrannen / die / als Draken / weede en bloed dorstig zijn
 En dooz en dooz sijn. (waar
 Het hart dooz 't stadig treuren / is eben of 't gebracht
 Ter plaats daar 't altijd nacht waar / (groot)
 En wenscht / dooz walg van 't leven (want 't lijden is te
 Gedurig na de dood.
 Waar 't zoo / dat Godes name / te booren wel gelweten /
 Van ons nu waar vergeten ;
 En wy tot vzeemde Goden ons hadden afgekeert /
 En die als God ge-zert :
 Dat konde God wel richten ; dan mocht hy ons kastijden
 Met alderhande lijden.
 Maar nu is hem 't verhooren van ons gemoed bekend :
 En noch treft ons d'ellend.
 Wy worden om de liefde / die wy tot uwaarts dragen /
 Noeh dag'lijks dood geslagen.
 Wy zyn gelijk de schapen die na de slachtbank gaan /
 Om daar den dood t'ontfaan. (langen /
 Ontwaakt eens Heer / waaromme laat gy ons zoo ver-
 Als had u slaap bevangen ?
 Waakt op / vertroest niet langer / en laat ons niet altoos
 Zoo troost- en hulpeloos. (ken
 Wat bergt gy 't gunstig wezen / als woud gy niet beden-
 D'ellenden die ons krenken ?
 Den geest / dooz at de quelling / die hem of nu geschied /
 Of die hy vast voozziet / (heenen
 Kan 't pak niet langer dragen ; het lijf met vleesch en
 Sleeft langs der aarde heenen.
 Wel op dan / doet ons hulpe ; vertroost / verlost / behoed /
 Om dat gy zyt zoo goed.

Psalm. 68:

Zoo God maar eens zijn hooft op-slaet /
 En ziet zijn vyand aan ;
 Zijn vyand / en al wie hem haat /
 Daar is 'er mee gedaan ;
 Zy stupben rondom van hem heen /
 En moeten op de vlucht ;
 Gelyk een rook die eerst wat seheen /
 En wech dampyt in de lucht :
 Zy komen om met al haar macht /
 Dooz onzes Gods geweld ;
 Gelyk het Wasch / hy 't vuur gebracht /
 Dooz kracht des vuurs versmelt.
 Maar zy / die minnaars zyn van deugd /
 Oprechte vrome lie'n /
 Dien moet het harte zyn dooz vzeugd /
 Als zy Gods oordeel zien.
 Nu heft een vroolijk liedjen aan /
 Daar God in zy geroemt.
 Verheugt en effent hem de baan :
 Den Heer is hy genoemd.
 Hy is 't die heen zweeft op 't gewolk.
 Al is zyn Hemel hoog ;
 Nochtans op al des Werelds volk
 Houd hy altijd zyn oog.
 Daar ziet hy hoe 't den Weezen gaat /
 En wat de Weduw doet /
 Wie datze me'e of tegen staat /
 En quaad bewijst / of goed.
 Die haar wel doet / is vyz van smert ;
 Die anders word geplaat :
 Hy toont dat hy een's Vaders hert
 Tot Wees en Weduw draagt.
 Daar merkt en acht hy op de pijn
 Van 't kinderlooze paar /
 Die hy wel haast te niet doet zyn /
 En maakt haar zaad vruchtbaar.
 Dan ziet men dat het eenzaam huys /
 Daar treurig word geleest /
 Dan kind'ren woelt en al zyn kruys
 Geheel vergeten heeft.
 Een mensche die in banden is /

En 's doods gebaar vast lijdt:
 Verloft hy uyt zijn duysternis /
 Juyft op den rechten tijd.
 Wanneer het volk komt tot afval /
 Derbloekt hy haar het land /
 En overweld het heel end' al
 Met een onbzychbaar zand.
 God / eertijds doe gy langs een heyl /
 In 't woest Arabisch rijk /
 Uw volk booz heen toogt als geley /
 Doen waart gy wonderlijk.
 Daard heefde tot in haren grond /
 Dooz bangheydt die sy leed.
 En booz dien God / heeft 's Hemel rond
 Dan groote angst gezweet:
 De groote dropp'len vielen ne'er /
 En Sinai was ontstelt
 Dooz God dien aldergrootsten Heer /
 Israëls sterke Held.
 Dus hebt gy God wel eer gedaan;
 Maar nu zoo komt gy zoet;
 En over ons / Heer / laat gy gaan /
 Een rijcken Hemel-bloed:
 Waar dooz het land / doozheen verdozt /
 En jammerlijk geplaagt /
 Genadig we'er gezegent word /
 En schoone vuchten draagt.
 Op dat het zoo booz al 't gediert /
 't Gediert / 't welk komt van Dy /
 Van Dy gemaakt / van Dy bestiert /
 Een klepne wooning zy.
 Den mensche / dooz ellend bedroeft /
 Word daar van u bergost
 Het geen dat peder een behoest.
 Tot zynen drank en kost.
 Wanneer trompet allarm verwekt /
 En 't hart dooz vrees bezieft;
 En gy ons dan den dood ontrekt /
 En 't hart de vrees verliest /
 Dan geeft gy aan de maagden stof.
 Tot een triumphisch lied:
 Dan spreken u haar keeltjes lof
 Dooz 't goed / van u geschied.
 De kroon'gen is haar hoop gegrond

Op kracht van haar slag doort/
 En op haar onderling verbond
 Nochtans zy moeten boort :
 Zy moeten schandig op den loop ;
 En haren rijken buyt
 Deylt onder haar den zwakken hoop
 Der stille Maagden uyt.
 Of gy een wijl ellendig dupkt /
 En u / O ! e'el geslacht/
 Een hangen slaap de oogen luykt ;
 En hebt noch staat / noch pracht ;
 Of gy bedrukt u neder zet
 In d' Afsche by den pot /
 In 't aanzicht leelyk en besmet
 En peder tot een spot :
 Nochtans wanneer gy u vertoont /
 O ! uytgelezen schaar /
 Zoo word uw uytgenomen schoont'
 De wereld openbaar :
 Gelyk eens dupden hals / als daar
 De Zonnen-glaus op staat /
 Weerschijnig glinstert / en zoo klaar
 Als Goud en Zilver laat.
 Wanneer dien God / die 't al vermag/
 Die macht'ge Koning sloeg /
 En na den vreesfelijken slag /
 Verstroyden en verjoeg :
 Doe week uyt zijnes volks gemoed
 De nacht van droevigheyd :
 Die dooz boozgaande tegenspoed /
 Daar ober was verspreyd.
 Doe lichten haar in haren geest
 Den zoeten dag van vreugd /
 Die 't hart / eerst dooz 't gebaat bevreest /
 Maar droeshed heeft verheugd.
 't Gelaat eerst droef / ontberst / verschrikt /
 Dat ziet nu frisch en wit /
 Gelyk de snee van veyre blik /
 Die Salmons top bezit.
 Of Bazan zich op haar gebergt
 Dermetelyk verheft /
 Of schoon zyn hoogt' de wolken tergt :
 Gods Berg die obertrest.
 Gods Berg is vruchtbaar : Die heeft gras /

En voed zoo menig kruyd /
 En geeft zo menig e'el gewas /
 Dat op zijn toppen spruyt.
 Gods Berg in zijn bevang is wijd ;
 En op zijn heerlijkst 't zop
 Woont God met lusten ; en altijd /
 Altijd woont hy daar op.
 Wie telt / wie teltze altemaal /
 Gods sterke Ruypers ?
 Telt duyzend duyzend duyzend maal :
 't Getal komt noch niet by.
 Is 't wonder dat hy wonder wraacht
 (Die zulken Heerz beheert)
 Op Sinat ? en met zulke kracht
 Nach by zijn volk verkeert ?
 Gy zyt gestegen in de hoogt' /
 En hebt (een heerlijk ding !)
 Geborgen in triumf vertoogt
 Die eerst een ander ving.
 Gy zyt in Gods Palleyz geraakt /
 Daar kreeg gy uwen wensch ;
 En werd met gaben rijk gemaakt /
 Tot nuthepd van den mensch.
 De gaben hebt gy uytgestoort /
 En peder een vergont :
 Ja 't volk ook dat zoo had gemoort
 En ul eerst tegenstond.
 Zoo dat hy / die eerst tegen ul
 Hardnekkig was / zich buygtz
 En die eerst vluchte / blyft / en nu
 Van dy als Heer betuygt.
 Lof moet hem zyn / lof dag op dag /
 Dien God / die wel verdrukt ;
 Doch als menz' niet meer lyden mag /
 Ook uyt verdrukking rukt.
 Hy is een God die hulp verschafft /
 Als menschen hulpe draalt ;
 Die als de mensch niet wacht dan 't grafz /
 Den mensch het graf onthaalt.
 Hy is 'et die zijn weerparty /
 Der vzeemd van zijn verbondz ;
 Het hoost te moortel slaat / als hy
 Een slaaf blyft van de zond.
 Het volk dat God tog volk verkoos /

Dat spreekt hy aldus aan /
 Als 't droevig is en troosteloos /
 Om troost te doen ontfaan ;
 Ik sal u upt de slaverny /
 Waar in dat gy nu treurt /
 Uyt-halen ; en u maken vry ;
 Als 't eertijds is gebeurt :
 Gebeurt is aan het diepe Mey ;
 Gebeurt is te Bazan /
 Doen ik u doorbracht met uw Hey ;
 En dwong u den Tyran.
 En als den slag nu is gedaan,
 Zoo zultge uwen voet /
 Rootverwig maken / en doen ba'en
 In uwes vyands bloed.
 Daar zat men zien dat menig hond
 't Bloed / eer 't in d' aarde trekt /
 Dat upt-bloept upt zijn meesters woord /
 Graag van het veld oplekt.
 Heer / die onz' God en Koning zijt /
 Hoe heerlijk trekt gy heen /
 Met uwen staat / die zoo verblijd
 Komt naar uw huys toe treen !
 De schoon-triumf en pompery /
 Die m' H ter eeren houd /
 Word van de goeden op een ry /
 Mandachtelijk aanschouwt.
 De Zangers gaander eerst door upt :
 En lossen zoet gezank :
 De Speelluy volgen / 't stem-geluyd
 Smelt onder 't snaar-geklank.
 De Maagden dan / en haar gebom
 Met zang en klank gerucht /
 Door bromt de harten om end' onz' /
 En hommelt door de lucht.
 Aldus / is 't dat het Liedje gaat /
 Welke re'en de stonme queelt /
 De Tamborijn den slag op slaat /
 Het spel den toon dan speelt.
 Hoest God nu / al gy Jacobs stam /
 Voor God zoo lief en waard /
 Dat hy u tot zijn volk aantam /
 Uyt al het volk der aard
 Hoest God / en geeft hem zyne eer /

Al die Gods knechten bent /
 En hem alleen door uwen Heer
 En grooten Meester kent.
 Hoofc God / daar 't loben meest betaamt /
 By 't volk van God bemind /
 En met den waerden naam / benaamt /
 Van zijn verkoren kind ;
 Hoofc Benjamin / wel eer zoo slecht /
 Maar nu door Gods weldaad /
 Vlyt uwe kleynheyd opgerecht
 Tot een zoo grooten staat.
 Hoofc nu gy Dorsten Naphthali /
 Gy Dorsten Zebulon /
 Gy Dorsten Juda / en al wie
 God opt zijn land vergon.
 Uw God Israël / is de geen
 Daar gy zoo hoog door stijgt ;
 Zoo sterk door heerscht : Hy is 't alleen /
 Daar gy de kroon door krijgt.
 Al wat 'er is bekennen wy /
 O God / dat is uw werck :
 Van u is 't Rijk en Heerschappij ;
 Daarom maak gy 't ons sterk.
 Gy zijt het die het eerst begand /
 Volboert het tot den end :
 Gy zijt die ons den strijd gewand /
 Blijft ons altijd omtrent.
 Beschermt uw stad Jerusalem /
 Als haar de vyand naakt :
 Vlyt uwen Tempel / sluyt gy hem /
 Dat hy daar niet in raakt.
 Dan zal men menig stoning zien
 Van 't een en 't ander land /
 Die u zal gaven komen bie'n /
 En doen zijn offerhand.
 Nu werpt het volk zijn hoogmoed ont /
 Dat op ons scheld en tiert /
 En ongestuyvig is en dom /
 Gelyk het wild gebiert :
 Dat om ons heen als kalvren springt /
 En gaert had in den dwang ;
 En tot ons in als stierend dringt //
 En maakt ons 't herts bang.
 Verstrept en jaagt den hoop up 't veld //

Die op'zich zelven staat :
 Die zich op zynen schad en geld /
 Als op zijn God verlaat :
 Die moedig op zijn schild en swaard /
 Creurt als den oorlog slaapt :
 En / in het strijden onberbaart /
 Zijn rust / in onrust raapt.
 De Vorsten uyt des Werelds kant /
 Alwaar de Zonne gloept /
 En 's menschen lichaam zwart verbzand /
 En dien de Ayl besproept ;
 Die zullen op de repze slaan /
 En haar tot Godwaart spoen :
 En bidden deftig booz hem aan /
 En Offerhande doen.
 Op Koninkrijken wijs en groot
 In naam en saam verbzemd /
 En langs den heelen Narden-kloot
 Met land en zand verspremd :
 Zingt God den Heer een lof-gedicht /
 Die boven d' Hemel zweeft ;
 Den Hemel van hem zelfs gesticht /
 Daar hy den donder geeft.
 Den donder die geschaat'ren kooft /
 En toont zijns Meesters macht /
 En maakt wel 't stoutste hart beschroomt //
 En zijnen Heer geacht.
 Wat boozspoed dat uw ooge ziet /
 Of in of uyt den strijd :
 Wat daden dat'er zijn geschied :
 Of booz / of in dees tijd :
 Al wat uw hart bedenken kan
 Van glory / macht / en goed //
 Geef hem alleen de eer daar van //
 Die 't al te zamen doet.
 Israël is 't / daar hy becoont /
 Wat booz een God hy is.
 Israël / daar hy stadig woont //
 Als in zijn erffenis.
 De welke 't zijn / daar hy verklaart
 Wat dat hy heeft booz sterkt' /
 En zijns Godheyd openbaart
 Booz 't wonder dat hy werkt.
 God toont alom zijn Majesteit ;

Maar in zijn tempel meest:
 Een Heplige onzachtlykheid
 Bebangt daar 's menschen geest.
 Van hem komt macht en goeden spoed
 Die is of wezen zal:
 Van hem komt kracht en goeden moed:
 Van hem zoo komt het al,
 Niet hoor die geen die zich verlaat
 Op 's Werelds valschen schijn;
 Maar die op God gestadig staat,
 Geprezen moet God zyn,

Psalm 69.

Help / help ach God ! het water dat is tot aan den
 mond ;
 Help / help ik ga te grond ; (der :
 De ziel staat op de lippen ; 't en dient / 't en dient niet na-
 Helpt my mijn God en Vader,
 Ik ben gelijk een mensche / die in een diep moeras
 Vergaefts maakt veel geplas ;
 Vergaefts 't hoost op wil houden / als hy begint te zinken /
 En vast zyn dood te dzinken. (lyft /
 Mijn keel door stadig roepen die slaat een heersch ge-
 En laat de stem nauw uyt. (ren /
 't Gezicht / terwijl de Heere vast met zyn hulp blijft maz-
 Is moe' door 't stadig stazren,
 Mijn haters die my haten met onverdienden haat /
 En doen my t'onrecht quaad /
 Zyn meerder dan de hapren die op het hoost my groejen ;
 Men ziet haar 't volk toebloepen,
 Ik moet de straffe dragen (en draagze met gedult)
 Die ik noyt heb verschuld / (ien /
 Recht of een mensch van dingen / die hy noyt heeft gesto-
 't Vergoeden wierd bevolen,
 Nochtans mijn onschuld / Heere / die is el openbaar /
 En door uw oogen klaar ;
 En of ik met de dwazen opt dwazelyk ging dolen /
 Dat is el niet verholen,
 Laat mijn onschuldig liden / en onverdiende pijn /
 Geen stof van schaamte zyn : (krachten /
 Geen stof van schande wezen / door haar / God der Heer-
 Die op uw goedheid wachten,
 Of door een heplig leven / gestadig (als ik doe)
 Zich sproepen naar el toe.

Op dat het haar niet hinder die hoop te blijven hoopen /
 Dien loop te blijven loopen.
 Is 't niet om uwent wille dat ik heel spotterny /
 En veel versmaadhepd ly?
 En dat ny / als ik penize / waar vooz ik ben gerekent /
 De schaamt het aanzicht tekenent? (bzaecht /
 Mijn Broers / van eene Moeder met ny ter wer' id ge-
 Daar ben ik van veracht: (der /
 Zy houden ny al t'zamen / als waar ik niet haar Broe-
 Waar Moeder niet mijn Moeder.
 Den pber tot uw Wetten doozkooht nochtans mijn hert:
 Met innerlijke suert:
 Met doodelyke quelling / als ikze van de quaden
 Lichtbaardig zie versmaeden.
 Dat u gedaau word / Heere / dat trek ik ny zoo aan /
 Als waar 't ny zelfs gedaau.
 Nu schenders zyn mijn schenbers / en u te zien verachten /
 Dooz-pijnigt mijn gedachten.
 Ik ween; en dooz ontrekking van 't noodelyke bzood /
 Benaarder ik mijn dood.
 Zy lachchen met mijn weenen / de wzeed-geaarde gasten /
 En spotten met mijn vasten.
 Beneem ik mijne leden haar ciersel en gemak /
 En windze in een zak /
 Zy zullen ny / haar zelven / gelijk een nar beschryben /
 En daar den spot me'e dzyben;
 't Word dooz de Stad een fabel / een spot van alle man; /
 Elks tonge gaat'er van;
 Men hoort'er in de poorten van schimpen en van rallen /
 En by den Wijn van kallen.
 Terwijl bidd' ik u / Heere / en bidd' u op die tyd.
 Als gy te bidden zyt. (woonen /
 Wilt nu gy God / die goedhepd en trouw in 't hart hebt
 Trouw' hulp aan ny betooken.
 Verlost ny van d'ellenden / waar dooz ik schier beswijjk /
 En smooz als in den slijk.
 Verlost ny van ny haters / dat zy ny niet vernielen /
 Als grondekooze wielen:
 En dat ik in benauwthepd als in een diepen bloed /
 Doch niet verdzyken moet:
 En zonder hooz van upkomst / als in een toespelantke /
 In ramp niet blijfbar zonten.
 Verhoorz Heere / want uw goedhepd is troostelyk en soet.
 Doozt troostelooz genood.

Kom by / ach ! schynl niet ; haast u / na dat my goedheyt
 groot is /
 En wie knecht in nood is. (schand
 Draagt zorgz booz mijn leven / behoed het my booz
 Van mijn verwaand byand. (heyd /
 Gy zyt in all's mijn tynge : gy weet van mijn versmaad,
 En van mijns byands quaadheyt,
 De swaad doozstak my 't harte ; en in al 't zwaar gequet
 Was niemand mijn gezet.
 Ik zag of 't yemand smerten doen my de pijn verteerde /
 Daar was geen mensch die 't deerde.
 Ik wachten of my yemand een troostig woordje gaf ;
 Maar elk was eben straf.
 Sal was mijn spys / en edik den drank die zy my gaben /
 Om mijnen dorst te laden.
 Dies moet haar aan haar tafel den kost vergiftigt zyn /
 Met doodelijk fenijn.
 Een onderwachte plage moet haar de maaltijd storen /
 En alle hreugde snoren.
 Wel' dysler moeten d' oogen / en blind moet zyn 't gezicht.
 In 't alderklaarste licht.
 De leden en de rugge die moet haar zyn gebroken /
 En 't lijf haar t'zamen kroken.
 Uw' ongenaad' als water / dat uytgegoten word /
 Moet op haar zyn gestort.
 Uw' aldergrimmigst tooznen moet over haar berduwen /
 En eeuwig haar doen truen.
 Haar wooning daar zy woonden / verlaten en om heer /
 Zy niemands wooning meer :
 Houd alle hare zonden op eenen hoop vergaart /
 In uw' gemoed bewaart :
 Op datze haar beletten 't rechtbaardig loon der byomen.
 Van u opt te bekomen.
 Geeft haar godloze namen / tot loon van zoo veel quaads /
 In 's levens boek geen plaats.
 Laatz' in 't getal der byomen / die in de dengd volherden /
 Niet aangeschreven werden.
 Ik steek in diep' ellende ; mijn hart / dooz druk ontwee /
 Is in mijn lijf zoo wee
 Gy Heers moet my helpen / en my daar heen verheffen /
 Daar 't quaad my niet kan treffen.
 Ik wil een Lied gaan dichten / en richten mijne stem /
 Godelofen wijs van hem /
 Van hem / die mijnen Godt is / den lof en dank des Heeren /
 Om zynen Praun te reuen. Dat

Dat zal hem lieber wezen / en aangenamer zaak /
 En van heel meer vermaak / (brachte /
 Van of m' een Os / een beeste / met hoor'n' en klauwe
 En hem ten offer slachte.
 Den armen zal 't aanschouwen / en barmen al 't getreue /
 En nemen bzeugd daar beue. (ontruffige
 Gods dienaars word het harte / 't welk droefheyd had
 Met bzeugde heel doozlustigt ;
 Want God verhoort de kleynen / al zynze slecht van staat /
 En is haar toeberlaat. (den
 Zyn volk / zoo zwaar gebangen / stelt hy haar nood en kj-
 Niet zorgeloos bezijden.
 Daarom moet Hemel / Harde / niet al dat daar op leeft /
 Met al dat daar in zweeft :
 De Zee en alle dingen die haar daar in bezroeren /
 Zyn lof ten Hemel voeren.
 Want hy zal 't waarde Sion / na al de pijn en dulk /
 Herstellen in geluk.
 En Juda zal haar steden / te boren gants verballen /
 Zien leggen in haar wallen :
 Zien bouwen / zien hermaken / op dat men daar berwerk
 Een zekere plaats en erf.
 Al die Gods naam beminnen / dien sullen daar in woenen ;
 En met haar hare Zonen.

Psalm 95.

Lustig / lustig ! Kom nu by /
 Looft al t'saam den Heer met my ;
 Die na droefheyd bzeugde geeft /
 En ons soo gefaligt heeft.
 Laat ons gaan / en dankbaar zyn
 Dooz sijn Goddelijk aanschyn.
 Laat ons singen dat den sang
 Dooren bul met sijn geklang.
 Dit en meerder is hy waard ;
 Want in Hemel en op Hard
 Is hy groot van heerschappy /
 En geen God soo groot als Hy.
 Wat men op der Harden siet /
 Heeft Hy onder sijn gebied ;
 Met de hooge bergen nie'e /
 En de ongeflupme Zee /
 Die Hy zelver heeft bereyd /

Met het d'roog / dat daar in leyd.
 Nu wel aan dan / laat ons gaan /
 Bidden Hem eerbiedig aan /
 Knielen need'rig voor hem ne'er /
 Die onz' Vader is en Heer.
 Hy is onzen God / en Goed :
 Wy zijn volk / dat Hy behoed /
 En op goede wegen leyd /
 Als een / die zijn schaapkens weyd.
 Hooft gy altemet zijn stem /
 Maakt uw hart niet hard voor Hem :
 Hooft gy heden zijn geluyt /
 Stelt het niet tot morgen uyt.
 Sluyt my / zeyd hy / 't hart doch niet /
 Als wel eertijds is geschied
 Van mijn volk tot Meriba /
 En in 't woest Arabia :
 Daar uw Vaders mijne macht
 Zagen / boelden / dag en nacht
 Hyt mijn doen : En niet te min /
 Door een hard verstockten zin /
 My verzochten / haren God /
 Als een die zijn meerder spot.
 Dies / na dat ik veertig jaar
 Moeyten had gehad met haar /
 En vergeefse haar om-geboert /
 Sprak ik in den geest ontroert :
 Dat 's een volk / dat mijnen wil
 Met geweld niet volgen wil /
 Dat den rechten weg versmaad /
 En onrechte paden gaat ;
 En / hoewel bot en verkeert /
 Niet begeert te zijn geleert.
 Daarom ik / ten hoogsten gram /
 Swoer / en ernstig voor my nam :
 Dat niet een / niet een van dien
 Mijnen rust en zoude zien :
 Mijne rust / van eeuwigheid
 Voor 't geloovig volk bereyd.

Psalm 100.

O Gy alle / die d'Arde met malkander
 Van 't een eynde bewoont tot aan het ander ;

Maakt

Maakt een bzeugde-geluyt / roep op / ter eeren
 Van den Machtigen Heer / den Heer der Heeren.
 Dient dien Heere met aangename zeden /
 En een zuivere geest vol brolijkheden.
 Toont dien Heere / dat uw gemoed berheugd is /
 En zijn Eere de oozzaak van uw bzeugd is.
 Kent dien Heere booz uwen God en Vader /
 Uwen Schepper en eenigen Goeddader.
 Niet wy zelbe; maar Hy heeft ons geschapen :
 Niet wy zelbe; maar Hy heeft ons tot schapen
 Van zijn weyde (doe wy / als een verlooren
 Kudde / doolende gingen) wytverhooren.

Maakt uw tonge gereed tot dank en loben /
 Als gy binnen gaat in zijns Huis hoorhoben.
 Maakt uw stemme gereed zijn lof te zingen /
 Als de hoeten u in zijn poorten bzingen.
 Zijn liefde moet u het harte doen gloeyen /
 En dankzegginge van den mond doen bloeyen.
 Zijnen name daar hoogelijc geprezen /
 En onsterffelijc eere zijn hewezen.
 Want hy vriendelijc / en in all's goed-dadig /
 En waarachtig is / en daar toe genadig ;
 Zijn waarachtighend en genadigheden.
 Duuren eeuwig in aller eeuwigheden.

 Psalm 105.

... Zoude sturen in haar doen / en d'oudste wijsheyd
 leeren.

Doe 300 was het dat Israël eerstmaal in Egypten
 quam / (van Cham ;

En een bzeemdeling ging worden in het vruchtbaar Land
 Daar ze God 300 zeer de'e wassen / en met zegen overgoot /
 Dat zy bzeemde / d'ingeboren wierden veel te sterk en
 groot.

Hier dooz 300 quam d'Egyptenaars een toorn in 't hert /
 Daar 't hart allenken hart in wierd en meer verwert.

Dies dachten zy Gods dienaars / dooz een snooden list /
 Al t'zaam te dempen; Maar den raad heeft haar gemist :

Want God droeg zorg / en zand haar tot behoeders
 Moses zijn knecht / en Aaron / twee broeders /

Die dooz zijn kracht by de verharde lie'n /

In 't Land van Cham veel wonders deden zien.

Hy dekten 't heele Land met dikke duysternis /
 En gaf den dzoebe nacht / als 't noch geen nacht en is ;
 De Zon verschool haar hoof / 't was 300 den wil van
 God /

Die duysternis en licht heeft onder zijn gebod.
 Wat zag men daar noch meer? De Ryk / verkeert in bloed /
 Behielt geen levend visch in zynen waterbloed :
 Haar land / voorgeen 300 vruchtbaar van geboomt en
 kryd /

Daar krieden nu de walgelyke vorstchen upt :
 Die ober al / ja tot in 's Konings kamer toe /
 Veen kroyen dicht / en maakten haar het leven mo'e.
 Hy sprak ; en straks quam haar een nieuwe plaag besto-
 men

Van ongediert / van luyzen / en van wormen :
 Hy wenkte de natuur ; wat dat men daar vernam /
 Was Hagel upt de lucht / gemengt met Blixem-blam :
 Terstond dooz 't gantsche land lag haar geboomt om
 heer ;

Den Wijnstok zonder vrucht ; de boomen zonder eer.
 Hy sprak noch eenmaal ; straks 300 woelden 't ober al
 Van Sprinkhaan en van Ruys / ontelbaar van getal ;
 Die 't veld onthlooten van zijn vruchten / en al 't gras
 Dat in de eerste plagen noch gebleven was.

Maar als zy boben dit / Gods volk noch al belasten /
 Quam God met zynen toorn de menschen zelfs aantastē /
 Al wat in 't heele land het eerst was van geboort /
 Wierd al op eenen nacht ellendelyk vermoort.

En laatsten leyde hyze upt /
 Geladen met een riken byt :
 Een byt / van Zilber en van Goud :
 En onder haar was jong noch oud /
 Doe God met 300 veel plagen sloeg /
 Die eenig quaad aan 't lijf verdraeg.

Hy was Egypten
 Datze 300 glipten /
 En henen togen /
 Weg upt haar oogten.

Want grooten schrik had haar het hart bebat /
 Zoo lang Gods volk noch in haar palen zat ;
 Om al het quaad / datz' hadden moeten dragen /
 En dag aan dag van nieming weer baardig zagen.
 Hier tusschen toog Israël vast na de dooze heyden /
 Al waar God / haar Verlosser / gedurig haar gelejde.

Een wolk / dat was haar dekzel / die haar des daags
 ombing ; (ging.
 Een vuur / was haar lantaarne / die's nachts voor hen en :
 Doe zy om bleefsch hem baden /
 Liet hyze zich verzaden
 Met quakkel bleefsch ; en gaf
 Brood van den Hemel af :
 De steenen deed' hy open /
 Daar't water uyt quam loopen ;
 Men zag de vorchte beken
 Door't mager zand heen leken. (gezezt
 Want hy bleef altyd gedenken aan het woord van hem
 Aan Abraham / zijn vriend / en trouwe knecht,
 Aldus heeft hy zijn volk met vzeugd /
 En innerlyke harts-geneugt /
 Uyt dat gehaatte Land gelend ;
 In't Land dat hy haar had bereydt :
 Dat hy haar gaf met al het goed /
 Dat daar in was in overbloed :
 Op dat elk een zoo leven zou /
 Gelyk God in zijn Wet dat wou ;
 Na zijne wil en goede leer.
 Lof zy den Alderhoogsten Hoer.

Psalm 106.

Geeft lof en dank / aan onzen God / wie dat gy zyt :
 Want hy is goed / en zijne goedheyt duurt altyd.
 Waar vind men opt een tonge wiens welsprekentheyt /
 Den lof van zijne werken na haar waarde zept ?
 Gelukkig dan de mensche / die Gods wetten doet /
 En die in al zijn doen niet doet dan recht en goet.
 Bewijst aan my de goedheyt / Heer / (en denkt aan my)
 De goedheyt aan uw volk belooft / en staat ons by.
 Geeft dat ik uws verkooren volks geluk aanschouw ;
 Op dat ik haar in hare vzeugd geselschap hou :
 En mijnen roem met haren roem te zamen vzeug ;
 En mijne vzeugd met hare vzeugd in een vermeng.
 Och ! wy / en alle onze Vaders (ik beken 't)
 Wy hebben ons misdragen / en van U gewent :
 De wond'ren / in Egyptenland van U geschied /
 Bedachten / noch en achten onze Vaders niet.
 Zy dachten niet aan uwe goedheyt / haar zoo re'e /
 En waren ongehoorzaam aan de Rode Zee.

Gveventwel/ al waren zy 't onwaard en boos /
 Om d'eer van uwen naam / liet haar niet hulpeloos.
 Gp wou de Wereld toonen / wat gp al vermoogt ;
 Dies drepden gp het stode Mey? / en't was verzoogt
 Des waters diepe gronden gaben eenen pad /
 Daar leyde gpze dooz / en niemant wierd'er nat.
 Dus wierden zy van hares haters hand bewaart /
 En zy ontquamen hares vyands wreede zwaard.
 De Vyand wouze volgen / 't water viel te hoop :
 De vyand met zyn heele macht / en heyz verzoop.
 Doen wierden dijne woorden eerst van haar geloof /
 En gp met vrylyk lof-gezing van haar geloof.
 Maar ziet wat was 't : een al te korten tyd daar aan /
 Doe was het al vergeten / dat gp had gedaan.
 Zy wilden niet na dynen raad / maar haar begeert :
 Met schamp're woorden hebben zy den Heer onteert /
 In de woestijn/ daar hy zoo kortz haar had gezocht /
 En hem gelijk een mensche haars gelijk verzocht.
 Hy gunden haar de spyze / daar zy hem om ba'en :
 En heeft haar haren weelderigen lust voldaan :
 Tot dat in't eynde haar de walge daar van stak /
 En dooz Gods straffing al te bitterlyk ophzak.
 Een tyd daar na steeg haar den moedwil in den kop /
 En maakten zich in 't leger tegen Moses op /
 En zynen Broeder Aaron / (dat dee de nyd)
 Die God zich tot zyn Heylig-priester had gewijd.
 De Harde deed' haar keele op / die Abiron /
 En Dathan / met den aanhang / levendig verslon :
 En onder den godlozen hoop ontstak een vlam /
 Die d'hoofden en toestanders uyt het leven nam /
 Deez' en meer straffen hebben 't hart noch niet geraakt.
 In Horeb hebben zy een Kalf van Goud gemaakt ;
 't Beeld van een Os / een gras-verslindend domme
 beest
 Dat badenz' aan/en eerden't/ als waar 't God geweest.
 God haren Heyland/wierd niet eens van haar gedacht ;
 Die in Egypten zoo veel wonders had gewacht.
 De schrikkelijke werken die hy vooz haar de'e
 Aan't roode Mey?/ die waren weg ; dat deed hem wee ;
 Zoo wee / dat hyze dooden wou/ van een tot een /
 En'twaar geschied/had Moses niet vooz haar gebe'en.
 Gods uytverkoren dienaar Moses / wiens gebed /
 Gods toozn heeft doen verkoelen/ en 't verderf belet.
 Wat deden zy noch meerder ? 't Land van Zalighend

Van God beloofd / en van Gods Dienaar aangezept /
 Noch achten / noch geloofden zy ; en onder haar
 Ging een wantrouwig worden om / zoo hier / zoo daar.
 Des Heeren waarde stemme was 'er niet gehooft :
 Doe was hy zoo onmoedig / en op haar gestoot /
 Dat hy zijn hand verheven heeft / en haar den dood
 In 't woest te laten sterben / in zijn hart besloot :
 En dat hy 't volk / dat uit haar was / en worden zou /
 Uptlandig onder 't Heydens volk verstroyen wou.
 Maar 't kon al niet bewegen ; zy verkielen weer /
 En knielden voor den stommen Baäl-Deoer neer :
 Daar stond den Afgod zonder leven en verstand ;
 Dien dooden Afgod slachten zy haar offerhand.
 Dit was een feyt / dat zijnen toorn te hoog opjoeg /
 De plaag ging aan / die toe end' aan in-at / en sloeg /
 En deder menig sterben ; tot dat Phineas /
 Wiens hart met heyl'ge toornigheyt ontfteken was /
 Te voorzichijn trad / en met zijn zwaard de boosheyt
 wraak /

Daar hy de straf door meerde' / en Godes toren brak.
 Het heldisch feyt heeft zijn gerechtigheyt vermaart ;
 En hem by God / en menschen eeuwig lof gebaart.
 Hier mee was 't noch geen eynde : want God haren
 Meer /

Vertoornden zy aan 't Water des Gesehils / zoo zeer /
 Dat Moses zelfs om harent wille lijden moest :
 Want al haar knozren heeft zijn zinnen zoo verwoeft /
 Dat hem uit misvertrouwigheyt een woord ontbiel /
 't Welk God tot zijner schade / in gedachten hiel.
 En doe zy het Beloofde Land nu hadden in /
 Verdelgden zy de Volken niet / na Godes zin ;
 Maar hebben zich daar me'e vereent ; daar by berkeert ;
 Waar d'ongodsdienstige Gods-diensten af-geleert :
 De Soon ge-eert die niet dan Goden zijn in schijn :
 En geen godloosheyt haar te godloos laten zijn.
 O ! grouwelyke dommigheyt ! O raserij !
 Waar hinderen / haar eygen zaad / dat namen zy
 En woopen het den Dupbel tot een offer voor ;
 De Harde drank het bloed / en wierd 'er onreyn door ;
 't Onnosel bloed / dat hare wreede hand bergoot /
 En om den Dupbel zijnen Mitaar sienen bloed.
 Wat rest 'er noch te zeggen ? al haar doen (ach sy !)
 Was leelijheyt / en geestelyke hoerery.
 Doe is 'er in Gods hart een buur van toorn ontbrand ?

Hy kreeg een groutwel van zijn uytberkoren land,
 Hy liet se ballen in haars byands heerschappij /
 Die haar benaauwde met een smaare slavernij :
 Daar 't slugge hard zijn wildighepd wat dooz verliet,
 Dit zag de Meer / en hy verlostenz' uyt verdriet :
 En dikwils heeft hy zulken gunst aan haar betoond :
 En dikwils hebben zy 't met quaad doen weer geloond :
 Als zy / geholpen / booshepd de'en / en bielen af /
 Zond hy vertoorent / t'elken weerom zijn straf :
 Die haaren hoogmoed helden / en betradze dja /
 Dan de'en zy wederom boet' / en hy weerom gena'e :
 Hy heeft haar klacht gehoozt / en haar ellend aanschouwt /
 En 't quaad / hoewel rechtvaardig / heeft hem straks be-
 rouwt :

Zoo groot was zijne goedhepd ; die weer leven nam :
 Als hem 't verbond / met haar gemaakt / te booren quam.
 Die haar gebangen hadden / maakt' hy zoo gedwee /
 Dat haar ellend en lijden 't zweede hart doozsuee ;
 Zy wierden by haar aangenaam / en lief getal ;
 En 't was haar een verlichting in haar ongebal.
 Meer onze God / nu bid ik / dat gy ons behoed /
 En uyt de vzeenden volken t'zamen komen doet :
 Op dat een lust om loben in ons hart bezrijz' :
 En elk dijn naam / die heplig is / verheff en prijz' :
 En alle volk / met lust tot uwe eer bebaan /
 Alzulke woozden van zijn tong mag laten gaan :
 Lof zy dien God , die Jacobs volk beheerscht , en leyd ,
 Lof , prijs , en eer , van eeuwighepd tot eeuwighepd .

 Psalm 109.

N A alle menschen zwijgen / en ik / van troost ontledigt /
 Van niemand word berdedigt / (verdrijben /
 God / mijnen roem / zwijgt gy niet ; laat waarhepd niet
 En leugen meester blijven.
 De goddelooze monden zijn tegen my ontsloten ;
 Wat komt daar uytgebloten ?
 Niet dan bergifte leugen / die hare tong vol balshepd
 Alom my op den hals leyd. (Ipen /
 'k Heb liefd' aan haar bewezen ; in plaats van troost in 't
 Zoo zijnze mijn partpen.
 Wat kan ik doen ? niet anders als my aan u verdzagen /
 Om u den nood te klagen.

Mijn goed doen / en mijn liefde / beloonen zy met quaad-
 heyd /
 Met haat / en met versmaadheyd.
 Zulck een godloos mensche / die mensch ik in de handen
 Van booze dwingelanden.
 Zulck een godloos mensche / moet den bewoester by zijn /
 En hy in 't hart noyt by zijn.
 In 't Recht-hups moet zijn zake / niet goed maar quaad
 genoemd zijn ;
 En hy booz schelm berdoemt zijn. (t'ren)
 Zijn reden moet den Richter / (als 't domnis hem doet-zit-
 't Gemoed noch meer verbitt'ren.
 Ontijdig moet hy sterben / zijn ampt van hem genomen /
 Moet op een ander komen. (dijn leven /
 Zijn kind'ren moeten Weezen / zijn Hupsbzouw We-
 En jammerlijk gaan zweben /
 En angetroost gaan doolen : en menig land booz zwerben :
 Maar nergens plaats verwerben :
 En bedel-brood gaan knagen / beropt / ontblood / uytlandig
 Dooz al de wereld schandig.
 De Woekeraars als echschels / die moeten hem zijn goede
 Uytzuygen tot den bloede :
 En om hem niet te laten / zijn kisten gautu booz snuffelen ;
 En alles nauw bekunffelen. (heeft /
 Een bzeemde moet bezitten 't geen hy met blyt vergaart
 En met verlangst bewaart heeft. (ven ;
 Hy moet om hulpe smeken ; maar niemauds hart vermoz-
 En blijven steeds verdozben.
 Zijn Vaderlooze kinders die moeten treurig kermen ;
 En niemand haars ontfermen.
 Zy moeten / eer haar stamme tot 't derde lid kan raken /
 Den dood al t'zamen smaken. (waarden /
 Den naam van zynder stamme moet zijn van geender
 En niet geacht op aarden.
 De misdaad die de Vaders beginnen t'haren tijden /
 Die moet haar noch doen lijden : (ven /
 Die moet in Gods gedachten zoo lebend' staan geschze-
 Als waarze versch bedzeben.
 De misdaad / die zijn Moeder bedzeef in hare dagen /
 Die moet als noch hem plagen :
 Die moet uyt Gods geheugen te geenen tyd verdwijnen /
 Maar altijd versch verschijnen.
 Hy moet (om dat het lijden van niemand hem opt smerte)
 Uyt aller menschen herten.

Hy 37/ en blijf vergeten/ om dat hy zo gantsch wreed was:
 En niemands leed hem leed was:
 Om dat het pijnlijk zuchten/ en klagen van den armen/
 Zijn hart niet deed erbarmen.
 Om dat hy die benauwden/ die hulp en troost behoeften/
 Noch tot'er dood bedroefden. (toe poeden/
 Den bloek was al zijn wenschen/ dat was't daar't hart
 Den bloek sal hem geworden.
 Den zegen van een ander was geenzins zijn begeeren;
 Die moet hy ook ontbeeren.
 Een yder moet zijns harten ontsteldheyt op hem gieten?
 Elks tong moet op hem schieten:
 Met bloeken/ nu van genen/ dan wederom van deze/
 Moet hy oncingelt wezen: (den
 Niet anders/ als een hemde/ om't lichaem me'e te klee-
 Saat rondom om de leden.
 Een innerlijke droefheyd moet zijnen geest vermoeyen/
 En al zijn hart doozbloeyen:
 Niet anders als de beken/ die dooz haar water-tochten/
 De drooge aard dooz-bochten. (gen/
 Wanhopige benauwtheyd/ moet hem't gemoot bespzin-
 En merg/ en been dooz-dzingen:
 Niet anders dan den Oly/ van buyten opgestreken/
 Inzuygt/ en't vel doet weken.
 De bloek moet op hem komen/ die hem aan alle zijden
 Omzetten moet met lijden: (heeft
 Niet anders als een gordel den mensch en wat hy aan
 In zijn begrijp ombaan heeft.
 Dat is het quaad/ waar toeze de Heere moet verbloeken
 Al die mijn onheyl zoeken.
 Wiens gefemynde tongen/ en lasterlyke monden/
 Tot in mijn Ziel my wonden. (ten/
 Maar gy/ ach Meer/ mijn hope/ laat my uw hulp niet sa-
 Zoo zult gy eer behalen. (zeyd/
 Laas! al den troost/ en hope/ maar van my mijn gemoed
 Dat is alleen uw' goedheyd.
 Verlost my/ dooz ellende/ en armoe' nizer gedoken;
 En't hart dooz sinert gebroken. (men/
 Gelykerwijs een schaduw eynd met de Zon moet ne-
 En's abonds is berzwemen;
 Zoo ga ik ook daar henen/ en naak al vast mijn ende/
 Dooz veelheyd van ellende. (knaagt word/
 Of eben als den Sprinkhaan/ waar van't geboomt ge-
 Met klepne moept verjaagt word/

W300 komt ook het lijden / dat ik 300 veef moet dzagen/
 My na mijn dood te jagen. (ken/
 Het lichaem/ dooz al't bastein/begint zijn kracht t'ontzak-
 De flappe knyen zwakken.
 Het vleesch neemt af / de leden berliessen haar gezetheyd ;
 Haer vochtigheyd / en betheyd.
 Hier tusschen/met al'tijden/om my noch meer te quellen/
 Komt zich den spot verzellen ;
 Den spot van mijn partyen / die als zy my zien quijnen /
 En hand dooz hand verdwijnen ;
 Den kop daar ober schudden : een al te hatig teken /
 't Welk my het hart doet bzeken. (den :
 God weest doch eens genadig / en laat my hulp geschie-
 Een hulp waer dooz dees lieden / (is /
 Waar dooz dees booze merken / God / dat het uwe kracht
 Waar dooz dit werck gewzacht is.
 Wat pas ik op haar bloeken / als gy my zoet bejagent /
 En dooz haar bloeken / zegent ?
 Wat baat het dat zy laster- en leugen-taal uytbzaeken /
 En zich mijn byand maken ?
 Als zy te schanden komen / met al haar doen / en leugen /
 Zal ik / uw knecht / verheugen.
 De schande en versmaadheyd / die moetze obertrekken /
 En als een kleed bedekken.
 Terwijl zal ich God danken / en zijnen roem bermaren
 By groeter volken scharen
 Om dat hy dooz den armen altyd tot hulp gereed is /
 Als hy in harten-leed is ;
 Als 't bonnis om te sterben mi ober hem gebeld is /
 En hy in 's doods geweld is.

Psalm 113.

NH is mijns Heeren hoogzalig' ure gekomen /
 Hy heeft den Scepter zijns rijks in handen genomen.
 De Heer gants heerlijk verciert / gaet woedige gangen :
 Want zijn Scepter heeft alle d'aarde behangen.
 Zijn Heerschapppe blijft t'allen tijden bestendig /
 Gelyk zijn leven vast is / en nimmermeer endig ; (heeft/
 Booze lieden verffen 't Rijk / dat dezen Heer gesticht
 Streckende 300 wijd/als de Zonne zijn helder licht geeft ;
 En naaken fierlych ; recht / als de geweldige stroomen /
 Wanze met haar baren / als bergen dzyggende komen /
 En dooz der winden onstumpige blazinge wellen /

En hare oehers bergeefs al razende quellen :
 Groot is al haar poogen / hoog loopen al haar gedachten.
 De Heer noch hooger / en van veel meerdere machten.
 't Woord zijner lippen / kan d' ongeleerden vol-leeren /
 En 's menschen leven van 't quaad ten goeden bekeeren :
 Eeuwige cieraaden / die hem zijn wooninge cieren /
 Zijn niet dan deugden en onbeblekte manieren.

Verschijnt Heer / alderhoogste God / die wzeken kond ;
 En niemand dan ul zelfs alleen de wzaak bergont.
 O ! gy der quaden byand / en der goeden bziend /
 Die yder straft / of loont / na dat hy hier verdient :
 Ontwaakt / rechtvaardig Richter van de gantsche Ward ;
 Vergeld de trotzen hare trotshepd en hoobaard.
 Hoe lang / hoe lang duurt noch der boozen groots gepraal ?
 Hoe lang noch hoozt men haar gesnoezek en spitze taal ?
 Hoe lang noch roemt den spotter van zijn spotterny ?
 Den eerloos van bedrog / den schelm van schelmerny ?
 Ziet gy niet / Heer / hoe dat ze met uw volk omgaan /
 En in uw eygen hand uw' onderdanen slaan ?
 De wammeloze vrouwen worden omgebzacht :
 De Vaderlooze kinders word niet op geacht :
 De stedeloze breeindeligen komen om :
 Hier tusschen denkt haar hart (want zy zijn blind / en dom)
 't En heeft geen nood al wat wy doen / wie is 't die 't ziet ?
 Of goed of quaad / de God Israëls weet het niet :
 O beestig volk / diep in onwetenhepd bersmoozt /
 Hond gy noch merken / merkt ; hond gy noch hooren / hoozt /
 Hoe lang noch blijven uwe harten dof / en loom ?
 Wanneer wilt gy ontwaken wyt den zwaren droom ?
 Zoud die niet komen hooren / wiens alwijze hand
 De ooren / om te hooren / selber heeft geplant ?
 Zoud die niet zien / zoo wel als yemand die der leeft /
 Die d' oogen / om te zien / den mensch gegeven heeft ?
 Zou hy niet straffen / om der goddelooshepd's wil /
 Haar / die hy dooz zijn Woord berrnittigt van zijn wil ?
 Daar hy nochtans de breeemde volken / zonder Wet /
 Een regel in haar hart van doen en laten zet :
 En meynt dan niet / dat gy booz hem herbozgen bent /
 Die 't hart der menschen en al zijn gedachten kent ;
 Zijn bonden / zijn aenslagen die 't inwendigh drijft /
 En al wat in eens menschen hart berholen blijft.
 En dooz 't inprenten van zijn Wet het hart bekeert.
 Als 't qualyk gaat / zoo is hy stil en heeft gedult /
 Tot dat (wanneer de maat der boozen is berbult)

De booze komt ten val / en in zijn onheyl leyd /
 Als in een kuyl / die lang te vooren is bereyd.

Psalm 115.

Niet onzen lof / niet onzen lof / wyt hoobaardy /
 Maar uwen lof / Heer / wenschen wy :
 Dat wy om overwinning roepen tot U / Heer /
 Dat is niet om onz' eygen eer :
 Dit zoeken wy / dat uwe goedigheyd en trouw /
 Tot uwer eer / bekennt zijn zou : (doet /
 Want waarom zal het heydensch volk (als gy 't niet
 En ons laat treden met de voet)
 Oez' laster-reden wyt haar byple monden slaan ;
 Waar is haar God nu / daarz' op staan ?
 Wat vraagt gy ons / gy slaven van de duysternis
 Na onzen God / waar dat hy is ?
 Hier boven in den Hemel is 't dat hy verkeert /
 En doen kan al wat hy begeert.
 Maar Goden / die 't onzinnig volk voor Goden acht /
 En hoop op stelt / en troost van wacht /
 Wat zijn die ? anders niet dan Zilver ofte Goud /
 Van menschen handen opgebouwt.
 Zy hebben monden ; en zy maken geen geluyd :
 Twee oogen ; en zien daar niet uyt :
 Zy hebben ooren ; en zy vatten geen geschal :
 Een neus ; en rupken niemendal :
 Zy hebben handen ; en sy grijpen niet daar met :
 Twee voeten ; en zijn zonder tred :
 Zy hebben keelen ; en geen stem die daar door schiet ;
 Ityrt af ; 't gelijkt wat / en 't is niet.
 Al wieze maakt / al wieze freemt tot zijnen wijk /
 Die is zijn doode Gooen gelijk.
 Maar gy Israël / Godes volk / weest niet zoo zot /
 Maar legt uw fundament op God.
 Hy is alleen de geene die beschermt en byjd /
 Wanneer ons ongeval bestrijd.
 En gy Arons waarde huys / 't zy hoe 't u gaat /
 Neemt God altijd tot roeverlaat.
 Hy is alleen de gene die beschermt en byjd /
 Wanneer ons ongeval bestrijd.
 En gy die God breeft / heylig zaad / wat dat gy doet /
 Neemt God tot steunzel van 't gemoed /

Hy is alleen de gene die beschermt en byjd /
 Wanneer ons ongeval bestrijd.
 Betrouwt vast op hem: want hy is 't die op ons denkt/
 En aan elk een den zegen schenkt.
 Aan Jacobs volk; aan Aarons huys/en 't heylig zaad
 Dat hem ontziet / en op hem staat.
 Al die hem breezen / 't zo of oud' of jonge lie'n /
 Laat hy zijn gunstig aanschijn zien.
 Nu wensch ik dat Gods zegen altijd op u blijf /
 En eeuwig aan uw zaad beklif.
 Gy zijt een volk dat God eens tot zijn volk beriep /
 Dien God / die Aard' en Hemel schiep. (min /
 Den Hemel houdt den Heer voor hem; den mensch / opt
 Geest hy de heele Aarde in.
 Der dooden schaar / die eeuwiglijk in stilte leyd /
 Daar wordt uw lof niet van gezeyd;
 Maar wy die leven / worden uwes lofs niet moe /
 Van nu tot alle eeuwen toe.

Psalm 117.

Alle gy volken
 Onder de wolken /
 Geest lof / en eere
 Aan God den Heere:
 Laat uwe keelen
 Zijn lof niet heelen.
 Hy is genadig /
 Hy is goed-gadig
 Over ons menschen /
 Boven ons wenschen.
 In eeuwigheden
 Zullen de reden /
 En alle woorden /
 Die men opt hoorde /
 Die hope geven
 Van 't zoete leven /
 Nimmermeer liegen /
 Of ons bedriegen;
 Nimmermeer mis zijn:
 Maar altijd wis zijn.

Psalm 123.

Tot U verhef ik mijn gezicht /
 Gy die bezit' boven 't sterre-licht
 Uw wooning in den Hemel houdt :
 Waar van gy alle ding beschouwt.
 Gelyk een knecht die nimmermeer
 De oogen afstreckt van zijn Heer.
 Maar naarstig op zijn handen let /
 En d'oogen blugg' daar na berzet :
 Of als een dienstmaagt kloek en trouw /
 Die 't oog altijd heeft op haar vrouw /
 En blytigh merkt op haar gelaat ;
 En hoe dat al haar wezen staat ;
 Alzoo is ook ons aangezigt
 Naar onzen Heer / en God / gericht :
 Met groot verlangen / om te zien /
 Of na hy lang vertoef / misschien /
 Ten laastten zich niet eens zal spo'en
 Om ons / zijn dienaars / hulp te doen.
 Ach Heer weest in 't vergeven mild /
 Laat wien toorn eens zijn gestilt ;
 En komt ons / komt ons doch te baat /
 Die met een al te trotzen smaad ;
 Bespot en schandig wiptgelacht /
 En van de grootste zijn veracht /
 Getergt / gequelt / schier tot'er dood.
 Het lyden valt het hart te groot.

Psalm 124.

War God ons niet ontrent geweest /
 (Zoo zeg Israël minst / en meest)
 Waar God ons niet geweest ontrent /
 Ons leven waar al lang ge-end :
 Als zy / die ons na 't leven staan /
 Met gramschap zwanger quamen aan :
 Zy hadden ons gescheurt / geplokt /
 En lebend' by na ingeslokt ;
 Bloed-dorstig haddenz' ons vermoort ;
 In onheyl waren wy versmoort ;
 Gelyk wanneer het water kooft /
 En boven 't hooft hoog henen stroomt /
 De mensch als dan wanhopig bang
 Zijn Ziele looft met zwaar gepang.

't Is recht / dat elck den Heere loof /
 Die ons niet laat tot eenen roof
 Van 't volk / dat gaarn ons had verdrukt /
 Maar uyt haar tand ons heeft gerukt,
 Dies zijn wy bly in ons gemoed /
 Gelyk een wilde vogel doet /
 Die dooz den strik bedrogen is /
 En weer den strik ontbloogen is,
 't Bedrieg'lijk net vooz ons gespreyd /
 Den loozen strik vooz ons bereyd /
 Die zijn nu t'zaam ontwee; en wy /
 Gelyk te voren / leven bly.
 Geen mensch verwonder' zeer hier van /
 De Heer die alles / alles kan /
 Die 's Werelds grond geschapen heeft /
 'Hard' / Hemel / en al wat'er leeft /
 Doet ons in allen nood bystand
 Dooz kracht van zijn vernogen hand.

Psalm 127.

't **B**ouwen dat de Bouwers bouwen / is vergeefs aan
 't huys gebouwt /
 Als'er God geen hand aan houdt. (de Stad
 't Waken dat de wakers / waken / waar al niet / zo God
 Niet in zijn bewaring had (bed te gaan
 's Morgens broeg uyt 't bed te rijzen / 's avonds laat na
 Is vergeeffsche pijn gedaan. (men kost
 Met een hart vol angstigheden krijgt gy nauw den ar-
 Als't van God niet wert vergost: (gelwend /
 Daar hy nochrans zijne Vrienden / die geen zorgen zijn
 Een geruste slaap toezend. (gequest /
 Kinderen voort te willen teelen / is vergeefs hem zelfs
 Als'er God zich tegen stelt: (schenkt /
 Want het is een gaaf des Heeren / die hy zijne vrienden
 En zijn Dienaars me'e gedenkt. (draagt /
 Den erbaren sterken krijger / die zijn hand vol pijlen
 Wordt zoos veel niet na gebraagt / (zijn zy
 Als een man / die veele Zoonen van zijn zaad heeft aan
 Wordt gebreest van zijn party.
 O wel hem! die zijnen koker vol van zulke pijlen heeft /
 Die de Heer zijn Vrienden geeft: (uy and /
 Heeft hy in het recht te hand'len met een stout en kloek
 Soos en raakt hy niet te schand.

Gelukkig boven maten /
 Meer dan het hart kan baten ;
 Meer dan de tong kan spellen ;
 Meer dan de pen kan stellen ;
 Meer dan 't verstand kan weten ;
 Mag hy wel zijn geheten /
 Die / dooz Gods vrees bewogen /
 Gods liefde dooz de oogen
 Der menschen derf doen blijken /
 En daar niet van wil wijken
 Dooz's Werelds zoete bleyding' /
 En listige verleyding' /
 Om 's Werelds kromme wegen /
 In 't groot of kleyn te plegen :
 Maar in Gods wegen wandelt /
 't Zp wat hy doet of handelt.
 Wel u die zulk een Held zijt /
 En zoo in 't hart gestelt zijt :
 Wat weer-wil kan u drukken ?
 Uw doen zal gelukken :
 Wat quaad kan u bestrepen ?
 Uw doen zal wel gedpen ;
 Uw werk word niet te schanden ;
 Den arbejd uwer handen
 En zal u niet verdzieten :
 Want gy zult zijns genieten :
 Met vzeugde daar van eten /
 En droevighejd vergeten :
 Met wellust daar van drinken /
 En onlust laten zinken :
 Met vrede daar van rusten /
 Als 't lichaam rust zal lusten.
 Uw 's levens gezellinnetje /
 Uw Hups-vrouw / uw vziendinnetje /
 Den spiegel van uw zinnijkhejd /
 Sal uw dooz haare minlijkhejd
 Wantrekkelijke lieff'lijkhejd /
 Bedienstige gerieff'lijkhejd /
 Bevallige bequaamhejd /
 En zedig' aangenaamhejd /
 En duyzent zoete dingen /
 Het hart in vzeugd doen springen ?

En doo; haar schoone deugden
 Den Geest alzoo verbzeugden /
 Gelijk by Zomer-tijden
 Het oog zich laat verblijden /
 Wanneer het komt t'aanschouwen
 Den Wijnstok / doo; 't wel bouwden
 In volle groente groepende /
 Van vruchten overbloepende
 Zijn rankskens wijd verbzeppende /
 En 't huys heel overspreppende /
 Een koele schaduw makende /
 Wanneer de Zonne / blakende /
 Den ieden onbequaam is /
 En niet zeer aangenaam is /
 Als jong' Blijben boomen /
 Die schoon en mild opkomen /
 Die op een ey geplant zijn /
 En op een vruchtbaar land zijn /
 Haar looffen weeldig wpende /
 En daag'lijks hooger spruypende /
 Wanneer des lichts onguurheid
 Of 's Hemels droeve stuurheid
 Den wasdom niet doet minderen :
 Zoo zullen ook uw kinderen /
 Wanneer gy zijt gezeten
 Om dzinken en om eten /
 Uw tafel zoet omringelen /
 En u tot vzeugd becingelen.
 O! die van dat getal is !
 Wien God zijn een en Al is ;
 Wiens hart is goed en zedig /
 En van Gods vzes noyt ledig !
 Wat kan / wat kan hem krenken ?
 Met al zijn doen en denken /
 Als een vrucht-rijken regen /
 Vermengt zich Godes zegen.
 O! die God recht gediend hebt /
 En daarom God te vriend' hebt ;
 Zijns liefdens milde stralen
 Die zullen op u dalen /
 En als gunst-rijke stroomen
 Van Sion op u komen /
 Met zegen u verrijkende /
 En pimmer van u wijkende :

Want hy zal al uw leven
 Aan te schouwen geben
 Jerusalems groot-machtigheyd /
 Haar goeden stand / en prachtigheyd
 Hy zal 't met u zoo maken
 (Een zaak die alle zaken
 In zoetheyd gaat te boven /
 En niet is om vol-loben)
 Dat / als uw meeste Laren
 Stil henen zijn gebaren /
 En 't lichaem traag en mat word /
 Waar dooz men 't leven zat word ;
 En 't bloed gemeynlijk koud is /
 Dies 't hart veeltijds benouwd is /
 Een nieuw geneugt genaken zal /
 Die 't hart alzoo vermaken zal /
 Dat in plaats van afkeerigheyd /
 De lustige begeerigheyd
 Om 't leven noch te houden
 In noyt zal verouden
 Want hy die 't al moet stueren /
 Endie oock de naturen
 Verzien moet met die krachten /
 Waar dooz dat de geslachten
 Van stam tot stam toe wassen /
 Die zal 't met u zoo passen /
 Dat uwe oude oogen
 Met vreugd aanschouwen mogen
 De Zonen van uw Zonen /
 Die u noch hier doen wonen /
 Als hier den geest niet meer is /
 Maar hy des levens Heer is /
 En u een Naam be-erven
 Die noyt en zal versterben.
 En om op alle wijzen
 Met vreugd' u te dooz-spijzen
 En 't hart u te verquikken /
 Zal hy 't met u zoo schikken /
 Dat g' in uw laatste tyden
 Een ongemeyn verblijden
 Gelukkig zult genteren /
 Wanneer gy d' Israeliten /
 Een pder aan zijn stede /
 Alsd zult zien in vrede.

Psalm 131.

Mijn hart / als 't hart der dwaazen /
 En is niet opgeblazen :
 Dies word ik niet gedreven ;
 Om groots / en trots te leven ;
 En moedig op mijn krachten /
 Mijn minder niet te achten :
 En als de stoute rijken /
 Mijn meerder niet te wijken.
 Ik laat de baatze zinnen
 De reden niet verwinnen :
 En 't hart my niet bedriegen :
 Om al te hoog te vliegen :
 Maar slecht en recht behaagt my.
 Is 't anders / Heer / zoo plaagt my :
 Laat ongebal / mijn lot zijn.
 En God geen meer mijn God zijn.
 Een kind dat versch gespeend is /
 En tederlyk verweend is /
 Mag ik my by gelijken /
 Als die 't in my doe bliken :
 Een kind dat kleyn en teer is /
 En noch zijns lusts geen Heer is :
 Als 't onlangs heeft gezogen /
 En nauwlijks zijn ontogen
 Des moeders lieve borsten /
 Daar 't keeltjen soo na dozsten /
 En 't hartjen dooz ontfonkten /
 En d'oogjes soo na lonkten /
 De handtjes zoo na grabbelden
 Het tongskén zoo aan zabbelden /
 De lipjens vast begrepen /
 De tandjes zoo henepen /
 Waar uyt het natjen haalden /
 Dat dooz al 't montjen straalden /
 Het natjen dat zoo zoet was /
 En t best van 's moeders bloed was :
 Kan niet zoo treurig steenen /
 En na zijn moeder weenen ;
 Kan niet zoo zeer verlangen /
 En aan zijn moeder hangen :
 Als ik Heer / steeds ga trachten /
 Om alle mijn gedachten

Tot u alleen te zenden :

U / helper in ellenden /

U / trooster in het lyden /

U / leidsman in het streyden /

Die oorzaak van mijn vracht zijt :

Die oorzaak van mijn macht zijt :

U / Geber van mijn kroone /

En 't huys / dat ik bewoone /

U / Geber van mijn leven /

En die 't all' hebt gegeven.

Mijn landskie'n / van den bronnen.

Israël afgekomen /

Welk God (die de Held is /

Dien 't al in zijn geweld is)

Een heyland in den druk is /

Een oorspronk van geluk is /

Wat zoud u dan beletten

Hu hoop op God te zetten ?

Wilt dan op niemand bouwen /

Maar hem alleen betrouwen ;

Hebt hoop / en laat ze dueren

Van nu tot aller uren.

Psalm 132.

Gedenk doch, Heer / aan Dabid / en al 't lyden.

Dat Dabid leed in voorgeganger tijden ;

Die zich aan God / Israëls Held / verbond /

En deez' be loft liet gaan uit zijnen mond :

Eer wil ik niet in mijn Paleys intreden /

En op mijn bedd' ne'er leggen mijne leden ;

Eer wil ik niet / dat my de zachte rust

De oogen hupk / en 't moede hof verlust :

Voer dat zich nu een plaats eerst zal vertoonen /

Daar Jacobs kracht / de Heere in mag woonen ;

Alwaar zijn volk hem dienst en eer belovs' /

En zijnen Naam geduurig loof' en prijz'.

Daar quam een Faam tot ons uit alle hoeken /

Deez' plaats die moest in Syraza gaar zoeken.

Dog valsch: Want God wies zelfs een plaets in 't woud /

Daar hy zijn huys woude hebben ingebouwt.

Maak ons den gang na Godes Huys toe stellen /

En liden aan voerzigt moetst hebben.

En nu / O God / neem wien Tempel in /

Die gy u zelfs verkooft naar uwen zint,
 Uw wooning / Heer en wilt die niet verachten /
 Daar d'Ark in rust / het beeld van uwe krachten.
 Uw volk daar in dat moet vol zijn van bzeugd /
 Uw Priesters ook aan 't hart verciert met deugd.
 Zoo David opt ut / Heer / gedient heeft trouw'lijk /
 Om Davids wil zoo toont u niet afschouw'lijk
 Van my zijn kind ; dien gy at Davids land
 En 't groote Rijk gestelt hebt in zijn hand.
 Aan David heeft eens d'Heer een eed gesproken /
 Die niimmermeer van hem zal zijn gebroken :
 Den stoel uws Rijks blijft eeuwig by uw zaad /
 Indien 't altijd op mijne wegen gaat.
 Want ziet / uw Zoon / de vrucht van u gehoren /
 Die zal na u tot Koning zijn verkoren ;
 En voorts na hem zijn kind'ren achter een /
 Zoo zy maar staag op mijne paden tre'en ;
 Want Sions Berg hebb' ik my uytgelezen :
 't Is my een lust gestadig daar te wezen :
 Zy is de plaats / daar ik mijn wooning stel /
 En eeuwig rust ; want zy gehalt my wel.
 Door gunst van my zal haar den Hemel zegenen /
 En op zijn tijd op hare akkers regenen /
 Zoo dat haar volk / dat arm is in den nood /
 In overbloed berzien zal zijn van brood.
 Haar Priester volk zal ik aan 't hart bekleeden
 En rijk doen zijn in deugdelyke zeden :
 Haar Hepl'gen ook bevyd doen zijn van smert /
 En vele bzeugd uytstorten in haar hart.
 Aldaar zal my een nieuwe spruyt opkomen
 Uyt Davids Stam ; die ik heb voorgenomen /
 Een helder Licht / dat alles door zijn schijn
 Verlichten kan / op aarden te doen zijn.
 Al wie zich hem partz zal derben roonen /
 En lastig zijn / zal ik met schande loonen.
 Maar Hem zal ik verheffen in den Troon /
 En op zijn hooft doen bloepen zijnen Kroon :

Psalma 134.

Looft den Heere / gestelde Gods Dienaren /
 Om zijn Goddelijk huys's nachts te bewaren ;
 Die d'eerbiedige stilte van de nachten
 Nood't tot heylige woorden en gedachten ;

Nood 't om heplige handen op te heffen /
 En een Goddelijk eer-gedicht te treffen :
 Heft Gods-dienstige handen op na boven /
 Gods Dienaren / en wilt den Heere loben ;
 Zoo zal zegen op u / ypt Sions zalen /
 Van den Heere / geduurig neder-dalen ;
 Zulk een zegen / als opt een mensche smaakte
 Van den Heere / die Aard' en Hemel maakte.

Psalm 136.

Dankt den Heer al wat'er leeft /
 Die zoo gaarn het quaad vergeeft ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.
 Dankt hem / aller Goden God /
 't Is een redelyk gebod ;
 Om dat Hy goet is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.
 Dankt Hem / aller Heeren Heer /
 't Is een wel verdiende eer ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.
 Dankt Hem / dankt Hem / die alleen
 Wonder doet / en anders geen ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.
 Die de Heem'len heeft gesticht /
 En zoo kunstigh toegericht ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.
 Die de Aard' vast heeft geleyd /
 En op 't water uytgeleyd ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.
 Die aan 't hooge Hemels rond
 Grootte lichten geest vergond ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.
 't Zonnien licht / op dat den dag
 Dooz dien glans verlicht zijn mag ;
 Om dat hy goed is boven al /
 En eeuwig al zoo blijven zal.

't Maen-licht / en der Sterren schijn
 Dat de nacht gediend mag zijn ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die in 't gantsch Egypten-land
 D'eerst-gehoornen hof van kant ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 En Israëls heel geslacht
 Onbeschadigt daar upt bracht ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Door een hand van groot geweld /
 En een arm / die alles veld' ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Zee van een de'e gaan /
 En gelijk twee muuren staan ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Daar 't verkoren volk door toog /
 Deylig / onderzeert / en droog ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die den Koning / met zijn heyl /
 Smoorde in het Roodde Meyl ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die zijn volk / als met de hand /
 Lepde door het woeste zand ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Scepter groot van macht /
 Gertjds t'onder heeft gebracht ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Dorsten / sterk en groot /
 Gertjds heeft gebracht ter dood ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Sihon d' Amorijtsche Dorst /
 Die geen Dins opt eergen dorst ;
 Om dat Hy goet is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.

En Og / Koning van Bazan /
 Dien noyt eenig mensch verwan /
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal,
 Al haar goed gaf hy ten buyt /
 En haar land ten erfdeel uyt :
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alsoo blijven zal,
 Tot een erf / en eeuwig recht ;
 Aan Israël zijnen knecht ;
 Om dat hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal,
 Hy heeft zich tot ons gewend /
 Doe wy waren in ellend ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alsoo blijven zal,
 Hy heeft ons (wie 't rouwt of spyt)
 Van 't Dvandig juk bevryd ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alsoo blijven zal,
 Hy is 't die daar voedzel geeft /
 Aan al wat'er adem heeft ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alsoo blijven zal,
 Dankt hem / die in zijn gewoud
 Den gesternden Hemel houd ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig eeuwig blijven zal.

Psalm 140.

V An menschen / Heer / die stout / en wzebelmoedig zijn /
 Die boos van binnen / pronken met een vrome schijn /
 Die twist verschaffen dagelijks / en wekken strijd :
 Begeer en wensch ik ernstig / dat gy my bevryd.
 Haar tong is / als een slangen tong / en haart veel smert /
 Haar steken raken tot in 't diepste van het hert /
 Zy schiet seujn als d'adders / en een pder woord /
 Dat van haar glijd / is in de Ziel gelijk een moord /
 Geeft my / Heer in alzulken volk haar handen niet /
 Dat al mijn doen / en laten listelyk bespied ;
 Dat mijne voeten kuplen delst / en strikken zet /
 En arbejd in te wezen in 't bedrieg'lijk net.
 Wat kan ik anders / Heere / dan te gaan tot U :

En zeggen: Heer/ gy zyt mijn God/ helpt gy my nu.
 Verhoort mijn stem/ en neemt mijn treurig smeken aan;
 Gy die zoo dik in 't strijden my hebt bygestaan;
 Laat doch den boozen zynen boozen wil niet doen:
 Breekt zynen aanslag/ wilt zyn boozen wil niet do'en/
 Op dat hy/ zoo 't hem lukt/ verwaant en fier daar op/
 Ten Hemel niet verheffe zynen trotzen kop.
 Het onheyl dat nu zyn verschelmt gemoed vast broutot/
 En zyn vergifte tong/ vast in 't verborzgen spoutot/
 Geeft Heere/ dat dat zynen egen meester raak;
 Op dat hy 't zoj booz ons bereyd/ eens zelver smaak.
 De Heer zal 't doen/ en straffen met een zwaren straf/
 En zenden op haar blammen van den Hemel af.
 Met blixem-stralen/ zal hy daar ter neder slaan/
 En eeuwig/ eeuwig/ eeuwig/ niet weer op doen staan.
 Dus blijkt het dat een valsche tong/ vol ongevat
 Op aarden geen geluk van God be-erken zal;
 Maar na een korte tijd met pijn ontzaligt word/
 En hoog gestegen laag ter neder af gestort:
 Want God de Heer (dat moet gewis altijd zoo gaan)
 Die neemt 't eynd der onderdzukten zaak eens aan:
 En maakt een eynd van al haar jammer/ en verdziet/
 En vrydze van den overlast/ die haar geschied.
 Dies danken ook de Wromen haren God en Heer/
 En geven hem onsterffelijken lof/ en eer.

Psalm 141.

T

Et H/ O Heer / roep ik / verleen my ooren /

Om mijne stem genadig aan te hooren.

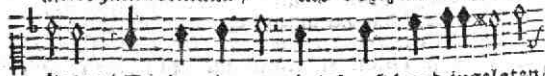
Och of de be'en / daar d'angsten my toe dringen/

Met zulk vermaak in uwe ooren gingen /

Met zulk vermaak / als 't blypn de lucht kan

baten / Die dooz de neus in 't hooft word ingelaten /

Wanneer men't vuur den Wierook laat verbranden /

Of u bereert met abonds offerhanden !

2 Geest my een toom / die my den mond mag dwingen ;

Op dat mijn tong niet roer van quade dingen ;

Geest mijn gemoed een boozschryft van gedachten ;

Op dat my 't hart niet na wat quaads doe trachten /

En ik my noyt met boozen mag besmetten /

Of nimmermeer aan haren disch my zetten,

Van Drome lie'n wil ik veel liever slagen /

Dan vleyery van Godloos volk verdragen.

3 De straf / die my gedaan word van de vromen /

Die word van my zoo willig aangenomen /

Zoo gaarn ik 't hooft met balzem laat begieten /

En zijnen reuk met wellust wil genieten.

't Godloos geslacht / en die godloosheyd leeren /

Moeten te zaam / dooz streng beschik des Heeren /

Dan boven ne'er een hooge rots gesmeten

Tot stukken gaan ; op dat elk een mag weten /

4 Hoe quaad haar leer / hoe goed Gods leer moet wezen /

Die ondergd fruyt / om datse ramp doet vryzen.

Den angst des doods / die swaar is om verdragen /

Heeft ons gebeent' zoo tot in 't merg geslagen /

Gelyk een hout / dat / dooz het lang insmisten

Des heptels / wijkt en op begint te splyten.

In sulken nood / zijt Gy 't / Heer / daar onz' oogen
 Alleen op zien en troost van wachten mogen :
 5. Gy zijt alleen / daar wy ons vast aan houwen.
 Verstoofte niet / die haar op H betrouwen.
 Dooz' 't valsch bedrog / dat my van haar berepd is /
 En dooz' den strik / die my van haar gelepd is /
 Van haar / die quaad / en my opt vband waren /
 Bidd' ik / mijn God / dat gy my wilt bewaren.
 Geeft / dat ik haar verstrikt zie in die nesten /
 Die zy dooz' my (hoewel vergeefs) gaan zetten.

Psalm 143.

V Erhoort / Heer / mijn gebed en mijn ootmoedig smeken
 Laat uw getrouwhepd bijken /
 Gy die rechtvaardig zijt / verhoort mijn treurig spreken
 En laat my niet bezwijken. (ten/
 Bregt my niet dooz' den Troon van ulwe strenge Reg-
 Tot oordeel van mijn zonden :
 Want die daer mag bestaan / wort onder al uw knechten
 Een eenig niet gebonden.
 Mijn vband volgt my staag / en is my op de leden /
 Om 't wyede eynd te geben /
 Dies ik my schuylen moet in droev' ellendigheden /
 En ben als dood in 't leven.
 Inwendig is my 't hart beklemt als tusschen muuren /
 Dooz' 't onverdzaag'lijk lijden :
 En 't leven zou in my niet lange komen duuren
 Vergat ik d'oude tijden.
 Maar nu / wanneer ik denk aen uw boozleden daden /
 En hoe gy hebt geholpen /
 Doe uw beminde volk met druk wag overladen /
 Met quelling overstolpen : (ten /
 Zoo schep ik troost / in 't midz' van al die zwaar'gedach-
 Die my den geest bereyren /
 En strek mijn handen uyt / om troost van U te wachten /
 En hefze na de sterren.
 Gelijk een dorre land dorst na des Hemels zegen /
 En laaffelijke droppen : (gen /
 Zoo dorst mijn Ziel na hulp / die naauw zich kan bewe-
 En 't hart naauw meer doet kloppen.
 Verhoort my / Heer / 't is tijd ; den adem wil saaljeran ;
 Het leven is aan 't scheyden ; (beeren ;
 De dorst verheft naauw' meer ; ik mag geen hulp ont-
 Gy

Gy moogt niet langer beyden.
 Uw gunstig aangezicht moet gy tot my waakt & wenden/
 Zoo zal ik troost verwerben.
 Of / zoo gy my noch lang laat leggen in ellenden /
 Zoo moet ik dan haast sterben.
 Help dan intijds uw knecht / wiens hoop op U gebest is
 En laat hem troost gewinnen.
 Leyd my op ulven weg / en leert my wat dat best is /
 Gy Heer van mijne zinnen.
 Verlost my / God mijn troost / van die my willen plagen /
 En ongenadig hand'len.
 Leert (want gy zijt mijn God) leert my / na uw behagen
 Hoe ik behoort te wand'len.
 Wilt met uw goeden Geest mijn hart alzoo beraden /
 Dat 's Werelds ydelheden
 My noot doen wijken af van ulve gladde paden /
 En onbeblekte zeden.
 Wilt gy / dat elk / met my / uw eere zal verbeyden /
 En / als rechtveerdig / prijzen ;
 Wyt haren hoogen nood / moet gy mijn ziel dan leyden /
 En vzeugd' in haar doen rijzen :
 In zijnen hoogen moed / moet gy mijn vbrand storen /
 En vzeken hem zijn wapen :
 En dooden z' al die my in droefheyd schier doen smoren &
 My / een van ulve knapen.

Psalm 144.

Heer / wat lof sal ik U geven /
 Die mijn hulp en trooster zijt ?
 Die mijn handen maakt bedeyden /
 En mijn zwaard bequaam ten strijd ?
 Die my goed zijt / Die my mild zijt /
 Die my vast zijt en getrouw ?
 Die mijn kracht zijt / Die mijn schild zijt /
 Daar ik my gantsch op betrouw.
 Menschen / die van menschen komen /
 Heer / wat acht gy die zoo zeer ?
 Die doch zijn wyt niet genomen /
 En tot niet verdwynen we'er ?
 Opent / Heer des Hemels deuren :
 Maaktze vaardig tot den krijg :
 Roert de bergen / datze scheuren /
 En dat daar een damp wyt-stijgt
 Schiet uw stralen / en verblijtze.

Dien 't hart na mijn onheyl neygt:
 Toont u krachten / en verschijktze /
 Dien haar scherpe zwaard my dreygt:
 Die als groote water-vallen /
 Van een rots af / volles schoots /
 Op my vallen met haar allen /
 En doen my de schrik des doods,
 Die niet zijn van ulwe kind'ren;
 Maar dooz haren valschen mond
 In het goed de menschen hind'ren /
 Goddeloos in haren grond.
 Wilt gy my voor haar bewaren /
 Zoo zal ik U / Heer ten dank /
 Op de Luyte van thien snaren
 Eeren met een nieuw gezank.
 Op die David 't veld doet houden /
 David ulwen trouwen knecht /
 Die opt op ulw macht betrouwen /
 Als hy was in zwaar gevecht.
 Op die 't moordisch zwaard af wende /
 In den strijd / van 's Konings zy /
 Hoed my nu / in dees ellenden /
 Dooz mijn straffe we'erparty:
 Die niet zijn van ulwe kind'ren;
 Maar dooz haren valschen mond
 In het goed de menschen hind'ren /
 Goddeloos in haren grond;
 Geeft / dat onze Zonen groepen /
 En in hare teere jeugd
 Als de jonge planten bloepen;
 Daar 't gezicht zich in verheugt,
 Dat de Dochters voor ons' oogen
 Zoo verciert en prachtig gaan /
 Als de schoon verwulfdde bogen /
 Die in Konings Druyzen staat,
 Werpt ons in de koren-schuuren
 Zulken milden boorzaad toe /
 Die voor menig jaar mag duuren /
 En noyt brood ontbreken doe.
 Laat natuur haar krachten wakkeren /
 En het Dee tot teelen spoe'n /
 En ons offen op de akkeren
 Veel en nutten arbejd doen,
 Geeft ook / dat men geen alarmen

Oyt op onse straten hooft /
 En geen zuchten / of geen kermen
 Dooz verlies / verraad / of moord.
 O gelukkig zulke menschen /
 Die daar zijn in zulk genot !
 Wat behoest hy meer te wenschen /
 Die den Heer heeft tot zijn God.

Psalm 146.

Looft mijn Zielden Heer van boven / Die ik prij-
 zen zal en loben ; Loben zal / zoo lang het leven
 't Lichaam niet en zal bege - - - ven.

- 2 Stelt geen hoop op groote luyden /
 't Zijn maar menschen kind'ren ; huyden
 Zijn zy petz / en hoog van waarde /
 Morgen niet / en weer tot aarde.
 3 Huyden schijnen zy een wonder ;
 Morgen moeten zy daar onder :
 All' haar poogen en aanslagen
 Zal de wind daar henen dragen.
 5 Zalig dan / die God te baat heeft /
 En alleen tot troost en raad heeft /
 Jacobs God / die van 't begin is :
 Die dit al / met dat'er in is /
 5 Heeft geschapen ; die noyt faalde /
 En zijn woord niet in en haalde ;
 Die van onrecht kan bevrijden ;
 En doet recht / die onrecht lijden :
 6 Die men arme menschen spijzen /
 En veel goedhepd ziet bewijzen
 Aan die / dien de hoepen prangen /
 En in werkers zijn gebangen ;

7 Menschen die niet zien en konnen
 Ziet men hem het licht vergonnen ;
 Of verheft de neer geslagen ;
 Wromen zijn 't die hem behagen :
 Over vzeemden / ober Weezen
 Laat hy zijne zorge wezen :
 En de man-verlate-Wrouwen
 Laat hy ook zijn oog aansthouwen.
 Maar de hoozen doet hy wijken /
 Met haar listen en practyken :
 Hy is eeuwig God / en Koning /
 En in Sion is zijn wooning.

Psalm 149.

Zingt den Heer een nieuw gezank /
 Geeft hem lof / en zegt hem dank /
 O gy Gods verkooren Kerk /
 Maakt'er van uw eenig werk ;
 Laat Israël zijn verheugt /
 In / den oorspronk aller vzeugd /
 God ; die haar geschapen heeft /
 En zoo milw'lyk alles geeft.
 Harpenspel en tamborijn /
 Het gezang die moet'er zijn ;
 Om met aangenaam geluyt
 Zijnen lof te zingen uyt.
 Want zijn volk behaagt hem wel :
 Dies verlost hy van gequel
 Alder mensch / die in ellend
 Zijn ellend en kleynheyd kent.
 Laat der Wromen zachte geest
 Zijn dooz vzeugd / als in een feest.
 Laatz' om VI / als 't lichaam rust /
 Denken met een moed en lust.
 Laat haar monden uwen naam
 Groot doen zijn / en aangenaam.
 Geeftse sweerden in haar hand /
 Datze wraak in alle land /
 Straf by alle volken doen /
 En haar snelle voeten spoen /
 Om in ketens te doen gaan
 Al die H nu tegenstaan /
 Hoe vermaart of hoog geacht /

Doo; haar rijkdom of geslacht /
 Koning / Doofst / en Edelman /
 En al wat'er trotzen kan.
 Zoo zal 't bonnis zijn volvoert /
 Daar ons 't God'lijk schrijf van roert :
 Van zoo word uws volks geweld
 Al de wereld doo; vertelt.

Psalm 150.

Looft den Heer / die hoog verheben
 Alles doo; zijn groote macht
 Tot zijn vasthepd heeft gebzacht /
 En zijn wezen heeft gegeven.
 Looft hem in zijn groote werken /
 Die hy doormaals heeft gewzacht :
 Looft hem in zijn staat en pzacht /
 Groot / en waard om op te merken.
 Looft den Heer met krygs-trompetten ;
 En het ober-zoet geluyt
 Van de Harp en van de Luyt ;
 Looft met pijpen en kornetten.
 Looft met trommen en inet reyen /
 En 't melodieus gezank /
 En het lustig snaar-geklank :
 Looft met fluyten en schalmeyen.
 Laat de held're Cimbaal' klingen :
 Looft al wat de bofst beweegt /
 En met adem vult en leegt :
 Looft den Heer van alle dingen.

Eynde der Psalmen.

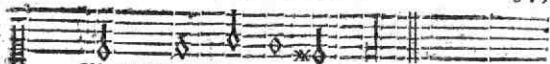
Mayschen Morgenstond.

W

At is de Meester wijs en goed / die alles

heeft gebouwt / En noch in wezen blijven doet

Wat

Wat 's menschen oog aanschout.

2. Die 's Werelds wijden omme-ring /
 Propt upr-gewaakt / bewaakt ;
 En dooz gepaste wisseling
 Het zoet noch zoeter maakt.
3. Nu is de Winter / doz en schjaal /
 Met al zijn onlust heen /
 En d'Harde heeft vooz dese maak
 Haar lijden afgele'en.
4. Dies is de tijd we'erom gekeert
 Waer in natuur versjonkt /
 Haars milden Scheppers goedhepd eert /
 En met zijn gaben pronkt.
5. De Mey / wiens zoethepd zoo ver strekt /
 Dat zijn gedachtens
 In 's menschen geest al vzeugd verwekt /
 Eer hy voozhanden is.
6. De Mey / het schoonste van het Jaar /
 Daar alles in versfraapt ;
 De Lucht is zoet / de Zon schijnt klaar /
 't Gewenschte Windje waapt.
7. Het Dauwtjen / in de koele nacht /
 Wordt ober 't Veld versprepd /
 Waar dooz de heel Nature lacht /
 En is vol dankbaarhepd.
8. De Hard is met gebloemt geciert /
 Het Byken ga'ert zijn Was /
 Het Heenwerikjen tiereliert /
 En daalt op 't nieuwe Gras.
9. Het Bloempjen dzingt ten knoppen up /
 't Geboomte ruygt van Lof /
 Het Veetjen scheert het klaver-kruyd
 Graag van het Veldjen of.
10. Elk Diertjen heeft zijn vollen wensch /
 En quel-begeert leyd stil.
 Behalven in den dwazen Mensch /
 Dooz zijn verkeerden wil.
11. De mensch van ware Dengden leeg
 En vol van zotten lust /
 Hem zelfs en and'ren in de weeg /

- Vermoord zijn eygen rust.
 12. Dit Leven / 't welk alleen niet end /
 Maar kort ook is van duur /
 En licht van zelfs slaat tot ellend /
 Maakt hy zich dobbel zuur.
 13. 't Dee word ontzielt / zijn eynd is snel /
 En zijns doods pijn niet groot :
 De Mensch / dooz menig Ziel-gequel /
 Sterft meer dan eenen dood.
 14. Ach ! had de Mensch (zoo waar zijn stand
 Dol hart en zinnen-bzeugd /
 Of zonder deugde / min verstand ;
 Of by 't verstand / meer deugd.
 15. Ach ! waren alle Menschen wijs /
 En wilden daar by wel !
 De Aard' waar haar een Paradijs /
 Nu is ze meest een Hel.

Onderscheyd tusschen Hemelsch-
 en Aardsch-Gezinden.

I.

W
 Ankelba-re Zielen / Die 't hoogste Goed /

 in 't heyl der Aardsch-gezinden / Waant te zullen vin-

 den : Laat eens af te knielen Dooz dit Altaar / en

 trek de losse zinnen Van haar Afgodinnen. ! lag
 het

het Hart van die na 't aardfche loopen / Dooz uw
oogen open; Gy vond daar in / gy vond daar in gefchre-
ven / Laftig is onz' / laftig is onz' / laftig is onz' / leven.

2. Hooghepd weert geen onrust ;
Deel goed / geen finert ; al's werelds waan behagen
Geen inwendig knagen :
Laaghepd brenge geen onlust /
(Daar Deugd maar woont) en geenderley uytwendig
Maakt pemand ellendig /
O ! lag het Hart / van die Gods weg betreden /
Dooz u opgefnaeden ;
Gy vond daar in / gy vond daar in gefchreven /
Lustig is onz' / lustig is onz' / lustig is onz' / leven.

May-lied, Jesus Christus fpreekt tot zija
bedroefde Bruyd.

I.

S
Laat op mijn Bruyd / mijn fchoone Vrouw /
Legt af uw zwart en treurig kleet. Verfnachtet niet
in u - wen rouwe / Daar in gy steeds uw tijd beftee-
Ziet

II.

Ziet hoe den Winter is verstreken /
 En laat de zoete Zomer-tijd /
 Haar vzeugdig groene hoest voort-steken /
 Welk aller Dieren hart verblijd.

III.

2. Gelijk het groene kruid verstorven
 Dooz Hagel / Sneeuw / en lange Dozst /
 Niet althijs blijft in d'Hard verdozven /
 Maar schoon / vol krachten daar upt dozst,

IV.

Zoo zult gy ook niet althijs zwerben,
 In Lijden / Kruys / of Tyranny /
 Gy zult uw Bruydegom verwerben
 Tot troost aan uwe rechter zy.

V.

3. Hebt goeden moed / vzeest geen Tyrannen /
 Hoe machtig dat zy zijn / of sterk /
 Ik zayle doch als kaf uptwannen /
 En doen vergaan met al haar werk.

VI.

Tot u zal ik met vzeugd in-treden /
 Zoo gy lankmoedelyk verkwacht /
 En tot mijn dienst bereyd uw leden /
 My lievende upt aller kracht.

VII.

4. Mijn hoven staan booz u ontfloten /
 Mijn kelder is u opgedaan /
 Creed in / zoo werd gy ober-goten
 Met heylzaam-vzeugd. Creed moedig aan.

VIII.

Vzeest niet uw Bruyd'gom te belijden /
 Al woont gy by een boos geslacht ;
 Wilt by booz my ter dood toe strijden /
 Zoo toont gy eerst dat gy my acht.

IX.

5. Dan wil ik u zoo hoog weer eeren /
 Dat ik u in mijns Daders tent
 Zal boeren / en van u daar weeren
 Vrees / droefhepd / pijn en zwaar ellend.

X.

Mijn schaduw zal u bedekken /
 Mijn rechterhand zal u ombaan /
 Mijn liefd' zal tot u zoo wijd strekken
 Dat gy zult nimmermeer vergaan.

Ware Vriendschap, aan C. R.

V-riend Rijkwaart, nu en dan, wanneer ik mijn gepeyzen
 De Wereld, daar wy hier in leven, door laat reyzen,
 Om te bezien, of daar yet goed is, en yet wenschelijk
 In al het geen dat aardfch, vervallijk is en menschelijk:
 Bevind ik, dat die mensch het best hier heeft verkregen,
 En op den hoogften trap des heyls schier is geflegen;
 Die met een ware Vriend in liefd' zoo is verbonden,
 Dat in haar beyder hart niet oneens wórd gevonden:
 En dat het hart des Vriends den Vriend ftaat altyd open:
 Een goed, dat om geen goed des Werelds is te koopen.
 Zaagt gy mijn hart ondekt, en zijn inwendig wezen,
 Niet dan oprechte Liefd' en zoud gy daar in lezen;
 Zaag' ik uw Hart ondekt, (ik durf't u toebetrouwen)
 Niet dan oprechte Liefd' en zoud ik daar aanschouwen.
 Maer doch, dewijl alleen, die vriendschap een bly end geeft,
 Die op de Vriendschap Gods haar eenig fondament heeft,
 Wat reft'er, om't geluk gelukkiger te maken?
 Dan dat wy vast met God in vriendschap mochten raken;
 En ik (ó wat een trooft, en wat een vaffen wijk waar't!)
 Volkomen Arm van Geest; en gy in God gantsch Rijk waart:

C. RYKWAARTS Antwoord aan
KAMPHUYZEN.

't **I**s zoo Kamphuyzen Vriead, gelijk gy van ons vriendschap
 fchrijft,
 Die zijnd' in God gegrond; is't wonder dat ons Vrieadfchap
 blijft?
 Onz' Vriendschap blijv' in God: op dat wy mogen beyde
 Gods Vrienden blijven: zelfs, wanneer de dood ons fcheyde.

DE aldergrootfte eer die een Veld-heer beleeft,
 Is dat hy t'zijnen dienst moe'g, fterk, en trouw Volk heeft:
 De moed, de fterkt', de trouw, die goe' Soldaten toonen,
 Staan aan des Capiteyns wel voorgaan en wel loonen,

De voorgang is geschied ; 't loon leyd reë na den strijd :

Nu maakt Christ'lijk Soldaat, dat gy moe'g, sterk, trouw
zijt.

DAar moet veel strijds gestreden zijn ;
 Veel kruys en leeds geleden zijn ;
 Daar moeten heyl'ge zeden zijn ;
 Een naauwen weg betreden zijn ;
 En veel Gebeds gebeden zijn ;
 Zoo lang wy hier beneden zijn ;
 Zoo zal 't hier na in vreden zijn.

WAt is doch ongedult in pijn ?
 't Is om zijn droefheyd droevig zijn ,
 Zoo word hy dan met recht belacht ,
 En als een grooten dwaas geacht ,
 Die , om dat droefheyd qualijk smaakt ,
 Zijn droefheyd dies te grooter maakt.

R E G I S T E R.

A.

A Aldertreffelijckste Liefde.	127
Al die woont in 's Hemels troonen.	279
Alleen niet 't kruys van Godes Zone,	168.
Alle gy volken.	325
Als de hooge nood / hy tijden.	77
Als een Herder zijne schapen,	69
Al 't oud / en 't zelf.	73
Al waar men zich niet t'een en al.	229
Al wie Godzaliglijk na Christus wil,	70
Op my! wat plagen.	16
Op ztet eens hoe bequaam is 't.	284

B.

B Geldrijke Schilderhand.	189
Begeert gy dat des Werelds quaad,	236
Benauwde mensch.	37
Bewaart my God.	291

D.

D War en is niet in mijn leven.	274
Daar moet veel stryds gestreden zijn.	350
Daar word gereden zift.	94
Dankt den Heer al wat'er leeft.	334
De aldergrootste eer die een Veld-heer beleeft.	349
De Gendracht dooz Gods Geest.	286
Dees groote woorden sprak Isaacs.	89.
De Geest en kan in 't kruys.	71
De Heer zit wel hoog.	222
De keur is groot van deze twee.	240
De kroon is niet zoo waard en zoet.	32.
De liefde voortgebracht.	125
De mensch die niet in 't quade gantsch.	59
De mensch dooz al zijn leven.	41
De menschen die een Godhepd noemen.	236
De mensch in 't quaad dooz qua' gewoont.	58
De mensch wiens hart.	60
De vpand mach te velde zijn.	215
De zoete Mereminne.	11
Dichter / die de blinde Wereld.	184
Die dooz de Werelds woeste baren,	113
Die 't al met reden eyscht.	62
Dit lang (dooz zickt' vertraagt.)	35
Doe Israël / na veel slavens.	74

— Door engen liefdens opgetwek.	173
— Dus aanbing ik vast met vreugden.	20
E.	
E En alzoou onde Fame.	299
E En' Christen als hy bid om recht.	241
E En Christen als hy zyn gezicht.	218
E En Christen die God zynber mind.	221
E En Christen die ootmoedig leeft.	223
E En doosig hart / dat voor de honden.	219
E En koopman die het e'el gesteeut'.	57
E Er gy vztend van hier vertrekt.	34
E Ik heeft zyn byzonder dzyven.	115
G.	
G Edenk doch / Heer / aan David.	332
G Geest lof en dank.	316
G Gelyk de Salamand' r in 't vuur kan.	06
G Gelukkig boven maten.	328
G Gelukkig wifens gemoed.	43
G Getrouwe harten / die nu lijd.	205
G Gy die de Liefd' onmog'lijk acht te zyn.	133
G Gy die de naam van Christen draagt.	135
G Gy die uyt 's Wreids droom ontwaakt.	1
G Gy Goddelijk Geslacht.	243
G Gy klaagt dat gy altijd.	32
G Gy knechten / die den dienst des Heeren.	277
G Gy vraagt my of ik selfs beleef al wat.	117
G God / die my plag te troosten.	288
G God dien ik minnen Riechter maak.	298
G God is een rechte Riechter.	218
G Gods Vrienden hier en daar.	288
G Goe wensch / goe wenst.	177
H.	
H Het grondelijke mind draag ik in mijn.	281
H Heer se peimand door gestadig draken.	7
H Heer / wat lof sal ik U geven.	340
H Help / help ach God.	309
H Het best heb ik verkoren.	24
H Hepl gierig mensch.	6
H Heplige stemmen.	132
H Hier tusschen zoo gy liyden moet.	144
H Hoe lang / ach! Heer /	180
H Hoe ongelijken lot.	75
H Hoogheyds minnaar.	155
	1002

R E G I S T E R

Hooz na my / en merkt gy volken.	67
Houw op die gepl gedicht.	5
I.	
Ik besloot in mijn gedachten.	227
Ik hooz trompetten klinken.	67
Ik roep tot u gestadig.	225
Ik zend / en zal altijd tot God mijn.	223
In des beminden lof.	129
Is Gods-diensts vryhepd utwen wensch.	143
Is 't hoop van aardsch gemak of heyl.	138
Is 't u om vryighepdt gedaan.	139
L.	
Licht kan u 't vleesch veel uytblucht.	161
Licht werden in den mensch.	108
Looft den Heer / die hoog verheben.	344
Looft den Heere / gestelde Gods dienaren.	333
Looft God den Heer / want hy is lobens.	276
Looft / mijn ziel / den Heer van boven.	342
Lustig / lustig / kom nu by.	312
M.	
Mak mijn snaren een geklank.	148
Mensche wilt gy zeker gaan.	152
Mijnen geest voel ik my dztngen.	18
Mijn geest die zwanger zyt van Godes.	270
Mijn God / mijn God / wat is'er.	293
Mijn hart / als 't hart der dwaazen.	331
Mijn hart ontvonkt.	87
Mijn Vriend die van my eyscht.	181
Moetin' in alles zich verzaken.	109
N.	
NAdien het bitter gaat vooz 't zoekt.	78
Niet dat een Chysten zoo behaagt.	219
Niet onzen lof / niet onzen lof.	324
Niet wraaks is deugd en komt te sta.	234
Noch op mijn lans noch zwaard.	269
Nu alle menschen zwijgen /	319
Nu is mijns Heeren hoogzalig ure.	322
Nu treurt mijn ziel.	100
O.	
O Deugd gy zyt zoo schoone.	9
O Gy alle die d' Earde met malkander.	913
O groethepd van Gods liefd'	72
Onbestendig droef gemoed.	121
Q. s.	
Outstelt	

Ontstelt u hart hier ober niet.	230
Orusteloozen slaap.	52
S.	
°S Menschen sterben in zich zelven.	85
Staat op mijn Bruid / mijn schoone.	347
T.	
°T Bouwen / dat de Bouwers bouwen.	527
Ten is niet alle tijd van vreugden.	153
Terwijl men hier van alles zoekt te weten.	65
°T geloof allenken klepnder.	23
°T hart is my benauwt.	12
°T is niet dat gy de Gendracht prijft.	287
°T is selden dat een Christen mensch.	226
°T is zoo liamphuyssen Vriend.	349
Tot U / O Heer / roep ik / verleen uw ooren.	337
Tot u verhef ik mijn gezicht.	326
Tot byzolyk teven.	83
Traan / oogen / traan.	44
°T wapen dat gy aan moet hebben.	28
°T zy wat de Wereld poogt.	234
V.	
V An menschen / Heer / die stout.	336
Dan te stryden wil ik zingen.	25
Verhoort Heer mijn gebed.	339
Verlies van heyl komt uyt de zond.	124
Vrient Eijhwaart / nu en dan.	349
W.	
Waar alle zins d' Eendoudighepd.	171
Waar God ons niet ontrent geweest	326
Waar heel de Wereld goed.	287
Ware Gotmoed / meest gebaart	150
Waarom maakt zich menig mœ.	111
Waarom was het / O mijn ziele.	21
Waar toe / mijn ziel / waar toe gesteent.	98
Wankelbare Zielen.	346
Wanneer de groote dag.	55
Wanneer de ramp / of word gebreest.	225
Wanneer het hart / nu klaar van zonden.	119
Wat ciert gy Christen Vrouwen.	175
Wat heeft ons hart een vreugd ontfangen.	82
Wat is de Meester wijs en goed.	344
Wat is doch ongeduld in pijn.	350
Wat is 't onvernœegde mensch.	103
Wat roemt gy / trotze Dwingeland.	238
	Wat

R E G I S T E R

cxviiij.	Ik roep tot u gestadig.	225
xcv.	Lustig / lustig / kom nu by.	313
c.	O gy alle die d'aarde met	313
civ.	Mijn geest die zwanger zijt.	270
cv.	Zouw sturen in haar doen.	314
cvj.	Geest lof en dank.	316
eix.	Au alle menschen zwijgen.	319
cx.	Dees groote woorden sprak.	89
cxiiij.	Au is mijns Heeren hoogzalig.	322
cxiv.	Doe Israël na veel slavens.	74
cxv.	Niet onzen lof / niet onzen lof.	324
cxvij.	Alle gy volken.	325
cxix.	Zalig in / en na dit leven.	257
cxk.	Als de hooze nood by tijden.	77
cxkij.	Ik hoor trompetten klinken.	67
cxkij.	Zalige ure vruchtbaar van.	80
cxkiiij.	Tot u verhef ik mijn gezicht.	326
cxkiv.	Waar God ons niet omtrent.	326
cxkxv.	Wat winden dat'er ruysschen.	66
cxkxvj.	Wat heeft ons hart een vzeugd.	82
cxkxvij.	't Bouwen dat de Bouwers.	327
cxkxviij.	Gelukkig boven maten.	328
cxkxix.	Zy hebben my / zoo zegge.	46
cxkxx.	Mijn hart / als 't hart der.	331
cxkxxij.	Gedenk doch Heer / aan David.	332
cxkxxiiij.	Hy ziet eens hoe bequaam is 't.	284
cxkxxiv.	Looft den Heer gestelde Gods.	333
cxkxxv.	Gy knechten / die den dienst.	277
cxkxxvj.	Dank den Heer al wat'er leeft.	334
cxkxxvij.	De Heere zit wel hoog.	222
cxkxxix.	Daar en is niet in mijn leven.	274
cxl.	Van menschen / Heer /	336
cxl.	Tot u / O Heer / roep ik.	337
cxliij.	Verhoort Heer mijn Gebed.	339
cxliv.	Heer / Wat lof zal ik U geven.	340
cxlvj.	Looft mijn ziel den Heer van.	342
cxlvij.	Looft God den Heer.	276
cxlviiij.	Al die woont in 's Hemels / etc.	279
cxlix.	Zingt den Heer een nieuw / etc.	343
cl.	Looft den Heer / die hoog / etc.	344

E Y N D E

De volgende Rijmen kunnen op eenderley
Zangwijs, en veele der zelve op de
gemeene Zangwijzen der by gestelde
Psalmen gesongen worden.

G A die uit 's Werelds droom / Ec.
De kroon is niet zoo waard / Ec.
Wie zich ter hooger schoole / Ec.
Getrouwe harten die nu / Ec.
Ontstelt uw hart daar over / Ec.
Soo Gods bevel u niet / Ec.
God die ik mijnen richter / Ec.
Tot U verhes ick mijn / Ec.
Maar God ons niet ontrent / Ec.

} op Pl. 109, en 134

Heylgierig mensch / wiens / Ec.
Hooghepds minnaar / die / Ec. en II, III, volgende deelen

De zoete Meereminne / Ec.
't Geloof allenken kleyder / Ec. en V. volg. deel.
Ik hoor trompetten klinken / Ec.

Mijnen geest voel ik my / Ec. en II, III, volg. deelen

Van te strijden wil ik zingen / Ec.
Als een herder zijne schapen / Ec.
Dichter die de blinde wereld / Ec.
Zalig in en na dit leven / Ec.
Heer wat lof zal ik U geven / Ec.

Dit lang (dooz ziekte vertraagt) Ec.
Ten is niet alle tijd van / Ec.
Mijn vriend die van my / Ec.

Benauwde mensch / die by / Ec.
Een koopman die het e'el / Ec.
Gedenk doch / Heer aan / Ec.

} Op Pl. 8, met 4, en op
Pl. 18, en 55 met 8 regels

Zy hebben / my zo zegge / Ec.
Nu treurt mijn ziel in / Ec.
Gydje de liefde onmog'lijk / Ec.

} Op Pl. 85 met 8, en pl. 93
met 4 regels,

Gelukkig wiens gemoed / Ec.
O grootheid van Gods liefde / Ec.
Mijn hart onthont / de geest / Ec.

Die 't al met reden eyscht / &c.

Al wie godzaliglijk na / &c. en II. volg-deel.

Gy die den naam van / &c. en II. III. IV. V. deelen.

Maakt mijn snaren / &c. en II. III. volg. deelen.

Gy Goddelijk geslacht / dat / &c.

Mijn geest / die zwanger zijt / &c.

Hartgrondelijke min dyaag ik / &c.

Geeft lof en dank aan onzen / &c.

Op! ziet eens / hoe bequaam is 't / &c.

Gelukkig boven maten / &c.

Mijn hart / als 't hart der dwaazen / &c.

Wat winden dat'er ruysschen / &c. 2 versl. op 1 vers van
Psam 128. en 130.

Al't oud en 't zelf / &c. op Ps. 129.

Die door des werelbs / &c.

Staat op mijn bruyd / &c.

} Op Ps. 140. met 4, en op Ps.
66, met 8 regels.

Gen dozztig hart / &c. op Ps. 85, met 8, en met 10 regels op
2 versl. van Ps. 124.

Wat roemt gy trotze / &c. op Ps. 91.

Al die woont in 's Hemels / &c. op Ps. 86.

Lustig / lustig / kom nu by / &c. op Ps. 75. en 135.

O gy alle die d'aarde / &c.

Looft den Heere / gestelde / &c.

Tot U / o Heer / roep ik / &c.

} op Ps. 23.

Zingt den Heer een nieuw / etc. op Ps. 136.

E Y N D E